

ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်စဉ်(၁၂၆)

သဏ္ဌေခသုတ် အနှစ်ချုပ်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

ဓမ္မဒါနကုသိုလ်ရှင်

နတ်လူသာဓုခေါ်စေသော်

ဓမ္မာဓိဓဉ္ဇူ ပုံနှိပ်လုပ်ငန်း
အမှတ်(၁၅၂)၊ (၂၂)လမ်း၊ လစာမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း ၀၀-၃၈၄၀၉၃

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

သဗ္ဗေသုတ် အနှစ်ချုပ်

ကွန်ပျူတာစာစီ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်

ထုတ်ဝေသူ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်

ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဘဟိန်း

မှတ်ပုံတင်အမှတ်(၀၄၃၇၂/၂၀၁၁)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

တရားစာအုပ်များကို

ဓမ္မစာပေ အလှူငွေဖြင့် ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေသည်

သလ္လေခသုတ် အနှစ်ချုပ် အပိုင်း(၁)

မှတ်တမ်း

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၆ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၄ ခုနှစ် တော်သလင်းလဆန်း(၁)ရက်၊ (၁၆.၉.၂၀၁၂) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့ရက်ကွက်ကြီး (၁၂) ရေချိုးအိုးတောင်အပ္ပမာဒတောစခန်း၌ သာသနာ့ဉာဏ်ရောက်ပေမီမာန်တော်အတွင်းဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့် ဓမ္မသဘင်အခမ်းအနား၌ ဟောကြားအပ်သော “သလ္လေခသုတ်အနှစ်ချုပ်” တရားဒေသနာတော်။

“သလ္လေခသုတ် အနှစ်ချုပ်” ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ သုတ္တန်တွေထဲက ဒီသလ္လေခသုတ်ကို ငါးပိုင်းပိုင်းပြီးတော့ ငါးရက်တိတိ ဟောကြားပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

‘သလ္လေခ’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးက ‘သန္တုဋ္ဌိ သလ္လေခ’ ဆိုတာနဲ့ တွဲဖက်ပြီးတော့ သုံးလေ့ရှိတဲ့ စကားလုံးပဲ။ သန္တုဋ္ဌိ ဆိုတာ ရှိတာနဲ့ကျေနပ်တာ။ ရှိတာနဲ့ကျေနပ်တယ်။ ကိုယ့်ဟာနဲ့ ကျေနပ်တယ်။ ရှိတာနဲ့ကျေနပ်တာ ကိုယ့်ဟာနဲ့ ကျေနပ်တယ် ဆိုတာ လောဘကို နိုင်နင်းတဲ့သဘောကို ပြောတာ။ လောကလူတွေဟာ လောဘကို မထိန်းနိုင်သည့် အတွက်ကြောင့် ရှိတာနဲ့ မကျေနပ်ဘူး၊ ကိုယ့်ဟာနဲ့ မကျေနပ်ကြဘူး၊ မကျေနပ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ဒုက္ခတွေဖြစ်ပွားနေကြတယ်။

‘သလ္လေခ’ ဆိုတာက မြန်မာလို ပြန်တဲ့အခါမှာ ကိလေသာကို ခေါင်းပါးအောင် ကျင့်တဲ့အကျင့်လို့ပြန်တယ်။ ခေါင်းပါးအောင် လုပ်တယ်လို့ဆိုတာ လျှော့ချတာနဲ့ လျှော့ကျသွားအောင် လုပ်တဲ့သဘောပဲ။ စကားလုံးရဲ့ တိုက်ရိုက်အဓိပ္ပါယ်

က ‘သလ္လေခ’ ဆိုတာ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားပစ်ခြင်းလို့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ မကောင်းတဲ့အရာတွေ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ မရှိအောင် လျော့ချတယ်။ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားပစ်တယ်။ ဒီလို အဓိပ္ပါယ်မျိုး ယူတာ။ ရှေးက ဆရာတော်ကြီးတွေကတော့ ခေါင်းပါးတယ်လို့ ဒီလိုပြန်တယ်။ ခေါင်းပါးတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်က တစ်ခါတစ်ရံ ကျတော့ ရှားပါးတာနဲ့ အဓိပ္ပါယ်လွဲမှားသွားစေနိုင်တယ်။

အဲဒီတော့ ‘သလ္လေခ’ ဆိုတာ ကိလေသာကို ခေါင်းပါးအောင် ကျင့်တဲ့အကျင့်။ အဓိပ္ပါယ်ပိုရှင်းအောင် ပြောရမယ်ဆိုရင် ကိလေသာကို လျော့ချဖယ်ရှားပစ်တဲ့ အကျင့်လို့ ဆိုရမယ်။ ပထမ လျော့ချတာ၊ နောက် လုံးဝဖယ်ထုတ်ပစ်ရမယ်။ မကောင်းတာတွေ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ မရှိအောင် ခြစ်ထုတ်ပစ်တာ။ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားပစ်တဲ့ အကျင့်ကို ‘သလ္လေခ’လို့ ခေါ်တာ။ စကားလုံးက ဖော်ပြတဲ့အဓိပ္ပါယ်က ‘ကိလေသေ သမ္မာလိခတိတိ သလ္လေခေါ’ (သို့မဟုတ်) ‘ကိလေသေ သမ္မာ လိခနံ သလ္လေခေါ’ မှန်ကန်တဲ့နည်းနဲ့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ကိလေသာတွေ ပါးသွားအောင် လျော့ချတယ်။ ကိလေသာတွေ ကုန်စင်သွားအောင် ခြစ်ထုတ် ဖယ်ရှားပစ်တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပဲ။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဆုံးအမ တရားတော်တွေဟာ လူ့ရဲ့စိတ်ကို ဗဟိုပြုပြီး ဆုံးမတာဖြစ်တယ်။ လောကလူတိုင်းလူတိုင်းဟာ ဘုရားရဲ့အဆုံးအမနဲ့အညီ စောင့်ကြည့်ပြီး ပြုပြင်ပေးရမှာက စိတ်ပဲဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်စိတ်လေးကို ကိုယ်ပြုပြင်ပေးလေ ကောင်းလေပဲ။ လောကလူတွေက စိတ်ရဲ့အလို

လိုက်နေကြတာ၊ ကိုယ့်အလိုကို စိတ်ကမလိုက်ဘူး။ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်ရာကို လူတွေက လိုက်လုပ်နေကြရတာ။ အဲဒါကို ပြောင်း ပြန် ပြန်သွားအောင် လုပ်ရမယ်။ စိတ်အတိုင်း မလိုက်ရဘူး၊ တစ်ချို့က စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်ပါ၊ ပါရစေနဲ့ ဆိုပြီးတော့ စိတ်ကို မြှောက်ပင့်ပေးတတ်တယ်။ စိတ်ဆိုတာ ဘယ်မှာ ပျော်မွေ့တက် တုန်းဆို “ပါပသ္မိ ရမတိ မနော” မကောင်းတဲ့ အာရုံတွေပေါ် မှာပျော်တယ်၊ မကောင်းတဲ့အလုပ်၊ မကောင်းတဲ့ အတွေးတွေမှာ ပဲပျော်တာ။ ဒါကြောင့်မို့ စိတ်ကို ဟန့်တားဖို့ တားဆီးဖို့၊ ထိန်းသိမ်းဖို့ လိုအပ်တယ်ဆိုတဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဆုံးအမတွေ ဟာ အင်မတန်မှများတယ်။

“စိတ္တံ ဒန္တံ သုခါဝဟံ။ စိတ္တံ ဂုတ္တံ သုခါဝဟံ”

စိတ်ကလေးကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ပြီ၊ ထိန်းချုပ်နိုင်ပြီဆိုရင် ချမ်းသာတွေ ရလာမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတာ။ စိတ်ကို လွှတ်ထားရမယ်လို့ ဘယ်တော့မှ မဟောဘူး။ အဲဒီတော့ အရေးကြီးဆုံးက ကိုယ့်စိတ်ကလေးကို ကောင်းတဲ့အာရုံတွေနဲ့ တွဲဖက်နေအောင် လေ့ကျင့်ရမယ်။ ဒီလိုလေ့ကျင့်တာကို ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်တယ်လို့ ခေါ်တာ၊ မကောင်းတဲ့ အာရုံဘက် ကို သူကအမြဲသွားနေတော့ မသွားရအောင် ထိန်းချုပ်တာ။ သုတ္တန်တော်တော် များများက စိတ်ကိုထိန်းချုပ်ဖို့ ဟောတာတွေ ချည်းပဲ။

လူ့သဘာဝကို လေ့လာတဲ့အခါမှာ လူရဲ့ရှုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကို ဒီလောက်အဓိကထားတာ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ

လေ့လာဖို့က အင်မတန်မှ အရေးကြီးတယ်ပေါ့။ အဲဒီ စိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ လေ့လာဖို့အတွက် ကိုယ့်ရဲ့စိတ်ကလေးကို ကိုယ်နိုင် အောင် ဆုံးမသွားနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတော်ကောင်း ဖြစ်သွားတာပဲ။ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။ စိတ်ထဲမှာ အညစ်အကြေးတွေ ဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီ အညစ်အကြေးတွေကို သန့်ရှင်းအောင် ဖယ်ထုတ်နိုင်ရမယ်လို့ ထိုထိုသူတ္တန်တွေမှာ ဟောတာ တွေဖူး ကြမယ်။

ဒီ ‘သလ္လေခ’ သုတ်မှာလည်းပဲ အဲဒီ အဓိပ္ပါယ်ကို မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းပြီးတော့ ဟောတာ။ သလ္လေခ သုတ္တန်မှာ ဟောတဲ့ တရားပုဒ်တွေက အင်မတန်မှ များတယ် “စတုစတ္တာလီသပဒါ ဝုတ္တာ၊ သန္ဓယော ပဉ္စ ဒေသိတာ” နိဂုံးမှာ ဒီဂါထာလေးကို ထည့်ပြီးတော့ သံဂါယနာဆရာတွေက မှတ်တမ်းတင်ထားတာ ရှိတယ်။ စတုစတ္တာလီသမှာ စတုဆိုတာ လေး၊ စတ္တာလီသက လေးဆယ်၊ ပုဒ်ပေါင်း (၄၄)၊ လူတွေရဲ့ သန္ဓာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ၊ စိတ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆက်နွယ်နေတဲ့ လူကိုအကျိုးပြု၊ အကျိုးမပြုတဲ့ သဘာဝတရား တွေဟာ (၄၄) မျိုးရှိတယ်။

အဲဒီ (၄၄)မျိုးသော တရားပုဒ်တွေကို အပိုင်း (၅)ပိုင်း ခွဲပြီးတော့ ဟောထားလို့ “သန္ဓယော ပဉ္စ ဒေသိတာ” တဲ့။ ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်၊ ဘယ်လို လိုက်နာရမယ် ဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားက တိတိကျကျ ညွှန်ကြားဆုံးမထားတဲ့ သုတ္တန် တစ်ခုပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ စိတ်ကို ဆုံးမချင်လို့ရှိရင် ဒီသုတ္တန်ကို

နာယူပြီး ကျင့်စဉ်အတိုင်း ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ဖို့ လိုအပ်တယ်။ “သလ္လေခေါနာမ သုတ္တန္တော၊ ဂမ္ဘီရော သာဂရူပမော”၊ သံဂါယနာတင်တဲ့ ဆရာကြီးတွေက ဒီသုတ္တန်ကို ချီးမွမ်းပြောကြားထားတာ၊ သလ္လေခဆိုတဲ့ ဒီသုတ်ဟာ ဂမ္ဘီရ၊ အင်မတန်မှနက်တယ်၊ သာမန်နားနဲ့ နားမလည်ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ နားလည်အောင် ကြိုးစားရမယ် “သာဂရူပမော” နက်တယ် ဆိုတာ ပင်လယ်ကြီးနက်သလိုပဲ။ ဒီတရားဟာ အင်မတန်မှ နက်နဲတယ်။ အပေါ်ယံ မဟုတ်ဘူးလို့ ဒီသုတ္တန်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး တော့ ရှင်းလင်းပြောကြားထားတာ ရှိတယ်။

အဲဒီတော့ လူတွေနဲ့ ပတ်သက်နေတဲ့ (၄၄) မျိုးသော စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အဓိကများများ စိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ အချက်အလက်တွေ၊ အဲဒီ အချက်အလက်တွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားဖို့ရန် ‘သလ္လေခ ပရိယာယ’ ဆိုတဲ့ အပိုင်းက တစ်ပိုင်း၊ ကိုယ့်စိတ်ကလေးကို ကောင်းတဲ့ဘက် စိတ်ကူးပြီးတော့ ကောင်းတဲ့ဘက်ကနေ စိတ်ကို တည်ဆောက်ရမယ်။ စိတ်ဟာ အကောင်းဘက်ကို ရောက်ဖို့၊ ကြိုးစားရတယ်၊ သူ့အလို အလျောက် မရောက်ဘူး။ ကောင်းတဲ့ဘက်ကို ရောက်သွား အောင် လုပ်ပေးရမယ် “စိတ္တုပ္ပါဒ ပရိယာယ” လို့ခေါ်တယ် အပိုင်းတစ်ပိုင်း။

နောက်တစ်ခုက “ပဋိက္ခမန ပရိယာယ”။ ဒါကတော့ ရှောင်လွှဲဖယ်ရှားတာ။ လမ်းကြောင်း လွှဲပစ်သလို ကိုယ့်စိတ် ထဲမှာလည်းပဲ စိတ်လမ်းကြောင်း လွှဲပစ်ရမယ်၊ မကောင်းတဲ့

လမ်းဘက်ကို မသွားအောင် ကိုယ့်စိတ်ကို လမ်းကြောင်း
လွှဲပေးရမယ်။ အန္တရာယ် မရောက်အောင် လမ်းလွှဲပေးတာမျိုးတို့
လမ်းကြောင်းကနေ ရှောင်လွှဲပေးရမယ်။

နောက်တစ်ခု ‘ဥပရိဘာဂ ပရိယာယ’ အထက်နဲ့
အောက် ရွေးချယ်တဲ့အခါမှာ ကိုယ်က အပေါ်စီးရအောင်
ကြိုးစားရမယ်။ အထက်ကပဲနေရမယ်။ အောက်က မနေရဘူး
ဆိုတဲ့ အပိုင်းတစ်ပိုင်း။ နောက်ဆုံး (၅)နံပါတ်ပိုင်း အပိုင်း
တစ်ပိုင်းကတော့ ပရိနိဗ္ဗာနပရိယာယ၊ ငြိမ်းသတ်ပေးရမယ်ဆိုလို့
ဒါတွေ ငြိမ်းသွားအောင် လုပ်ရမယ် အဲဒီလို မကောင်းတာတွေကို
ငြိမ်းသတ်၊ ကောင်းတာနဲ့ မကောင်းတာ၊ ကောင်းတာကို
အစားထိုးယူ၊ မကောင်းတာတွေကို ငြိမ်းသတ်ဖယ်ရှားတဲ့ ဒီနည်း
စနစ်တွေကို မြတ်စွာဘုရားက သလ္လေခသုတ်မှာ ဟောထားတာ
ဖြစ်တယ်။

အဲဒီတော့ သလ္လေခသုတ် ပါဠိလိုရေးထားတာ စာမျက်
နှာ (၈) မျက်နှာလောက် ရှိတယ်။ အဲဒီလို သုတ္တန်ကြီးတစ်ခုကို
မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားဓမ္မ
တွေမှာ ဒီသလ္လေခ အကျင့်ဆိုတာ ခေါင်းပါးတဲ့ အကျင့်၊
လောဘကို ငြိမ်းသတ်တဲ့ အကျင့်မျိုး၊ အစစအရာရာ မက်မော
မှုတွေကို လျော့ချပြီးတော့ ကျင့်တဲ့အကျင့်ပဲ။ ကိလေသာတွေ
ပါးသွားအောင်ကျင့်တယ်။ ဓုတင်ဆိုတဲ့ အကျင့်မျိုး။ ဓုတင်ဆိုတာ
ကတော့ ကိလေသာတွေကို ခါထုတ် ဖယ်ရှားပစ်တာ။ ဒါကိုပဲ
ဓုတင် ဓုတင်လို့ ခေါ်ကြတာ။ ဓုတဆိုတာ လှုပ်ခါပြီး ဖယ်ရှားပစ်

တာ။ ဒီစိတ်ထဲမှာရှိနေတဲ့ အညစ်အကြေးတွေဆိုတာ အလွယ်တကူနဲ့ ပြောင်စင်သွားမှာ မဟုတ်ဘူး။ အဝတ်မှာ စွဲနေတဲ့ ကြေးအညစ်အကြေးတောင်မှဘဲ တော်တော်လျှော်ဖွတ်နိုင်မှ ဒီအညစ်က ပျောက်သွားမှာ။ စိတ်ထဲမှာ စွဲနေတဲ့ဟာကတော့ ပိုပြီးတော့ဆိုးတာပေါ့။ ဒါကြောင့်မိုလို့ နည်းစနစ်တွေ အမျိုးမျိုးနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက မကောင်းတဲ့ စိတ်ရဲ့ အညစ်အကြေးတွေကို လျှော့ချဖယ်ရှား ရှောင်လွှဲပစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးမှာ အပေါ်စီးက ရယူပြီးတော့ ငြိမ်းသတ်ပစ်ခြင်းဆိုတဲ့ နည်းစနစ်တွေကို ဒီ သလ္လေခသုတ်မှာ ဟောထားတာ။

အဲဒီတော့ သလ္လေခသုတ်ကို ဘာကြောင့် ဟောတာတုန်းလို့ဆိုရင် သမထကျင့်စဉ်တစ်ခုကို ကျင့်ပြီးတော့ ဈာန်တွေ အဘိညာဉ်တွေ ဈာန်သမာပတ်တွေ ရပြီးတော့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သူတို့ရတဲ့တရားကို သလ္လေခလို့ ဒီလိုထင်ကြတာ။ သူတို့လည်း ကိလေသာတွေကို လျှော့ချတာပဲလို့ ဒီလိုထင်တော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒါမဟုတ်ဘူး၊ တကယ် ကိလေသာကို လျှော့ချပြီးတော့ ဖယ်ရှားနိုင်တာဟာ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်နဲ့မှ ဖယ်လို့ရတယ်။

သမထကျင့်စဉ်ဆိုတာ ခေတ္တခဏ ကိလေသာကို ငြိမ်ဝပ်သွားအောင် လုပ်တာ။ ဆိုပါစို့ အုပ်ဆေးပေးထားတာ၊ ငြိမ်ဆေးပေးထားတာ၊ ဖိထားရုံပဲ ဖိထားတာ၊ အတွင်းကဖယ်ရှားတာမဟုတ်ဘူး၊ ဘာနဲ့ဥပမာတူတုန်းဆိုရင် မီးခဲကို ပြာဖုံးထားသလို အတွင်းက ဖယ်ရှားတာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ အပေါ်ကအုပ်ရုံ

အုပ်ထားတဲ့ သဘောလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတာ။ တကယ့် ကျင့်စဉ်မှာ ဘုရားပွင့်လာမှ သိရတဲ့ကျင့်စဉ်မျိုး၊ အသိဉာဏ်ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်လုပ်ပြီး မှန်ကန်တဲ့အမြင်နဲ့ ဉာဏ်နဲ့ ဖယ်ရှားမှ ဒီကိလေသာတွေက ဖယ်ရှားလို့ရတယ်။

သမာဓိနဲ့ဆိုရင် ဝိက္ခမ္ဘ ပဟာန၊ ခေတ္တခဏ ဖယ်ရှား ထားတာ ဖြစ်တယ်။ အချိန်မရွေး လွှမ်းမိုးပြီးတော့ ကိလေသာ တွေဟာ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ရှေးတုန်းက ဈာန်အဘိညာဉ်ရတဲ့ ရသေ့ကြီးတွေ ဈာန်လျှောသွားတာ၊ ခဏပဲ ထိန်းထားတဲ့ သဘောလေးပဲ။ ထိန်းထားတာလေး ပြုတ်သွားတာ နဲ့ တပြိုင်နက် ကိလေသာတွေ လွှမ်းမိုးခံရတာ။

အဲဒါလိုပဲ ဈာန်သမာပတ်တွေ ဆိုတာဟာ မလိုအပ်ဘူး တော့ မဟုတ်ဘူး၊ လိုအပ်တယ်။ အဲဒီလိုအပ်တဲ့ ဈာန်သမာပတ် တွေကို ကိလေသာတွေ လျှော့ချတဲ့၊ သလ္လေခလို့ မခေါ်နိုင်ဘူး။ ကိလေသာတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ စိတ်ရဲ့ အညစ်အကြေးတွေကို သန့်စင်ပစ်တဲ့ဟာလည်း မဟုတ်ဘူးလို့၊ ဒီလို ဒီသုတ္တန်မှာ ဆိုလိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ရှိတယ်။

သုတ္တန်အစ

ဒီသုတ္တန်ကို မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန် ကျောင်း သီတင်းသုံးနေတဲ့ အချိန်မှာ ဟောခဲ့တာ။ အဲဒီမှာ ရှင်မဟာစုန္ဒရဲ့ မေးခွန်းကို အကြောင်းပြုပြီး ဟောတယ်။ ရှေးတုန်းက ရဟန်းတွေက ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီး တစ်ပါးတည်း နေလေ့ရှိကြတယ်။

ဆွမ်းဘုဉ်း ပေးတယ်ဆိုတာ တစ်ထပ်ပဲ ဆွမ်းဘုဉ်းပေး တာဆိုတော့ မွန်းလတ်ချိန်လည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်၊ အခုခေတ်နဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် ကိုးနာရီ ဆယ်နာရီ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဆွမ်းဘုဉ်း ပေးပြီးတာနဲ့ တပြိုင်နက် ဒီသံဃာတွေဟာ တစ်ပါးတည်း နေ့သန့်ရာဌာနကို ကြွရောက်ပြီး သီတင်းသုံးလေ့ရှိကြတယ်။ အဲဒါကို ပဋိသလ္လာနလို့ ခေါ်တယ်။ ပဋိသလ္လာန ဆိုတာ စိတ်ကို အာရုံအမျိုးမျိုးတွေဆီ မသွားစေဘဲနဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံတစ်ခုခုနဲ့ စိတ်ကို ထိန်းချုပ်ထားခြင်း သမာပတ်ဝင်စားခြင်းကို ပြောတာ။ ဈာန်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဈာန်သမာပတ် ဝင်စားတယ်။ ဖိုလ်ရတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ဖလသမာပတ်တွေ ဝင်စားပြီးတော့ နေတယ်။ အဲဒီလို မိမိစိတ်ကလေးကို အာရုံ အမျိုးမျိုးတွေဆီ မသွားစေဘဲနဲ့ အာရုံတစ်ခုတည်းမှာ ဖမ်းချုပ် ထားပြီးတော့ အဲဒီအာရုံနဲ့ ငြိမ်နေတဲ့ သမာပတ်တစ်ခု ဝင်စား တာကို ပဋိသလ္လာနလို့ခေါ်တယ်။ မြန်မာလို ပြန်တဲ့အခါကြတော့ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတယ်။ ကိန်းအောင်းတယ်ဆိုတာ တရားဓမ္မနှလုံးသွင်းပြီးတော့ တစ်ပါးတည်းနေကြတယ်။

ဒီလိုနေတဲ့အချိန်မှာ တစ်ပါးနဲ့တစ်ပါး သွားရောက်ပြီး တော့ စကားပြောတာတို့၊ တရားဆွေးနွေးတာတို့ မလုပ်ဘူး။ နေ့အခါလွန်မြောက်လို့ ပဋိသလ္လာနလို့ခေါ်တဲ့ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတဲ့အချိန် ပြီးဆုံးသွားတဲ့အခါမှ တစ်ပါးနဲ့တစ်ပါး ဆုံဆည်းလေ့ ရှိကြတယ်။ ဒါရှေးတုန်းက ဘုရားလက်ထက်က ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြပုံပဲ။ ဇေတဝန်ကျောင်းမှာနေတဲ့

ကိုယ်တော်တွေ ဆွမ်းမစားမီ မြို့ထဲဆွမ်းခံသွားပြီး၊ မြို့ထဲမှာတင် ဆွမ်းဘုန်းပေးပြီး ကျောင်းပြန်ရောက်လာကြတယ်။ ဆွမ်းကိစ္စ ပြီးတာနဲ့တပြိုင်နက် ဇေတဝန်ကျောင်းကြီးနဲ့ ဆက်စပ်ပြီးကပ်နေတဲ့ အန္တဝန သစ်တောကြီးထဲကို ဝင်ရောက်ပြီးတော့ ပျောက်ကွယ်သွားကြတယ်။ သစ်တစ်ပင်အောက် ဝါးတစ်ပင်ရင်းမှာ တစ်ပါးတည်းထိုင်ပြီး ပဋိသလ္လာနလို့ခေါ်တဲ့ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းမှု သမာဓိကျင့်စဉ်တစ်ခုနဲ့ ကျင့်ပြီးတော့ ဒီလိုနေကြတာ။

အဲဒီလိုနေပြီးတော့ အချိန်ပြီးဆုံးတဲ့ အခါကျလို့ရှိရင် အချင်းချင်း တရားဆွေးနွေးမှုတွေ ပြုလုပ်ကြတယ်။ အဲဒီတစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာကနေ ထတဲ့အခါမှာ အကြံသစ်ဉာဏ်သစ် အတွေးတွေလည်း ပေါ်လာတက်တယ်။ စိတ်ကူးရတာတွေကို ဘုရားသွားလျှောက်တဲ့အခါ လျှောက်ကြတယ်။ အချင်းချင်း ဆွေးနွေးတဲ့အခါ ဆွေးနွေးကြတယ်။ ဒီလိုနေကြတာ၊ ညကျလို့ရှိရင် တရားနာကြတယ်။ တရားချည်း အားထုတ်တာမဟုတ်ဘူး၊ တရားလည်းနာကြတယ်။ တရားနာတာဟာ မိမိအသိဉာဏ်တွေ တိုးလာတယ်။ ကိုယ်ရတဲ့တရား ကိုယ်ဆင်ခြင်နေတာက အသိဉာဏ်တွေ တိုးလာတယ်။ တရားအသစ်နာပြီးတော့လည်း ကိုယ့်မှာ အသိဉာဏ်တွေ တိုးတိုးလာတယ်။ တရားဆိုတာ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေလည်း နာကြတာပဲ။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း နာကြတယ် တရားနာကြတယ်၊ တရားဆွေးနွေးကြတယ်။

အဲဒီလို ရှင်မဟာစုန္ဒက ဇေတဝန်ကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးရင်းကနေ နေ့အခါ ပဋိသလ္လာနလို့ခေါ်တဲ့ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာက ထတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ပြီး တော့ မေးခွန်းတစ်ခု လျှောက်တယ်။ သူမေးခွန်းလျှောက်တာက သူ့အနေနဲ့က ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတော့ သံသယတစ်စုံတစ်ရာ မရှိဘူး၊ မရှိပေမဲ့လို့ တစ်ချို့ကိစ္စတွေကျတော့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေက မေးခွန်းတွေ မေးပေးတယ်။ ဘုရားဆီကအဖြေကို တိုက်ရိုက်ရဖို့ ကြိုးစားကြတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လည်း ဆိုတော့ သူတစ်ပါးတည်း သွားတာမဟုတ်ဘူး သူ့ရဲ့အခြံအရံ သံဃာတွေကလည်း နောက်က ပါလာကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ တွေ့ပြီး ဆိုရင် ဘုရားဘာပြောသလဲ၊ ဘာဟောသလဲ နားထောင်ချင်လို့ နားစွင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း အများကြီးပဲ။ အဲဒီတော့ ဒီပရိသတ်ထဲမှာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဒီမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟာ ဘယ်အခါမှာ လုံးဝကင်းစင်သွားသလဲဆိုတာ သိချင်တယ်။ တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက နှလုံးသွင်းလျှင် နှလုံးသွင်းခြင်း မိစ္ဆာအယူဝါဒက ကင်းစင်တယ်လို့ ယူဆတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲနဲ့ မှန်ကန်တဲ့အသိနဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ လုံးဝကင်းစင်သွားပြီး နောက် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်နဲ့ ဖယ်ရှားမှ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ မှားယွင်းတဲ့ အမြင်တွေဟာ လုံးဝကင်းစင်တယ်လို့ သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သိတယ်။

အဲဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ရှင်မဟာစုန္ဒက အားလုံး ရှင်းဖို့ရာအတွက် မေးခွန်းတစ်ခုကို မေးတာ။ “ယာ ဣမာ

ဘန္တေ အနေကဝိဟိတာ ဒိဋ္ဌိယော လောကေ ဥပ္ပဇန္တိ” သူလျှောက်တဲ့ စကားလုံး။ “အနေကဝိဟိတာ အမြင်လေးတွေက အမျိုးမျိုး တစ်ခုတည်းတင် မကဘူး၊ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု မတူကြဘူး၊ ဆန့်ကျင်တယ်၊ အမြင်တွေက အမျိုးမျိုး ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတာ ခုခေတ်စကားလုံးနဲ့ ပြောရင်တော့ Philosophy တွေပေါ့။ လူတွေရဲ့ အတွေးအခေါ် အဲဒီခေတ်က အမျိုးမျိုးသော အတွေးအခေါ်တွေ အမြင်တွေ ဒဿနတွေ၊ အဲဒါတွေက လောကမှာ ပေါ်ပေါက်ပြီးတော့နေတယ်။” ဘာတွေနဲ့ ပတ်သက်တုန်းဆိုရင် အတ္တဝါဒနဲ့ ပတ်သက်တာတွေရှိတယ်၊ အတ္တဝါဒ ပဋိသံယုတ္တာ၊ တချို့ဟာကြ လောကဝါဒ ပဋိသံယုတ္တာ လောကနဲ့ ပတ်သက်တယ် “အတ္တာစ လောကောစ” ဆိုတဲ့အခါ ကိုယ်နဲ့ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ မိမိကိုယ်ကိုတော့ အတ္တ၊ ကိုယ့်ရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုတော့ လောက၊ ဒီလို လောကနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အမြင်တွေ၊ ကိုယ်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ အမြင်တွေ သို့မဟုတ် အတ္တဝါဒနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အမြင်တွေ၊ သူတစ်ပါးရဲ့ အတ္တပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ လောကရဲ့အမြင်တွေ အဲဒါတွေနဲ့ ပတ်သက်လာပြီးတော့ အငြင်းပွားနေကြတဲ့ မှားယွင်းတဲ့ အမြင်တွေဟာ လောကမှာ အများကြီးရှိတယ်။

ဥပမာတစ်ခု ပြောရမယ်ဆိုရင် အတ္တဝါဒနဲ့ ပတ်သက်တာဆိုလို့ရှိရင် မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတယ် ခန္ဓာငါးပါး ဆိုတာရှိတယ်။ ရုပ်နဲ့ပတ်သက်တာ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ခံစားမှုနဲ့ ပတ်သက်တာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ စိတ်ရဲ့မှတ်သားမှုနဲ့ ပတ်သက်တာ

သညာက္ခန္ဓာ၊ ကျန်တဲ့ လိုချင်တာတို့၊ မုန်းတီးတာတို့၊ တပ်မက်တာတို့၊ တွေးခေါ်တာတို့ စတဲ့ လှုံ့ဆော်မှုတွေနဲ့ ပတ်သက်တာ၊ စေတသိက်တွေနဲ့ ပတ်သက်တာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ အသိစိတ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။

အဲဒီလို ရုပ်တရားနဲ့ နာမ်တရားငါးမျိုး အစုလိုက် ခွဲပြီးတော့ ဟောတဲ့အထဲမယ် တစ်ချို့က ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကိုပဲ အတ္တလို့ ယူဆတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတယ်။ တစ်ချို့ကတော့ ခံစားချက်ကလေးကို အတ္တလို့ယူဆတယ်။ တစ်ချို့က မှတ်သားနိုင်တာလေးကို အတ္တလို့ယူဆတယ်။ တစ်ချို့က လှုံ့ဆော်နိုင်တဲ့ အရာတွေကိုပဲ အတ္တလို့ခေါ်တာရှိတယ်။ တစ်ချို့က အသိစိတ်ကလေးကို အတ္တလို့ ယူဆတာရှိတယ်။ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး မတူကြဘူး၊ ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမြင်ဟာ အမျိုးမျိုး ဖြစ်နေတာ အဲဒါကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်။

“သက္ကာယ” ဆိုတာ တကယ်ရှိနေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး အပေါ်မှာ။ “ဒိဋ္ဌိ” ဆိုတာ မရှိတဲ့အထင်အမြင် တွေးတော ဆင်ခြင်မှု၊ ရှိတာက ခန္ဓာငါးပါး၊ မရှိတဲ့အတ္တ အထင်အမြင်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာကို ဆိုလိုတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး။ မှားယွင်းတဲ့ အမြင်ကိုပြောတာ၊ ရှိတာကို ရှိတဲ့အတိုင်း မမြင်ဘဲနဲ့ ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ ဆက်စပ်ပြီးတော့ မှားယွင်းတဲ့ အတွေးတွေ ဝင်လာတယ်။ ဒါကိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ တနည်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် ကာယဆိုတာ ခန္ဓာငါးပါး ဒိဋ္ဌိဆိုတာ အမြင်၊ ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ မှားယွင်းတဲ့ အမြင်ဟာ ရှိနေတာဖြစ်သောကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိလို့ ဒီလိုအဓိပ္ပါယ်နဲ့လည်း မှတ်ယူရတယ်။

ထင်ရှားရှိတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ မှားယွင်းတဲ့ အတွေးတွေဟာ တကယ်မရှိတာနဲ့ တွေးတယ်ပေါ့။ လောကလူတွေက အဆန်းသား၊ ရှိတာနဲ့ မရှိတာဆိုရင် ရှိတာကို မျက်ကွယ်ပြုပြီး မရှိတာကိုတွေးတာ အများကြီးပဲလေ။ မရှိတဲ့အရာကို တွေးတာ၊ အဲဒီတော့ ရှိတဲ့အရာကို ကျော်ပြီးတော့ မရှိတဲ့အရာကို တွေးချင်နေတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ မှားယွင်းတဲ့အမြင်ဟာ ခန္ဓာတစ်ခုပေါ်မှာ လေးမျိုး၊ လေးမျိုးစီ ဖြစ်တော့ (၄×၅=၂၀)၊ ဒါကိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ (၂၀)လို့ခေါ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတော်ကို မနာဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီသက္ကာယဒိဋ္ဌိ (၂၀) ဟာ စိတ်ကိုလွှမ်းမိုးကြီးစိုးထားတယ်။ ဘုရားတရားတော်ကို နာရလို့ ခန္ဓာငါးပါးဟာ အတ္တမဟုတ်ဘူး၊ အတ္တပိုင်ဆိုင်တဲ့ အရာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ မြန်မာလိုပြောရင် ငါလည်းမဟုတ်ဘူး။ ငါ့ဟာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ခန္ဓာမျှသာ ဖြစ်တယ်၊ သဘာဝတရားကို သဘာဝတရားလို့သာ မြင်ပြီးတော့ ငါဆိုတာလည်း မရှိဘူး၊ ငါ့ဟာဆိုတာလည်း မရှိဘူး၊ သဘာဝတရား သက်သက်သာလို့ ဘုရားဟောကို လေ့လာသုံးသပ် ဆင်ခြင်လို့ရှိလို့ရှိရင် အဲဒီအချိန် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ တန်းလန်းရှိနေသော်လည်း လှုပ်ရှားထကြွခြင်း မရှိဘူးတဲ့။ အကယ်၍ သူက လှုပ်ရှားထကြွလာလို့ရှိရင် မဂ်တောင်မရနိုင်ဘူး၊ မဂ်မပေါ်နိုင်ဘူးလို့ဆိုတယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟာ မဂ်ကိုထားတယ်လို့ဒီလိုပြောတာ။

အကယ်၍ ထကြွမှုမရှိဘူး၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိတယ်၊ ဆိုလိုတာက positive ခေါ်တာပေါ့။ အခုခေတ်ဆိုရင် ရောဂါ

ဝေဒနာတွေ positive ဖြစ်နေတယ်၊ လူတွေရဲ့ သန္တာန်မှာ positive ဖြစ်နေတဲ့ရောဂါ၊ ရောဂါတစ်ခုဟာ positive ဖြစ်နေပေမဲ့လို့ activate လို့ခေါ်တဲ့ ရောဂါရဲ့လှုပ်ရှားမှု ရောဂါရဲ့တိုက်ခိုက်မှုတွေ မရှိသေးဘူး ဆိုလို့ရှိရင် ဘာမှမဖြစ်သေးဘူး၊ ရောဂါက တိုက်ခိုက်ပြီဆိုတဲ့အခါကျမှ လူက ဒုက္ခရောက်တာ။ အဲဒါကြောင့် မို့ သောတာပန် မဖြစ်သေးသမျှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတာ အနုသယ အနေနဲ့ positive ဖြစ်နေစေကာမူ ကောင်းရာသုဂတိတော့ ရောက်နိုင်တယ်၊ နတ်ပြည် ရောက်နိုင်တယ်၊ ဗြဟ္မာလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ တရားဓမ္မ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်တယ် သို့သော် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို မဖယ်ရှားဘဲနဲ့ မဂ်ကတော့ မဖြစ်ဘူးလို့ ဒီလိုပြောတာ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ထကြွပြီးတော့ activate ဖြစ်နေပြီဆိုရင် ကောင်းရာသုဂတိ ရောက်ဖို့ ခက်ခဲသွားတာပေါ့။ ဒီလိုဆိုလိုတာ။ အဲဒီလို ခန္ဓာငါးပါးထဲက တစ်ခုခုကို ငါလို့ထင်တယ်။ ငါ့ဟာလို့ ထင်နေတယ်ဆိုတဲ့ မှားယွင်းတဲ့ အမြင်တွေ၊ အယူအဆတွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ မှားယွင်းတဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတွေ၊ နောက်ပြီး ကိုယ်နဲ့ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လောကလို့ သတ်မှတ် တယ်၊ အဲဒီလောကနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်းပဲ “သူ၊ သူ့ဟာ” ဆိုတဲ့ အတွေးတွေဝင်လာတယ်။ ဝင်လာပြီးတဲ့နောက်မှာ ဘာဆက်ဝင်လာတုန်းဆိုရင် အဲဒီ ငါဆိုတာမြဲတယ်။ ငါ့ဟာ လည်း မြဲတယ်ဆိုတဲ့၊ မြဲတယ်မမြဲဘူးဆိုတာ နှစ်ခုဝင်လာတဲ့အခါ မြဲတယ်လို့ ယူဆတဲ့အခါ သဿတဒိဋ္ဌိ။

ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဆိုပါစို့၊ မြန်မာလူမျိုးတွေ တွေးသလို လူတစ်ယောက် သေသွားလို့ရှိရင် ဝိညာဉ်လေးကထွက်ပြီး နောက်ဘဝမှာ ဝင်စားပြန်တယ်။ အဲဒီ ဝိညာဉ်ဆိုတာလေးက ဘယ်တော့မှ ပျက်မသွားဘူး၊ တစ်ဘဝကနေ တစ်ဘဝကူးနေတယ်၊ ဒီလိုယူဆလို့ရှိရင် သဿတဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲနဲ့ ဒီဝိညာဉ်လေးက သေသွားရင်ပျက်ရော၊ ပျောက်သွားရော၊ နောက်ဘဝလည်း မဖြစ်တော့ဘူး၊ လုံးဝ ထာဝရ ပြတ်စဲတယ်လို့ ယူဆလို့ရှိရင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။ နောက်ဘဝ ဆိုတာ မရှိဘူးလို့ယူဆရင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။

နောက်ဘဝမှာ ဒီဝိညာဉ်လေးက တစ်ဘဝကနေ တစ်ဘဝ ကူးပြောင်းပြီးတော့ သွားလာနေတယ်၊ ထာဝရရှိနေတယ်လို့ ယူဆရင် သဿတဒိဋ္ဌိ ဒီသဿတဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဆိုသည်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပြီးမှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပေါ်မှာ နှစ်မျိုး ထပ်ခွဲတာ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဆိုတာ အတ္တဒိဋ္ဌိပဲ၊ ငါဆိုတဲ့အတွေး၊ ငါ့ဥစ္စာဆိုတဲ့အတွေး၊ အဲဒီနှစ်ခုရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သဿတဒိဋ္ဌိလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ နှစ်ခုစလုံး တပြိုင်နက်ကြီးတော့ မဖြစ်ဘူး။ သဿတ အယူအဆရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိတယ်၊ ဥစ္ဆေဒ အယူအဆရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိတယ်၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်စလုံးဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေချည်းပဲ၊ ဒီလိုပြောတာ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကနေ ပေါက်ဖွားလာတာ။

အတ္တဒိဋ္ဌိ မရှိဘဲနဲ့ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဆိုတာ မဖြစ်ဘူး၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုမှ ထပ်ပြီးတော့ ခွဲသွားတာ၊

သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် မြဲတယ်လို့ယူဆရင် ထာဝရတည်မြဲတယ်လို့ ယူဆရင် သဿယဒိဋ္ဌိ၊ ထာဝရ ပျက်စီးသွားတယ်၊ ပျက်စီးသွားတယ်လို့ ယူဆရင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ဒီလို သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ နှစ်မျိုးဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကနေ ဆင့်ကဲပြီးတော့ ပေါက်ပွားလာတဲ့ အယူတွေပဲ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီ အယူအဆတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရှင်မဟာစုန္ဒက ဘုရားကို လျှောက်တယ်။ “အရှင်ဘုရားတဲ့ လောကမှာ အမျိုးမျိုးသော မှားယွင်းတဲ့ အယူအဆတွေ၊ အတ္တနဲ့ပတ်သက်တယ်၊ လောကနဲ့ပတ်သက်တယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆတွေ၊ ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်တဲ့။ အဲဒီ အယူအဆတွေဟာ “**အာဒိမေဝ ဘန္တေ ဘိက္ခုနော မနသိကဇောတော ဧဝမေတာသံ ဒိဋ္ဌိနံ ပဟာနံ ဟောတိ**” နှလုံးသွင်းလျှင် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ ဆိုပါစို့၊ ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ်တစ်ခု ကျင့်လို့ ခန္ဓာငါးပါးကို နှလုံးသွင်းလျှင် နှလုံးသွင်းလိုက်ခြင်းပင် မှန်ကန်တဲ့အသိဉာဏ်နဲ့ မြင်လျှင် မြင်ခြင်း အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟာ လုံးဝ ပျောက်ကွယ်သွားတယ်ဆိုတာ ဟုတ်ပါသလား။ အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိတွေဟာ လုံးဝစွန့်လွှတ်ပြီးသား ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဟုတ်ပါသလား” မြတ်စွာဘုရားကို ဒီမေးခွန်းလျှောက်တာ။ နှလုံးသွင်းလိုက်တာနဲ့ ပျောက်သွားတယ်လို့ တစ်ချို့ကယူဆတယ်။

ဒီမှားယွင်းတဲ့အမြင်တစ်ခုအပေါ်မှာ စစချင်း မှန်ကန်တဲ့ အမြင်ကလေး နှလုံးသွင်းလိုက်တာနဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်သွားတယ်လို့ ဒီလိုတစ်ချို့က ယူဆတယ်။ အဲဒီလိုယူဆမှုနဲ့

ပတ်သက်ပြီးတော့ မေးတာ၊ စေချင်း နှလုံးသွင်း၊ သွင်းခြင်း ရုပ်၊ နာမ်၊ ဓမ္မ သင်္ခါရကို နှလုံးသွင်းသွင်းခြင်း ဒီသက္ကာယဒိဋ္ဌိ မှားယွင်းတဲ့အမြင်ကို ဖယ်ရှားနိုင်ပါသလား။

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။ ဘယ်လိုဖြေတုန်းဆို “ယာ ကုမာ စုန္ဒ အနေကဝိဟိတာ ဒိဋ္ဌိယော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အတ္တဝါဒပဋိသယုတ္တာ ဝါ လောကဝါဒပဋိသယုတ္တာ ဝါ” အတ္တနဲ့ပတ်သက်တဲ့ မှားယွင်းတဲ့ အမြင်တွေ၊ လောကနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မှားယွင်းတဲ့ အမြင်တွေဆိုတာ ရှိတယ်။ ဒါဖြင့် ဒီအမြင်တွေဟာ အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်တာလား၊ တည်ရာမရှိဘဲနဲ့ ဖြစ်တာလားလို့ ဆိုတော့ မဟုတ်ဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီမှားယွင်းတဲ့ အမြင်တွေကို တိုက်ရိုက်ဖယ်ရှားလို့ ရတာ မဟုတ်ဘူးတဲ့။

“ယတ္ထ စေတာ ဒိဋ္ဌိယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ယတ္ထ စ အနုသေန္တိ၊ ယတ္ထ စ သမုဒါစရန္တိ” အဲဒီ မှားယွင်းတဲ့ အမြင်တွေဟာ ဘယ်မှာ ပေါက်ဖွားလာတာတုန်းလို့ ဆိုတော့ ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပေါက်ဖွားတာ။ လောကမှာ အမြင်တွေ၊ ငါလို့တွေးတာ ဘာကို တွေးတာတုန်း၊ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ပြန်စဉ်းစားကြည့်၊ ငါဆိုတဲ့အတွေးဟာ ဘယ်ကိုကြည့်တွေး တာတုန်းဆို ရုပ်ကိုကြည့်ပြီး တော့လည်း ငါလို့တွေးလိမ့်မယ်၊ စိတ်ကို ကြည့်ပြီးတော့လည်း ငါလို့တွေးမယ်၊ အကြမ်းဖျင်း အားဖြင့်။ ဒီရုပ်နဲ့နာမ်နဲ့ ဒီနှစ်ခုကို ကြည့်ပြီးတော့ ငါလို့တွေးတာ၊ ရုပ်ကို ငါလို့ဆိုရင် စိတ်ကငါ့ဟာ ဒါကြောင့်မို့ လူတွေလည်း

ပြောတယ်၊ ငါ့စိတ်၊ ငါ့ဟာလို့၊ စိတ်ကို ငါလို့တွေးလို့ရှိရင် ရုပ်က ငါ့ရုပ်၊ ဒီလိုဖြစ်တာ။

အဲဒီတော့ ငါလို့တွေးတာ ဘာကို တွေးတာလဲလို့ဆို ခန္ဓာငါးပါးထဲက တစ်ခုခုကိုတွေးတာ၊ အဲဒီတော့ မိစ္ဆာအယူဝါဒ ဟာ ဘယ်မှာဖြစ်တာတုန်းလို့ မေးလို့ရှိရင် ခန္ဓာငါးပါးမှာ ဖြစ်တာပဲ။ ခန္ဓာကိုယ်ကို အာရုံပြုပြီးဖြစ်တာ။ ဒီလွဲပြီး အာရုံပြုစရာမှ မရှိတာ။ လူတွေ ငါလို့ပြောတာ ငါ့ဟာလို့ ပြောတာ၊ ဘာကို ပြောနေကြတာတုန်း၊ ကြည့်လေ၊ ငါ့မျက်စိ၊ ငါ့နား၊ ငါ့နှာခေါင်း၊ ငါ့လျှာ၊ ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့စိတ်လို့ ပြောကြတယ်၊ အဲဒီလို။ အဲဒီတော့ ငါဆိုတာကြီးက ဘာကြီးတုန်းလို့ မေးလိုက် တဲ့အခါ ငါဆိုတာ ရှာမတွေ့ဘူး၊ ငါ့ဟာဆိုတာလည်း ရှာလို့ မတွေ့ဘူး ဘာလို့ရှာမတွေ့လဲ၊ အားလုံးဟာ ငါ့ဟာလို့ဆိုတာ အထင်အမြင် တစ်ခုမျှသာဖြစ်တယ်။

ကိုယ်ပိုင်တာရယ်လို့ တစ်ခုမျှမရှိဘူး။ မပိုင်ဘူးဆိုတာ ဘယ်လောက် ထင်ရှားလဲဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်၊ ကိုယ့်ရုပ်ဟာ တစ်နေ့တစ်ခြား အိုမင်းရင့်ရော်တဲ့ဘက်ကို ရောက်လာတာ၊ ထားပေါ့၊ မအိုဖို့ရာ၊ ခေါင်းပေါ်ကဆံပင်လေးတွေ မဖြူအောင် ထား ဆေးဆိုးလို့ရတာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို သွားတွေ မကျိုးအောင် ထားလို့မရဘူး အဲဒီတော့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက တစ်နေ့ တစ်ခြား ကြီးထွားလာတာကို မကြီးရအောင် မအိုရအောင် တားလို့ ရမလားဆို မရဘူး၊ သူ့သဘာဝအတိုင်း သူသွားနေတာ မသေအောင်ရော တားလို့ရလား၊ မရဘူး။

အဲဒီတော့ ငါလို့၊ ငါ့ဟာလို့ ပြောစရာတစ်ခုမှ မရှိဘူး။ သူ့သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်နေတဲ့ အရာကြီးမျှသာ ဖြစ်တယ်။ လမ်းဘေးက သစ်ပင်ကြီးကြည့်၊ သူ့ဟာသူ ပေါက်လာတယ်။ မျိုးစေ့ကနေ၊ ပေါက်ပြီးတော့ လေ၊ မြေ၊ ရေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ရှင်သန်နေတယ်။ အဲဒီဟာ သူ့သဘာဝအတိုင်း သူရပ်တည်နေတာ။ သူ့သဘာဝအတိုင်း သူရပ်တည်နေသလို ဘုန်းကြီးတို့ တတွေရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ဟာလည်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားတွေကြောင့် ရပ်တည်နေတာ ကြီးကို ငါလို့သွားထင်နေလိုက်တာ ဘယ်ဟာကို ငါလို့ပြောရမှာလည်း ဘယ်ဟာကို ငါ့ဥစ္စာလို့ ပြောရမှာလည်း၊ ဘယ်ဟာမှ ပြောလို့မရဘူး။ ငါဆိုလို့ရှိရင် ကိုယ်ပိုင်တာ ဖြစ်ရမှာပေါ့၊ ကိုယ်၊ ကိုယ်လို့ပြောလို့ရတဲ့ အရာဟာ ပြောနေတဲ့ အချိန်မှာတင်ပဲ ပြောင်းလဲသွားပြီ။ ငါ့ဟာလို့ ပြောလိုက်ရင် ကိုယ်ပိုင်တာတွေ တစ်ခုမှမရှိဘူးလို့ ဒီလိုဓမ္မသဘောနဲ့ ဆင်ခြင်စဉ်းစားကြည့်ရင် ငါ့၊ငါ့ဟာဆိုတာ မရှိဘူး။

အဲဒီတော့ ဒီမှားယွင်းတဲ့ အမြင်တစ်ခုဟာ ဘာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပေါ်တာတုန်းဆို ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပေါ်တာပဲ။ ဒီခန္ဓာပေါ်မှာဘဲ ကြည့်ပြီးတော့ ငါလို့တွေးတယ်၊ ငါ့ဟာလို့ တွေးတယ်။ “အဟံ မမာတိ၊ ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယိ” အဟံ ဆိုတာ ငါ၊ မမဆိုတာ ငါ့ဟာ၊ ငါဆိုတာနဲ့ အတ္တဆိုတာနဲ့ အတူတူပဲ။ ငါ့ဟာဆိုတာနဲ့ အတ္တနိယနဲ့ အတူတူပဲ။ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ်။ “စက္ခု သုညံ အတ္တေန ဝါ

အတ္တနိယေန ဝါ” ဘုန်းကြီးတို့တတွေမှာရှိတဲ့ မျက်လုံးလေးပဲ ကြည့်၊ အဲဒီ မျက်လုံးလေးဟာ ငါလည်းမဟုတ်ဘူး၊ ငါ့ဟာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ငါဆိုတဲ့သဘာဝ၊ ငါ့ဟာဆိုတဲ့အရာမှ ဆိတ်သုန်း နေလို့ သုညလို့ပြောတာ။ မျက်လုံးလေးက ရုပ်သဘာဝ သက်သက်သာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီထဲမယ် ငါလို့ ပြောစရာမရှိဘူး၊ သုည၊ ငါ့ဟာလို့ ပြောစရာမရှိဘူး၊ သုည။ ဘာမှမရှိဘူးလို့ ဒီလိုပြောတာ။

အဲဒီလိုပဲ နားတို့၊ နှာခေါင်းတို့၊ လျှာတို့၊ ကိုယ်တို့၊ စိတ်တို့ ဆိုတာတွေလည်း အားလုံး သုညလို့ဆိုတာ၊ ဘာက သုည ဖြစ်တာလဲလို့ဆို အတ္တဆိုတာ မရှိဘူး၊ ငါဆိုတာမရှိဘူး၊ အတ္တနိယ ဆိုတာ မရှိဘူး၊ ငါ့ဟာဆိုတာ မရှိဘူး၊ ဒီလို သုညဖြစ်တာ။ အဲဒီတော့ ငါ၊ ငါ့ဟာဆိုတဲ့ အတွေးက ဘယ်မှာပေါ်တာတုန်းလို့ ဆိုတော့ ခန္ဓာငါးပါးပေါ်မှာ ပေါ်တာ။ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက အရှင်စုန္ဒကို ဟောတာ။ “ယတ္ထ စေတာ ဒိဋ္ဌိယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” ဒီမှာယွင်းတဲ့ အမြင်တွေဟာ ခန္ဓာငါးပါးမှာ ဖြစ်တာ၊ “ယတ္ထ စ အနုသေန္တိ” အဲဒီမှာ ခန္ဓာငါးပါးပေါ်မှာ ဒီအမြင်တွေဟာ ကိန်းနေတာ၊ “ယတ္ထ စ သမုဒါစရန္တိ” အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါး အပေါ် ပတ်သက်ပြီးတော့ ပြောဆိုလုပ်ကိုင် နေကြတာတဲ့။ ငါလို့ပြော တယ်၊ ငါ့ဟာလို့ပြောတယ်၊ နှစ်သက်တယ်လို့ ပြောတယ်၊ မနှစ်သက်ဘူးလို့ ပြောတယ်၊ မုန်းတယ်လို့ ပြောတယ်၊ ချစ်တယ်လို့ ပြောတယ်၊ ဒါတွေ အကုန်လုံး ပြောဆိုလုပ်ကိုင် နေကြတာဟာ ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပြောနေကြတာ။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက နှလုံးသွင်းလျှင် နှလုံးသွင်းခြင်း ဒီကိလေသာတွေက ကုန်သွားတာ့ မဟုတ်ဘူးတဲ့။ အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါးကို “နေတံ မမ” အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါးကို ငါ့ဟာမဟုတ်ဘူးလို့ “နေသောဟမသ္မိ” ငါလည်းမဟုတ်ဘူး “နမေသော အတ္တာ” ငါ့ရဲ့ အလိုကျဖြစ်တဲ့ အတ္တလည်း မဟုတ်ဘူးလို့ “ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ပဿတော” မှန်ကန်တဲ့ပညာနဲ့ ရှုမြင်နိုင်သူမှာ။ အဲဒီတော့ မှန်ကန်တဲ့ပညာနဲ့ ရှုမြင်နိုင်တယ်ဆိုတာ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ မြင်တာကိုပြောတာ။ ငါ့ဟာမဟုတ်ဘူးဆိုတာ သေချာသွားတယ်။ ငါမဟုတ်ဘူး ဆိုတာ သေချာသွားတယ်။ ငါ့ရဲ့အတ္တ မဟုတ်ဘူး၊ မဟုတ်ရင် ဘာလဲ၊ ရုပ်နာမ် သက်သက်ပဲ။ ရုပ်တရား နာမ်တရား သက်သက်ပဲလို့ အဲဒီလို ယထာဘူတ မှန်ကန်တဲ့ ဉာဏ်အမြင်ဆိုတာ ဘယ်ဟာကို ပြောတာတုန်းဆို နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကနေစပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဟာ မှန်ကန်တဲ့ ဉာဏ်အမြင်ပေါ့။ အဲဒါနဲ့ မြင်နိုင်ရမယ်၊ နောက်ဆုံးမှာ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဟာ မှန်ကန်တဲ့ဉာဏ်အမြင်တွေပေါ့။

အဲဒီ မှန်ကန်တဲ့ဉာဏ်အမြင်နဲ့ မှားယွင်းတဲ့အမြင် ဖြစ်ပေါ်ရာ ခန္ဓာငါးပါးကို နေတံ မမ၊ ငါ့ဟာမဟုတ်ဘူး၊ မျက်စိလေးကို အာရုံပြုမယ်ဆိုရင် နေတံ မမ၊ မျက်စိလေးက ငါ့ဟာမဟုတ်ဘူး၊ နေသော ဟမသ္မိ၊ ငါလည်းမဟုတ်ဘူး၊ နမေသော အတ္တာ၊ ငါ့ရဲ့အတ္တလည်း မဟုတ်ဘူး၊ မျက်စိဟာ ကံကြောင့်ဖြစ်လာတဲ့ စက္ခုပသာဒ ရုပ်မျှသာ ဖြစ်တယ်။ အစဉ်

ထာဝရ ပြောင်းလဲပြီးတော့ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ အကြောင်း
တရား လေးပါးပေါ်မှာ မှီတည်ပြီးတော့ ဖြစ်နေတာ၊ သူဟာသူ
ဖြစ်ပြီး သူ့ဟာသူ ပျက်နေတဲ့ အရာသာဖြစ်တယ်။ ငါလို့
ပြောစရာမရှိဘူး။ ငါ့ဟာလို့ ပြောစရာမရှိဘူးလို့ မှန်ကန်တဲ့
ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်ကြည့်၊ ဒီလိုမြင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြမ္မ
“ဧဝမေတာသံ ဒိဋ္ဌိနံ ပဟာနံ ဟောတိ၊ ဧဝမေတာသံ
ဒိဋ္ဌိနံ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ ဟောတိ” အဲဒီကျတော့မှ မှားယွင်းတဲ့
အမြင်ဟာ ပျောက်သွားတာ။ ဒီလိုပြောတာ။

အဲဒီတော့ ဆိုလိုတာက မိစ္ဆာအယူဝါဒ ဆိုတာ
ခန္ဓာပေါ်မှာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီခန္ဓာကို မှန်ကန်တဲ့ ဉာဏ်အမြင်နဲ့
ရှုပါလို့ ပြောတာ။ အဲဒီတော့ ဝိပဿနာရှုတယ် ဆိုတာ
မှားယွင်းတဲ့ အမြင်တွေ ပျောက်သွားအောင် ဝိပဿနာရှုတာ၊
ခန္ဓာငါးပါးကို ရှုတာ၊ အဲဒီခန္ဓာငါးပါးကို ရှုတဲ့အခါမှာ ငါ့ဟာ
မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို သေချာလောက်အောင် ကြည့်ရမယ်။
သေချာလောက်အောင် အကြိမ်ကြိမ်အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်
သုံးသပ်ဖို့လိုတယ်။ ငါ့ဟာ မဟုတ်တာနဲ့ သေချာရဲ့လား၊
ငါမဟုတ်တာ သေချာရဲ့လား၊ ငါ့ရဲ့အတ္တ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ
သေချာရဲ့လားလို့ဆိုတဲ့ ဒီအမြင်တွေ မြင်ဖို့လိုတယ်။
ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို သံသရာတစ်လျှောက်လုံးမှာ လူတွေက
ဧတံမမ-ဒါငါ့ဟာ၊ ဧသောဟမသ္မိ-ဒါငါပဲ၊ ဧသော မေ
အတ္တာ-ဒါငါ့ရဲ့အတ္တပဲဆိုတဲ့ အတွေးတွေက လွှမ်းမိုးပြီး
လာခဲ့တာကို အဲဒါတွေကို သေချာသွားအောင် ရှုမှတ်ရမယ်လို့
ဒီလိုဆိုတာ။

အဲဒီလို ရှုမှတ်နိုင်မှ ဧဝမေ တာသံ ဒိဋ္ဌိနံ ပဟာနံ။ အဲဒီလိုကျတော့မှ ဒီမိစ္ဆာအယူဝါဒဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ရှုတဲ့ အချိန်မှာ တဒဏ်ပဟာန်နဲ့ ပယ်ရှားပစ်လိုက်တယ်။ သောတာပတ္တိ မဂ်စိတ် ပေါ်တဲ့အခါမှာ သမုစ္ဆေဒပဟာန်နဲ့ ဖယ်ရှားပစ်လိုက် တယ်။ အဲဒီကျမှ ဒီမှားယွင်းတဲ့ အမြင်တစ်ခုဟာ လုံးဝရှင်းသွား တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတာ။ အဲဒီတော့ စစချင်းလေး တော့ ဒိဋ္ဌိဆိုတာကိုပယ်လို့ရမှာ မဟုတ်သေးဘူး၊ အနည်းဆုံး သောတာပတ္တိမဂ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ရမှ ဒီမှားယွင်းတဲ့ အမြင် တစ်ခုဟာ လုံးဝကျွတ်သွားမယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။

အဲဒီတော့ တရားဓမ္မတွေနာရင်း တရားကို ဆင်ခြင် သုံးသပ်ရင်းကတော့ ရောဂါမထအောင် ဆေးနဲ့ထိန်းထားသလို ထိန်းလို့တော့ ရတယ်။ positive တော့ ရှိနေမှာဘဲ။ positive ပါပျောက်ပြီး negative ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တာကတော့ သောတာပတ္တိမဂ်မှ activate ဖြစ်မှလို့ ဒီလိုပြောတာ။ အဲဒီလို ဆိုလိုတယ်။

အဲဒီတော့ သလ္လေခသုတ် အစမှာ အရှင်မဟာစုန္ဒက မိစ္ဆာအယူဝါဒနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မေးတာ။ ဒီမေးခွန်းက ဒီသလ္လေခသုတ် ဟောရခြင်းအကြောင်းပဲ။ အဲဒီလိုမေးတာကို မြတ်စွာဘုရားက ခန္ဓာငါးပါးပေါ်မှာ ရှုမှတ်ပြီးတော့ မှန်ကန်တဲ့ အယူဝါဒတစ်ခုရအောင် ခန္ဓာငါးပါးကို သမ္ပပညာဆိုတဲ့ မှန်ကန် တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာနဲ့ ရှုမှတ်ဖို့ ဟောကြားပေးတော် မူတယ်။

လောကမှာ သမာဓိကျင့်စဉ်တွေကို ကျင့်ပြီးတော့ “ဒို့ဟာ သလ္လေခအကျင့်ကို ကျင့်နေကြတယ်။ ကိလေသာတွေကို လျှော့ချနေကြတယ်လို့ တခြားဘာသာတွေမှာ ဟောပြောနေတာတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီ ဟောပြောချက်တွေကို မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းလင်းပြတဲ့အနေနဲ့ အရှင်စုန္ဒကို ဆက်ပြီးဟောတယ်။

“သမထကျင့်စဉ် တစ်ခုကို ကျင့်ရင် ဝိဝေကဇပီတိသုခ လို့ခေါ်တယ် ကာမဂုဏ်အာရုံတွေက လွတ်သွားတယ်။ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေက လွတ်သွားပြီး သမာဓိကျင့်စဉ်တစ်ခုနဲ့ ဈာန်အာရုံတစ်ခုပေါ်မှာ စိတ်ကလေးဟာ ငြိမ်သွားပြီး ကာမဂုဏ် အာရုံတွေက လွတ်သွားပြီး ဈာန်အာရုံပေါ်မှာ စိတ်ကလေးငြိမ်လို့ ရလာတဲ့ ပီတိ၊ သုခ။ အဲဒီ ဝိဝေကဇ ပီတိ၊ သုခလို့ဆိုတဲ့ ပထမဈာန်ရပြီး နေနိုင်တာကို တစ်ချို့က ငါဟာ ကိလေသာ လျှော့ချပြီး သလ္လေခအကျင့်နဲ့ နေတယ်လို့ ဒီလို ထင်ကောင်း ထင်လိမ့်မယ်တဲ့။ စုန္ဒ၊ အဲဒါဟာ ငါဘုရားရဲ့ အဆုံးအမမှာ သလ္လေခလို့ မခေါ်ဘူးတဲ့။ ငါဘုရားရဲ့ အဆုံးအမမှာ ဒီဟာကို “ဒိဌဓမ္မသုခဝိဟာရ” မျက်မှောက်ဘဝမှာ ချမ်းချမ်းသာသာ နေထိုင်မှုလို့ ခေါ်တယ်။ သလ္လေခအကျင့်ကို ကျင့်တယ်လို့ မခေါ်နိုင်ဘူး။”

ဆိုလိုတာက သမထကျင့်စဉ်ကိုကျင့်လို့ ပထမဈာန် ရလာပြီ။ ရလာတဲ့အခါမှာ ကိလေသာတွေက ကင်းကွာ လွတ်လပ်ပြီးတော့ စိတ်လေးဟာ သမာဓိအာရုံလေးနဲ့ ဈာန် သမာပတ် ဝင်စားပြီးတော့ နေလိုက်ပြီဆိုတာကို ကိလေသာ

တွေကို လျော့ချတဲ့ သလ္လေခအကျင့်၊ ဒီလမ်းပေါ် ရောက်နေတယ်လို့ တစ်ချို့က ထင်ကောင်း ထင်လိမ့်မယ်။ မြတ်စွာဘုရားက မရောက်ဘူးတဲ့။ ဒီသမာဓိနဲ့ နေတာဟာ “ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ” ချမ်းချမ်းသာသာ စိတ်အေးချမ်းသာမှုနဲ့ စိတ်ကို အနားယူအပန်းဖြေခြင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်။ ကိလေသာက ရှိနေ remain ဖြစ်နေအုံးမှာဘဲ။

ဒီဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ ဆိုတာ အပန်းဖြေတဲ့ သဘောပဲလေ။ လူတွေအိပ်တဲ့အခါ ကိလေသာမှ မဖြစ်တာကို။ အဲဒါလိုပဲ သမာဓိ ကျင့်စဉ်လေးတစ်ခု ကျင့်ပြီးတော့ သမာဓိစိတ်ကလေးနဲ့ နေတဲ့အချိန်မှာ ဒါ ကိလေသာတွေကို လျော့ချနေတဲ့ အကျင့်ကို ဒီလိုပြောလို့ မရဘူး။ ကိလေသာက သူ့ဟာသူ လွတ်လွတ်လပ်လပ်ကြီး positive အနေနဲ့ ဖြစ်နေတာ။ သူ့ကို ထိကိုမထိဘူး ဒီလိုပြောတာ။ သမာဓိနဲ့ ချမ်းသာအောင် နေရုံသာဖြစ်တယ်။ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။

အဲဒီတော့ သလ္လေခနဲ့ နေတယ်လို့ ကိလေသာတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားတဲ့ အကျင့်နဲ့နေတယ်လို့ ထင်ကောင်း ထင်လိမ့်မယ်တဲ့။ မဟုတ်ဘူးတဲ့။ ငါဘုရားရဲ့ သာသနာမှာ ဒါတွေဟာ သလ္လေခတွေ မဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဆိုလိုတာက ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ သာဖြစ်တယ်။ မျက်မှောက်ဘဝမှာ ချမ်းချမ်းသာသာ စိတ်ကို အနားယူခြင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုစိတ်ကို အနားယူခြင်းဟာ ကိလေသာတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားပစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီလို ဆိုလိုတာ။

ထို့အတူပဲ ဒုတိယဈာန်၊ ဒီပထမဈာန်က ကိလေသာတွေက ကင်းကွာလွတ်လပ် သွားပြီးတဲ့နောက် သူ့မှာဈာန်အင်္ဂါလို့ခေါ်တဲ့ သဘာဝတရားငါးမျိုး ထင်ရှားဖြစ်နေတယ်။ ထင်ရှားတာက ဘာတွေတုန်းဆိုရင် ဝိတက်ဆိုတဲ့ အာရုံကို စိတ်ကတင်ပို့ပေးနေတဲ့သဘော၊ ဝိစာရဆိုတဲ့ အာရုံနဲ့စိတ်နဲ့ ကင်းမသွားအောင် တွဲပေးနေတဲ့သဘော။ ပီတိဆိုတဲ့ နှစ်သက်နေတဲ့သဘော၊ သုခဆိုတဲ့ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ခံစားနေရတဲ့သဘော၊ ဧကဂ္ဂတာ လို့ခေါ်တဲ့ စိတ်တည်ငြိမ်မှုသဘော အဲဒီငါးခုလုံးဟာ ထင်ထင်ရှားရှား ဈာန်အာရုံနဲ့ အလုပ်လုပ်နေတာကို ပထမဈာန် လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီလိုနေခြင်းဟာ မျက်မှောက်ဘဝ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်။ ကိလေသာတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားနေတာ မဟုတ်သေးဘူး။ ဒီလိုဆိုတာ။

အဲဒီတော့ ဒုတိယဈာန်အဆင့် တက်လိုက်တယ်။ စိတ်ကို အာရုံပေါ်တင်ပေးနေစရာ မလိုအောင် သမာဓိကို တိုးမြှင့်လိုက်တဲ့ အခါမှာ သမာဓိအားကောင်းလာသည့် အတွက် ကြောင့် ဝိတက်ဝိစာရတွေကို ဖယ်လိုက်နိုင်ပြီး ပီတိဆိုတဲ့ စိတ်ထဲမှာ ကျေနပ်နေတာရယ်၊ သုခဆိုတာ ချမ်းသာနေတာရယ်၊ ဧကဂ္ဂတာ- တည်ငြိမ်နေတယ်ဆိုတဲ့ ဒီသုံးမျိုးနဲ့ အာရုံပေါ်မှာ စိတ်ကို ရပ်တန့်ပြီးတော့ နေတာ။ တစ်ချို့က အဲဒီလိုနေတာကို “ငါသလ္လေခအကျင့်၊ ကိလေသာတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားလျော့ချပြီးတော့ ဒီလိုနေတယ်”လို့ ထင်ကြတယ်။ မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ ဒါက ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ စိတ်ကို အနားပေးခြင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ်။

နောက်တစ်ခု တစ်ခါပီတိဆိုတဲ့ နှစ်ခြိုက်မှုဟာ တစ်ဖက် တစ်လမ်းအားဖြင့် သမာဓိကို အနှောင့်အယှက်ပေးတဲ့ သဘော ရှိတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ပီတိကိုဖယ်လိုက်တယ်။ သုခနဲ့ ဧကဂ္ဂတာ ဆိုပြီး ချမ်းသာမှုနဲ့ စိတ်တည်ငြိမ်မှု နှစ်ခုနဲ့နေတယ်။ အဲဒါဟာ သလ္လေခနဲ့နေတာ မဟုတ်သေးဘူး၊ သလ္လေခအကျင့်နဲ့ နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ မျက်မှောက်ဘဝမှာ ချမ်းချမ်းသာသာ နေခြင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်။

နောက်တစ်ဆင့် တိုးလိုက်တယ်။ သုခဆိုတာက မလိုချင်တော့ဘူး၊ သုခကိုလည်း ဖယ်လိုက်တယ်။ ဒုက္ခကိုလည်း ဖယ်လိုက်တယ်။ ဝမ်းနည်းဝမ်းသာ ဆိုတာတွေလည်း မရှိတော့ ဘူး၊ ဘာမှမထင်ရှားတဲ့ ခံစားမှုဆိုတဲ့ ဥပေက္ခာနဲ့သမာဓိ ဒီနှစ်ခုနဲ့ ရပ်တည်ပြီး နေတဲ့အခါကျတော့ စိတ်ရဲ့တည်ငြိမ်မှုဟာ ပိုပြီးတော့ ခိုင်မာလာတယ်။ အဲဒီခိုင်မာမှုဟာလည်း ကိလေသာတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားတဲ့ အကျင့်မဟုတ်သေးဘူး။ မျက်မှောက်ဘဝ မှာ ချမ်းချမ်းသာသာနေပြီး စိတ်ကို အနားပေးထားခြင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်။ ကိလေသာတွေကို လျှော့ချနေတာ မဟုတ်သေးဘူး၊ ဒီလိုဆိုတာ။

နောက်တစ်ခု ရူပါဝစရဈာန်လို့ဆိုတဲ့ ကသိုဏ်းရုပ်တွေ ကို လုံးဝဖယ်ရှားလိုက်တယ်။ ဖယ်ရှားလိုက်တဲ့ ကွက်လပ်ကို အာရုံပြုပြီး ပထမအရူပဈာန် ရလာတယ်။ အဲဒီ ပထမအရူပဈာန် ရောက်တဲ့အခါ ရုပ်ပေါ်မှာ အာရုံစိုက်ရတာ မဟုတ်ဘူး။ ပညတ်ပေါ်မှာ အာရုံစိုက်တာ ဖြစ်သောကြောင့် အဲဒီဈာန်ကို

ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရလို့ မခေါ်ဘဲနဲ့ “သန္တဝိဟာရ” တကယ့်ကို ငြိမ်သက်အေးချမ်းတဲ့ နေထိုင်မှုလို့ ခေါ်တယ်။ ပထမအရူပဈာန် က အလွန်ငြိမ်သက် အေးချမ်းတာမို့ သန္တဝိဟာရနဲ့သာ နေတယ်လို့ ပြောရတာ။ ကိလေသာကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားနေတာ မဟုတ်သေးဘူး။

တစ်ခါ ဒုတိယအရူပဈာန် ရောက်သွားတယ်၊ တတိယ အရူပဈာန် ရောက်တယ်၊ စတုတ္ထအရူပဈာန် ရောက်တယ်၊ အဲဒါတွေဟာ သန္တဝိဟာရ စိတ်နှလုံး အေးချမ်းစွာ နေထိုင်ခြင်း မျှသာ ဖြစ်တယ်။ ကိလေသာတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားတဲ့ သလ္လေခ အကျင့်နဲ့နေတာ မဟုတ်သေးဘူး။

ဟောဒီ ဈာန်သမာပတ် ရှစ်မျိုးမှာ မြတ်စွာဘုရားက ရူပဈာန်လေးမျိုးကို ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ၊ ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်း သမာပတ်အရူပဈာန်လေးမျိုးကို သန္တဝိဟာရ ငြိမ်းချမ်း ငြိမ်သက်စွာ နေရကြောင်း သမာပတ်လို့ ဒီလိုဟောပြီး ဒါတွေ ဟာ သလ္လေခအကျင့် မဟုတ်သေးဘူးလို့ ဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဘာဖြစ်လို့ဟောတာတုန်းလို့ဆိုတော့ အနန္တအာကာသ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တုန်းက အခုလို ဈာန် အဘိညာဉ်တွေ ရနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတို့ကိုယ်သူတို့ လမ်းဆုံးနေပြီလို့၊ ကိလေသာတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလို့ သူတို့ က ဟောပြောလေ့ ရှိတာ။ အဲဒီတော့ သူတို့ရဲ့ ဟောပြောမှုဟာ မပြည့်စုံဘူး။ ဒါတွေကို ဒီလိုဈာန်တရားတွေနဲ့ သမာဓိစွမ်းအားနဲ့

နေနိုင်တာတွေဟာ စိတ်ကို အနားပေးခြင်း၊ စိတ်ကိုငြိမ်းချမ်းစွာ နေခြင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်။ ကိလေသာတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှား တာ မဟုတ်သေးဘူး။ ကိလေသာတွေဟာ အတွင်းမှာ အနုသယ ဓါတ်အနေနဲ့ ရှိနေသေးတယ်။ အဲဒီရှိနေတဲ့ ကိလေသာတွေဟာ အထိအခိုက် အနစ်နာမရှိ ဒီအတိုင်း အင်အားကြီးမားစွာနဲ့ ရှိနေတယ် positive ဖြစ်နေတယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။

တခြားဘာသာတွေမှာ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ ခေတ်ပြိုင် ဘာသာတွေမှာ သူတို့လည်းပဲ ဈာန်အကျင့်တွေကို ကျင့်ပြီး အောင်မြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတယ်။ အဲဒါကိုပဲ သူတို့က လမ်းဆုံး ထားပြီ၊ ဒါကိုပဲ အထွဋ်အမြတ်ထားပြီးတော့ ဟောပြောနေကြ တာ။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက တို့သာသနာမှာတော့ ဒါက စိတ်ကို အနားပေးခြင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်။ သလ္လေခ မဟုတ်သေး ဘူး။ စိတ်ကို ငြိမ်သက်အေးချမ်းစွာ နေထိုင်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်။ သလ္လေခ မဟုတ်သေးဘူး၊ ဒီထက် သွားစရာတွေ ရှိတယ်။ လုပ်စရာတွေ ရှိနေသေးတယ်လို့ အဆင့်မြင့်တရားကို ရည်ညွှန်း ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီနောက်တော့မှ မြတ်စွာဘုရားက သလ္လေခ အကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ လူတွေရဲ့စိတ်မှာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်တဲ့ ဟာတွေကို ပြောပြတာ။ အဲဒါတွေက ပုဒ်ပေါင်း(၄၄)ပုဒ်။ အဆိုး နဲ့အကောင်း တွဲတွဲပြီးတော့ ထားတာ။ အဆိုးနဲ့အကောင်းကို ခွဲခြားပြီးတော့ ရေတွက်မယ်ဆိုရင် (၈၈)ပုဒ် ဖြစ်မှာပေါ့။ (၄၄) မျိုးသော တရားဓမ္မတွေ ဖယ်ရှားပစ်ဖို့ နည်းလမ်းတွေကို အားလုံး သဘောကံပေါက်တဲ့နည်းနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောခဲ့တာ။

သမာပတ်ရှစ်ပါး ဝင်စားထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာလည်း သူတို့ဟာ ဘယ်လိုအတွေးတွေ ဝင်လာကြတယ်ဆိုတာ ငါဟာ စာနိသမာပတ်တွေ ဝင်စားနိုင်တယ်၊ ငါ့မှာ လမ်းဆုံးနေပြီ၊ ငါရထားတဲ့ တရားထူး တရားမြတ်ဟာ အလွန်ခိုင်မာတယ်၊ ငါဟာ အထွဋ်အထိပ် ရောက်နေပြီဆိုတဲ့ ဒီမာနအတွေးတွေ ဝင်လာတတ်တယ်။ ဝင်လာပြီးတော့ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒီတရား မျိုးမရဘူး၊ ငါသာရတယ်ဆိုပြီးတော့ “အတ္တုတ္တံသန ပရဝဗ္ဗန” ဆိုတဲ့ တရားမျိုးတွေ ဝင်ရောက်လာပြီး နောက်ဆုံးမှာ ကိလေသာဆိုတာ အတွင်းမှာ အစိုင်အခဲနဲ့ positive ဖြစ်နေတာ၊ ထိရောက်အောင်တောင် မတတ်နိုင်ဘဲနဲ့ အပေါ်ယံလေးတင် ဖုံးဖိထားတဲ့ သဘောလေးနဲ့ကျင့်တဲ့ ဒီလိုအကျင့်တာတွေဟာ လမ်းဆုံး မဟုတ်သေးဘူးလို့ ဒီအကျင့်က သလ္လေခလို့ဆိုတဲ့ ကိလေသာကို လျော့ချတဲ့ အကျင့်မဖြစ်ဘူးလို့ မြတ်စွာဘုရားက အရှင်စုန္ဒကို ရှင်းပြတယ်။ ကိလေသာတွေကို ဘယ်လို ဖယ်ရှား ပစ်ရမယ်ဆိုတာတွေကို အဆင့်ဆင့်ဆက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် တရားချစ်ခင်သူတော်စင် ပရိသတ်အပေါင်း တို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ သလ္လေခသုတ်ဆိုတာ တကယ့်ကို ကိလေသာတွေကို လျော့ချတဲ့ နည်းစနစ်တွေ မိမိတို့ရဲ့စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်တတ်တဲ့ သဘာဝတရား (၄၄)မျိုး ခွဲခြားပြီး ရှောင်လွှဲနည်းတွေ၊ ငြိမ်းသက်နည်းတွေ စိတ်ကို တည်ဆောက်တဲ့ နည်းတွေနဲ့ ဟောဒီ သလ္လေခသုတ်ကို

ဟောကြားခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ သလ္လေခသုတ် နာယူမှတ်သားပြီး
တော့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ တရားဓမ္မအတိုင်း
ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်တော် မူနိုင်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

သာဓု သာဓု သာဓု

သလ္လေခသုတ် အနှစ်ချုပ် အပိုင်း(၂)

မှတ်တမ်း

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၆ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၄ ခုနှစ် တော်သလင်းလဆန်း(၂)ရက်၊ (၁၇.၉.၂၀၁၂) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့ရက်ကွက်ကြီး (၁၂) ရေချမ်းအိုးတောင် အပ္ပမာဒတောစခန်းရှိ သာသနာ့ဉာဏ်ရောက်မွေစီဟန်တော်အတွင်းဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့် ဓမ္မသဘင်အခမ်းအနား၌ ဟောကြားအပ်သော “သလ္လေခသုတ်အနှစ်ချုပ်အပိုင်း(၂)” တရားအသနာတော်။

“သလ္လေခသုတ် အနှစ်ချုပ် အပိုင်း (၂)”

“ကိလေသာတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားပစ်နိုင်တဲ့ မဂ်လေးပါး” ကို ရည်ညွှန်းပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက သလ္လေခဆိုတဲ့ စကားလုံးကို အသုံးပြုခဲ့တာ။ ဒါကြောင့်မို့ အဲဒီစကားလုံးရဲ့ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုတဲ့အခါမှာ “သမ္မာ ကိလေသေ လိခတီတိ သလ္လေခေါ” ကိလေသာတွေကို မှန်ကန်တဲ့ နည်းလမ်းဖြင့် ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားပစ်နိုင်တဲ့ မဂ်လေးပါး။ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှား ပစ်နိုင်တယ်လို့ဆိုတဲ့ အမည်နာမနဲ့မဂ်လေးပါးကို “သလ္လေခ” လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောခဲ့တယ်။

မနေ့က အပိုင်း(၁)မှာ ပြောခဲ့တဲ့ ဈာန်တရားတွေ၊ ရူပဈာန်လေးပါးကို မြတ်စွာဘုရားက ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဂီဟာရ၊ မျက်မှောက်ဘဝမှာ ချမ်းသာစွာနေရကြောင်း နေဖို့အတွက် စိတ်ကိုအနားယူတဲ့ ကျင့်စဉ်တစ်မျိုးသာ ဖြစ်တယ်။ သလ္လေခ မဟုတ်သေးဘူးလို့ ဒီလိုဟောခဲ့တာ၊ နောက်တစ်ခါ အရူပဈာန်လေးမျိုးကို သန္တဝိဟာရ၊ ငြိမ်းချမ်းစွာ၊ ငြိမ်သက်စွာ နေထိုင်ရ

ကြောင်း သမာပတ်မျှသာဖြစ်တယ်။ သလ္လေခအကျင့် မဟုတ်သေးဘူးလို့ ဒီလိုဟောခဲ့တာ၊ သာသနာပမှာ ဖြစ်ထွန်းတဲ့ ဈာန်တွေ၊ သမာပတ်တွေက နိဗ္ဗာန်ကို ဦးတည်ပြီး ကျင့်သုံးတာ မဟုတ်သည့် အတွက်ကြောင့် သလ္လေခရဲ့ အခြေခံအကြောင်း တရား ကျင့်စဉ်မဟုတ်ဘူး၊ ဆိုလိုတာက သာသနာပမှာ ကျင့်တဲ့ ဈာန်တရား ဒီသမာပတ်တရားတွေဟာ နိဗ္ဗာန်အတွက် ဦးတည်ထားတာ မဟုတ်သည့်အတွက်ကြောင့် သလ္လေခကျင့်စဉ်ဆိုတဲ့ အထဲမှာမပါဘူး၊ ဒီလိုဆိုတယ်။

အဲဒီတော့ သာသနာတွင်းမှာကျင့်တဲ့ သမထတရားတွေကတော့ ဝိပဿနာရဲ့ အခြေခံဖြစ်တယ်ဆိုရင်တော့ သူတို့လည်း သလ္လေခစာရင်းဝင်တယ်လို့ ဒီလိုမှတ်ရမယ်။ သာသနာတွင်းမှာ ကျင့်တဲ့ဈာန်တရား သာသနာတွင်းမှာကျင့်တဲ့ ဈာန်တရားတွေကို အခြေခံရင် ဝိပဿနာပါဒက၊ ဝိပဿနာရဲ့ အခြေခံအနေနဲ့ ကျင့်သုံးတဲ့ သမာဓိ ကျင့်စဉ်မျိုးကတော့ ဦးတည်ချက်မှာ ကိလေသာကုန်ဖို့ ဦးတည်ထားတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကိလေသာကုန်ဖို့ ဦးတည်ထားလို့ သာသနာတွင်းမှာ ကျင့်သုံးတဲ့ သမထဟာ သလ္လေခကျင့်စဉ်ထဲမှာ ပါနိုင်တယ်လို့ ဒီလိုရှင်းပြသွားတာ။ သာမန်အားဖြင့် ရှင်မဟာစုန္ဒရဲ့ မေးခွန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက မိစ္ဆာအယူဝါဒတွေရဲ့ လုံးဝချုပ်ငြိမ်းတယ်ဆိုတာ သောတာပတ္တိမဂ် သောတာပတ္တိဖိုလ်ရောက်မှ မိစ္ဆာအယူဝါဒတွေ အားလုံး ချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်။ သာမန် ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ် နှလုံးသွင်းရုံလေးနဲ့တော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ မချုပ်ငြိမ်းဘူးလို့

ရှင်မဟာစုန္ဒရဲ့ မေးခွန်းနဲ့ ပတ်သတ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဖြေတယ်။ သာသနာပမှာကျင့်တဲ့ ဈာန်၊ သမာပတ် တွေဟာ သလ္လေခ မဟုတ်သေးဘူး၊ သလ္လေခအကျင့် မဖြစ်နိုင်သေးဘူး။ ဆိုလိုတာက သလ္လေခ မဟုတ်ဘူးလို့ဆိုတာ ကိလေသာကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားတဲ့ မဂ်တရား မဟုတ်ဘူး၊ ဒီလိုဆိုလိုတာ။

အဲဒီတော့ သလ္လေခဆိုတာ ဘာကို ပြောတာလဲလို့ဆိုရင် မဂ်တရားကို ပြောတာ၊ မဂ်တရားဆိုတာ ဘာနဲ့ ဖွဲ့စည်းထား တုန်းဆို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ မဂ်တရားဟာ ဝိပဿနာကျင့်စဉ် တစ်ခုကို ကျင့်လို့ ခိုင်ခိုင်မာမာ စွမ်းအားတွေ ပြည့်သွားပြီ ဆိုရင် “လောကုတ္တရာမဂ်” ဖြစ်လာတယ်။ လောကုတ္တရာမဂ်အဆင့် ရောက်သွားတဲ့အခါ ကျင့်ရတာ မဟုတ်ဘူး။ ကျင့်ရတာကတော့ လောကီမဂ်နဲ့ပဲ ကျင့်ရတာ။ ဝိပဿနာကို “ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်”လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ်ဆိုတာလည်း ဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပဲ။ ဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးက စွမ်းအားမပြည့်သေးခင် ဝိပဿနာလို့ ခေါ်တယ်။ အာရုံက သင်္ခါရကို အာရုံပြုတယ်။ စွမ်းအား ပြည့်သွားပြီဆိုရင် လောကုတ္တရာ မဂ်အဆင့်သို့ ရောက်တယ်။ သင်္ခါရ လုံးဝချုပ်ငြိမ်းသွားရာ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပြီးတော့ ကိလေသာတွေကို ဖယ်ရှားလိုက်တာ ဒီလိုပြောတာ။

အဲဒီတော့ “ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်” ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာဟာ အသိဉာဏ် အဆင့်ဆင့်တက်လို့ စွမ်းအားတွေ ပြည့်သွားပြီ ဆိုတာနဲ့ တပြိုင်နက် “လောကုတ္တရာမဂ်”ကို ဖြစ်ပေါ်စေတယ်။

လောကုတ္တရာမဂ်ကတော့ ပိုပြီး စွမ်းအားတွေ ပြည့်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ကိလေသာတွေ အဆင့်ဆင့် ဖယ်ရှားသွားနိုင်တယ်။ အဲဒီတော့ ဒီတရားတွေဟာ စတင်ဖြစ်စေကတည်းက မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်လာတာ၊ တခြား မဟုတ်ဘူး သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ စတဲ့ ဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားပဲ ဖြစ်တယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားဟာ မရင့်ကျက်သေးခင် ပုဗ္ဗဘာဂ ရှေ့ပိုင်းမှာဖြစ်တဲ့ မဂ်လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီရှေ့ပိုင်းဖြစ်တဲ့ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်က ဘာကို သိတာတုန်းလို့ဆို ဖြစ်တာပျက်တာကို သိတာ၊ သင်္ခါရတွေကို အာရုံပြုတယ်။ ဖြစ်မှုပျက်မှုကို သိတယ်၊ အနိစ္စကို သိတယ်၊ ဒုက္ခကို သိတယ်၊ အနတ္တကို သိတယ်၊ ဆိုပါစို့ လက္ခဏာသုံးပါးကို သိတယ်။

အဲဒီ လက္ခဏာသုံးပါး သိရင်းသိရင်းနဲ့ တဖြည်းဖြည်း သင်္ခါရအာရုံဟာ သိမ်မွေ့လာတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ သင်္ခါရအာရုံ ချုပ်ငြိမ်းသွားတဲ့ သင်္ခါရတွေ မဖြစ်တော့တဲ့ နိဗ္ဗာန်အာရုံကို အာရုံပြုနိုင်လိုက်ပြီဆိုတဲ့ အခါကျတော့ လောကုတ္တရာမဂ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီမဂ်ကို ကူးသွားတဲ့အဓိပ္ပါယ်၊ ဒီလိုဆိုတာ။

မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီး ဟောတဲ့အထဲမယ် “ရှေ့ကဖြစ်ပျက်၊ နောက်ကမဂ်”လို့ ဆိုတာ၊ ရှေ့ကဖြစ်ပျက်ကို သိတာ ဝိပဿနာ၊ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ကို ပြောတာ၊ အဲဒီ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ် လာပြီးတဲ့အခါမှာ နောက်က လောကုတ္တရာမဂ်ဆိုတာ ဖြစ်လို့ရတယ်။ လောကုတ္တရာမဂ် ဆိုတာ ကျင့်ရတဲ့တရား မဟုတ်ဘူး။ ကျင့်ရတာက ဝိပဿနာတရားကိုပဲ ကျင့်ရတာ။

ကျင့်လိုက်တဲ့အခါ စွမ်းအားပြည့်သွားလို့ရှိရင် လောကုတ္တရာမဂ်ကို ဆိုက်ရောက်သွားတာလို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ လောကုတ္တရာမဂ်ဟာ attainment ရောက်ရှိရတဲ့ နေရာတစ်ခုကို ဆိုလိုတယ်။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်က သင်္ခါရကို အာရုံပြုတယ်။ လောကုတ္တရာမဂ်က နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုတယ်။ သင်္ခါရတွေ ချုပ်ငြိမ်းသွားတော့ သင်္ခါရတွေ အဆုံးသတ်သွားတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုမှ ကိလေသာတွေကို အကြွင်းမဲ့ ဖယ်ရှားလို့ရတယ်။

ဒီအဓိပ္ပါယ်မျိုးနဲ့ သလ္လေခလို့ ဆိုတာဟာ ကိလေသာတွေကို အကြွင်းမဲ့ ဖယ်ရှားပစ်နိုင်တဲ့ လောကုတ္တရာမဂ်ကို ရည်ညွှန်းပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတာ။

သလ္လေခပဋိပဒါ သလ္လေခအကျင့်လို့ ဆိုတာက အဲဒီမဂ်ကို အထောက်အကူပြုပြီး မဂ်ကိုဦးတည်သွားနေတဲ့ အခြေခံကျင့်စဉ်မှ စပြီးတော့ အဲဒီ အကျင့်တရားတွေ အားလုံးကို ခေါ်တာ။ အဲဒီအကျင့်ကို ရည်ညွှန်းပြီး သလ္လေခပဋိပဒါလို့ ဒီသလ္လေခသုတ်မှာ ဒီလိုဟောတာ။ အဲဒီတော့ သလ္လေခပဋိပဒါဆိုတာ အကျဉ်းချုပ် ပြောမယ်ဆိုလို့ရှိရင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ-နိဗ္ဗာန်ကိုဦးတည်ပြီး ကျင့်သုံးနေတဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအားလုံးဟာ “သလ္လေခပဋိပဒါ”လို့ ပြောရမယ်။

အဲဒီ သလ္လေခပဋိပဒါ ဆိုတဲ့ ကိလေသာ ချုပ်ငြိမ်းဖို့ အကျင့်တစ်ခု၊ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဝိပဿနာ ဆိုတာလည်း ပြောမယ်ဆိုရင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတာ။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဒီသုံးခုပဲ။

အဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတော်တွေ မှန်သမျှ ဘယ်နေရာပဲ ကြည့်ကြည့် ပထမဆုံးဟောတဲ့ ဓမ္မစကြာမှာဘဲ ကြည့်ကြည့်၊ နောက်ဆုံးဟောတဲ့ သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်ကြီးကို ဟောခဲ့တဲ့ တရားပဲ ကြည့်ကြည့်၊ ဒီတရားတွေအားလုံးဟာ ဦးတည်ချက်က တူတူပဲ။ မဇ္ဈိမပဋိပဒါဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားကို ဦးတည်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား ဟောသွားတာ။ ဒါကနေ လွဲပြီးတော့ တခြားကျင့်စရာမရှိဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ ဒီမဂ္ဂလို့ဆိုတဲ့ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်နဲ့ လောကုတ္တရာမဂ်၊ ဒီနှစ်ခုဟာ ဖွဲ့စည်းထားပုံချင်း အတူတူပဲ။ ကွဲပြားခြားနားတာကတော့ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်က သင်္ခါရ ကိုအာရုံပြုတယ်။ သင်္ခါရကို အာရုံပြုတယ်ဆိုကတည်းက သင်္ခါရ ဆိုတာ ဖြစ်ပျက်နဲ့ သွားနေတာ။ ဖြစ်ပြီးရင် ပျက်သွားတယ်၊ ပျက်ပြီးရင် အကြောင်းမကုန်သေးရင် ပြန်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတာ။ ပျက်စီးသွားတာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာတာ၊ ပျက်စီး သွားတာဆိုတဲ့ ဒီဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုဆိုတဲ့ အနှောင့်အယှက်ကြီးက သင်္ခါရတရားအားလုံးကို အနှောင့်အယှက် ပေးနေတာ ဖြစ်သော ကြောင့် ဒါက ကြောက်စရာအန္တရာယ်ကြီးလို့ ဖြစ်လို့ ဒုက္ခလို့ ဒီလိုပြောတာ။ ဒါကြောင့်မို့ “ဥဒယဗ္ဗယ ပဋိပိဋနဋ္ဌေန ဒုက္ခာ” သင်္ခါရတရားတွေဟာ ဖြစ်မှုပျက်မှုကနေ စပြီးတော့ ဒုက္ခ၊ အဲဒီ ဖြစ်မှုပျက်မှုတွေကို မဖြစ်ရအောင် မပျက်ရအောင်လို့ ဆိုပြီးတော့ ကိုယ့်ရဲ့ အစွမ်းတစ်ခုနဲ့ တားဆီးလို့ ရနိုင်လားဆို၊ မရဘူး၊ ကိုယ့်ဆန္ဒအတိုင်း မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အနတ္တ။

ဒါကြောင့်မို့ ဖြစ်မှုပျက်မှုကို မြင်တာဟာ အဓိက ကျတယ်။ မြင်လိုက်တာနဲ့ အနိစ္စမြင်ရင်၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ မြင်တယ်လို့ ဒီလိုဆိုတာ။ တစ်ခုနဲ့တစ်ခုက ဆက်သွယ်ပြီးတော့ နေတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ မြင်တယ်ဆိုတဲ့မဂ်က ပုဗ္ဗဘာဂမဂ် ဝိပဿနာမဂ်၊ အဲဒီ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ကို ဒီသုတ္တန်မှာ “သလ္လေခပဋိပဒါ”လို့ ဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ်။ အဲဒီ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်နဲ့ ရောက်ရှိသွားနိုင်တဲ့ လောကုတ္တရာမဂ် ကိုတော့ “သလ္လေခ”လို့ ခေါ်တယ်။ ကိလေသာတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှား နိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတဲ့တရား။

အဲဒီတော့ သလ္လေခပဋိပဒါ၊ သလ္လေခကျင့်စဉ်နှင့် စပ်ပြီး ဒီသုတ္တန်မှာ (၄၄)မျိုးသော တရားပုဒ်တွေကို ထုတ်ပြီး သလ္လေခ အကျင့်ကိုကျင့်ဖို့ အရှင်စုန္ဒကို ဟောခဲ့တာ။ သာသနာပမှာ ကျင့်သုံးတဲ့ သမာဓိတွေက ဝိပဿနာကို ဦးတည်ထားတာ မဟုတ်ဘူး။ ဝိပဿနာ လမ်းကြောင်းပေါ် မတက်ဘူးဆိုရင် “သလ္လေခပဋိပဒါ” ဖြစ်ကိုမဖြစ်ဘူးလို့ ဆိုတယ်။ သမထကျင့်စဉ် ကျင့်ပြီးတော့ ဝိပဿနာဘက် ဦးမလှည့်လို့ရှိရင် လောကုတ္တရာ မဂ်ကို မရနိုင်ဘူး။ သလ္လေခမရောက်ဘူး။ မရောက်သည့် အတွက်ကြောင့် သလ္လေခပဋိပဒါ မဖြစ်ဘူးလို့ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုလို့ရတာပေါ့။

ဒီမှာ သလ္လေခအကျင့် ဖြစ်ဖို့ရာအတွက်က ကိုယ်ကျင့် သီလကစပြီး နိဗ္ဗာန်ဘက်ကို ဦးတည်ပြီး လောကုတ္တရာ အကျင့် ဘက်ကိုသွားတဲ့ အကျင့်မျိုးတွေကတော့ သလ္လေခဖြစ်တယ်။

အဲဒီတော့ (၄၄)ပုဒ်သော တရားတွေနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက သလ္လေခအကျင့်ကို ဟောပြောခဲ့တာဖြစ်တယ်။

အဲဒီမှာ ရှင်မဟာစုန္ဒဆိုတာ တခြားပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ဘူး။ ရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ရဲ့ ညီတော်တစ်ပါးပဲ။ အဲဒီ ရှင်မဟာစုန္ဒ မေးတုန်းကတော့ မိစ္ဆာအယူဝါဒတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မေးတာ။ သူမေးတုန်းက “စတင်ပြီး နှလုံးသွင်းလိုက်တာနဲ့ မိစ္ဆာအယူဝါဒတွေ ဖယ်ရှားလို့ ရပါသလား”လို့ ဆိုပြီးတော့မေးတာ။ တစ်ချို့က တရားနှလုံး သွင်းလိုက်တာနဲ့ အမြင်တွေ၊ ဒိဋ္ဌိတွေ မှားယွင်းတဲ့ အမြင်တွေ အတ္တဒိဋ္ဌိတွေ ကင်းစင်သွားတယ်လို့ ဒီလိုယူဆတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက တကယ်ဒိဋ္ဌိကို အရှင်း ပယ်နိုင်တာ ကတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ မဟုတ်သေးဘူးတဲ့။ အနည်းဆုံး သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်နဲ့မှ ဒါကို ပယ်တယ်လို့ ဆိုတာ ဟောရင်း အဲဒီစကားနဲ့ ဆက်ပြီးတော့ ဒီမဂ်ဉာဏ်တွေကမှ သလ္လေခအစစ် ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သမထကျင့်စဉ်တွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက ဆက်ပြီးတော့ ဟောတဲ့ အခါ “ဣဓ ခေါ ပန စုန္ဒ သလ္လေခေါ ကရဏီယော” တဲ့ သိရုံသက်သက် နှလုံးသွင်းရုံ သက်သက်ကလေးနဲ့ မိစ္ဆာအယူဝါဒ တွေ မကင်းစင်နိုင်ဘူး။ သမာဓိတရား ရရှိရုံသက်သက်နဲ့ သလ္လေခဆိုတာ မဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ သလ္လေခဖြစ်ဖို့ အခြေခံကနေစပြီးတော့ ကျင့်သုံးရမယ်။ ကိလေသာတွေကို

ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားဖို့ရာ ဒီလိုလုပ်ရမယ်ဆိုပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ရှင်စုန္ဒကိုဟောတယ်။ “သလ္လေခေါ ကရဏီယော” သလ္လေခကျင့်စဉ်တစ်ခု ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမယ် “အဲဒီတော့ လောကုတ္တရာမဂ် ဖြစ်ပေါ်ဖို့ လောကုတ္တရာမဂ်ကို ချည်းကပ် နိုင်တဲ့ ဝိပဿနာ သလ္လေခပဋိပဒါကျင့်ဖို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတာ။

အဲဒီတော့ ဒီလိုဟောတဲ့အခါမှာ အပိုင်း(၅)ပိုင်းနဲ့ ဟောတယ်။ ပထမက သလ္လေခဆိုတဲ့ စကားလုံးကို အသုံးပြုပြီး သလ္လေခဒေသနာနဲ့ ကိလေသာတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားတဲ့ နည်းစနစ်နဲ့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ပုံကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ်။ ဒုတိယ စိတ္တုပ္ပါဒ ပရိယာယ စိတ်ကို တည်ဆောက်ရမယ်။ စိတ်ကို ဖြစ်စေရမယ်။ သလ္လေခနဲ့ ကိလေသာတွေကို ဖယ်ရှားဖို့ စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေတာ။ နောက်တစ်ခုက ပရိက္ခမန၊ ရှောင်လွှဲတဲ့ အကျင့်နဲ့ ဒီမိမိရဲ့ သန္တန်မှာဖြစ်တဲ့ ကိလေသာအညစ်အကြေးတွေကို ဖယ်ရှားရမယ်။ နောက်တစ်ခုက ဥပရိဘာဂ အပေါ်စီးကနေယူပြီးတော့ အောက်ပိုင်းမှာရှိတဲ့ ကိလေသာတွေကို ဖယ်ရှားပစ်ရမယ်။ ဒီလိုဆိုတယ်။ နောက်ဆုံး တစ်ခုက ပရိနိဗ္ဗာန၊ ငြိမ်းသတ်ရမယ်လို့ ဒီ (၄၄) မျိုးသော သဘာဝတရားတွေနဲ့ ဒီအပိုင်း (၅)ပိုင်းနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတာ။

(၄၄)မျိုးသော တရားတွေဆိုတာ ဘာတွေလဲဆိုတာ သလ္လေခအကျင့် ကျင့်ပုံလေးကစပြီး မြတ်စွာဘုရားက (၁)

“ပရေ ဝိဟိ သကာ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္တ အဝိဟိသကာ ဘဝိဿာ မာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော” တဲ့။ ဒါဘုရား သုံးတဲ့ စကားလုံးပဲ၊ ဆိုလိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်က “တခြားလူတွေက သတ္တဝါတွေကို ညှင်းဆဲတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်နေကြတယ်။ ဒီနေရာမှာ ငါကမညှင်းဆဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရမယ်။” ငါတို့ကတော့ မညှင်းဆဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရမယ်လို့ ဆိုပြီးတော့ ကိလေသာတွေကို ဖယ်ရှားပစ်ရမယ်။ ဆိုလိုတာက ဒီနေရာမှာ မညှင်းဆဲဘူးဆိုတဲ့ အဝိဟိသာတရားဖြင့် ညှင်းဆဲတတ်တယ်ဆိုတဲ့ ဒီ ဒေါသတရား ကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှား ပစ်ရမယ်လို့ပြောတာ။ ကျင့်စဉ်ကို၊ တစ်ခုချင်း ဖယ်သွားတယ် ဆိုင်ဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားတွေ တစ်ခုချင်းကိုဖယ်သွားပုံကို မြတ်စွာဘုရားက သလ္လေခသုတ္တန်မှာ ဟောထားတာ။

အဲဒီတော့ ဒီလိုစဉ်းစားတဲ့အခါ သူက အကောင်းနဲ့ အဆိုး၊ နှစ်ခုတွဲပြီးတော့ လာတာ။ ပထမ အဆိုးနဲ့ အကောင်းက ဘာလဲဆို ဝိဟိသကနဲ့ အဝိဟိသက။ ဝိဟိသကဆိုတာ ဒေါသနဲ့ ရက်ရက်စက်စက် သတ္တဝါတွေကို ညှင်းဆဲတတ်တာ၊ ဒုက္ခ ပေးတာ။ အဝိဟိသကဆိုတာ ဘယ်သူ့ကိုမှ ဒုက္ခမပေးဘူး၊ အကြင်နာတရား ထားတယ်။ လောကမှာ ဒီတရားနှစ်ခု ရှိတယ်။ ညှင်းဆဲလိုတဲ့ စိတ်ကတစ်ခု၊ အကြင်နာထားတဲ့ စိတ်ကတစ်ခု သဘာဝတရားနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် ညှင်းဆဲမှုကတစ်ခု၊ အကြင်နာ ကတစ်ခု၊ နှစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒီတော့ ညှင်းဆဲတယ်ဆိုတာ မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်တရားတစ်ခုပဲ။ အကြင်နာထားတယ်

ဆိုတာ အင်မတန်မှမွန်မြတ်တဲ့ ကရုဏာပဲ။ အဲဒီတော့ မညှင်းဆဲဘူး ကြင်နာတယ်ဆိုတဲ့ ဒီတရားဖြင့် ညှင်းဆဲလိုတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်ကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှား ပစ်ရမယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။ အစားထိုးတယ်ပေါ့။ မကောင်းတာတွေကို ကောင်းတာနဲ့ အစားထိုးပြီးတော့ ကျင့်သုံးသွားဖို့ တစ်ဆင့်ချင်း မြှင့်မြှင့်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောသွားတာ။

ဒီနေရာမှာတော့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဦးတည်ပြီး ဟောလိုက်တယ်။ တခြားလူတွေကတော့ သတ္တဝါတွေကို ညှင်းဆဲကြတယ်၊ ဒုက္ခပေးကြတယ်။ ငါတို့ကတော့ သတ္တဝါတွေကို မညှင်းဆဲဘူး၊ အကြင်နာတရားထားမယ် ဒီလို သလ္လေခကျင့်စဉ်တစ်ခု စတင် ကျင့်ပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတာ၊ ညှင်းဆဲတတ်သူ ဖြစ်နေတာ ဘာကြောင့် ညှင်းဆဲတတ်သလဲ၊ ကမ္ဘာလောကကြီး ကို စဉ်းစားပြီးတော့ ကြည့်လိုက်၊ တိရစ္ဆာန်တွေဟာ တစ်ကောင်နဲ့ တစ်ကောင် ညှင်းဆဲသတ်ဖြတ်နေကြတာ၊ သမင်ကလေးတွေ ဆိုလို့ရှိရင် ကျားတွေ၊ ခြင်္သေ့တွေက ညှင်းဆဲကြတယ်၊ သတ္တဝါ တွေကို ညှင်းဆဲပြီးတော့ နေကြတယ်။ အဲဒီတော့ ဒုက္ခပေးနေ ကြတာ အများကြီးပဲ။ လူတွေထဲမှာလည်း လူသားတွေက သတ္တဝါတွေကို တိရစ္ဆာန်တွေကို ဒုက္ခပေးတာရှိတယ်၊ ကိုယ့် အချင်းချင်း ဒုက္ခပေးနေတာ ရှိတယ်။ ဆင်းရဲဒုက္ခ ဖြစ်ပေါ်လာ အောင် ညှင်းပန်းနှိပ်စက်မှုတွေ လုပ်နေကြတယ်။ အဲဒီ ညှင်းပန်း နှိပ်စက်မှုဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဝိဟိံသာပဲ။ ကရုဏာတရားကင်းမဲ့တဲ့ မုန်းတီးမှုတွေက လွှမ်းမိုးနေတယ်။ လောကကြီးမှာ မုန်းတီးမှုတွေ

အားကောင်းလာတဲ့အခါမှာ သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ ပွင်းဆဲ နှိပ်စက်မှု ပေါ်လာတယ်။ ပွင်းဆဲတာက သတ်ဖြတ်တဲ့အဆင့် မဟုတ်သေးဘူး။ ဒုက္ခပေးနေတာ၊ ပွင်းပန်းတယ်၊ နှိပ်စက်တယ်၊ စိတ်ဒုက္ခတွေ ရောက်အောင် ပွင်းပန်းနှိပ်စက်မှုတွေ၊ အဲဒီ ပွင်းပန်းနှိပ်စက်မှုဆိုတာ ကရုဏာတရားကင်းမဲ့တဲ့ အကုသိုလ် တရားတစ်ခုသာ ဖြစ်တယ်။

လောကကြီးမှာ လူဦးရေနဲ့ တွက်ဆပြီး ကြည့်မယ် ဆိုလို့ရှိရင် အများပေါ်မှာ အကြင်နာတရားထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ပွင်းပန်းနှိပ်စက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘယ်သူက များသလဲလို့ဆိုတော့ ပွင်းပန်းနှိပ်စက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကများတယ်။ အဲဒီတော့ လောက လူသားတွေဟာ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ဒီလိုပွင်းပန်းနှိပ်စက်မှုတွေ ဘယ်လိုပဲ လုပ်နေနေ၊ ငါတို့က ပွင်းပန်းနှိပ်စက်တဲ့ လူစာရင်းထဲ မပါစေရဘူး၊ အကြင်နာတရားထားတဲ့လူ ဖြစ်ရမယ်ဆိုပြီး အဲဒီလို နှလုံးသွင်းပြီးတော့ ဘာကိုဖယ်ထုတ်လိုက်တာလဲလို့ ဆိုတော့ အဝိဟိသာ ဆိုတဲ့ အကြင်နာတရားနဲ့ ဝိဟိသာ ဆိုတဲ့ ပွင်းဆဲ တတ်တဲ့ စိတ်ကို ဖယ်ရှားလိုက်တာလို့ ဒီလိုပြောတယ်။ ဖယ်ထုတ် ပစ်လိုက်တာ။ ကိုယ့်ရဲ့စိတ်ထဲမှာ ဒါမဖြစ်စေရဘူး။ သတ္တဝါတွေ ကို ပွင်းဆဲတဲ့စိတ် ကိုယ့်သန္တာန်မှာ မပေါ်လာရဘူး။

ပွင်းဆဲတယ်ဆိုတာ ဘာနဲ့ပွင်းဆဲတာတုန်းဆို ဒေါသနဲ့ ပွင်းဆဲတာပဲ။ လွန်ကဲတဲ့ ဒေါသဟာ ပွင်းဆဲမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေ တယ်။ အဲဒီတော့ ဒီအကုသိုလ်စိတ်နဲ့ ပွင်းဆဲတာ ဖြစ်သော ကြောင့် ကရုဏာဆိုတဲ့ အကြင်နာတရားကို မိမိသန္တာန်မှာ

တည်ဆောက်ပေးခြင်းအားဖြင့် ညှင်းဆဲလိုမှုဆိုတဲ့ စိတ်ဟာ ပပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ မညှင်းဆဲဘူးဆိုတဲ့ အကြင်နာ တရားဟာ မေတ္တာတရား အကြင်နာတရားတို့ ဆိုတာ ဘယ် အတိုင်းအတာကျမှ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သလဲလို့ဆိုရင် အဒေါသ ဆိုတဲ့ မေတ္တာတရား မဂ်စိတ်နဲ့ ယှဉ်လာတဲ့အခါမှာ ဒေါသကို လုံးဝဖယ်ရှား ပစ်လိုက်တယ်။ ဘယ်အဆင့်မှာ ပယ်တုန်းဆိုတော့ အနာဂါမ်ဖြစ်တဲ့အခါမှာ လုံးဝဖယ်လိုက်တယ်၊ ဒီလိုပြောတာ။

ကရုဏာဆိုတဲ့ သဘာဝတရားကတော့ သတ္တဝါတွေ အပေါ်မှာ အာရုံပြုပြီးတော့ သနားတာ ဖြစ်သောကြောင့် လောကုတ္တရာစိတ်မှာ မဖြစ်ဘူး။ မဖြစ်ပေမဲ့ လောကုတ္တရာစိတ် ဖြစ်တဲ့အခါမှာ မသနားဘူးလားလို့ မေးစရာရှိတယ်။ သနားတာ ရဲ့ ဟိုဘက်ရောက်သွားပြီ။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို သတ္တဝါမှ မရှိတော့တာကို။ အဲဒီတော့ သနားတယ်၊ မသနားဘူးဆိုတာ သတ္တဝါဆိုတဲ့အာရုံအပေါ် အာရုံစိုက်မှ သနားတယ် မသနားဘူး ဆိုတာလာတာ။ လောကုတ္တရာ စိတ်အဆင့် ရောက်တဲ့အခါ ကျတော့ အင်မတန်မှ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုတာ ဖြစ်သောကြောင့် အကြင်နာဆိုတာ အဲဒီမှာမလာတော့ဘူး။ အကြင်နာ မလာပေမဲ့လို့ ဘာလာတုန်းဆို အဒေါသဆိုတဲ့ တရား က စွမ်းအားထက်လာတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီညှင်းဆဲလိုမှုဆိုတဲ့ စိတ်ဟာ ဘယ်တော့မှ ပြန်မလာတော့ဘူး။ လုံးဝချုပ်ငြိမ်းသွား တယ်။ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီမှာ သလ္လေခကျင့်စဉ်အနေနဲ့ ဒီမှာ ဟောလိုက်တာ။ “သူများတွေကတော့ ညှင်းဆဲတတ်သူတွေ

ဖြစ်ကြတယ်။ ဒီနေရာမှာ ငါတို့ကတော့ ညှင်းဆဲသူ မဖြစ်စေရဘူး” လို့ ဒီလိုကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဝိဟိံသာလို့ဆိုတဲ့ ဆိုးဝါးတဲ့ အဆိုးတရားတစ်ခုကို အဝိဟိံသာနဲ့ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှား ပစ်ပါလို့ ဒီလိုဟောတာ။

အဲဒီတော့ အနာဂါမိမဂ် ဖြစ်သွားပြီ ဆိုလိုက်တဲ့အခါ ဘယ်တော့မှ ညှင်းဆဲတယ်ဆိုတာ မလာတော့ဘူး ဒုက္ခပေးတယ် ဆိုတာ မလာတော့ဘူး။ ဒါဖြင့် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိက ညှင်းဆဲသေးသလား ဆိုတော့ ညှင်းဆဲလောက်အောင် သူတို့မှာလည်း ဒေါသက မပြင်းထန်ဘူး မပြင်းထန်သည့် အတွက်ကြောင့် ဒုက္ခပေးတဲ့ အဆင့်မလာတော့ဘူး သို့သော် ဒေါသဆိုတာ positive ဖြစ်နေတုန်းပဲ။ သောတာပန်ရဲ့ သန္တာန်မှာ positive ဖြစ်နေသေးတယ်။ သကဒါဂါမိရဲ့ သန္တာန်မှာ positive ဖြစ်နေသေးတယ်။ ဖြစ်နေပေမယ့်လို့ သတ္တဝါတွေကို ညှင်းဆဲ လောက်အောင် ပြင်းထန်မှု မရှိတော့ဘူးလို့ ဒီလိုပြောတာ။ အနာဂါမိ ဖြစ်ပြီဆိုတဲ့အခါမှာ ဒေါသက လုံးဝအမြစ်မှ ပြုတ်ထွက် သွားတယ် negative ဖြစ်သွားပြီး အဲဒီအဆင့်ကိုရောက်ဖို့ မြတ်စွာဘုရားက “ဝိဟိံသာ”ဆိုတဲ့ ညှင်းဆဲတဲ့ အကုသိုလ် သဘာဝတရားတစ်ခု သတ္တဝါတွေကို ညှင်းဆဲလို့မှ ညှင်းဆဲချင် တဲ့ စိတ်ဓာတ် လုံးဝဖယ်ရှားပစ်ဖို့၊ အဝိဟိံသာဆိုတဲ့ အကြင်နာ တရား ထားပြီးတော့ လုံးဝဖယ်ရှားပစ်ပါတဲ့ အခြေခံအားဖြင့် ဒီလိုဟောတာ။

အဲဒီတော့ (၄၄)မျိုးသော တရားတွေထဲမှာ နံပါတ်တစ်
က အဲဒါပဲ။ ဝိဟိံသာနဲ့ အဝိဟိံသာ၊ ဝိဟိံသာဆိုတာ သတ္တဝါ
တွေကို ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း၊ အဝိဟိံသာဆိုတာ မညှင်းပန်း
မနှိပ်စက်ခြင်း။ အဲဒီ ဝိဟိံသာ၊ အဝိဟိံသာကိုပဲ တစ်ခါတစ်ရံ
ကျတော့ အဟိံသာလို့ အသုံးပြုတယ်။ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ ခေတ်ပြိုင်
ဘာသာတရားကို တည်ထောင်တဲ့ နိဂဏ္ဌနာဠပုတ္တလို့ ပါဠိစာပေ
မှာဆိုတဲ့ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် သူတို့စာပေ သူတို့ကျမ်းဂန်
အရကြတော့ “ဝဗ္ဗမာန မဟာဝီရ” ဒီကနေ့ခေတ်မှာတောင်
အိန္ဒိယမှာ သူရဲဘာသာတရားက ရှိနေတုန်းပဲ။ မဟာဝီရရဲ့
ရုပ်ထုကြီးတွေဆိုတာအကြီးကြီး၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ယနေ့ထိအောင်
ရှိနေတယ်။ ဂျိန်းဘာသာလို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီဘာသာမှာ အဝိဟိံသာနဲ့ အလားတူ အဟိံသာလို့
သုံးတယ်။ မညှင်းဆဲတာ၊ သတ္တဝါတွေကို မညှင်းဆဲဘူး၊
အဟိံသာ က သက်ရှိသတ္တဝါတင် မကဘူး၊ မြေကြီးကိုလည်း
မညှင်းဆဲဘူး၊ ရေကိုလည်း မညှင်းဆဲဘူး၊ မီးကိုလည်း မညှင်းဆဲ
ဘူး၊ အရာအားလုံးကို သူကမညှင်းဆဲရဘူး၊ မဖျက်ဆီးရဘူးလို့
ပြောတာ။ သစ်ပင်တစ်ပင် ခုတ်ရင်လည်း ဒါသစ်ပင်မှာရှိတဲ့
ဇီဝကို ညှင်းဆဲရာရောက်တယ် ကျိုချက်ထားတာ မဟုတ်တဲ့
ရေစိမ်းကို သောက်ရင်လည်း သက်ရှိသတ္တဝါ တစ်ဦးကို
ညှင်းဆဲရာရောက်တယ်လို့ သူကတော့ အဟိံသာကို အလွန်
အကျွံသတ်မှတ်ပြီးတော့ လိုက်နာကျင့်သုံးတာ။ မြေကြီးတူးရင်
လည်းပဲ မြေကြီးကိုညှင်းဆဲရာ ရောက်တယ်။ သစ်ပင်တွေ

နှုတ်ရင်လည်း သစ်ပင်ကို ညှင်းဆဲရာရောက်တယ်။ မီးဖိုလို့ရှိရင်လည်း၊ မီးက အရာဝတ္ထုတွေကို လောင်တဲ့အခါမှာ မိမိတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မီးလောင်တယ်။ သတ္တဝါတွေကို ညှင်းဆဲရာ ရောက်တယ်။ သူက အားလုံးဟာ ဇီဝရှိတယ်လို့ ယူဆတယ်။ အဲဒီမီးကို ကိုယ်ကငြိမ်းသတ်လို့ ရှိရင်လည်း မီးရဲ့အသက်ကို ညှင်းဆဲရာ ရောက်ပြန်တယ်။ အရာခပ်သိမ်းမှာ ဇီဝရှိတယ်ဆိုပြီး မညှင်းဆဲရဘူးဆိုတဲ့ အလွန်အကျွံဖြစ်တဲ့ extreme ဝါဒတစ်ခုကို ဟောပြောခဲ့တာ။

မြတ်စွာဘုရားကတော့ သက်ရှိသက်မဲ့ ခွဲခြားလိုက်တယ်။ ခွဲခြားပြီးတော့ သက်မဲ့တွေကျတော့ ညှင်းဆဲတယ်လို့ မခေါ်နိုင်ဘူး။ သက်ရှိတွေကိုတော့ မညှင်းဆဲရဘူးလို့ ဒီလိုဟောတာ။ ဒါကြောင့်မို့ မေတ္တသုတ်မှာ သတ္တဝါတွေကိုဖော်ပြတဲ့ စကားလုံးနှစ်ခုရှိတယ်။ “တဿာဝါ ထာဝရာ” ဆိုတဲ့ စကားလုံးနှစ်ခု၊ တဿဆိုတာ ဗုဒ္ဓရဲ့အယူအဆ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု မကင်းသေးတဲ့ ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတွေကို ခေါ်တယ်။ ထာဝရဆိုတာ တည်ငြိမ်သွားပြီး ကိလေသာတွေ ကုန်သွားလို့ တည်ငြိမ်သွားတဲ့ ရဟန္တာကို ဆိုလိုတယ် တဿဆိုတာ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု ရှိနေသေးတယ်။ ပုထုဇဉ်တို့၊ သေက္ခတို့၊ ထာဝရကတော့ ရဟန္တာလို့ ဒီလိုယူတာ။

အဲဒီ နိဂဏ္ဌရဲ့ ဂျိန်း(စ်)ဝါဒ ကတော့ အဲဒီလို မဟုတ်ဘူး၊ တဿဆိုတာ စိတ်ဆန္ဒရှိသည့်အတွက် တုန်လှုပ်တတ်တဲ့ သက်ရှိ သတ္တဝါတွေ အားလုံးကို ယူပြီးတော့ ထာဝရကတော့ သစ်ပင်

တောတောင်၊ ရေ၊ မြေ၊ လေ ကို ထာဝရလို့ ယူဆတယ်။ အဲဒီတော့ သူတို့အယူအဆ ပြောရမယ် ဆိုလို့ရှိရင် မေတ္တာ ပို့တာတောင်မှ သစ်ပင်၊ တောတောင်၊ ရေ၊ မြေ၊ လေ ကို မေတ္တာပို့ရမယ့် အနေအထား ဖြစ်သွားတာပေါ့။ ဒါသူတို့ရဲ့ အယူအဆ။ အားလုံးမှာ ဇီဝရှိတယ်လို့ ယူဆတယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားကတော့ အဲဒီလို မဟောဘူး။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ တသနဲ့ ထာဝရဆိုတဲ့ ဒီစကားလုံးနှစ်လုံးကို သူတို့လည်း သုံးတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ သာသနာမှာလည်း ဒီစကားလုံးကို သုံးတယ်။ စကားလုံးချင်း တူပေမယ့်လို့ အဓိပ္ပါယ်ဖော်တာချင်း မတူဘူးလို့ မှတ်ရမယ် တစ်ချို့က တူတယ်ထင်ပြီး ရောထွေးပစ်လိုက်ရင် မှားယွင်းသွားတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာအယူအဆက တသဆိုတာ၊ ပုထုဇဉ်၊ သေက္ခ ထိတ်လန့်တတ်တယ်။ ထာဝရ-ခိုင်မြဲသွားသူ၊ ကိလေသာတွေ လုံးဝ ကင်းစင်သွားတဲ့ ရဟန္တာ။ ဒီလိုဆိုတယ်။

အဲဒီတော့ လောကမှာ မညှင်းဆဲရဘူး ဆိုတာကို အလွန်အကျွံ ဟောပြောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တ၊ မြတ်စွာ ဘုရားကတော့ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ သက်ရှိသတ္တဝါတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မညှင်းဆဲရဘူးလို့ ဒီလိုဟောတာ။ ဒါကြောင့် မို့ ဒီသလ္လေခကျင့်စဉ်မှာ ဝိဟိသာဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်ရဲ့ အညစ် အကြေးကို၊ အဝိဟိသာ မညှင်းဆဲမှု ကုသိုလ်စိတ်နဲ့ ဖယ်ရှား ပစ်ရမယ်။ ဒီကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ပါလို့ ဒီလိုဟောတာ။ ဒါက နံပါတ်တစ် ဝိဟိသာနဲ့အဝိဟိသာ။ “ဝိဟိသာဆိုတာ ညှင်းဆဲခြင်း၊ အဝိဟိသာဆိုတာ မညှင်းဆဲခြင်း၊” ဒီလိုအဓိပ္ပါယ်ရတယ်။

မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ တရားတွေက ရိုးရိုးရှင်းရှင်းပဲ။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ လိုက်နာကျင့်သုံးဖို့ကတော့ လွယ်လွယ်ကူကူ နဲ့တော့ မဟုတ်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ မလွယ်ကူတာတုန်းဆိုတော့ ကိုယ့်စိတ် ဖြစ်နေတာကိုက မကောင်းတဲ့ဘက်ကို အပြစ်များနေ လို့ မလွယ်ကူတာပေါ့။ သို့သော် ကိုယ့်စိတ်ကို တည်ဆောက်ပြီး ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမယ်။

နောက် ကျင့်စဉ်တစ်ခု ဒုတိယအနေနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ်။ ဘာဟောတုန်းဆိုတော့ “ပရေ ပါဏာတိပါတီ ဘဝိဿန္တိ” တခြားလူတွေက သတ္တဝါတွေကို ညှင်းဆဲရုံတင် မဟုတ်ဘူး၊ သတ္တဝါတွေရဲ့ အသက်ကိုသေအောင် သတ်ဖြတ်ပြီး တော့ နေကြတယ်။ ဒီနေရာမှာ ငါတို့ကတော့ “ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမ” သတ္တဝါတွေရဲ့ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ရမယ်လို့ ဒီလို သလ္လေခကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ပါ။

ဒုစရိုက်တွေကို တစ်ခုချင်း တစ်ခုချင်း ဖယ်သွားတာ။ တခြားသူတွေ သူများအသက် ဘယ်လိုပဲ သတ်နေနေ ငါတို့ ကတော့ သတ်ခြင်းမှရှောင်ကြဉ်မယ်လို့ ကိုယ့်ကိုကိုယ် စပြင်တာ။ ပါဏာတိပါတမှ ရှောင်တယ်ဆိုတဲ့ ဒီကိုယ်ကျင့်သီလဖြင့် ပါဏာတိပါတကို ကျူးလွန်ခြင်းဆိုတဲ့ ဒီဒုစရိုက်ကို ဖယ်ရှားတာ။ အဲဒီတော့ ဖယ်ရှားတယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ အဆင့်ဘယ်နှစ်ဆင့်နဲ့ ဖယ်ရှားတာတုန်းလို့ မေးမယ်ဆိုလို့ရှိရင် သာမန်အားဖြင့် သီလဆောက်တည်ပြီးတော့ ဖယ်ရှားတဲ့ ဖယ်ရှားနည်းကတစ်ခု။ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်တစ်ခုကို ကျင့်ပြီး ပါဏာတိပါတဆိုတဲ့

စေတနာဟာ လုံးဝမိမိသန္တာန်မှာဖြစ်မလာအောင် တဒင်္ဂဖယ်ရှားနည်းကတစ်ခု သောတာပတ္တိမဂ်ရမယ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်ရမယ်၊ အနာဂါမိမဂ်ရမယ်၊ အရဟတ္တမဂ် ရမယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဒီပါဏာတိပါတ စေတနာဆိုတာ လုံးဝမလာတော့ဘူး။ အဲဒီမဂ်နဲ့ယှဉ်တဲ့ သီလနဲ့ ဖယ်ရှားပစ်တာ၊ ဒီနေရာမှာ မဂ်နဲ့ဖယ်ရှားတာကို သလ္လေခလို့ ဒီလိုပြောတာ။

ကိုယ်ကျင့်သီလနဲ့ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်တာက တစ်ခါတစ်ရံ ကိုယ်ကျင့်သီလကို ကျူးလွန်ဖောက်ဖျက်နိုင်တယ်။ သူများအသက် သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တယ်လို့ ဆိုပေမယ့် တစ်ခါတစ်ရံ သတိလက်လွတ်၍ ဖြစ်စေ၊ ဒေါသအလျောက် ဖြစ်စေ၊ သတ္တဝါတစ်ကောင်ကောင်ရဲ့ အသက်ကို သတ်မိသွားတာလဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ ပုထုဇဉ်တွေမှာ ဒါကဖြစ်နိုင်သေးတယ်။

သူများတွေက သူများအသက်၊ သတ္တဝါတွေက သတ္တဝါတွေရဲ့ အသက်ကို သတ်ဖြတ်နေကြပေမယ့်လို့ ငါတို့ကတော့ သတ္တဝါတွေရဲ့ အသက်ကို လုံးဝသတ်ခြင်းမှ လုံးဝရှောင်ကြမယ်လို့ ဆိုပြီးတော့ ကျင့်ပါ။ အပြီးအပိုင် ရှောင်တယ်လို့ ဆိုတာက ဝိပဿနာကျင့်စဉ်တစ်ခု ကျင့်ပြီးတော့ မဂ်ရသွားလို့ရှိရင် ဒီဘဝမှာလည်း မသတ်တော့ဘူး၊ နောင်ဘဝရောက်ရင်လည်း မသတ်တော့ဘူး။ သာမန်အားဖြင့်ဆိုရင်တော့ ဒီဘဝမှာ ပါဏာတိပါတ ရှောင်ပေမယ့်လို့ နောင်ဘဝမှာ တံငါ၊ မုဆိုး၊ အသိုင်းအဝိုင်းထဲ ရောက်သွားရင် သတ်မိချင် သတ်မိမှာပေါ့။ ဘဝကူးသွားလို့ရှိရင် ခိုင်မြဲတာ မဟုတ်သေးဘူး။ မဂ်ရသွားပြီ ဆိုတဲ့အခါကျတော့

ခိုင်မြဲသွားပြီ၊ သောတာပန်ဖြစ်သွားရင် ခိုင်မြဲသွားပြီ။ ဒီဘဝမှာ သတ်ခြင်းမှ ရှောင်သလို နောင်ဘဝမှာလည်း ရှောင်မယ်၊ ဘယ်တော့မှ ပြန်ပြီး ဒီအကုသိုလ်ကို မလုပ်တော့ဘူးဆိုတဲ့ အနေအထားမျိုး ရောက်အောင် ပါဏာတိပါတ ဆိုတဲ့ ဒီအကုသိုလ် စေတနာကို ပါဏာတိပါတမှ ရှောင်ခြင်းလို့ဆိုတဲ့ ဒီဝိရတီနဲ့ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားပစ်ပါလို့ ဟောတာ။ အဆင့်ဆင့် တစ်ခုချင်း ပယ်တာ။ အများကြီး တစ်ခါတည်း ဖယ်ခိုင်းလို့ရှိရင် လူတွေမှာ လုပ်ချင်မှလုပ်နိုင်မယ်။ အခုက တစ်ခုချင်း ပယ်ခိုင်း တာ သီလနဲ့ဖယ်မယ်၊ မဂ်စိတ်နဲ့ ဖယ်မယ်၊ ဒီလို ဖယ်လိုက်တာကို ဆိုလိုတယ်။

အဲဒါလိုပဲ နောက် ဒုစရိုက်တရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး “ပရေ အဒိန္နာဒါယီ ဘဝိဿန္တိ” တခြားလူတွေကတော့ သူများ မပေးတဲ့ပစ္စည်းကို နည်းအမျိုးနဲ့ရယူနေကြတယ်။ ငါတို့ကတော့ အဲဒီလို ဒီကိစ္စမှာ သူများမပေးတဲ့ ပစ္စည်းကို မတရားတဲ့နည်းနဲ့ ရယူမှုကနေ ရှောင်ကြဉ်မယ်လို့ ဒီ သလ္လေခ အကျင့်တစ်ခုကို ကြိုးစားအားထုတ်ပါ။ ဒီနေရာမှာလည်း သူများမပေးတဲ့ ပစ္စည်းကို ရယူတယ်ဆိုတာ ဘာနဲ့ယူကြတာတုန်းလို့ မေးရင် အများအားဖြင့် လောဘနဲ့ ယူကြတာပဲ။ လောဘဆိုတဲ့ အကုသိုလ်ကြောင့် သူများမပေးတဲ့ပစ္စည်းကို ရယူကြတယ်။ အဲဒီတော့ တရားကိုယ် ကောက်တဲ့အခါကျတော့ အဒိန္နာဒါန ဆိုတာ စေတနာကို ကောက်တာ၊ သူတစ်ပါး မပေးတဲ့ပစ္စည်းကို မရိုးသားတဲ့စိတ်နဲ့ ရရှိပိုင်ဆိုင်ဖို့ ကြိုးစားစေတယ်ဆိုတဲ့ စေတနာ ဟာ ကမ္မပထမြောက်တဲ့ စေတနာ။

“အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမ” သူတစ်ပါး မပေးတဲ့ ပစ္စည်းမှ ရယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တယ်ဆိုတာ ကတော့ ဘာနဲ့ရှောင်တာလဲလို့ဆိုရင် အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ပြီးတော့ ရှောင်တယ်။ ဒါတစ်ဘဝမှာ ရှောင်လို့ ရတယ်။ ခိုင်မြဲသလားလို့ဆိုတော့ မခိုင်မြဲဘူး။ ဘဝကူးရင် ပျက်ချင် ပျက်သွားမယ် ဝိပဿနာကျင့်စဉ်တစ်ခုကို ကျင့်ပြီးတော့ မဂ်စိတ် ရသွားပြီ။ သောတာပန်အဆင့်၊ သကဒါဂါမ်အဆင့်၊ အနာဂါမ် အဆင့်၊ ရဟန္တာဖြစ်သွားပြီ ဆိုလို့ရှိရင် ဘယ်တော့မှ သူများ ပစ္စည်းကို မတရားယူလိုတဲ့ စိတ်ဆန္ဒမလာတော့ဘူး။ လုံးဝ ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီ။ ဒီလို အဆင့်မျိုးရောက်အောင် သလ္လေခအကျင့် ကို ကျင့်ပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဆိုလိုတယ်။

သာမန်အားဖြင့်တော့ သူများပစ္စည်းတို့ မယူဘူးလို့ ရှောင်တယ်လို့ဆိုရင် ကိုယ့်ဟာကိုယ် လုံလောက်တယ်လို့ ထင်ကောင်းထင်လိမ့်မယ်။ သံသရာမှာတော့ မလုံသေးဘူး။ ဒီဘဝရှောင်တာ အသိစိတ်တွေနဲ့ သတိတွေနဲ့ ရှောင်လို့ရသေး တယ် ဘဝကူး နောင်ဘဝရောက်သွားတဲ့ အခါကျတော့ ရှောင်ကြဉ်မှုဟာ ပျက်ပြယ်သွားနိုင်သေးတယ်။ အဲဒီလို မခိုင်မြဲတဲ့ ရှောင်ကြဉ်မှုမျိုး မဟုတ်တော့ဘူး။ ခိုင်မြဲသွားတဲ့ ရှောင်ကြဉ်မှုမျိုး မှသာ သလ္လေခဆိုတာ ဖြစ်တယ်။ လုံးဝ ဒီကိလေသာတွေ မလာအောင်လို့ ဖယ်ရှားပစ်တယ်လို့ ဒီလိုဆိုတယ်။ ဒါကအဓိက လောဘကိလေသာပဲ။

နောက်တစ်ခုကဘာတုန်းဆို “ပရေ အဗြဟ္မစာရီနော ဘဝိဿန္တိ” လောကမှာရှိကြတဲ့ လူတွေဟာ ဗြဟ္မစာရီ မဟုတ်ကြဘူး၊ အဗြဟ္မစာရီ မိသားစုနဲ့နေကြတယ်၊ မြင့်မြတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မမြင့်မြတ်တဲ့အလုပ်လို့ ဒီလိုယူဆထားတဲ့ အလုပ် အပေါ်မှာ လူတွေက ပျော်မွေ့နေကြတယ်။ ကာမဂုဏ်အာရုံ ခံစားတဲ့ မမြင့်မြတ်တဲ့ အကျင့်တစ်ခု ဖြစ်နေကြတယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။ အဲဒီအများစုက အဗြဟ္မစာရီ မမြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်နေကြတယ်။ “မယမေတ္တ ဗြဟ္မစာရီနော ဘဝိဿာမ” တို့က မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်ရမယ်လို့ ကိုယ့်ကိုကိုယ် မမြတ်တဲ့ အကျင့်ကို မြင့်မြတ်တဲ့ ဗြဟ္မစာရီအကျင့်နဲ့ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှား ပစ်တာ သလ္လေခလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတာ။

ဒီနေရာမှာလည်းပဲ တစ်ဘဝ တစ်ခဏ ရှောင်တာမျိုးက အစ နောက်ဆုံးမှာ လုံးဝကိလေသာတွေကို ဖယ်ရှားခြင်းဖြင့် ထာဝရရှောင်တဲ့ ထာဝရကျင့်တဲ့ ဗြဟ္မစာရီ အကျင့်မျိုးဖြစ်အောင် ကြိုးစားရမယ်၊ အဲဒီတော့ ဒီလိုအဆင့် ရောက်အောင်က အနည်းဆုံး အနာဂါမ်အဆင့်ရောက်မှ ထာဝရရှောင်ကြဉ်မှု ဆိုတာ ဖြစ်တယ်။ သောတာပန်တောင်မှဘဲ ထာဝရဗြဟ္မစာရီ မဖြစ်သေးဘူး။ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်းပဲ ထာဝရဗြဟ္မစာရီ မဖြစ်သေးဘူး။ ဝိသာခါတို့က (၇)နှစ်သမီး သောတာပန် ဖြစ်သော်လည်း (၁၆)နှစ် အရွယ်မှာ အိမ်ထောင်ပြုသေးတယ် အဲဒီလို ဖြစ်တာမျိုးက ဗြဟ္မစာရီ ဖြစ်ဖို့ရာအတွက် လုံးဝအနာဂါမ် ဖြစ်သွားပြီဆိုရင်တော့ လုံးဝဗြဟ္မစာရီ ဖြစ်သွားပြီ။ ဘယ်တော့မှ နောက်ကြောင်း မပြန်တော့ဘူး။

အဗြဟ္မစာရီဆိုတဲ့ မမြတ်တဲ့အကျင့်ကို ဗြဟ္မစာရီဆိုတဲ့ မြင့်မြတ်တဲ့ အနေအထား အကျင့်တစ်ခုအနေနဲ့ ဖယ်ရှားပစ်တယ်ဆိုတာ အမြင့်ဆုံးကတော့ အနည်းဆုံး အနာဂါမ်ဖြစ်မှ ဒါဟာဖယ်ရှားပစ်နိုင်မှာ၊ ဒီလိုဆိုလိုတာ။ ဒါကြောင့်မို့ အနာဂါမ်ဖြစ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ထာဝရဗြဟ္မစာရီ ဖြစ်သွားကြပြီ။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တုန်းက ဥဂ္ဂဆိုတဲ့ သူကြွယ်တစ်ယောက်ရှိတယ်။ အင်မတန်မှ ချမ်းသာတယ်။ အဲဒီဥဂ္ဂဟာ မြတ်စွာဘုရား တရားတော်ကို နာရင်းကနေ အနာဂါမ်ဖြစ်သွားတယ်။ အနာဂါမ် ဖြစ်သွားတာနဲ့ တပြိုင်နက် သူ့ရဲ့ အိမ်ထောင်ဖက် အမျိုးသမီးလေးယောက်ကို ခေါ်ပြီးတော့ ပြောတယ်။ “မင်းတို့ဆန္ဒအတိုင်း ဒီအိမ်မှာ ဆက်နေချင်ရင်လည်း နေ၊ မနေချင်ဘူး မိမိရဲ့မိဘအိမ်ကို ပြန်ချင်တယ်ဆိုရင်လည်း ပြန်၊ နောက်အိမ်ထောင် ပြုချင်တယ်ဆိုရင်လည်း ပြုပါ”လို့ ဒီလို ခွင့်ပေးခဲ့တယ်ဆိုတာ သုတ္တန်ထဲမှာ ထင်ထင်ရှားရှား ရှိတယ်။ သူက ဗြဟ္မစာရီပုဂ္ဂိုလ်၊ ထာဝရပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားပြီ။

ဝိသာခနဲ့ ဓမ္မဒိန္နာ အကြောင်းမှာ ဝိသာခဆိုတာ သူဌေးအဲဒီဝိသာခ သူဌေးရဲ့ဇနီးက ဓမ္မဒိန္နာ။ ဓမ္မဒိန္နာက နောက်ပိုင်း ကျတော့ ဘိက္ခုနီမဖြစ်တယ်။ ရဟန္တာထေရီမကြီး ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ ဝိသာခလည်း ဘုရားကျောင်း တရားသွားနာရင်းကနေ အနာဂါမ်ဖြစ်လာတဲ့အခါ ခါတိုင်းလို ဇနီးမောင်နှံ အနေအထားမျိုး မနေတော့ဘဲနဲ့ သူတော်စင်ဘဝနဲ့ အိမ်မှာနေတယ်။ အိမ်ကတော့ မခွာသွားဘူး။ သူတော်စင်ဘဝနဲ့ ဒီလိုပဲ နေသွား

တာ။ အဲဒီအချိန်မှာ စီးပွားရေးကိစ္စတွေလည်း သူဦးမဆောင်
တော့ဘူး၊ ရှိသမျှပစ္စည်းတွေ ဝိသာခက ဓမ္မဒိန္နာကို အကုန်လုံး
ပုံအပ်တယ်။ အကုန်လုံးအပ်ပြီးတော့ စီးပွားရေး ကိစ္စတွေ
သူမလုပ်တော့ဘူး၊ သူကတရားနဲ့ ပျော်မွေ့ပြီးတော့ ဗြဟ္မစာရီ
လုပ်နေတယ်။ အဲဒါကိုသိတော့ ဓမ္မဒိန္နာက သူရောဒီလို
တရားမျိုး ကျင့်လို့မရဘူးလားဆိုတော့ ရတယ်။ ဒါနဲ့ ဘိက္ခုနီ
ဝတ်သွားပြီး တရားကျင့်လိုက်တာ ရဟန္တာမကြီးတောင် ဖြစ်သွား
တယ်။ အဲဒါ **စူဠဝေဒလ္လသုတ်**မှာ ဒီအကြောင်းအရာတွေ
ဖော်ပြထားတာ ရှိတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ “ပရေ အဗြဟ္မစာရီနော ဘဝိဿန္တိ”
ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အဗြဟ္မစာရီတွေ ဖြစ်တယ်။ “မယမေတ္တ
ဗြဟ္မစာရီနော ဘဝိဿာမ” တို့ကတော့ ဗြဟ္မစာရီဖြစ်အောင်
လုပ်မယ်လို့ကျင့်။ အဆင့်အမြင့်ဆုံးကျတော့ အနာဂါမ်
ဖြစ်အောင်လုပ်တာ။ အနာဂါမ်ဆိုတာ အနိမ့်ဆုံး၊ ရဟန္တာ
ဖြစ်အောင်ကြိုးစား၊ အဲဒီလို ရဟန္တာဖြစ်အောင် ကြိုးစားဖို့
မြတ်စွာဘုရားက “သလ္လေခေါ ကရဏီယော” ကိလေသာတွေ
ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားပစ်နိုင်ရမယ်လို့ ဒီလိုဟောတာ။

နောက်တစ်ခါ ငါးခုမြောက်က ဘာလဲဆိုတော့
မုသာဝါဒနဲ့ မုသာဝါဒမှ ရှောင်ကြဉ်မှု၊ ဒါသာမန်အားဖြင့်တော့
လွယ်တယ်လို့ ထင်ကောင်းထင်လိမ့်မယ်၊ အမှန်ကတော့
ဘဝသံသရာနဲ့ကြည့်ရင် ဒါတွေက မလွယ်တဲ့ဟာတွေပေါ့။ ဒီမှာ
လည်းပဲ မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ မုသာဝါဒီနော ဘဝိဿန္တိ”

ကျန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မမှန်မကန် ပြောဆိုပြီးတော့နေကြတယ်။
 ဖြစ်တာကတခြား၊ ပြောနေတာက တခြား၊ အရှိကို အရှိအတိုင်း
 မပြောဘူး၊ အဟုတ်ကို အဟုတ်အတိုင်း မပြောဘူး၊ လိမ်ညာပြီး
 တော့ တစ်လွဲထင်ကောင်းအောင် ပြောဆိုနေကြတယ်။ မုသာ
 ဆိုတာ မမှန်ကန်တဲ့ အကြောင်းအရာကိုခေါ်တယ်။ ဝါဒဆိုတာ
 ပြောတာ၊ မမှန်ကန်တဲ့ အကြောင်းအရာ အဖြစ်မှန် မဟုတ်တာ
 ကို ပြောလို့ရှိရင်၊ အဖြစ်မှန် မဟုတ်တာကို အဖြစ်မှန်လို လုပ်ပြီး
 ပြောရင် ဒါမုသာဝါဒ။

အများစုက မုသာဝါ ပြောနေကြပေမဲ့လို့ “မယ မေတ္တ
 မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမ” တို့တတွေက မုသာဝါဒ
 ကို ရှောင်ကြမယ်လို့ ရှောင်ဖို့ကြိုးစားမယ်။ ကြိုးစားတာ
 ဘယ်ထိအောင် ကြိုးစားတာတုန်းဆိုလို့ရှိရင် သောတာပန်၊
 သကဒါဂါမိ၊ အနာဂါမိ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်သည်ထိအောင် ကြိုးစားတာ၊
 အဲဒါကျတော့မှ ထာဝရမုသာဝါဒ ရှောင်ကြဉ်ပြီးသား ဖြစ်သွား
 တယ်။ နို့မို့ဆိုရင် တခဏရှောင်ကြဉ်တာလေးပဲ ဖြစ်မယ်။
 မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတော်တွေဟာ ဘယ်ထိအောင် ဦးတည်
 တာတုန်းလို့ဆိုတော့ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ထိအောင် ဦးတည်သွား
 တာ။ သာမန်ရှောင်တာတွေ ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ ကြည့်မယ်
 ဆိုလို့ရှိရင် “မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ” နဲ့
 ဆောက်တည်နေကြတာ။ အဲဒီ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိ
 ယာမိက ဘယ်ကျမှ ခိုင်မြဲတာတုန်းဆိုတော့ သမုဇ္ဈေဒ ဝိရတီ
 ဖြစ်သွားမှ ခိုင်မြဲတာ။

ရှောင်ကြဉ်တယ်ဆိုတာကို အပိုင်းသုံးပိုင်းနဲ့ ခွဲထားတယ်။ သုံးမျိုးပြထားတာ ရှိတယ်။ တစ်မျိုးက သမာဒါန ဝိရတီတဲ့။ စိတ်ထဲမှာ ဆောက်တည်ထားတာ၊ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊ ဆောက်တည်ထားတာ၊ ဆောက်တည်ထားလို့ ရှောင်တာကို သမာဒါနဝိရတီလို့ ခေါ်တယ်။ “ဆောက်တည် ရှောင်ကြဉ်” ဒီလိုဆိုတယ်။ နောက်တစ်ခုက သမ္ပတ္တဝိရတီ တဲ့။ ဆောက်တည်ထားတာတော့ မဟုတ်ဘူး၊ လိမ်လည်ရမဲ့အကြောင်း ကြုံလာတဲ့အခါမှာ မလိမ်ဘဲနဲ့ အမှန်အတိုင်းပြောလိုက်တာ၊ ဒါက “တွေ့ရှိရှောင်ကြဉ်” လို့ ခေါ်တယ်။ ဆောက်တည်ထားတာ မဟုတ်ပေမဲ့လို့ ရှောင်ကြဉ်တာ။ နောက်ဆုံးတစ်ခုက သမုစ္ဆေဒဝိရတီ၊ “ဖြတ်တောက် ရှောင်ကြဉ်” တာ။ အဲဒါကျတော့ ဘာတုန်းဆို မုသာဝါဒ ပြောစေတတ်တဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကို လုံးဝဖြတ်တောက်ပစ်နိုင်တဲ့ ဘယ်လိုမှ မုသာဝါဒ ပြောမထွက်တဲ့ အနေအထားမျိုး ရောက်သွားတယ်။ အဲဒါက သမုစ္ဆေဒ အကြွင်းမဲ့ ဖယ်ရှား ရှောင်ကြဉ်တယ်လို့ ပြောတယ်။ အဲဒီအဆင့်ထိအောင် လုပ်ရမှာ မို့ ဒီလိုပြောတာ။

ဆိုလိုတာက ဝိပဿနာကျင့်စဉ် ကျင့်ပြီးတော့ မဂ်ရပြီး ဆိုတော့မှ “မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ” ဆိုတာ ပိုပြီးပြည့်စုံတယ် အဲဒီတော့ ဒီသလ္လေခအကျင့် ကျင့်ဖို့ဆိုပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ မုသာဝါဒီနော ဘဝိဿန္တိ” တခြားလူတွေကတော့ မမှန်မကန် ပြောကြတယ်။ “မယမေတ္ထ မုသာဝါဒါ

ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမာ” တို့ကတော့ မမှန်မကန် ပြောဆိုတဲ့ အထဲမယ် တို့မပါဘူး၊ တို့ကတော့ ရှောင်တယ်၊ ဘယ် အတိုင်း အတာထိ ရှောင်လဲလို့ဆို ဘယ်တော့မှ မပြောတော့တဲ့ အတိုင်း အတာထိအောင်ရှောင်တယ်။ ဒီလို ‘သလ္လေခေါ ကရဏီယော’ ကိလေသာတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားတယ်ဆိုတဲ့ အကျင့်မျိုးကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ပါလို့ ဒီလိုဟောတာ။

ဒါဒုစရိုက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဒီလိုဟောတာ၊ နောက်တစ်ခုကျတော့ ဘာတုန်းဆို “ပရေ ပိသုဏဝါစာ ဘဝိဿန္တိ” တခြားလူတွေက ပိသုဏဆိုတာ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ခင်မင်နေတာကို ပျက်စီးသွားအောင် လုပ်တာ။ မြန်မာလိုတော့ ဂုံးတိုက်တယ်လို့ ပြောတာ။ ဂုံးတိုက်တယ်ဆိုတာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦးကြားမှာ မေတ္တာသက်ဝင် ချစ်ခင်နေတဲ့ အရာကို ဖျက်ဆီးပစ်တာ။ မတည့်အောင် လုပ်ပစ်တာ။ ‘ပိသုဏ’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးက အခုခေတ် အတိုကောက်သုံးတဲ့ စကားလုံးတွေလို။ အတိုကောက်အဓိပ္ပါယ် ရတယ်၊ ပိ-ဆိုတာ ချစ်ခင်မှုကို၊ သု-ဆိုတာ ဆိတ်သုန်းသွားအောင်၊ ဏ-က ပြုလုပ်တာ။ ဒီလို ပိ၊ သု၊ ဏ၊ ပိက ပိယဆိုတဲ့ စကားလုံးက ရတယ်၊ သု-ဆိုတာ သုည ဆိုတဲ့စကားလုံးက ရတယ်။ ဏ-ဆိုတာ ကရဏဆိုတဲ့ စကားလုံးက ယူထားတာ။ အတိုကောက် သုံးတဲ့စကား လုံးလို့ ဒီလို ဆိုတယ်။ ပိ၊ သု၊ ဏ ချစ်ခင်မှုတွေ ဆိတ်သုန်းသွားအောင် ပြုလုပ်တဲ့စကား။ ပြုလုပ်ဖြစ်ပေါ် စေတတ်တဲ့ စကားမျိုးကို ပိ၊သု၊ဏ ဝါစာ၊ ဂုံးတိုက်တယ်၊ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ခင်မင်နေကြတာ။

မိတ်ဆွေဖြစ်နေကြတဲ့ လူနှစ်ယောက်ကို တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး မတည့် ဖြစ်သွားအောင် လုပ်ခြင်း။ ခုခေတ်လိုဆို ကြားဝင် သပ်လျှိုတယ် ပေါ့။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အထင်မြင်တွေ လွဲအောင် လုပ်တယ်။

နောက်တစ်နည်းကတော့ ပိသုဏဆိုတာ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး ခင်မင်နေတာတွေကို ပျက်ဆုံးသွားအောင် ကြိတ်ချေ ပစ်တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်နဲ့လည်း ပိသုဏလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ပိသုဏဆိုတဲ့ ဂုံးတိုက်စကားဟာ အများအားဖြင့် လူတွေဟာ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် တတွဲတွဲခင်မင်နေကြတယ် မိတ်ဆွေ ဖြစ်နေကြတယ်ဆိုရင် မကြည့်နိုင်ဘူး။ ကိုယ့်အပေါ် ခင်စေချင် တယ်၊ ဒီနှစ်ယောက်မတည့်အောင် လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက် တွေနဲ့ ဂုံးတိုက်တဲ့ စကား ပြောတယ်။ “ဟိုကစကားကိုဒီပို့၊ ဒီက စကားကိုဟိုပို့” အချင်းချင်း ကွဲပြားသွားအောင် လုပ်တာမျိုးကို ပိသုဏဝါစာလို့ ခေါ်တယ်။

“အဲဒီပိသုဏဝါစာ စကားမျိုးတွေနဲ့ အများကတော့ နေထိုင်ကြတယ်။ တို့တတွေက “မယ မေတ္တ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿမ” တို့ကတော့ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ကြားမှာ မေတ္တာပျက်သွားစေတတ်တဲ့ စကားမျိုး ပြောဆိုခြင်းက ရှောင်ရမယ်။” ကိုယ်ကျင့်သီလနဲ့ ရှောင်တယ်၊ မဂ်သီလနဲ့ ထာဝရရှောင်တယ်။ ထာဝရရှောင်တဲ့ အနေအထားမျိုးကို တို့တတွေရောက်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်ရမယ်၊ မြတ်စွာ ဘုရားက “သလ္လေခေါ ကရဏီယော” ပိသုဏဝါစာမှ

ရှောင်ခြင်းဖြင့် ပိသုဏဝါစာဆိုတဲ့ ဒီဒုစရိုက်ကို ဖယ်ရှားပစ်ပါတဲ့၊ ဒီလိုဟောတာ။ ဒီလို တဆင့်ပြီးတဆင့် ပယ်ရှားသွားတာ။ အဆိုးတွေကို အကောင်းနဲ့ အစားထိုး၊ အစားထိုးပြီးတော့ ဖယ်ရှားသွားတာ။ ဒါကိုသလ္လေခ၊ ဖယ်ထုတ်ပစ်နေတာ၊ တစ်ခုချင်း တစ်ခုချင်း ရွေးပြီးတော့ ဖယ်ထုတ်ပစ်တာ။

နောက်တစ်ခုကတော့ ဘာတုန်းဆို “ပရေ ဖရုသဝါစာ ဘဝိဿန္တိ” တခြားလူတွေက တစ်ဖက်သား မခံနိုင်တဲ့ စကားမျိုး တွေကို ပြောကြတယ်။ စကားပြောတဲ့အခါမှာ တစ်ဖက်သား နားမချမ်းသာအောင်ဖြစ်တဲ့ စကားမျိုးတွေ၊ ဆဲတယ်၊ ရိုင်းပြစွာ ပြောတယ်၊ ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားတွေပြောတယ်။ တစ်ဖက်သား ဒေါသဖြစ်အောင် ပြောတဲ့ အပြောတွေမှန်သမျှ ဖရုသဝါစာလို့ ဒီလိုခေါ်တယ်။ ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားလို့ သာမန်အားဖြင့် ဆိုတယ်၊ သူတစ်ပါးကို ဒေါသဖြစ်စေနိုင်တဲ့ အပြောမျိုးတွေ၊ ရိုင်းပြတဲ့ စကားတွေ ဒီလိုပြောကြတာ။ အများစုကြည့်မယ်ဆိုရင် အဲဒီစကားက မရှောင်ကြဘူး ဒေါသဖြစ်ရင် ဒေါသအလျောက် ကြမ်းတမ်းတဲ့စကားတွေ ပြောကြတယ်။

“မယမေတ္တ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမာ တို့ကတော့ ဒီလိုရိုင်းပြတဲ့စကား၊ တစ်ဖက်သား မခံသာအောင် ပြောတဲ့စကားမျိုးတွေ ဘယ်တော့မှ မပြောဘူး၊ ရှောင်တယ်”လို့ ဒီလိုသလ္လေခအကျင့်ကို ကျင့်ပါတဲ့။ အဲဒီတော့ ရှောင်တယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ ခုနကလိုပဲ ကိုယ်ကျင့်သီလနဲ့ တားပြီး ရှောင်တာလား၊ မဂ်တရားရအောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်

အားထုတ်ပြီးတော့ ထာဝရအရှောင်မျိုး ရှောင်တာလား၊ ထာဝရ
ရှောင်တဲ့ အရှောင်ထိအောင် ဆက်လက်ပြီး ကြိုးစားရမယ်။
ပထမအဆင့် အနေနဲ့တော့ သီလနဲ့တား ရှောင်တယ်။ နောက်
အဆင့်အနေနဲ့ကတော့ မဂ်နဲ့ရှောင်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်ရမယ်။

အဲဒီတော့ ဖရူသဝါစာက ရှောင်တာတောင် ဘယ်လို
ဟာမျိုး ပြောတာလဲဆို “ယာသာ ဝါစာ နေလာ ကဏ္ဍသုခါ
ပေမနိယာ” ဆိုတဲ့အတိုင်း နေလာ၊ ကိုယ်ပြောတဲ့ စကားလုံးဟာ
အပြစ်မရှိဘူး၊ စကားလုံးမှာကိုက အပြစ်ကင်းတဲ့ စကားမျိုးပဲ
ပြောတယ်။ ကဏ္ဍသုခ ကြားရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် နားချမ်းသာတယ်။
(နားကချမ်းသာတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ လူတွေက ဒီလိုပဲ
ပြောလေ့ရှိတယ်။ မင်းတို့ပြောတာတွေ ငါနားမချမ်းသာလိုက်
တာဆိုတာ နားမချမ်းသာတာ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်က မချမ်းသာ
တာ။) နားကကြားပြီးတော့ စိတ်ထဲမှာ မချမ်းမသာဖြစ်တာ။
သို့သော် နားချမ်းသာတယ်၊ နားချမ်းသာတယ် ဒီလိုပဲသုံးကြ
တယ်၊ စာပေကိုက ဒီလိုသုံးတာ၊ တင်စားတဲ့ စကားခေါ်တယ်
ဥပမာစကား။ ကဏ္ဍသုခ- နားချမ်းသာတယ်၊ ပေမနိယာ-
စိတ်ထဲ နှလုံးထဲမှာ ကျေနပ်သွားတယ်၊ ဗဟုဇနကန္တာ-အများက
ကြိုက်တယ်။ ဗဟုဇနမနာပါ-အများနှစ်သက်တယ်။ ပေါရီဆိုတာ
မြို့ကြီးသူတို့ စကားမျိုးဖြစ်တယ်။ မြို့ကြီးသူတွေဆိုတာ စကား
ပြောရင် အလွန်သိမ်မွေ့တယ်၊ ပြောတတ်တယ်။ စိတ်ချမ်းသာ
အောင် ပြောတတ်တယ်၊ အဲဒီလို သိမ်မွေ့ပြီးတော့ ကြမ်းတမ်းတဲ့
စကားမျိုးမဟုတ်ဘဲ ယဉ်ကျေးလိမ္မာတဲ့ စကားမျိုးပြောနိုင်ရမယ်။

ဟဒယင်္ဂမာ- စိတ်နှလုံးထဲကို ရောက်သွားတယ်။ သူပြောတဲ့ အပြောလေးက ဘယ်တော့မှ မမေ့ရအောင် စိတ်နှလုံးထဲမှာ ရောက်သွားတယ်။ နိဓာနဝတိ ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ မှတ်သားထားဖို့ (သို့မဟုတ်) ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ အလိုအလျောက် သိမ်းပြီးသား ဖြစ်သွားတဲ့ စကားမျိုးတွေကို ပြောတာ။ အဲဒါမျိုးတွေဆိုလိုတယ်။

အဲဒီတော့ ဒီလို ဖရုသဝါစာက ရှောင်ကြဉ်ပြီး ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့တဲ့ စကားကို ပြောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တို့တတွေ ဖြစ်ရမယ်။ အဲဒီတော့ လောကလူတွေဟာ လူတိုင်း ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့တဲ့ စကား ပြောသလားဆိုတော့ ဘယ်ပြောမှာလဲ။ ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့တဲ့ စကားကို ပြောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့တဲ့ စကားကို ပြောဖို့၊ ဒေါသနဲ့ ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားတွေ မပြောမိဖို့ “မယမေတ္တ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမ” တို့တတွေ ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားတွေ မပြောဘူး၊ ရှောင်တယ်လို့ ဒီလို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ပါ။ သလ္လေခ အကျင့်ကို ကျင့်ပါလို့ ဒီလိုဟောတာ။

နောက်တစ်ခုက ဘာတုန်းဆို သမ္ပပ္ပလာပ၊ “ပရေ သမ္ပပ္ပလာပီ ဘဝိဿန္တိ” ကျန်တဲ့လူတွေက စကားပြောလို့ရှိရင် တောရောက်တောင်ရောက် အကျိုးမရှိတာတွေ လျှောက်ပြော တယ်။ အချိန်အခါမဟုတ်တဲ့စကားကို ပြောတယ်။ ဓမ္မနဲ့ မပတ်သက်တဲ့ဟာတွေ ပြောတယ်။ ကောင်းကျိုးချမ်းသာနဲ့ မစပ်တဲ့စကားတွေ ပြောတယ်။ ဘာမှအဓိပ္ပါယ်မရှိတဲ့ စကားတွေ

ပြောတယ်။ သမ္မမှာ “သံ”ဆိုတာ ချမ်းသာသုခ၊ “ဖ”ဆိုတာ ဖျက်ဆီးတယ်။ အဲဒီစကားမျိုးကြားလို့ရှိရင် ဟိတသုခ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေကို ပျက်စီးစေတဲ့ စကားမျိုးလို့ ဒီလို ပြောတယ်။ တောရောက် တောင်ရောက် အကျိုးမရှိတဲ့ စကားတွေကို ပြောတာကို သမ္မပ္ပလာပ။ ဒါကိုမြန်မာလိုတော့ “ပိန်ဖျင်းသောစကား”။ ပိန်ဖျင်းတယ်ဆိုတာ စပါးနံ့တွေ ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် စပါးထဲမှာ အဆံမထည့်လို့ရှိရင် စပါးခွံ ချည်းဆိုရင် ပိန်ပြီးတော့နေတာ။ ပိန်ချိုင့်နေတာ၊ အဲဒီလိုစကား ထဲမှာ အနှစ်သာရ ဘာတစ်ခုမှ မပါတာကို ပိန်ဖျင်းသော စကားလို့ခေါ်တယ်။

အကြောင်းနဲ့အကျိုး ဆီလျော်မှုမရှိဘူး၊ ပြောသင့်တဲ့ အချိန်လည်း မဟုတ်ဘူး ဆိုတာမျိုးတွေပဲ။ သူများတွေဟာ အကျိုးမရှိတဲ့ စကားတွေ ပြောနေကြတယ်။ ငါတို့ကတော့ အကျိုးမရှိတဲ့စကား ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တယ်။ “မယမေတ္ထ သမ္မပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမာ” အဲဒီလို စကားမျိုး ပြောချင်းမှ တို့တတွေ ရှောင်ကြဉ်မယ်၊ ဘယ်ထိအောင် ရှောင်ကြဉ်တုန်းဆို နောက်ဆုံးမှာ ထာဝရ၊ ဒီဘဝတင်မကဘူး၊ ဘယ်ဘဝမှာမှ မပြောတဲ့ အနေအထားမျိုး ရောက်အောင် ရှောင်ကြဉ်မယ်လို့ ‘သလ္လေခေါ ကရဏီယော’ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်မယ်။ ကိလေသာတွေ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားဖို့ အားထုတ် ရမယ်၊ ဒီလိုလုပ်ပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတာ။

အဲဒီလို တစ်ခုချင်း တစ်ခုချင်း ဟောသွားတာ၊ နောက် တစ်ခုကတော့ ဘာတုန်းဆိုလို့ရှိရင် “ပရေ အဘိဇ္ဈာလူ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္တ အနဘိဇ္ဈာလူ ဘဝိဿာမာ”လောက လူတွေဟာ လောဘအင်မတန်မှ ကြီးကြတယ်။ ကိုယ့်ရှိတာလေး နဲ့ မကျေနပ်ဘူး၊ သူများပစ္စည်းကို ရလိုမှုတွေ များတယ်၊ အဘိဇ္ဈာလူ၊ အဘိဇ္ဈာဆိုတာ သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို ကိုယ့်ပစ္စည်း ဖြစ်လိုတဲ့ လောဘနဲ့ တွေးတဲ့အတွေး၊ အဲဒီသူများပစ္စည်းကိုမှ ရလိုတဲ့လောဘမျိုး။ အဲဒီလိုလောဘတွေ ကြီးနေကြတယ်၊ ငါတို့ ကတော့ အဲဒီလို သူများပစ္စည်းကို ရချင်တဲ့လောဘမျိုး မဖြစ်စေရ ဘူး၊ ဒီလို သလ္လေခအကျင့်ကို ကျင့်ပါ။ ဒီမှာတော့ အဲဒီလောဘ ကို ဖယ်ရှားဖို့၊ သီလနဲ့တားပြီးတော့ ဖယ်ရှားတာရှိတယ်၊ နောက်ဆုံးမှာ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ကို ကျင့်လို့ မဂ်စိတ်ပေါ်လာတဲ့ အခါ အကြွင်းမဲ့ဖယ်ရှားသွားတာ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီတော့ ဒီသူများပစ္စည်းကို ရယူလိုမှု လောဘမဖြစ် စေရဘူး။ သောတာပန် ဖြစ်သွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် သူများ ပစ္စည်းကို ရလိုတဲ့လောဘမျိုး မရှိတော့ဘူး။ မတရားယူချင်တဲ့ လောဘမျိုး မရှိတော့ဘူး။ ကိုယ့်ပစ္စည်း ကိုယ်တွယ်တာတဲ့ လောဘမျိုးတော့ ရှိအုံးမှာပေါ့။ ဘဝကိုတွယ်တာတဲ့ လောဘမျိုး တော့ ရှိအုံးမှာပေါ့။ သို့သော် သူများပစ္စည်းကိုမှ ကိုယ့်ပစ္စည်း ဖြစ်ချင်တဲ့ လောဘဆိုတာ အလွန်ကြမ်းတမ်းတဲ့ လောဘပဲ။ သောတာပန်ဖြစ်သွားပြီဆိုရင် အဲဒီလောဘမျိုးကို လုံးဝရှင်းလင်း သွားပြီလို့ ဒီလိုပြောတာ။ ‘သလ္လေခေါ ကရုဏီယော’၊ ကိလေသာ

တွေ ကုန်သွားအောင် လောဘနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အဘိဇ္ဈာဆိုတဲ့ မနောဒုစရိုက် ကုန်သွားအောင် ကျင့်ပါလို့ ဒီလိုဆိုတယ်။

နောက်တစ်ခုက ဘာတုန်းဆို “ပရေ ဗျာပါဒ စိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ”၊ လောက လူသားတွေဟာတဲ့ ဒေါသနဲ့စိတ်ဖောက် ပြန်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေများတယ်။ ဒေါသဖြစ်ပြီးလို့ရှိရင် ထိုဒေါသဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘာတွေဖြစ်လဲ၊ “ဒီလူသေသွားရင် ကောင်းမယ်။ သူပျက်စီးသွားရင် ကောင်းမယ်။ ဒီလူဘာဖြစ်သွား ရင် ကောင်းမယ်။ ညာဖြစ်သွားရင် ကောင်းမယ်”နဲ့ သူ့ရဲ့ ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်းကို ဒေါသနဲ့တွေးလာကြတယ်။ အဲဒါကို ဗျာပါဒစိတ္တလို့ ခေါ်တယ်။ စိတ်ဆိုး စိတ်ယုတ်တွေနဲ့ လူတစ်ယောက်ကို ပျက်စီးဖို့ရာ စိတ်ကူးကြံစည်မှုတွေ ပေါ်လာ တာ။ အဲဒီလို အများစုက ဖောက်ပြန်တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ ရှိနေကြသော်လည်း ငါတို့ကတော့ အဲဒါမျိုးကင်းအောင် နေမယ်၊ “မယမေတ္တ အဗျာပန္နစိတ္တာ ဘဝိဿာမ” တို့တတွေကတော့ အားလုံးအပေါ်မှာ မေတ္တာထားနိုင်ရမယ်၊ ဘယ်သူမှ မပျက်စီး ပါစေနဲ့၊ ဘယ်သူမှ ဒုက္ခမရောက်ပါစေနဲ့၊ အားလုံးဟာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေ ရကြပါစေဆိုတဲ့ ဒီစိတ်ဓာတ်မျိုး တို့က မွေးမယ်၊ ဘယ်ထိအောင် မွေးသလဲလို့ဆိုတော့ နောက်ဆုံးမှာ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ဖြစ်သွားပြီဆိုလို့ရှိရင် ဒီစိတ်ဓာတ်က ခိုင်မာသွားတဲ့ စိတ်ဓာတ်ဖြစ်ပြီ။

သာမန်အားဖြင့် သီလဆောက်တည်ပြီးတော့ ဖယ်ရှား တာ။ ဒါက စိတ်ထဲတောင်မှဆိုတော့ ကိုယ်ကျင့်သီလနဲ့ မရနိုင်တဲ့

အရာတစ်ခုပေါ့။ မနောက်ဖြစ်နေတယ်။ မနောက် ဖြစ်နေသည့် အတွက်ကြောင့် သာမန်ကိုယ်ကျင့်သီလနဲ့ ထိန်းနိုင်တဲ့အရာ မဟုတ်ဘူး။ သမာဓိနဲ့မှ ထိန်းလို့ရတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ အသိပညာနဲ့မှ ဒီစိတ်မျိုးမပေါ်အောင် ဒီဒေါသမျိုး မပေါ်အောင် လုပ်လို့ရတယ်။ ကိုယ်ကျင့်သီလရဲ့ ဟိုဘက်ရောက်သွားတယ်။

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ အဗျာပန္နစိတ္တလို့ဆိုတာ ဖြစ်သွား သည်ထိအောင် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရင် ဒီလောက်ဆိုးဝါးတဲ့ ဒေါသမျိုးတော့ မဖြစ်တော့ဘူး။ ဒါ အပါယဂမနိယ-မနောက် ထိုက်တဲ့ ဒေါသမျိုး သောတာပန် ဖြစ်သွားရင်တော့ မဖြစ်တော့ ဘူး။ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားရင် ဒီစိတ်တွေဟာ လုံးဝမပေါ်တဲ့စိတ်တွေဖြစ်သွားပြီ။ အဲဒီထိအောင် ‘သလ္လေခေါ ကရဏီယော’ ကိုယ့်ကိုကိုယ် မကောင်းတဲ့ သဘာဝတရားကို ကောင်းတဲ့သဘာဝနဲ့ အစားထိုးပြီးတော့ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက အရှင်စုန္ဒကို ဒီလိုဟောတာ။

အခုဒီကနေ့ရှင်းလင်းဟောပြတာ အပုဒ်ပေါင်း (၄၄)ပုဒ် ထဲက (၁၀)ပုဒ်ပြီးသွားပြီ။ နောက်ရက်တွေကတော့မှ ဆက်ပြီး တော့ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ တရားတွေကို ဆက်ပြီးတော့ နာယူမှတ်သား ကြရမှာဖြစ်တယ် ဒါကြောင့်မို့လို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ သလ္လေခပဋိပဒါ သာမန်ကိုယ်ကျင့်သီလ တင်မကဘဲနဲ့ သလ္လေခဆိုတဲ့ မဂ်တရား ဖြစ်ပေါ်လာသည် ထိအောင် သလ္လေခ ပဋိပဒါဆိုတဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်တွေ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ဖို့

၆၈

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

ဟောကြား ဆုံးမခြင်းဖြစ်တယ်ဆိုတာ သဘောကျပြီး မြတ်စွာ
ဘုရား ဟောကြားသည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်အောင်
ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

သာဓု သာဓု သာဓု

သလ္လေခသုတ် အနှစ်ချုပ် အပိုင်း(၃)

မှတ်တမ်း

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၆ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၄ ခုနှစ် တော်သလင်း
လဆန်း(၃)ရက်၊ (၁၈၉၂.၂၀.၂) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့ ရက်ကွက်ကြီး
(၁၂) ရေချိုးအိုးတောင်အပ္ပမာအတောစခန်း၊ နိပိသာသက္ကဉာဏ်ရောက်ပေ္မိဟန်တော်
အတွင်း ဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့် ဓမ္မသဘင်အခမ်းအနား၌ ဟောကြားအပ်သော
“သလ္လေခသုတ်အနှစ်ချုပ်အပိုင်း(၃)” တရားဒေသနာတော်။

“သလ္လေခသုတ် အနှစ်ချုပ် အပိုင်း(၃)” သလ္လေခ
မကောင်းတဲ့ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးတွေကို ခြစ်ထုတ် ဖယ်ရှား
ခြင်း၊ တွန်းလှန်ဖယ်ရှားခြင်း ကိုယ့်သန္တန်မှာရှိတဲ့ အညစ်အကြေး
တွေကို မကောင်းတာတွေကို ဖယ်ရှားသွားဖို့ အကောင်းကို
တည်ဆောက်ပေးခြင်းဖြင့် မကောင်းတဲ့စိတ်ရဲ့ အညစ်အကြေး
တွေ ဖယ်ရှားသွားတဲ့ နည်းစနစ်ကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီသလ္လေခ
သုတ်ထဲမှာ ဟောတာ။ စနစ်တစ်ခုတောင်မှ ကောင်းတဲ့စနစ်နဲ့
မကောင်းတဲ့စနစ်ရှိတယ်။ မကောင်းတဲ့စနစ်ကို ကောင်းတဲ့စနစ်နဲ့
အစားထိုးဖယ်ရှားတာ၊ လူတိုင်းလည်း မကောင်းတဲ့လူနဲ့
ကောင်းတဲ့လူ အစားထိုးဖယ်ရှားတာ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေလည်း
မကောင်းတဲ့ စည်းမျဉ်းဥပဒေနဲ့ ကောင်းတဲ့ စည်းမျဉ်းဥပဒေ
အစားထိုးဖယ်ရှားတာ၊ ဒါက လောကကြီးရဲ့ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်
ဓမ္မတာပဲဖြစ်တယ်။

အကောင်းနဲ့ အဆိုးဆိုတာ ကွဲပြားခြားနားပြီးသား
ရှိတယ်။ သို့သော် လူတွေရဲ့အသိဉာဏ် မစူးရှခြင်းကြောင့်

(သို့မဟုတ်) မောဟဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာရဲ့လွှမ်းမိုးမှုကြောင့် အကောင်းကို အဆိုးထင်၊ အဆိုးကို အကောင်းထင်နဲ့ အထင်အမြင်လွဲမှားပြီး အကောင်းနဲ့ အဆိုးကို ခွဲခြားသိနိုင်စွမ်း မရှိကြဘူး။ မသိနိုင်သည့်အတွက်ကြောင့် အကောင်းကို အဆိုးထင်ပြီးတော့ ဖယ်ရှားတာမျိုး၊ အဆိုးကို အကောင်းထင်ပြီးတော့ လက်ကိုင်သုံးတာမျိုးတွေ ဖြစ်လာတတ်တယ်။ အဲဒီလို အလွဲလွဲအမှားမှား ဘာသာတရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ လိုက်နာကျင့်သုံးနေကြတာ ဒီကနေ့ခေတ်တောင်ရှိတယ်။ သတ္တဝါရဲ့ အသက်ကို သတ်ဖြတ်လို့ရှိရင် ကောင်းတဲ့ဘုံ ရောက်တယ်လို့ ယူဆနေတာဟာ၊ အဆိုးကို အကောင်းထင်နေခြင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလိုအဆိုးကို အကောင်းထင်တာမျိုး၊ အဆိုးကို အဆိုးမှန်းမသိ၊ အကောင်းကို အကောင်းမှန်းမသိ အဝိဇ္ဇာရဲ့ လှည့်စားမှုကြောင့် အဆိုးကို အကောင်းထင်ပြီး လုပ်လာခဲ့သမျှ နောက်ဆုံးမှာ အဆိုးဟာ အဆိုးပဲ။ အဆိုးဟာ ကောင်းကျိုးကို ဘယ်တော့မှ မပေးနိုင်ဘူး၊ ဆိုးကျိုးကိုပဲ ပေးတာဖြစ်တယ်။ အကျိုးတရား ပေါ်လာတဲ့အခါ ဒုက္ခရောက်တာပေါ့။

တစ်ခါတစ်ရံ အကုသိုလ်ဆိုတာ လုပ်တဲ့အချိန်မှာ ကျေနပ်စရာလိုလို၊ နှစ်သက်စရာလိုလို၊ ပျော်စရာလိုလို ဖြစ်တတ်တယ်။ သို့သော် အကျိုးပေးပြီးဆိုတဲ့ အခါကျတော့ ဒုက္ခရောက်တယ်။ အကျိုးမပေါ်သေးခင် ကောင်းတယ်။ ဆိုပါစို့၊ အင်မတန်မှ ချိုမြပြီးတော့ အရသာရှိလှတဲ့ အဖျော်ယမကာလေးတစ်ခု၊ အဆိပ်ခပ်ထားပြီဆိုတာကို မသိလို့ အရသာလေးက

လည်း ကောင်းတယ်၊ ချိုတယ်၊ အနံ့လေးကလည်း မွှေးတယ်၊ ချိုတာမွှေးတာလေးကို အရသာခံပြီးတော့ သောက်သုံးလိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဆိပ်ကအကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်တဲ့အခါ ဒုက္ခရောက်တော့တာပဲ။ သောက်တုန်းကတော့ ကောင်းတယ်။ မွှေးတယ်၊ ချိုတဲ့အရသာရှိတယ်။ အဲဒါမျိုးလိုပဲ တစ်ခါတစ်ရံ ကတော့ အဆိုးတွေက အကောင်းလို့ ထင်နေတာမျိုးတွေ ရှိတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့ ကြိုတင်ပြီးတော့ အဆိုးကို အဆိုးလို့ သိရမယ်၊ အကောင်းကို အကောင်းလို့ သိရမယ်။ အဲဒီသိမှုဆိုတဲ့ အတိုင်းအတာတစ်ခုက အင်မတန်မှ အရေးကြီးတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက အမှန်သိမှုကို အရေးကြီးသောအားဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာပဲ ကြည့်လေ၊ အမှန်မသိတာက သံသရာမှာ ဒုက္ခရောက်ဖို့အကြောင်း “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” လို့ဟောတာ။ သံသရာကို အမှန်မသိမှုကစတယ်။ သံသရာဝဋ်က လွတ်ဖို့ရာ ကျတော့ကြည့်၊ “အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသ ဝိရာဂ နိရောဓာ” တဲ့။ အမှန်မသိမှု ချုပ်ငြိမ်းသွားမှ ဖြစ်တာ။ ဘာနဲ့ငြိမ်းတာတုန်း ဆိုရင် အမှန်မသိမှုနဲ့ ငြိမ်းတာ။ မဂ္ဂင်(၈)ပါး အကျင့်တရားမှာ မှန်ကန်စွာ သိမြင်ခြင်းလို့ဆိုတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရှေ့တန်းတင်ပြီး ဟောထားတာ။ အဲဒီတော့ ဘာသာတရားတစ်ခုမှာ အမှန်သိဖို့ အင်မတန်မှ အရေးကြီးတယ်။ အမှန်သိဖို့အတွက် သင်ယူကြရ တယ်။ တရားအားမထုတ်ခင်လည်း သင်ယူရတယ်။ တရား အားထုတ်နေတဲ့ အချိန်မှာလည်း သင်ယူရတယ်၊ အားထုတ်ပြီးတဲ့ အခါမှာလည်း သင်ယူကြရတယ်။

တစ်ခါတစ်ရံ အမှန်တရားဆိုတာ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ တွေ့တာမဟုတ်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို လမ်းခုလတ်မှာ မှားယွင်းစေတတ်တဲ့ အရာတွေက အများကြီးရှိတယ်။ အဆိုးတွေကို အကောင်းထင်စရာတွေ အများကြီးရှိတယ်။ ဒီလိုမှားသွားပြီ ဆိုတဲ့အခါမှာ မှန်ကန်တဲ့ လမ်းကြောင်းပေါ် မရောက်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားက မဂ္ဂင်(၈)ပါး အကျင့်တရားမှာ အမှန်သိမှု အမှန်မြင်မှုကို ရှေ့တန်းတင်ပြီး ဟောထားတာ။ အဲဒီ အမှန်မြင်မှု နောက်ကလုပ်သမျှတွေဟာ မှန်ကန်လာမှာပဲ။ ဒီလိုဆိုတာ။

အဲဒီတော့ သလ္လေခသုတ်မှာလည်းပဲ အဆိုးတရား တွေကို ဖယ်ရှားဖို့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ အဆိုးနဲ့အကောင်း ခွဲခြားသိဖို့ လိုအပ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သလ္လေခသုတ်မှာ အဆိုးနဲ့ အကောင်း တွဲဖက်ပြီးတော့ ဖော်ပြထားတာ (၄၄) မျိုး။ ဒုစရိုက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မနေ့က(၁၀)မျိုး ဟောထားခဲ့ပြီ။ အခု ဒီကနေ့ ဆက်လက်ပြီးတော့ နံပါတ်(၁၁)ကို မြတ်စွာဘုရားက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ ဖယ်ရှားတဲ့နည်းကို ဟောတယ်။ မှားယွင်းနေတဲ့ အမြင်တစ်ခုကို မှန်ကန်တဲ့အမြင်နဲ့ အစားထိုးဖယ်ရှားတာ။ ဒါကိုပဲ သလ္လေခအကျင့်လို့ ခေါ်တာ။ အစားထိုးဖယ်ရှားရမယ်။ အဲဒီလို အစားထိုးဖယ်ရှားတဲ့အခါမှာ ကိုယ့်ကိုကိုယ် လမ်းမှန်ပေါ် ရောက်အောင် တင်ပေးဖို့ လိုတယ်။ လောကကြီးတစ်ခုလုံးကို ရှုကြည့်လိုက်၊ ရှုကြည့်ပြီး လမ်းကြောင်းရွေးရတယ်။ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဘဝိဿန္တိ မယမေတ္ထ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော”တဲ့။ ရိုးရိုးရှင်းရှင်းလေး မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတာ။ လုပ်လို့လည်း ဖြစ်တဲ့ တရားမျိုးကို ဟောတာ။ “တခြားလူတွေက မှားယွင်းတဲ့အမြင်နဲ့ သွားလာ နေကြတယ်။ မှားယွင်းတဲ့အမြင်တွေ လက်ကွဲထားကြတယ်။ ဒို့ကတော့ ဒီနေရာမှာ မှန်ကန်တဲ့အမြင်နဲ့ပဲ သွားမယ်” လို့ ကိုယ့်ကိုကိုယ် အမြင်မှန်တစ်ခုရအောင် ကြိုးစားအားထုတ် ရမယ်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ဖယ်ပြီးတော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ အစားထိုး ကျင့်သုံးရမယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။ အဲဒီတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတာ ဒီနေရာမှာ ဘာကိုပြောတာလဲ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာ ဘာကိုပြောတာ လဲ။ အခြေခံကနေ စပြောမယ်ဆိုရင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟာ အကျယ်ကြီးဖြစ်တယ်။ အကျဉ်းချုပ် ပြောရမယ်ဆိုလို့ရှိရင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတာ ဘာလဲ၊ ကံ၊ကံ၏အကျိုးကို ငြင်းပယ်တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပဲ။ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံဆိုတာ မရှိဘူး။ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံရဲ့ အကျိုးတရားဆိုတာ မရှိဘူးဆိုတာ ကံ၊ကံ၏ အကျိုးကိုငြင်းပယ်လို့ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ၊ တမလွန်ဘဝမရှိဘူး၊ သေပြီးတဲ့ နောက် ပြန်မဖြစ်ဘူးဆိုတဲ့ ဒီလို အတွေးအမြင်ဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပဲ။ သတ္တဝါတွေဟာ ထာဝရဘုရား ဖန်ဆင်းလို့ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတာလည်း မှားယွင်းတဲ့ အမြင်ဖြစ်သောကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို ဖန်ဆင်းတာမှ မဟုတ်တာ၊ ဟုတ်ရင်တော့ မှန်ရမှာပေါ့။ မဟုတ်ဘူး အထင်မျှသာ ဖြစ်တယ်။ သတ္တဝါတွေ ဟာ အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်လာကြတယ်လို့ တစ်ချို့ကဆိုတယ်။ ဒါလည်းမှားတယ်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပဲ။

အဲဒီတော့ ထာဝရဘုရားသခင် ဖန်ဆင်းလို့ဖြစ်တယ်။ creator က ဖန်ဆင်းလို့ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အမြင်ကို “ဣဿရ နိမ္မာနဒိဋ္ဌိ” လို့ ခေါ်တယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် “ဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိ” လို့ ခေါ်တယ်။ အကြောင်းရှာတဲ့အခါ မှန်ကန်တဲ့ အကြောင်း မဟုတ်ဘူး၊ မှားယွင်းတဲ့ အကြောင်းတစ်ခုကို ထုတ်ပြတယ်။ ဒို့ဒီဘဝ ဘာကြောင့်ရလာတယ်၊ ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းလို့ ရောက်လာတယ်ဆိုတော့ မှားယွင်းတဲ့ အကြောင်းအရာတစ်ခု ဖြစ်တယ်။ တစ်ချို့က အဲဒါကို လက်မခံဘဲနဲ့ ဒို့ဒီဘဝ ဘာကြောင့် ရောက်ရတုန်း၊ အတိတ်က လုပ်လာတဲ့ ပုဗ္ဗေကတ-ရှေးဘဝ ကတည်းက ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားလို့ ဒီဘဝ ရောက်လာတယ် ဆိုရင် ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ၊ ဒါလည်း မှားယွင်းတဲ့ အကြောင်း တစ်ခု။ ဘာဖြစ်လို့ မှားယွင်းတုန်းဆိုတော့ အတိတ်ဘဝက ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားတာ ဆိုတဲ့အတိုင်း ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မှာ။ ဒီဘဝအကြောင်းတရားလည်း ရှိသေးတယ်။ ဒီလို တစ်ခုတည်း ကို လက်ခံလို့ရှိရင်မှားတယ်။ မပြည့်စုံဘူး။

နောက်တစ်ခုကတော့ ဘာတုန်းဆိုရင် ဘုရားသခင် ဖန်ဆင်းတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ အတိတ်ဘဝက ကြိုတင် သတ်မှတ် လုပ်ကိုင်ထားလို့လည်း မဟုတ်ဘူး အကြောင်းမဲ့ သူဖြစ်ချင်လို့ ဖြစ်လာတာလို့ဆိုရင် မှားတဲ့အမြင်ပဲ။

ဒါဖြင့် မှန်တဲ့အမြင်ကတော့ ဘာလဲလို့ဆိုတဲ့အခါမှာ အကြောင်းတရားရှိလို့ အကျိုးတရားပေါ်ခြင်းဖြစ်တယ်။ “အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာဏံ” အမှန်တရားကို

မသိသည့် အဝိဇ္ဇာရှိလို့ လုပ်မိလုပ်ရာနဲ့ လုပ်တယ်။ အမှန်တရားကို မသိတာ အဝိဇ္ဇာ၊ လုပ်မိလုပ်ရာလုပ်တာက သင်္ခါရ။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း သင်္ခါရကြောင့် ဘဝတစ်ခု အစပြုတဲ့ ပဋိသန္ဓေစိတ်ပေါ်တာ။ ဒါက မှန်ကန်တဲ့ အကြောင်းတရားပဲ။ အကြောင်းတရား တစ်ခုတည်းကို လက္ခဏာမဟုတ်ဘူး။ အဝိဇ္ဇာရှိနေလို့ အမှန်မသိတဲ့ အတွက်ကြောင့် လုပ်မိလုပ်ရာ လုပ်တယ်။ လုပ်မိလုပ်ရာ လုပ်တော့ ကိုယ့်သန္တာန်ထဲမှာ ကံဆိုတဲ့စိတ်စွမ်းအားတွေဟာ accumulate ဖြစ်သွားတယ်။ စုမိဆောင်းမိ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီ စုမိဆောင်းမိ ဖြစ်ပြီးတဲ့အခါ ရင့်ကျက်လာပြီးတော့ အကျိုးတစ်ခု ထွက်ပေါ်လာတယ်။ မှန်တယ်လေ၊ သစ်ပင်တစ်ပင် စိုက်ကြည့်ပါလား၊ အပွင့်ပွင့်ပြီးတော့ အသီး၊သီးတယ်။ အသီး၊သီးလာပြီးတဲ့ အခါမှာ အဲဒီအသီးက မှည့်သွားပြီဆိုရင် နောက်ထပ် မျိုးစေ့တစ်ခု ဖြစ်လာပြီ။ အပင်တစ်ခုကို ထုတ်နိုင်တဲ့ အနေအထား ရှိတယ်။ မမှည့်ခင် အနုကလေးဆိုရင်တော့ အဲဒီမျိုးစေ့က မထုတ်နိုင်သေးဘူးတဲ့။

အဲဒါလိုပဲ လူ့ဘဝမှာကံတရားတွေ accumulate ဖြစ်ပြီး ရင့်ကျက်လာပြီ ဆိုတဲ့အခါကျရင် မျိုးစေ့တစ်ခု ဖြစ်လာပြီ။ ဖြစ်လာလို့ရှိရင် နောက်ထပ် အပင်တစ်ခုကို ထုတ်လုပ်တော့တာပဲ။ ဒါလောကကြီးဖြစ်စဉ်နဲ့ အတူတူပဲလေ။ လောကကြီးဖြစ်စဉ်က ဒီအတိုင်းသွားတာ။ သစ်ပင်တစ်ပင်ကိုကြည့်၊ ရင့်နေတဲ့မျိုးစေ့တစ်ခုဟာ မြေနဲ့ရေနဲ့ ပေါင်းပြီးတော့ အပင်တစ်ခုကို ထုတ်ပြန်တယ်။ တစ်ခါသူက အပင်တစ်ခု ထုတ်ပြီးတော့ အသီး

တွေသီးပြီးတော့ မျိုးစေ့တွေပြန်ချပြန်တယ်။ အဲဒီမျိုးစေ့ကတစ်ခါ အပင်တစ်ခုကို ထုတ်ပြန်တယ်။ သံသရာထဲမှာ ဘယ်တော့မှ မပြတ်တဲ့ ဖြစ်စဉ်ကြီးတစ်ခု ရလာတယ်။ ဒီလိုဆိုလိုတာပေါ့။

အဲဒီတော့ သစ်ပင်တစ်ပင်ရဲ့ မျိုးစေ့ကနေ သစ်ပင် ရတယ်။ မြေနဲ့ရေနဲ့ ပေါင်းစပ်ပြီးတော့ သစ်ပင်ဖြစ်တယ်။ သစ်ပင် ကနေ မျိုးစေ့ထုတ်တယ်။ မျိုးစေ့ရပြန်တော့ သစ်ပင်ရတယ်။ သံသရာထဲမှာ ဒီလို Repeatation ပေါ့။ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးနဲ့ သွားနေတာ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုတာ ဒီလိုသဘောပဲ။ အကြောင်း တရားတွေရှိနေလို့ အကျိုးတရားတွေ ရှိနေတာလို့ ဒီလိုမြင်တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တာ။ ဒါကအခြေခံပဲ။ ကံ၊ကံ၏ အကျိုးကို လက္ခံတယ်။ ထာဝရဘုရားသခင် ဖန်ဆင်းလို့ ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ အတိတ်ဘဝက ကြိုတင်သတ်မှတ်လို့ ဖြစ်လာတာလည်း မဟုတ် ဘူး။ အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ အခုပြောခဲ့တဲ့ အကြောင်းတရားတွေကြောင့် ဖြစ်နေတာလို့ ဒီလို အမှန်မြင်တာ ကို အခြေခံအားဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိလို့ခေါ်တယ်။

ကုသိုလ်ကို ကုသိုလ်လို့ သိတယ်။ အကုသိုလ်ကို အကုသိုလ်လို့ သိတယ်။ ဒါလည်း သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲ။ လောဘကို လောဘလို့သိတယ်။ ဒေါသကို ဒေါသလို့သိတယ်။ မောဟကို မောဟလို့သိတယ်။ ဒါလည်း သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲ။ အခြေခံအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တန်ကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒီလိုအခြေခံကနေ စဟောတာ။

သို့သော် အဆင့်မြင့်တဲ့သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဟုတ်သေးဘူး။ အဆင့်မြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိကတော့ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါဆိုတာ မရှိဘူး၊ ငါမရှိဘူး၊ ငါ့ဟာမရှိဘူး၊ ရုပ်နဲ့နာမ် နှစ်မျိုးသာ ရှိတယ်လို့ သိတာကျတော့ အဆင့်မြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ အဲဒီ ရုပ်၊ နာမ်တွေဟာ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်နေတာ ဆိုတာကိုသိတာ အဆင့်မြင့်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ အဲဒီ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေ၊ နာမ်တွေဟာ အကြောင်းရှိလို့ ဖြစ်နေရပြီး တည်မြဲနေတာ မဟုတ်ဘူး။ ထာဝရပြောင်းလဲနေတဲ့ အရာတွေ သာ ဖြစ်တယ်။ ဖြစ်ပြီးရင် ပျက်သွားတဲ့သဘောတွေနဲ့ ရင်ဆိုင် နေရတယ် ဆိုတာတွေကိုသိတာ အဆင့်မြင့်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိလို့ ဒီလိုပြောတာ။

နောက်ဆုံးကျတော့ လောကကြီးတစ်ခုလုံးကို ခြုံကြည့် လိုက်မယ်၊ ကျေနပ်စရာ မကောင်းသည့် အတွက်ကြောင့် ဒီဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်တွေနာမ်တွေ အားလုံးဟာ ဒုက္ခ၊ ကျေနပ်စရာ မကောင်းဘူး၊ ဒုက္ခဆိုတာ ဆင်းရဲတာပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ သစ္စာလေးပါး ဒုက္ခမှာ ဒု-ဆိုတာ စပ်ဆုပ်စရာ ရွံ့မုန်းစရာ ကောင်းပြီး၊ ခ-ဘာမှမရှိဘူး၊ ကိုယ်ထင်တာ တစ်ခုမှမဟုတ်ဘူး၊ ဟုတ်တယ်လေ၊ ကိုယ့်ဘဝ ကိုယ်စဉ်းစားကြည့်၊ ကိုယ်ထင်ထား တာတွေ တစ်ခုမှမဟုတ်ဘူး၊ နောက်ဆုံးကျတော့၊ အကုန်လုံး သဲထဲရေသွန်ပဲ။ အဲဒီအဓိပ္ပါယ်နဲ့ ဒုက္ခလို့ပြောတာ။

ခန္ဓာကိုယ်ကြီးရထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း problem တွေနဲ့ချဉ်းပဲ တွေနေရတယ်။ ကြည့်လေ လူကကျန်းမာချင်

ပေမဲ့လို့ မကျန်းမာဘူး။ ကျန်းမာနေတယ်ဆိုရင် ကြည့်ပါလား။ ဆေးရုံ ဆေးခန်းတွေမှာ လူနာတွေပြည့်နေတာပဲ။ မနာလည်း ဘာဖြစ်လဲ၊ တစ်နေ့တစ်ခြား အိုလာတယ်။ ကိုယ်ထင်တာတွေ တစ်ခုမှမဟုတ်ဘူး။ နောက်ဆုံးကျတော့ သေရတာပဲ။ သင်္ချိုင်းမှာ လည်း မလောက်တော့ဘူး ဒါကြောင့်မို့ “ကဋသီ ဝမိကာ” မြေကြီးတွေ တိုးတိုးတက်လာတယ် သင်္ချိုင်းမြေတွေဟာ အပေါ် မောက်တက်လာတယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို လူတွေမြှုပ်နှံထားတဲ့ အလောင်းတွေကြောင့် မောက်တက်လာတယ်၊ ကမ္ဘာမြေကြီး ဟာ အထက်ကို မောက်တက်လာတယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။

အဲဒီတော့ စဉ်းစားကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဒီလို ကိုယ်ထင် တာတွေ တစ်ခုမှမဟုတ်ဘူး။ ရထားတဲ့ ရုပ်တွေ၊ နာမ်တွေ ဆိုတာလည်းကြည့်လေ “ဘေးရန် ဥပဒ္ဒေါ” အန္တရာယ်တွေ မှန်သမျှ သူနဲ့ပတ်သက်တာတွေချည်းပဲ။ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ ပတ်သက် တာ (၉၆)ပါး ရောဂါဝေဒနာ ဘယ်မှာဖြစ်တာတုန်း ရုပ်မှာ ဖြစ်တာ၊ စိတ်ရောဂါ ဘယ်မှာဖြစ်တာတုန်း၊ အဲမှာပဲ ဖြစ်တာ။ အဲဒီတော့ ရောဂါဝေဒနာတွေ အားလုံးဟာ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်ကြတာချည်းပဲ။ ခုခေတ် ပိုပေါသေးတယ် ဘာ positive, ညာ positive, HIV positive, C ပိုး positive, B ပိုး၊ A ပိုး positive ။ နောက်လည်း တွေနေအုံးမှာပဲ။ အဲဒီ positive ဖြစ်နေတာ ဘယ်မှာဖြစ်တာတုန်းလို့ မေးကြည့်၊ ဒီရုပ်ခန္ဓာကိုယ် မှာ ဖြစ်နေတာ။ အဲဒါဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် စိတ်သောက က ဘယ်မှာရောက်တာလဲဆို စိတ်ထဲမှာရောက်တာ။

အဲဒီတော့ စိတ်ပိုင်းကို ကြည့်လိုက်မလား၊ ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေ များတယ်၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကြည့်လိုက် အံ့မလား ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေများတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒု-ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေကြောင့်မို့လို့ အတော်ကို စပ်ဆုပ်စရာကောင်းတဲ့ အရာကြီးပါလားလို့ ဒီလိုပြောတာ။ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင်က “ယော ဘိက္ခုဝေ ဂ္ဂပဿ ဥပ္ပါဒေါ ဒုက္ခဿေသော ဥပ္ပါဒေါ” ရုပ်တရားရလာတာဟာ ဒုက္ခရလာတာ။ သို့သော် လူတွေက တော့ အရတော်လိုက်တာ၊ လူ့ဘဝ အရတော်တယ်လို့ ပြောကြ တယ်။ အရတော်တယ်ဆိုတာ ကုသိုလ်လုပ်ခွင့် ရလို့သာ ပြောတာ။ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးရတာ အရတော်တယ်လို့ မအောက် မေ့လေနဲ့။ မကြာခင် ဒုက္ခတွေ့ရောက်တာ။ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ မှန်သမျှဟာ မြားပစ်လေ့ကျင့်တဲ့ စက်ဝိုင်းလိုပဲ၊ ဘယ်ကပစ်လိုက် တဲ့ မြားပဲဖြစ်ဖြစ် သူ့နေရာလာစူးတာပဲ။ ပစ်မှတ်တွေက အဲဒီမှာပဲ စုပြီးတော့ကျတာ။ အဲဒါလိုပဲ ဒုက္ခတွေ့အားလုံးဟာ ဒီခန္ဓာကိုယ် ကြီးပေါ်မှာ စုပြီးတော့ ကျတာ၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒု-ကျေနပ်စရာ မကောင်းဘူး၊ ခ-ကိုယ်ကတော့ မြမယ်ထင်တယ်၊ မြမယ်ထင်တဲ့ အရာ တစ်ခုမှမရှိဘူး၊ ငါလို့ထင်တယ်၊ ငါလို့ ထင်တာလည်း တစ်ခုမှမရှိဘူး။ ငါ့ဟာလို့ထင်တယ်။ ငါ့ဟာလို့ ပြောစရာလည်း နောက်ဆုံးတစ်ခုမှ ရှာမရဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒုက္ခလို့ပြောတာ။ သစ္စာလေးပါးထဲက ဒုက္ခက အဲဒီအဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ဆိုတာ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာကြည့်။ ဆင်းရဲတာကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ ဘာဖြစ် လို့တုန်းဆိုတော့ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတဲ့ အထဲမယ် ဈာန်တရားတွေ

ပါတယ်။ လောကီဈာန်တွေ အကုန်လုံး ဒီထဲမှာပါတယ်။ လောကီ စိတ်တွေ အကုန်လုံးပါတယ်။ ဒီထဲမှာ လူတွေကချမ်းသာလို့ သတ်မှတ်တာတွေ အကုန်လုံးပါတယ်။ အဲဒီလို ဒုက္ခလို့သိတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲ။

ဒီဒုက္ခ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ၊ လိုချင်လို့ ဖြစ်နေတာ၊ တဏှာ ဒုက္ခ သမုဒယ။ လိုချင်မှုတွယ်တာမှုကြောင့် ဖြစ်တာ ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခရဲ့အကြောင်းကို မြင်တာဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲ။ ဒါဖြင့် ဒီဒုက္ခက ဘယ်နေရာမှာ ငြိမ်းမှာတုန်း ဆိုတော့ နိဗ္ဗာန်မှာ။ နိဗ္ဗာန်ဟာ ဒုက္ခရဲ့ချုပ်ငြိမ်းရာ ဖြစ်တယ်။ ချုပ်ငြိမ်းရာကို သိတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲ။ ချုပ်ငြိမ်းတယ်ဆိုတာဟာ သူ့ဟာသူချုပ်ငြိမ်းလာတာ လား၊ မဟုတ်ဘူး၊ တရားကျင့်လို့ ချုပ်ငြိမ်းတာ။ ကျင့်စရာတရား က ဘာလဲ မဂ္ဂင်(၈)ပါး အကျင့်တရား၊ မဂ္ဂသစ္စာကိုသိတာ။ ဒါလည်းပဲ သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲလို့ ဒီလိုဆိုတာ။

အဲဒီတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတာကို သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ ဖယ်ရှားပစ်ပါ တဲ့။ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတယ် “ပရေ မိစ္ဆိဒိဋ္ဌိ ဘဝါဿန္တိ” တခြားလူတွေက အမြင်တွေမမှန်ကြဘူး၊ “မယမေတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဘဝိဿာမာ” ဒို့ကတော့ အမြင်မှန်အောင် ကြိုးစားမယ်၊ ဒို့အမြင် မှန်စေရမယ်လို့ အခုလို မှန်ကန်တဲ့အမြင်တွေ ကိုယ့်သန္တန်မှာ ရင့်သန်လာအောင် လုပ်ဖို့လိုတယ်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ တည်ဆောက် လိုက်ခြင်းဖြင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟာ ဖယ်ရှားပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝင်လာရင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက ရပ်တည်နိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ အလင်းရောင် ဝင်လာလို့ရှိရင် အမှောင်က ပျောက်သွားတာ

ပဲလေ၊ နှစ်ခု တူတူနေလို့မှ မရတာကို။ သမ္မာဒိဋ္ဌိက အလင်းနဲ့ တူတယ်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက အမှောင်နဲ့တူတယ်။ အလင်းရောင် လာလိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက် အမှောင်ပျောက်သွားတယ်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကိုသာ ဖယ်တာလား လို့ဆိုတော့ မဟုတ်ဘူး၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာတွေကိုလည်း သမ္မာဒိဋ္ဌိက ဖယ်ရှား နိုင်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း အာရုံပြုနိုင်တယ် နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သည် ထိအောင် ဘုန်းကြီးတို့တတွေရဲ့ သန္တာန်မှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို တည်ဆောက်ရမယ် ဒီလိုပြောတာ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို တည်ဆောက် လိုက်တာ၊ နောက်ဆုံးမှာ သောတာပတ္တိမဂ်နဲ့ ယှဉ်တဲ့သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သောတာပတ္တိမဂ်လို့ ခေါ်ရတဲ့မဂ်ထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သကဒါဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ် မှာပါတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ အဲဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိကျတော့မှ အားလုံးမှားယွင်းတဲ့ အမြင်တွေ လုံးဝ ရှင်းတယ်။ (မှားယွင်းတဲ့ အမြင်ကတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကတော့ သောတာပတ္တိမဂ်မှာပါတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ပဲ ရှင်းလို့ရတယ်။) သို့သော် အဲဒီဒိဋ္ဌိနဲ့ အလားတူတဲ့ မာနဆိုတာ တစ်ဗိုလ်ကျ တစ်ဗိုလ်ထက် ဆိုတာလို့ပဲ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖယ်လိုက်ပေမဲ့လို့ မာနဆိုတာ ဝင်ပြီးတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလို့ပဲ သူကလည်းပြန်ပြီး ဒုက္ခပေးတယ်။ အဲဒီ ဒုက္ခ ပေးနေတာကျတော့ အရဟတ္တမဂ်နဲ့မှ ဖယ်ရှားလို့ရတယ်။ ဒီလို ဆိုတာ၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ ဖယ်ရှားပစ်ပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီကျင့်စဉ်တစ်ခုကို ပေးကြားတာဖြစ်တယ် ဒါကနံပါတ် (၁၁)။

နံပါတ်(၁၂)ကတော့ ဘာပြောတုန်းဆို သမ္မာသင်္ကပ္ပနဲ့ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဆိုတာ မှားတဲ့အတွေး၊သမ္မာသင်္ကပ္ပဆိုတာ မှန်တဲ့အတွေး။ ဘယ်အတွေးက မှားတယ်၊ ဘယ်အတွေးက မှန်သလဲလို့ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ပြောရင် လောဘနဲ့တွေးတဲ့အတွေး မှားတယ်၊ ဒေါသနဲ့တွေးတဲ့အတွေး မှားတယ်၊ လောဘကိုဖယ်ရှားဖို့ တွေးတဲ့အတွေးမှန်တယ်၊ ဒေါသကင်းစင်တဲ့အတွေးက မှန်တယ်။ ဒီလိုပြောတာ။

အဲဒီတော့ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဆိုတာတွေ ဘာတွေကို ပြောတုန်းဆိုကြည့် လောဘနဲ့တွေးပုံ၊ တွေးတဲ့အခါ နှစ်သက်စရာ အာရုံတွေကိုခံစားဖို့ လိုလားတဲ့စိတ်နဲ့ တွေးတယ် ကာမဝိတက်၊ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို ခံစားချင်တယ်၊ မျက်စိက လှတာကြည့်ချင်တယ် နားကသာယာတဲ့အသံ နားထောင်ချင်တယ်၊ နှာခေါင်းက မွှေးကြိုင်တာ ရချင်တယ်၊ လျှာက ကောင်းတဲ့အရသာလေးစားချင်တယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်က ကောင်းတဲ့ အထိအတွေ့လေးထိတွေ့ချင်တယ်၊ အဲဒါတွေကောင်းတယ်၊ လိုချင်စရာကောင်းတယ် ဆိုတာကို ကာမလိုခေါ်တယ်။ အဲဒီ ကာမတွေကို လိုချင်နှစ်သက်တဲ့စိတ်နဲ့ တွေးနေတာဟာ ကာမဝိတက်ပဲ။ ဒါကို မိစ္ဆာဝိတက်လို့ ခေါ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ မိစ္ဆာဖြစ်သလဲလို့ ဆိုတော့ နိဗ္ဗာန်လမ်းကြောင်းကို ကျောပေးပြီး လျှောက်နေလို့၊ ဘယ်တော့မှ နိဗ္ဗာန်မရောက်ဘူးလို့ ဒီလိုပြောတာ။ လမ်းကြောင်းက လွဲနေတယ်၊ ဒီလမ်းကြောင်းက နိဗ္ဗာန်ဘက်ဦးတည်တဲ့ လမ်းကြောင်းမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ။ အမှန်သိဖို့အတွက် မှန်ကန်တဲ့လမ်းကြောင်း မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ။

ဗျာပါဒဝိတက်၊ ဝိဟိသာဝိတက်တို့ ဆိုတာ ဒေါသနဲ့ တွေးတာ၊ ဖျက်လို ဖျက်ဆီးစိတ်တွေ ဖြစ်တယ်။ မုန်းတီးတယ်၊ ဒေါသနဲ့တွေးတယ်။ ဝိဟိသာဝိတက် တစ်ဖက်သားကို ညှင်းဆဲဖို့ သတ်ဖြတ်ဖို့ဆိုတဲ့ အတွေးတွေ တွေးတယ်။ ဒေါသနဲ့တွေးတယ်။ အဲဒီအတွေးတွေဟာ ဘယ်ကို ဦးတည်သွားနေသလဲလို့ ဆိုလို့ရှိရင် အပါယ်ဘုံကို ဦးတည်သွားနေတယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို ကျောခိုင်းပြီး အပါယ်ဘုံကို ဦးတည်သွားနေတာ၊ ဒုက္ခတွေ စဉ်ဆက်မပြတ်တဲ့အခါမှာ မှားတဲ့အတွေးတွေလို့ ဒီလိုပြောတယ်။

မှန်ကန်တဲ့ အတွေးဆိုတာကျတော့ ဘာတုန်း၊ နေက္ခမ္မ ဝိတက္က၊ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေက လွတ်ကင်းရာသို့ ထွက်တယ်။ ကာမဂုဏ်အာရုံ ခံစားလိုစိတ် မထားဘူး။ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေနဲ့ ဝေးဝေးရှောင်ပြီးတော့ ဓမ္မအာရုံတွေနဲ့ နေမယ်လို့ဆိုတဲ့အတွေး၊ နေက္ခမ္မဝိတက်၊ သမာဓိကျင့်စဉ်တစ်ခုကို ကျင့်ပြီး ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို ဖယ်ထုတ်ပြီးတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံနဲ့တင်နေတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို တွေးတောဆင်ခြင်တယ်။ နေက္ခမ္မဝိတက်၊ သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ အမုန်းကင်းတဲ့ မေတ္တာနဲ့တွေးတယ်။ အဗျာပါဒဝိတက်၊ ဘယ်သတ္တဝါကိုမှ မညှင်းဆဲချင်ဘူး။ အကြင်နာတရားနဲ့ တွေးတယ်။ အဝိဟိသာဝိတက်၊ ဒါမှန်ကန်တဲ့ အတွေးတွေလို့ ဆိုတယ်။ အသိဉာဏ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေဖို့အတွက် မှန်ကန်တဲ့အတွေးကို တွေးတာ။

အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သလ္လေခကျင့်စဉ်မှာ ဘယ်လိုဟောတုန်းဆို “ပရေ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါ ဘဝိဿန္တိ၊ မယ

မေတ္တ သမ္မာသင်္ကပ္ပါ ဘဝိဿမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော” တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မှားတဲ့အတွေးတွေ တွေးတယ်။ ဒို့ကတော့ မှန်တဲ့အတွေးနဲ့ နေဖို့ကြိုးစားတယ်။ မှားတဲ့အတွေးကို မှန်တဲ့ အတွေးနဲ့ အစားထိုး ဖယ်ရှားပစ်လိုက်တာပေါ့။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဒီလိုတည်ဆောက်တာ၊ ဒါဟာကမ္မဋ္ဌာန်းမဟုတ်ဘူးလို့ မအောက် မေ့လေနဲ့။ အင်မတန်မှ အရေးကြီးတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ တည်ဆောက်လိုက်တာ။

အဲဒီတော့ မှန်ကန်တဲ့ အတွေးတစ်ခုဟာ မှားယွင်းတဲ့ အတွေးတစ်ခုကို ဖယ်ရှားနိုင်သလား၊ မဖယ်ရှားနိုင်ဘူးလား ဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အသိဆုံးပဲလေ။ အလင်းရောင်တစ်ခု လာရင် အမှောင်ဟာ ပျောက်သွားတယ်။ မှန်တဲ့အတွေး တွေး လိုက်တာနဲ့ မှားတဲ့အတွေးတွေဟာ မရှိတော့ဘူး။ ဒါတင်မကဘူး အဆင့်မြင့်လာတဲ့အခါ ဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာတွေလည်း ဖယ်ရှားပစ်နိုင်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ထိအောင် အာရုံပြုပြီးတော့ တွေး တောဆင်ခြင်နိုင်တဲ့ အနေအထားမျိုးရတယ်။ ဒီလိုဟောတာ။

နောက်တစ်ခုကျတော့ လူတွေကတွေးပြီးရင် ဘာလုပ် လဲဆိုပြောတာ တွေးပြီးရင် ပြောကြတယ်။ ပြောတဲ့ စကားတွေ မှန်သမျှ မတွေးဘဲပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ တွေးပြီးပြောကြတာ။ ဒါကြောင့်မို့ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ ပြီးတဲ့အခါ မိစ္ဆာဝါစာ နဲ့ သမ္မာဝါစာဆိုတာ ဆက်ပြောတယ်။ အတွေးမကင်းတဲ့ ပြောဆိုမှုတွေဟာ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ မိစ္ဆာဝါစာတဲ့။ မှားယွင်းတဲ့ စကားတွေ။ ဘာကြောင့်မှားသလဲ၊ အမှန်တရားကို ဆန့်ကျင်ပြီး

ပြောတာတွေ မှန်သမျှဟာ အမှားပဲ။ ဒုစရိုက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောတာတွေ မှန်သမျှဟာ အမှားပဲ။ အဲဒီအမှားတွေကို မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုတဲ့ သမ္မာဝါစာနဲ့ အစားထိုးရမယ်။ ဒီလို ပြောတာ။

ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ မိစ္ဆာဝါစာ ဘဝိဿန္တိ” သူများတွေက မှားယွင်းတဲ့စကားတွေ ပြောနေကြ တယ်။ တခြားလူတွေ မှားယွင်းတဲ့ စကားပြောတယ်။ “မယမေတ္ထ သမ္မာဝါစာ ဘဝိဿာမာ” ဒို့ကတော့ ကောင်းမြတ်တဲ့ သမ္မာဝါစာနဲ့ပဲ နေကြမယ်လို့၊ သမ္မာဝါစာနဲ့ မိစ္ဆာဝါစာကို အစားထိုးတာ။ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။

အဲဒီတော့ သမ္မာဝါစာ၊ မိစ္ဆာဝါစာဆိုတာ ဘာလဲ၊ လိမ် ပြောတာ မိစ္ဆာဝါစာ၊ မှန်တာပြောတာ သမ္မာဝါစာ၊ ကုန်းတိုက်တာ မိစ္ဆာဝါစာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ညီညွတ်အောင် စေ့စပ်ပေးတာ သမ္မာဝါစာ။ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ဆဲရေးတဲ့ စကားမျိုးပြောတာ မိစ္ဆာ ဝါစာ၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့ တစ်ဖက်သား နားချမ်းသာအောင် မေတ္တာနဲ့ ပြောတာ သမ္မာဝါစာ၊ အကျိုးမရှိတဲ့ စကားတွေ အဓိပ္ပါယ်မဲ့ ပြောနေတာ မိစ္ဆာဝါစာ၊ တရားနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အကျိုးရှိတဲ့ စကားကိုပြောတာ သမ္မာဝါစာလို့ ဒါတွေက ကန့်သတ်ပြီးသား၊ သူ့ဟာသူ ရှိနေတာ။ အဲဒီတော့ လိမ်မပြောဘဲ မှန်တာပြောတာ ဟာ သမ္မာဝါစာနဲ့ မိစ္ဆာဝါစာကို ဖယ်လိုက်တာပဲလေ။ ရှင်းထုတ် ပစ်လိုက်တာပဲ။ အဲဒီလို ရှင်းထုတ်ပစ်လိုက်ပါတဲ့။ “သလ္လေခေါ ကရဏီယော” ခြစ်ထုတ် ဖယ်ရှားပစ်ရမယ်။

ဒီလိုကိုယ့်ကိုယ်ကို ကျင့်နေရမယ်၊ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ကျင့်သွား၊ တစ်စပြီးတစ်စ၊ ထမင်းစားတာတောင် တစ်လုပ်ချင်း စားရတယ်၊ အကုန်လုံး တစ်ပန်ကန် မော့ချရင်တော့ နင်သွားမှာ ပေါ့။ ဘယ်ဟာပဲဖြစ်ဖြစ် တစ်ခုချင်း တစ်ခုချင်း ဖယ်ရှားပြီး ကျင့်ကြံသွားတဲ့နည်း မြတ်စွာဘုရားဟောတာ။

နောက်တစ်ခု လူတွေကပြောပြီးရင် ဘာလုပ်လဲ? လုပ်တယ်။ ပါးစပ်ကပြောတယ်၊ ပြောတာကို လုပ်ကြပြန်တယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ မိစ္ဆာကမ္မန္တနဲ့ သမ္မာကမ္မန္တ။ မိစ္ဆာကမ္မန္တ ဆိုတာ အမှားလုပ်တာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ ဆိုတာ အမှန်လုပ်တာ။ အမှန်နဲ့ အမှား ဘာကွာလဲ။ တစ်ဖက်သားကို ထိခိုက်နစ်နာတဲ့ အလုပ် တွေက မှားတဲ့အလုပ် ကိုယ့်ကိုလည်း ထိခိုက်နစ်နာတယ်။ တစ်ဖက်သားကိုလည်း ထိခိုက်နစ်နာတယ်၊ နှစ်ဦးလုံး ထိခိုက် နစ်နာတဲ့အလုပ်တွေကို မှားတဲ့အလုပ်၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တလို့ ဒီလိုဟော တယ်။ ကိုယ့်လည်း မထိခိုက်ဘူး လူတစ်ဖက်သားလည်း မထိခိုက်ဘူး ဘယ်သူ့ကိုမှ မထိခိုက်တဲ့ အလုပ်က မှန်တဲ့အလုပ်၊ ဒါဖြင့် ထိခိုက်တဲ့အလုပ်ဆိုတာ မှားယွင်းတဲ့ အလုပ်။ မှားယွင်းတဲ့ အလုပ်ဆိုတာ မိစ္ဆာကမ္မန္တ။ လူတစ်ဖက်သား ထိခိုက်သွားတယ် ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ့်ကိုကိုယ် ကိုယ်ချင်းစာကြည့်။ ကိုယ်ကျ တော့ အသက်ရှင်ချင်တယ်၊ အသက်ရှည်ပါရစေ၊ ကျန်းမာပါရ စေ၊ ဆုပေးတာတောင်မှ ကျန်းမာကြပါစေ၊ အသက်ရှည်ကြပါ စေ၊ လူတိုင်း သေမှာကြောက်တယ် သူများကျတော့ ရက်ရက် စက်စက် သတ်တယ်ဆိုတော့ ဒါမှားတဲ့အလုပ်ပဲ။

ကိုယ့်ပစ္စည်းဥစ္စာ အခိုးခံရရင် (သို့မဟုတ်) လိမ်ပြီး ယူသွားရင် ကိုယ့်ပစ္စည်းဥစ္စာ ပျက်ရင် လူတွေဟာ နေမထိ ထိုင်မထိ ဖြစ်တယ်။ သို့သော် သူများဟာကို ယူတဲ့အခါကျတော့ ပြုံးနေတတ်တယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို လူလိမ္မာလို့ ထင်ကောင်း ထင်လိမ့်မယ်။ ဆိုပါစို့၊ အရောင်းအဝယ်လုပ်တဲ့အခါမှာ အတု ပေးလိုက်တယ်။ အစစ်နဲ့အတု ရောရောင်းတယ်၊ ဒါတွေက အဒိန္နာဒါနလို့ ခေါ်တယ်။ အဒိန္နာဒါနဟာ ပေးတာ မဟုတ်ဘဲ မရိုးသားတဲ့နည်းနဲ့ ရယူတာ မှန်သမျှဟာ အဒိန္နာဒါန၊ ကိုယ်ပိုင် ပစ္စည်းမဟုတ်ဘဲနဲ့ မရိုးသားတဲ့စိတ်နဲ့ ရယူမှုအားလုံး အဒိန္နာဒါန ထဲမှာ ပါတယ်။ အဲဒီ အဒိန္နာဒါနဟာ မိစ္ဆာကမ္မန္တပဲ၊ ဒီလိုဆိုတယ်။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၊ အင်မတန်မှ ထင်ရှားတယ်။ သူတစ်ပါးရဲ့မိသားစု စိတ်ဆင်းရဲအောင်လုပ်တယ်၊ ကိုယ့်မိသားစု ထဲမှာဒါမျိုးဖြစ်ရင် ခံနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ မှားယွင်းတဲ့ လုပ်ရပ်ဆိုသည်မှာ သူများအသက်သတ်ခြင်း၊ သူများဥစ္စာခိုးခြင်း၊ သူတစ်ပါးသားမယား စော်ကားပစ်မှားခြင်း ဆိုတာတွေပဲ။ အဲဒီ မှားယွင်းတဲ့အလုပ်ကို ရှောင်ကြဉ်တာဟာ သမ္မာကမ္မန္တ၊ မှန်ကန် တဲ့အလုပ်လို့ ပြောတာ။

မှားယွင်းတဲ့အလုပ်ကို မှန်ကန်တဲ့အလုပ်နဲ့ အစားထိုးပါ။ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးမှာ လူသားတွေ ရှိနေကြတယ်။ အဲဒီ ရှိသမျှ လူသားတွေရဲ့ “ပရေ မိစ္ဆာကမ္မန္တာ ဘဝိဿန္တိ” တခြားသူတွေက တော့ အမှားလုပ်ကြတယ်၊ လက်ရဲဇာက်ရဲ သတ်စရာရှိ သတ် တယ်၊ ခိုးစရာရှိ ခိုးတယ်၊ သူတစ်ပါးသားမယား စော်ကားတယ်။

ဒီအလုပ်တွေနဲ့ ဟုတ်လုပ်ပြီထင်နေကြတယ်။ “မယ မေတ္ထ သမ္မာကမ္မန္တာ ဘဝိဿာမာ” ဒို့ကတော့ ဒါမျိုးမလုပ်ဖူးတဲ့။ မှန်ကန်တဲ့အလုပ်ပဲ လုပ်မယ်လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆောက်တည်ပြီး တော့ သလ္လေခအကျင့်ကို ကျင့်ပါ။ ‘သလ္လေခ’ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှား ပစ်တာ၊ မကောင်းတာကို ကောင်းတာနဲ့ အစားထိုးဖယ်ရှား ပစ်တာ။ အဲဒီလို စိတ်ထဲမှာ မကောင်းတဲ့ဟာတွေ ဖယ်ရှားပစ်ရ မယ်။ ဒီလို ဖယ်ရှားပစ်တဲ့နည်းကို မြတ်စွာဘုရားဟောတာ။

နောက်တစ်ခု လူတွေက အပြောအလုပ်နဲ့ အသက်မွေး ကြတာ ဖြစ်တယ်။ ပြောပြီး အသက်မွေးတဲ့လူရှိတယ်၊ လုပ်ပြီး အသက် မွေးတဲ့လူရှိတယ်။ အဲဒီလို အသက်မွေးတဲ့အခါမှာ မှားမှားယွင်းယွင်းပြောပြီး မှားမှားယွင်းယွင်းလုပ်ပြီး အသက် မွေးရင် မိစ္ဆာအာဇီဝ၊ အမှန်ပြော အမှန်လုပ်ပြီး အသက်မွေးလို့ ရှိရင် သမ္မာအာဇီဝလို့ ခေါ်တယ်။ အတိုချုပ် ပြောရလို့ရှိရင် သူများ အသက်သတ်ပြီး အသက်မွေးတယ်၊ သူများဥစ္စာခိုးပြီး အသက် မွေးတယ်၊ သူတစ်ပါးသားမယား ဖော်ကားပြီး အသက် မွေးတယ်။ လိမ်ပြီးတော့ အသက်မွေးတယ်၊ ကုန်းတိုက်ပြီး အသက်မွေးတယ် ဆဲရေးတိုင်းထွာပြီးတော့ အသက်မွေးတယ်၊ မကောင်းတာတွေ အကျိုးမဲ့စကားတွေ ပြောပြီးတော့ အသက် မွေးတယ်၊ ဆိုလိုတာက ကာယဒုစရိုက် (၃)မျိုးနဲ့ အသက်မွေး တယ်၊ ဝစီဒုစရိုက်(၄)မျိုးနဲ့ အသက်မွေးတယ်၊ မိစ္ဆာအာဇီဝ။

သူများအသက် သတ်တာ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ မုန်းလို့ သတ်တာက တစ်ခု၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် သတ်တာ

က တစ်ခု၊ ဟုတ်မဟုတ် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုစဉ်းစားကြည့်၊ မုန်းလို့ သတ်တာက ဒေါသအလျောက် သတ်တာ၊ ဒါက ဒုစရိုက်။ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအတွက် သတ်နေတာ။ ကြက်သတ်ပြီး ရောင်းတယ်၊ ပိုက်ဆံရှာတယ်၊ နွားသတ်ပြီး ရောင်းတယ်၊ ပိုက်ဆံ ရှာတယ်၊ အဲဒါကျတော့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒါ မိစ္ဆာအာဇီဝပဲ။ ရိုးရိုးသတ်တာက ဒုစရိုက်။

သူများဥစ္စာခိုးတာလည်းပဲ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ လိုချင်လို့ခိုးတာ လောဘ။ အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲနဲ့ ဒီလူကို ပျက်လိုပျက်စီး ဒေါသနဲ့ ခိုးတယ်။ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘဲနဲ့ သူများပစ္စည်းကို သွားခိုး၊ ခိုးရင် မင်းကို ငါဘယ်လောက် ပေးမယ်၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အတွက် သွားခိုးလို့ရှိရင်တော့ ဒါကမိစ္ဆာအာဇီဝ ဒီလိုပြောတာ၊ သူတစ်ပါး သားမယား ပြစ်မှားတာလည်း လောဘကြောင့် ပစ်မှားလို့ရှိရင် ဒုစရိုက်ပဲ။ သို့သော် သွား မင်းစော်ကားရင် ငါပိုက်ဆံ ဘယ်လောက်ပေးမယ်၊ ဆု ဘယ်လောက်ချမယ်၊ ဒီလိုလုပ်တာ။ ခိုင်းလို့ သွားလုပ်ရင်၊ ပိုက်ဆံရလို့ လုပ်တာကျတော့ မိစ္ဆာအာဇီဝ ဖြစ်တယ်။

လိမ်ပြောတာလည်း ဘယ်သူ့ကို သွားလိမ်လိုက်စမ်း၊ ပိုက်ဆံရလို့ လိမ်ရင် (သို့မဟုတ်) ရုံးပြင်ကနွားမှာ မတရား သက်သေထွက်ခိုင်းတယ်၊ ပိုက်ဆံပေးထားတယ်၊ ဒီလိုထွက်ပါလို့ ဆို ပိုက်ဆံပေးထားတယ်၊ အဲဒါသွားထွက်ရင် ပိုက်ဆံရလို့ ထွက်တာ၊ ကိုယ်သိလို့ ထွက်တာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒါကျတော့ ပိုက်ဆံရလို့ လုပ်တယ်ဆိုလို့ရှိရင် မိစ္ဆာအာဇီဝ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို

မဟုတ်ဘဲနဲ့ တမင်သက်သက် လိမ်ပြောတာ ကျတော့ ရိုးရိုး ဒုစရိုက်ပဲ။

ကုန်းတိုက်တာလည်းပဲ ထို့အတူပဲ၊ ဓန ငွေကြေးပေးပြီး ကုန်းတိုက်ခိုင်းလို့ သွားတယ်၊ ဆဲခိုင်းလို့ သွားဆဲတယ်၊ ပိုက်ဆံ ရလို့ဆဲတယ်၊ ပိုက်ဆံရလို့ဆဲရင် မိစ္ဆာအာဇီဝ။ မကျေနပ်လို့ ဆဲတာက သူ့ဟာသူ ဒေါသနဲ့ဆဲတာ ဒုစရိုက်။ အဲဒီလို ကွဲပြား ခြားနားမှု ရှိတယ်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အတွက် အခြေခံပြီး လုပ်တာမှန်သမျှဟာ မိစ္ဆာအာဇီဝလို့ ခေါ်တယ် အဲဒါတွေက ရှောင်ရင် သမ္မာအာဇီဝ။

ဒါကြောင့်မို့ “ပရေ မိစ္ဆာအာဇီဝါ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္ထ သမ္မာအာဇီဝါ ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော” သူများတွေကတော့ မမှန်မကန် နည်းတွေနဲ့ အသက်မွေးကြ လိမ့်မယ်။ ဒို့ကတော့ ဘဝတစ်ခု အသက်ရှင်ဖို့အတွက် အဲဒါ မျိုးတွေ မလုပ်ဘူး၊ မှန်မှန်ကန်ကန် တို့အသက်မွေးမယ်လို့ မှားယွင်းတဲ့ အသက်မွေးမှု တစ်ခုကို မှန်ကန်တဲ့ အသက်မွေးမှု တစ်ခုနဲ့ တွန်းလှန်ဖယ်ရှားပစ်ပါတဲ့။ ဒီလိုပြောတာ။ တစ်ခုချင်း တစ်ခုချင်းသွားတာကို မြတ်စွာဘုရားက ‘သလ္လေခအကျင့်’ လို့ ဟောတာ။

နောက်တစ်ခုက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်တယ် ဆိုတဲ့အခါမှာ ကြိုးစားအားထုတ်မှုဆိုတာ ရှိရတယ်။ အဲဒီကြိုးစား အားထုတ်မှုက နှစ်မျိုးရှိတယ်။ အကုသိုလ်ကိစ္စမှာ ကြိုးစား အားထုတ်တာရယ် ကုသိုလ်ကိစ္စမှာ ကြိုးစားအားထုတ်တာ။

အားထုတ်မှု နှစ်မျိုးရှိတယ်။ အကုသိုလ် လုပ်ငန်းအတွက် ကြိုးစား
အားထုတ်တာက မိစ္ဆာဝါယာမ၊ ကုသိုလ်လုပ်ငန်းအတွက်
ကြိုးစားအားထုတ်တာက သမ္မာဝါယာမ။

ဒီနေရာမှာ ပြောရမယ်ဆိုရင် သူများအသက် သတ်ဖို့
ကြိုးစားတယ်၊ သူများဥစ္စာခိုးဖို့ ကြိုးစားတယ်၊ သူတစ်ပါး
သားမယား စော်ကားဖို့ ကြိုးစားတယ်ဆိုတဲ့ ကြိုးစားမှုတွေက
မိစ္ဆာဝါယာမပဲ။ မှားယွင်းတဲ့ ကြိုးစားမှုတွေ။ ဘာဖြစ်လို့တုန်း
ဆိုရင် ဒီကြိုးစားမှုကြောင့် အကုသိုလ်တွေဟာ သူ့သန္တာန်မှာ
ဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံး အကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးကိုခံရမှာ။ ကောင်းတဲ့
အကျိုးမရဘူး၊ ဒါကြောင့်မို့ မှားတယ်လို့ပြောတာ။ သမ္မာဝါယာမ
ဆိုတာကတော့ ဘယ်လိုဟာတုန်းဆို ကိုယ့်သန္တာန်မှာ မဖြစ်သေး
တဲ့ အကုသိုလ်တွေ မဖြစ်ရအောင် ဆို့ပိတ်တယ်။ ဥပမာ စိတ်
မဆိုးသေးဘူးဆိုရင် စိတ်မဆိုးမိအောင် သတိထား ဆို့ပိတ်တယ်၊
သံဝရ။ စောင့်စည်းတယ် စိတ်မဆိုးအောင်နေတယ်၊ စိတ်ဆိုး
တတ်ရင်၊ စိတ်တိုတတ်ရင် စိတ်မဆိုး၊ စိတ်မတိုအောင် သတိ
ထားပြီးတော့ ကြိုးစားတယ်၊ မတော်တဆ လွတ်သွားလို့ စိတ်တို
မိရင်လည်း ချက်ချင်း တွန်းလှန်ဖယ်ရှားပစ်တယ်။ တွန်းလှန်
ဖယ်ရှားဖို့ ကြိုးစားတယ်။ မဖြစ်သေးတဲ့ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်အောင်
လုပ်တယ်၊ တရားအားမထုတ်သေးဘူးဆိုရင် သွားအားထုတ်
တယ်၊ ဒါန ကောင်းမှု မလုပ်ဖူးသေးဘူးဆိုရင် လုပ်မယ်၊ ဥပုသ်
မစောင့်ဖူး သေးဘူးဆိုရင် စောင့်မယ်၊ ဒီလို မလုပ်ဖူးသေးတဲ့
ကုသိုလ်တွေ လုပ်ဖို့ ကြိုးစားတာ။ လုပ်ပြီးသား ကုသိုလ်တွေ
လည်း တိုးတက်အောင် ကြိုးစားတာ။ အဲဒါက သမ္မာဝါယာမ။

အဲဒီမိစ္ဆာဝါယာမနဲ့ သမ္မာဝါယာမ ဒီနှစ်ခုကို နှိုင်းယှဉ်ပြီးတဲ့အခါ “ပရေ မိစ္ဆာဝါယာမာ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္ထ သမ္မာဝါယာမာ ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော” တခြားလူတွေကတော့ မကောင်းတဲ့ဘက်မှာ ကြိုးစားအားထုတ်ကြတယ်။ မကောင်းတဲ့စိတ်တွေ မဖြစ်ဖို့ ဒွိကြိုးစားမယ်၊ အကုသိုလ်တွေ တွန်းလှန်ဖယ်ရှားဖို့ ကြိုးစားမယ်၊ ကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်ပွားဖို့ ဒွိကြိုးစားမယ်၊ မိစ္ဆာဝါယာမကို သမ္မာဝါယာမနဲ့ တွန်းလှန်ဖယ်ရှားပစ်ပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတာ။ ကြိုးစားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ ကြိုးစားပြီဆိုကတည်းက တစ်ခုခုကို စိတ်စိုက်ရတယ် သတိဆိုတာမှတ်ရတယ် ကြိုးစားပြီး အလုပ်တစ်ခု လုပ်မယ်ဆိုရင် အဲဒီ အလုပ်တစ်ခုမှာ မှတ်ရတာရှိတယ်။ အဲဒီတော့ တစ်ခါတစ်ခါ မေ့နေတာရှိတယ်။ အဲဒီတော့ အမှတ်ရတယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ မကောင်းတဲ့ကိစ္စအတွက် လုပ်ဖို့ အမှတ်ရတာက မိစ္ဆာသတိ၊ ကောင်းတဲ့ကိစ္စအတွက် အမှတ်ရတာကတော့ သမ္မာသတိလို့ ဒီလိုဆိုတယ်။

အဲဒီတော့ ဗုဒ္ဓစာပေမှာ တစ်ခုသတိထားဖို့ရာ ခုနက ဝီရိယက အကုသိုလ်နဲ့တွဲတဲ့ ဝီရိယရှိတယ်။ ကုသိုလ်နဲ့တွဲတဲ့ ဝီရိယရှိတယ် သတိကတော့ အကုသိုလ်နဲ့တွဲတဲ့ သတိဆိုတာ မရှိဘူး၊ ကောင်းတဲ့ဘက်ပဲ သုံးတယ်။ သို့သော် ဒီနေရာမှာ မိစ္ဆာသတိလို့ဆိုတာ အကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်မှုကို ရည်ညွှန်းပြောတာပါ။ သတိဆိုတာကို မိစ္ဆာလို့ ပြောလို့မရဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို အဘိဓမ္မာမှာ သတိဆိုတဲ့စေတသိက်ဟာ ကုသိုလ်နဲ့ပဲ ကောင်းတဲ့

ဘက်မှာပဲ ယှဉ်တယ်။ အကုသိုလ်နဲ့ မယှဉ်ဘူး၊ အကုသိုလ်စိတ်နဲ့ အတူတူမဖြစ်ဘူး။ မဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် သမ္မာသတိ၊ မိစ္ဆာသတိဆိုတာ ဒီသတိမဟုတ်ဘူးလို့ ဒီလိုပြောလို့ရတယ်။

အဲဒီတော့ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်နေတာကိုပဲ မိစ္ဆာသတိ ဆိုပါစို့၊ သူများအသက်သတ်ဖို့ အမှတ်ရတယ်၊ သူများဥစ္စာခိုးဖို့ အမှတ်ရတယ်၊ သူတစ်ပါး သားမယားပြစ်မှားဖို့ အမှတ်ရတယ်၊ လိမ်ဖွှိညာဖို့ အမှတ်ရတယ်။ မိစ္ဆာသတိ၊ အဲဒီ မိစ္ဆာသတိ၊ မှားယွင်း တဲ့သတိရယူမှုတွေ၊ အမှတ်ရမှုတွေကို ဖယ်ရှားပြီးတော့ “ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ” ကာယဆိုတဲ့ ကိုယ့်သဘာဝ ခန္ဓာကိုယ် ပေါ်မှာ အမှတ်ရတယ်၊ ကိုယ့်ရဲ့ခံစားချက်ပေါ်မှာ အမှတ်ထား တယ်၊ ကိုယ့်ရဲ့ စိတ်ပေါ်မှာ အမှတ်ထားတယ်၊ ကိုယ်နဲ့ပတ်သက် တဲ့ ဓမ္မတွေပေါ်မှာ အမှတ်ထားတယ်။ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မလို့ သတိပဋ္ဌာန်ရဲ့ အာရုံလေးမျိုး၊ အဲဒီအာရုံလေးမျိုးကို အမှတ်ရတာဟာ ဒါအဆင့်မြင့်တဲ့ အမှတ်ရမှုပဲ၊ နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ကို အမှတ်ရတာ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်တဲ့ သတိကတော့ အမြင့်ဆုံးသတိလို့ပဲ ပြောရမှာပေါ့။

အဲဒီတော့ ဒီမှာအကုသိုလ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အမှတ်ရမှု တွေကို ကုသိုလ်နဲ့ အမှတ်ရတာနဲ့ ဖယ်ရှားပစ်ရမယ် ဒါကိုဆိုလို တာ။ အဲဒီမှာ ‘ပရေ မိစ္ဆာသတိ ဘဝိဿန္တိ’ လောကမှာ တခြားလူတွေကတော့ မှားယွင်းတဲ့ အမှတ်ရမှုတွေနဲ့ နေကြ တယ်။ “မယ မေတ္တ သမ္မာသတိ ဘဝိဿာမ” ဒို့ကတော့ မှန်ကန်တဲ့ ချီးမွမ်းဖွယ် ကောင်းတဲ့ အမှတ်ရမှုမျိုးပဲ ဒို့သန္တာန်မှာ

ဖြစ်စေရမယ်။ ကိုယ့်သတိကို သန့်စင်ပစ်လိုက်တာပေါ့။
မကောင်းတဲ့ ဘက်တွေမှာ မထားတော့ဘူး။ သန့်စင်ပစ်လိုက်
တာ၊ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။

နောက်တစ်ခု အမှတ်ရပြီးတဲ့ နောက်မှာ ဘာတွေ
လုပ်တုန်းဆို တည်ငြိမ်မှုဆိုတာလာတယ်။ စိတ်လေးကို အာရုံ
တစ်ခုတည်းပေါ်မှာ စုထားတယ်။ အာရုံတစ်ခုတည်း စုကျတယ်။
ပထမတစ်ခါ ဖြစ်တာလည်း ဒီအာရုံနဲ့ ဖြစ်တယ်။ နောက်တစ်ခါ
ဖြစ်တော့လည်း ဒီအာရုံနဲ့ပဲ။ နောက်တစ်ခါ ဖြစ်တော့လည်း
ဒီအာရုံနဲ့ပဲ။ တစ်နေရာတည်းမှာ စုပြီးဖြစ်တာကို သမာဓိလို့
ခေါ်တယ်။ ဥပမာ ထွက်လေ၊ ဝင်လေပေါ်မှာချည်းပဲ စိတ်ဟာ
ထွက်တဲ့လေ၊ ဝင်တဲ့လေ၊ ထိရာထိရာ အာရုံပြုပြီးတော့
စိတ်ကလေးတွေ အားလုံးဟာ အဲဒီအာရုံပေါ်မှာသာ စုပြီးတော့
ကျနေတာ။ ဟိုရောက်ဒီရောက် မရောက်ဘူး၊ ပြန်ကျပြီးတော့
မသွားဘူး၊ အားလုံးဟာ စုမိပြီးတော့ ဒီတစ်နေရာတည်းကို
ကျတယ်။ ဒါကို concentrate လုပ်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။ mental
concentration စိတ်ဟာ ဒီအာရုံတစ်ခုတည်းပေါ်မှာ စုသွားတာ၊
အတွေးတွေလည်း ဒီပေါ်မှာပဲ စုတယ်၊ အမြင်တွေလည်း ဒီပေါ်
မှာဘဲ စုသွားတယ်။ ဘယ်သူက စုပေးလဲ။ သမာဓိ ဆိုတဲ့
ဧကဂ္ဂတာတရားက စုပေးတယ်။ အဲဒီလို တစ်ခုတည်းလို့
ဖြစ်သွားအောင် စုလိုက်တာ။ မစုဘဲနဲ့ ပြန်နေလို့ရှိရင် စွမ်းအား
မရှိဘူး။

မိစ္ဆာသမာဓိဆိုတာက မကောင်းတဲ့ အာရုံတွေပေါ်မှာ စုနေတာမျိုး။ အဲဒီတော့ မကောင်းတဲ့ အာရုံတွေပေါ်မှာ မိစ္ဆာသမာဓိ (ဧကဂ္ဂတာ)က အကုသိုလ်နဲ့ ယှဉ်တွဲပြီးတော့ လောဘ အာရုံပေါ်မှာ စိတ်အားတွေ စုမိနေတာ၊ ဒေါသအာရုံပေါ်မှာ စိတ်အားတွေစုမိနေတာ အဲဒါတွေက မိစ္ဆာသမာဓိတွေလို့ ပြောရမယ်။ သမ္မာသမာဓိကျတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ကောင်းမြတ်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ တစ်ခုပေါ်မှာ နောက်ဆုံးမှာ ဈာန်ရဲ့ အာရုံတွေပေါ်မှာ စုမိတာ။ ဒါက သမ္မာသမာဓိ။ အဲဒီလို ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံတစ်ခုပေါ်မှာ၊ စုမိသွားတဲ့ သမ္မာသမာဓိဖြင့် မိစ္ဆာသမာဓိကို တွန်းလှန်ဖယ်ရှားပစ်ရမယ်။ “ပရေ မိစ္ဆာသမာဓိ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္တ သမ္မာသမာဓိ ဘဝိဿာမာတိ၊ သလ္လေခေါ ကရဏီယော” တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေက မှားယွင်းတဲ့ စိတ်တည်ငြိမ်မှုတွေ လုပ်နေကြတယ်။ ဒို့တတွေတော့ မှန်ကန်တဲ့ စိတ်တည်ငြိမ်မှုတွေရအောင် လုပ်မယ်လို့၊ မှန်ကန်တဲ့ စိတ်တည်ငြိမ်မှုနဲ့ မှားယွင်းတဲ့ စိတ်တည်ငြိမ်မှုတွေကို တွန်းလှန် ဖယ်ရှားပစ်ပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတာ။

နောက်တစ်ခုကတော့ ဘာတုန်းဆိုတော့ အသိဉာဏ်၊ လူတွေက၊ ဉာဏ်လို့ပဲ သုံးကြတယ်။ မကောင်းတဲ့ဘက် သုံးတာကတော့ ဉာဏ်နီဉာဏ်နက်လို့ ပြောကြတယ်လေ၊ ဉာဏ်က နီတာတို့ နက်တာတို့တော့ ရှိမှာမဟုတ်ဘူး။ တကယ်တော့ မကောင်းတဲ့ဉာဏ်တွေ၊ ကလိန်ကျတဲ့ နေရာမှာ သူများထက် ဉာဏ်ရှေ့သွားတယ်ပေါ့။ ဒုစရိုက်လုပ်ရင် ဘယ်လိုလုပ်ရင်

ရမယ်ဆိုတဲ့ အတွေးတွေ၊ ဉာဏ်လို့သုံးလိုက်တာပေါ့။ တကယ်တော့ ဉာဏ်မဟုတ်ဘူး၊ သတ္တဝါတွေ သတ်ဖို့လက်နက်တွေ တီထွင်နေတာ ပြောမယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဒါလည်းပဲ စိတ်ကူးဉာဏ်လို့ ပြောကြတာပဲလေ။ တကယ် ဘုရားတရားတော်မှာ ဟောတဲ့ ဉာဏ်တော့ မဟုတ်ဘူး။ သို့သော် ဉာဏ်လို့ပဲခေါ်ကြတယ်။ စိတ်ကူးဉာဏ်တွေနဲ့ လက်နက်တွေ တီထွင်တယ်၊ သတ္တဝါတွေ သတ်ဖို့ အဆိပ်တွေ တီထွင်တယ်။ သတ္တဝါတွေသတ်ဖို့ ဒါတွေ ဟာ မှားယွင်းတဲ့ ဉာဏ်နီဉာဏ်နက်တွေလို့ ပြောရမယ်။ ဒုစရိုက် လုပ်ငန်းတွေ အတွေးတွေ ဉာဏ်တွေ ကြံစည်စိတ်ကူးတာ၊ စိတ်ကူးဉာဏ် ဖြစ်လာတာကို မိစ္ဆာဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

သမ္မာဉာဏ်ဆိုတာ အဲဒီလိုဟာမျိုး မဟုတ်ဘူး၊ ကောင်းတဲ့ ဘက်ကို စိတ်ကူးတယ်၊ တရားဓမ္မနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ စိတ်ကူးတယ်၊ အပြစ်ကင်းတဲ့ အများသတ္တဝါတွေ ချမ်းသာဖို့ အကြံဉာဏ်တွေ ထုတ်တယ်၊ ဘယ်လိုလုပ်ရင် အများသတ္တဝါတွေ ချမ်းသာမလဲ စိတ်ကူးဉာဏ်တွေနဲ့ ကောင်းတဲ့ဘက်ကို တီထွင်တယ်၊ လုပ်ကိုင်တယ်၊ သမ္မာဉာဏ် ဒါကအခြေခံကို ပြောတာ။

အဲဒီတော့ သမ္မာဉာဏ်ဆိုတာနဲ့ ကောင်းမြတ်တဲ့ စိတ်ကူးဉာဏ်တွေနဲ့ မကောင်းတဲ့ ဉာဏ်နီဉာဏ်နက်တွေကို တွန်းလှန်ဖယ်ရှားပစ်ပါ။ ဒီနေရာမှာ “ပရေ မိစ္ဆာဉာဏီ ဘဝိဿန္တိ” တစ်ခြားလူတွေက မှားယွင်းတဲ့ ဉာဏ်နီဉာဏ်နက်တွေရှိကြတယ် ငါတို့ကတော့ မှန်ကန်တဲ့ အများကို အကျိုးပြုမယ့်ဉာဏ်တွေ ကိုယ့်ကိုအကျိုးပြုတဲ့ ဉာဏ်မျိုးတွေ အသိဉာဏ်

မျိုးသာရှိအောင် ဒီလိုလုပ်မယ်လို့ သမ္မာဉာဏနဲ့ မိစ္ဆာဉာဏကို တွန်းလှန်ဖယ်ရှားပစ်ပါတဲ့။ သလ္လေခကျင့်စဉ်က ဒီလိုဟောတယ်။

နောက်တစ်ခု ဘာလဲလို့ဆို ဝိမုတ္တိလို့ခေါ်တယ်။ လွတ်မြောက်မှု၊ အမှန်တကယ် လွတ်မြောက်မှု မဟုတ်ဘဲနဲ့ လွတ်မြောက်မှုလို့ ထင်နေတာ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိလို့ ခေါ်တယ်။ လွတ်မြောက်တာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ လွတ်မြောက်တယ်လို့ ထင်နေတဲ့ အထင် မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ၊ ဥပမာတစ်ခုပြောရမယ် ဆိုလို့ရှိရင် ဘယ်လို ဟာလဲလို့ဆိုရင် တခြားဘာသာတွေမှာ ကောင်းကင်ဘုံက ထာဝရဘုရားဆီ ရောက်သွားတာနဲ့တပြိုင်နက် လွတ်မြောက်တယ်၊ ထာဝရဘုရားရဲ့ အဆုံးအဖြတ်ကို ခံယူပြီးတော့ နောက်ဆုံး ကောင်းကင်ဘုံ ရောက်သွားရင် ထာဝရလွတ်မြောက်မှု၊ ထာဝရ ကောင်းကင်ဘုံမှာ နေရမယ်လို့ဆိုတယ်၊ ဒါသူတို့ရဲ့ လွတ်မြောက်မှုပဲ။

အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ Philosophy ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေ ရှိတဲ့အထဲမယ် မောက်သျှလို့ခေါ်တယ်၊ လွတ်မြောက်မှုလို့ သူတို့သတ်မှတ်တာ။ ဟိန္ဒူဝါဒရဲ့ အဆိုအရ လွတ်မြောက်မှုဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆို သူက သတ္တဝါတွေရဲ့သန္တာန်မှာ အသီးသီးမှာ ရှိတဲ့ soul လို့ခေါ်တဲ့ မြဲတဲ့အတ္တ၊ ထာဝရဘုရားကြီးက ဖန်ဆင်းပေးလိုက်တယ်။ လူတစ်ယောက်မှာ soul တစ်ခု၊ လူတစ်ယောက်မှာ soul တစ်ခုပေါ့နော်၊ အဲဒီလို ဖန်ဆင်းပေးလိုက်တဲ့ သတ္တဝါတွေရဲ့ သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ soul လို့ခေါ်တဲ့ အတ္တ၊ အဲဒီ individual soul က ဘယ်သူကဖန်တီးလဲဆို ခုနက ဗြဟ္မတ္ထ လို့ခေါ်တဲ့

ဖန်ဆင်းရှင်ကြီးရဲ့ soul က ဖန်ဆင်းပေးလိုက်တာ။ သံသရာထဲမှာ ဒီ soul တွေ အကောင်းအဆိုးတွေ လုပ်ကြပြီးတော့ ကံရဲ့ အနှောင်အဖွဲ့နဲ့ သံသရာထဲမှာ လည်နေကြတယ်။ ဒုက္ခရောက်လိုက်၊ ချမ်းသာခံစားလိုက်၊ ဒုက္ခရောက်လိုက်နဲ့ သံသရာထဲမှာ ဒီလိုမလွတ်နိုင်ကြဘူး ကံတရားရဲ့ တုပ်နှောင်မှုအတွင်းမှာ သူတို့ဟာ လွတ်လမ်း ရှာမတွေ့ကြဘူး။ နောက်ဆုံးကျတော့ မှန်ကန်တဲ့ အသိဉာဏ်တစ်ခု ရလာတယ်။ ဒီ individual soul ဆိုတဲ့ လူတွေအသီးသီးမှာ ရှိတဲ့ မြဲတဲ့အတ္တလေး (သို့မဟုတ်) ဝိညာဉ်ကောင်လေးဟာ ထာဝရဘုရားသခင် ဖန်ဆင်းတဲ့ ကောင်းကင်က ဝိညာဉ်ကြီးနဲ့ သွားပြီးတော့ ပေါင်းမိသွားပြီ၊ ကောင်းကင်က ဝိညာဉ်ကြီးနဲ့ ပေါင်းမိသွားပြီ ဆိုလို့ရှိရင် မောက်သျှ လွတ်သွားပြီ။ ဒါက သူတို့ယုံကြည်တဲ့ ဝိမုတ္တိ၊ အဲဒီ ဝိမုတ္တိကို မှားယွင်းတဲ့ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိလို့ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သမ္မာဝိမုတ္တိဆိုတာ ဘာလဲ၊ မဂ္ဂင်(၈)ပါး အကျင့်တရားကို ကျင့်တဲ့အခါ သောတာပန် ဖြစ်တာနဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်ကျတာနဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ဝိစိကိစ္ဆာ နှစ်ခုကနေ လွတ်သွားတယ်။ အနာဂါမိမဂ် ဖြစ်တာနဲ့ ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒက နေ လွတ်သွားတယ်၊ ရဟန္တာဖြစ်တာနဲ့ ကျန်တဲ့ကိလေသာတွေ လုံးဝလွတ်သွားတယ်။ အဲဒီ စိတ်ကလေးဟာ ကိလေသာတွေက လုံးဝလွတ်သွားတယ်၊ အဲဒီ လွတ်သွားတာကိုသာလျှင် ဝိမုတ္တိလို့ မြတ်စွာဘုရားက ပြောတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့တတွေ့ရဲ့ စိတ်ထဲမှာ လောဘလည်း ရှိနေတယ်၊ ဒေါသကလည်း ရှိနေတယ်၊ တဏှာ၊ မာနတွေရှိတယ် မလွတ်ဘူးလို့ သူတို့ချုပ်ကိုင်မှုအောက် ဖြစ်နေကြတယ် ဒီလိုဟောတာ။ အဲဒီတော့ နောက်ဆုံးမှာ တဏှာကနေ လွတ်သွားတယ် အဲဒီလွတ်သွားတာကို ဝိမုတ္တလို့ခေါ်တာပဲ “အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုတ္တိသု” လို့ စာထဲမှာ သုံးလေ့ရှိတယ်။ လောဘရယ်၊ မောဟရယ်၊ ဒိဋ္ဌိရယ်လို့ ဒီအာသဝတရားတွေက လုံးဝလွတ်သွားတဲ့ စိတ်ကလေးကို ဝိမုတ္တိစိတ်လို့ ဒီလိုခေါ်တာပဲ။ ကိလေသာတွေက လွတ်သွားတဲ့ စိတ်၊ ကိလေသာတွေနဲ့ ဘယ်တော့မှ ပြန်မဆက်တော့ဘူး၊ လောကတွင်းမှာ နေပေမဲ့ လောကနဲ့ဆက်စပ်မှုမရှိဘူး။ ကြာပန်းဟာ ရေထဲမှာ ပွင့်နေပေမဲ့လို့ ရေမထိတော့ဘူး ရေမလူးတော့ဘူး အဲဒါမျိုးလို လွတ်သွားရင် စိတ်လေးဟာ ကိလေသာတွေနဲ့ မတွယ်တော့ဘဲ လုံးဝလွတ်သွားတာမှ သမ္မာဝိမုတ္တိလို့၊ စာလိုပြောရင်တော့ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို သမ္မာဝိမုတ္တိလို့ ဒီလိုပြောတာ။

အဲဒီလိုလွတ်တာမဟုတ်ဘဲနဲ့ သံသရာထဲက တစ်နေရာကိုပဲ လွတ်တယ်လို့ ထင်ပြီးတော့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဟာ တစ်ချိန်ကျရင် သံသရာထဲမှာ ပြန်ရောက်လာမှာပဲ။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိလို့ အမှန်လွတ်တာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ လွတ်တယ်လို့ ထင်နေတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ လောကကြီးကို ကြည့်လိုက်မယ်၊ “ပရေ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ ဘဝိဿန္တိ” သူများတွေကတော့ မှားယွင်းတဲ့ လွတ်မြောက်မှုကို လက္ခံပြီးတော့ နေကြတယ်၊ “မယမေတ္တ သမ္မာ

ဝိမုတ္တိ ဘဝိဿာမာတိ” ဒို့ကတော့ မှန်ကန်တဲ့ ဝိမုတ္တိကိုပဲ လက္ခဏာမယ်လို့၊ သမ္မာဝိမုတ္တိနဲ့ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိကို တွန်းလှန်ဖယ်ရှား ပစ်ပါလို့ ဒီလို သလ္လေခကျင့်စဉ်ကိုကျင့်ဖို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဟောတာ။

အဲဒီလို ဘုရားရဲ့ သလ္လေခကျင့်စဉ် အဆိုးနဲ့အကောင်း နှစ်ခုတွဲလာတဲ့အခါ အဆိုးကိုဖယ်ရှားဖို့ အကောင်းကို တည်ဆောက်ဖို့၊ အကောင်းနဲ့အဆိုးကို ဖယ်ရှားသွားတာကို သလ္လေခ အကျင့်၊ ဒီလိုပြောတာ၊ အခုအားလုံး ဘယ်လောက် ရှိသွားပြီလဲ ဆို (၂၀) ရှိသွားပြီ အမျိုးအစားပေါင်း (၂၀)ဖြစ်သွားပြီ။

(၂၁) ခုမြောက်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဘာကိုဟောတုန်း ဆိုတော့ လူတွေမှာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်ပြီဆိုလို့ရှိရင် သူက ရောက်ရောက်လာတယ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်ပြီ ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ရောက်ရောက်လာတယ်၊ ယောဂီမိတ်ဆွေလို့ ခေါ်ချင်ခေါ်ပေါ့။ ဘာလဲလို့ဆိုရင် ထိနမိဒ္ဓ။ ငိုက်လာတာ၊ အဲဒီ ထိနမိဒ္ဓဟာ ယောဂီမိတ်ဆွေလို့ ဖြစ်နေတယ်။ တိတ်တိတ် ဆိတ်ဆိတ်လေး မနေလိုက်နဲ့၊ နေလိုက်လို့ရှိရင် သူဝင်လာပြီ။ ဝင်လာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဟောဒီလို ငိုက်လာပြီ။ တစ်ချို့က ငိုက်ကနဲ ဖြစ်သွားတာလို့ပဲ မင်ကျတယ်လို့ ထင်နေသေးတယ်၊ မင်ကျတာ မဟုတ်ဘူး။

အဲဒီတော့ ထိနမိဒ္ဓ ဆိုတာလေးရဲ့ သဘောကို သဘော ပေါက်ဖို့ ထိနဆိုတာ “စိတ္တဿ အကမ္မညတာ ထိနံ”တဲ့ စိတ်ဟာ တွန့်ဆုတ်လာတဲ့သဘောကို ထိန၊ တရားအားထုတ်ရာက

ထက်ထက်မြက်မြက် ရှုမှတ်ခြင်း မရှိတော့ဘဲနဲ့ စိတ်ဟာ တွန့်ဆုတ်သွားတယ်။ ထက်ထက်မြက်မြက် မဖြစ်တော့ဘူးလေ။ စထိုင်ခါစတုန်းက အားတင်းပြီးတော့ ထိုင်တာ၊ အတော်လေး ကြာတော့ သမာဓိလေး ရလာလို့ရှိရင် သူကလစ်ပြီးတော့ ဝင်လာ လိုက်တာ။ အဲဒီမှာ သူက ဝင်ထိုင်တော့တာပဲ။ အဲဒီကျတော့ လစ်ကနဲသွားရော။ အဲဒါ ထိနလို့ ခေါ်တယ်။ စိတ်ထဲမှာ လစ်ကနဲ လစ်ကနဲ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒါ ထိန၊ စိတ္တဿ အကမ္မညတာ၊ စိတ်ကမခိုင်တော့တဲ့ သဘော၊ တွန့်ဆုတ်လာတဲ့ သဘော၊ စိတ်ဓာတ်က fresh မဖြစ်တော့ဘူးလို့ ဆိုလိုတာ။ မလန်းဆန်း တော့ဘူး။ ပြောမယ်ဆိုရင် စိတ်က မလန်းတော့ဘူး။ အဲဒီ စိတ်မလန်းတော့ဘူး ဆိုတာလေးက ထိန၊ ငိုက်တာ မဟုတ်သေး ဘူး။

“ကာယဿ အကမ္မညသာ” အဲဒါကျမှ ဆတ်ကနဲ၊ ဆတ်ကနဲ ဖြစ်သွားတာ။ ခေါင်းလေးညိတ်ညိတ် လာတယ်။ တရားသဘောကျလို့ ခေါင်းညိတ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ မိဒ္ဓဝင်လာ၊ ခေါင်းညိတ်သွားတာ။ တစ်ချို့ ကျင့်သားရတဲ့ အခါ မညိတ်တော့ ဘူး။ စကတည်းက ထိန်းပြီးသွားနိုင်တဲ့ လူလည်းရှိတယ်။ ယောဂီ ဝါရင့်သွားလို့ရှိရင် အဲဒီလို လုပ်တတ်တယ်။ ဝါရင့်တဲ့ ယောဂီများ သမာဓိလိုလိုနဲ့ တရေးရသွားတယ်။ အဲဒါ ထိနမိဒ္ဓကို ပြောတာ။ ကုသိုလ်တရားလုပ်မှ Television ကြည့်ရင်တော့ မလာဘူး။ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲဆိုရင် သူမလာဘူး၊ သူလာတာ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်တဲ့ အခါမှ လာတာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းမိတ်ဆွေပဲ။ သမာဓိနဲ့သူက ဘက်တူ

တယ်။ စိတ်ကလေး ငြိမ်တဲ့အခါ သူက သဘောကျတယ်။
ဝင်လာပြီ အဲဒါ “ထိနမိဒ္ဓ ပရိယုဋ္ဌိတာ” လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို
ထိနမိဒ္ဓ ဝင်လာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် အသိဉာဏ်တွေဟာ ဝေဝါး
သွားတယ်။ စိတ်မှာ အညစ်အကြေးတွေ ဝင်လာတယ်။ ပညာ
တွေက အားနည်းသွားတယ်။ သူဝင်လာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်
အားနည်းသွားပြီး လန်းလန်းဆန်းဆန်း မဖြစ်တော့ဘူး အားနည်း
သွားပြီ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။

အဲဒါကြောင့်မို့ ထိနမိဒ္ဓကို ဖယ်နိုင်ရမယ်၊ ဘာနဲ့ဖယ်တုန်း
ဆို ဖယ်ပုံဖယ်နည်းတွေ မြတ်စွာဘုရားက ပစ္စလာယနသုတ်
ဆိုပြီး ရှင်မောဂ္ဂလန်ကို ဟောထားတာရှိတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့လည်း
ဟောထားပြီးပြီ “ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်နဲ့ အိပ်ငိုက်ခြင်း” ဆိုတဲ့
တရားကို နာကြည့်လိုက်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်ခြင်းနဲ့ အိပ်ငိုက်ခြင်း
ဖြစ်လာပြီဆိုရင် ဘာတွေလုပ်ရမလဲ ဆိုတာပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်း
ထိုင်လို့ အိပ်ငိုက်တာက ကိစ္စမရှိဘူး။ ကားမောင်းရင်း အိပ်ငိုက်
တာက ပိုဆိုးတယ်။ Highway မှာ အိပ်ငိုက်လို့ သေတဲ့လူတွေ
မနည်းဘူး။

မြန်မာပြည်မှာတော့ မပြောတတ်ဘူး၊ နိုင်ငံခြားမှာတော့
Car licence လျှောက်ပြီဆိုတဲ့အခါ Stop စာအုပ်ဖတ်ဖို့လိုတယ်။
American မှာ Stop ဆိုတဲ့ စာအုပ် တစ်အုပ် ရှိတယ်။ Driver
licence လျှောက်ပြီဆိုလို့ရှိရင် သူက မေးခွန်းတွေ (၂၀)လောက်
မေးတယ်။ (၁၈) ပုဒ်ဖြေနိုင်မှ အောင်မယ်၊ နို့မို့ဆို မအောင်ဘူး။
Driver ဖြစ်အောင် သင်ဖို့အတွက် အဲဒီ မေးခွန်းတွေ မေးတယ်။

အဲဒီမေးခွန်းထဲမှာ ဘာပါတုန်း ဆိုတော့ အဖြေတွေ အမျိုးမျိုး ပြထားတယ်။ ကားမောင်းရင်း အိပ်ချင်လာတယ်၊ အဲဒီ အိပ်ချင် လာရင် ဘာလုပ်ရမလဲ မေးခွန်းမှာ အဖြေတစ်ခုက ဘာတုန်းဆို ကော်ဖီသောက်ပြီး ဆက်မောင်းမယ်။ ဒါက တစ်ခု။ မအိပ်ချင် အောင် မျက်နှာသစ်ပြီး ဆက်မောင်းမယ်၊ ဒါကတစ်ခု။ နောက် တစ်ခု motel တို့ဝင်ပြီးတော့ တရေးတမော အိပ်လိုက်မယ်။ ပြီးမှ ဆက်မောင်းမယ်။ အဲဒီလို အဖြေသုံးခု ထုတ်ထားတယ်။ motel ဝင်ပြီးတော့ တရေးတမော အိပ်ပြီးမှ ဆက်မောင်းတာကို အဖြေမှန်လို့ ပေးထားတယ်။ ကော်ဖီသောက်ပြီး ဆက်မောင်း တာလည်း မှားတယ်၊ မအိပ်ချင်အောင်လုပ်ပြီး ဆက်မောင်း ရင်လည်း မှားတယ်။ ယောဂီတွေ အကြံပေးရမယ်ဆိုရင် အိပ်ချင်ရင် သွားအိပ်လိုက်လို့ ဒီအတိုင်းပဲ အကြံပေးရမှာပဲ။ နို့မို့ဆို ဆက်ငိုက်နေမှာကို။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားကလည်း ဒီအကြံမျိုးကို ပစ္စလာယနသုတ်မှာ ရှင်မောဂ္ဂလန်ကို အကြံပေးထားတယ်။ မအိပ်ချင်အောင်လုပ်တဲ့၊ မျက်နှာသစ်မယ်၊ လမ်းလျှောက်မယ်၊ အလင်းရောင်တွေ ကြည့်မယ်၊ နောက်ဆုံး မရရင် ပူလာအောင် နှားရွက်တွေ ဘာတွေ ဆွဲလိုက်၊ ဒါဘုရားဟောတာနော်၊ လက်တွေ့ဘာတွေ ပွတ်တိုက်၊ လမ်းလျှောက်၊ အလင်းရောင် ကြည့်၊ အဲဒီလိုလုပ်တဲ့။ မရဘူးဆိုရင် နောက်ဆုံးမှာ အိပ်လိုက်နဲ့ပဲ ပြီးသွားတယ်၊ ဟုတ်တယ်လေ၊ အိပ်ချင်တာ အိပ်မှပဲရမှာကို။

အဲဒီတော့ ဒီနေရာမှာလည်းပဲ (၂၁)ခုမြောက်မှာ မြတ်စွာဘုရားက သလ္လေခကျင့်စဉ်ကို ဟောပုံ “ပရေ ထိနမိဒ္ဓ ပရိယုဋ္ဌိတာ ဘဝိဿန္တိ မယမေတ္ထ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓါ ဘဝိဿာမ” အများစုကတော့ ငိုက်မြည်းကြတယ်။ အိပ်ချင်ကြတယ်၊ အိပ်ချင် မှုတွေ၊ ထိနမိဒ္ဓရဲ့ လွှမ်းမိုးမှုတွေ ခံရတယ်။ ငါတို့ကတော့ ထိနမိဒ္ဓ ကင်းအောင် လုပ်မယ်လို့ ဒီလိုစိတ်ဓာတ်ထားပါ။ ထားပြီးတော့ ထိနမိဒ္ဓ ကင်းအောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ဒီ ထိနမိဒ္ဓကို အနိုင်ယူပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတာ။

အေး ဒါကြောင့်မို့ တရားချစ်ခင် သူတော်စင်ပရိသတ် အပေါင်းတို့၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သလ္လေခသုတ်မှာ ဟောတာ (၂၁)မျိုး နာယူမှတ်သားပြီးကြပြီ၊ (၄၄) မျိုးထဲက ကျန်တာ နောက်ရက် ကြမ္မ နာယူမှတ်သားကြရမှာ ဖြစ်တယ်။ အဆိုးတွေကို အကောင်းတွေနဲ့ အစားထိုးပြီးတော့ အကောင်းနဲ့အဆိုးကို ဖယ်ရှားတဲ့နည်းစနစ်ကို ကျင့်သုံးလိုက်နာနိုင်ဖို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီသုတ္တန်ကို ဟောတာ ဖြစ်သောကြောင့် အင်မတန်မှ လက်တွေ့ ကြတဲ့ သုတ္တန်တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီသုတ္တန်ကို နာယူမှတ်သား ပြီးတော့ မိမိတို့ရဲ့သန္တာန်မှာရှိတဲ့ အဆိုးတရားများကို အကောင်း တွေနဲ့ အစားထိုးသွားနိုင်ဖို့ ကြိုးစားအားထုတ်ကြရမှာ ဖြစ်တယ် လို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ သဘောကျပြီး ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ် နိုင်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

သာဓု သာဓု သာဓု

သလ္လေခသုတ် အနှစ်ချုပ် အပိုင်း(၄)

မှတ်တမ်း

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၆ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၄ ခုနှစ်
တော်သလင်းလဆန်း(၄)ရက်၊ (၁၉၉၂.၂.၁၂) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့
ဓမ္မဗိမာန်အတွင်း(၃၃)ကြိမ်မြောက်(၁၀)ရက်တရားစခန်းတွင်(၉)ရက်မြောက်နေ့
ဟောကြားအပ်သော “သလ္လေခသုတ်အနှစ်ချုပ်အပိုင်း(၄)” တရားအသနာတော်။

“သလ္လေခသုတ် အနှစ်ချုပ် အပိုင်း (၄)” (၄၄)မျိုး
သော တရားဓမ္မတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မြတ်စွာဘုရားက
အကောင်းဖြင့် အဆိုးကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားတဲ့ နည်းစနစ်တွေကို
ဟောကြားပေးခဲ့တာ။ သတ္တဝါတွေရဲ့ စိတ်အစဉ်မှာ စိတ်ရဲ့
အညစ်အကြေးတွေ၊ ထိုစိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ နှုတ်ရဲ့
အညစ်အကြေးတွေ၊ ကာယကံ ကိုယ်မှုရဲ့ အညစ်အကြေးတွေ၊
အဲဒီ အညစ်အကြေးတွေကို ဖြူစင်တဲ့အရာနဲ့ အစားထိုးပြီး
ဖယ်ရှားတဲ့နည်းစနစ်ပဲ။ နောက်ဆုံး လုံးဝဖယ်ရှားနိုင်ဖို့ သလ္လေခ
ဆိုတဲ့ မဂ်နဲ့ဖယ်ရှားတဲ့ နည်းစနစ်တွေကို ဟောကြားခဲ့တာ
ဖြစ်တယ်။

ဒီကနေ့ (၂၂) ခုမြောက်ကနေ စပြီး ဟောပြောမယ်။
(၂၂)ခုမြောက်မှာ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းနဲ့ မပျံ့လွင့်ခြင်း၊ စိတ်ပျံ့
လွင့်တာကို ဥဒ္ဓစ္စလို့ခေါ်တယ်။ ဥဒ္ဓစ္စကို လူတွေတစ်ခါ တစ်ခါ
ပြောကြတယ်။ ငါ့ရဲ့စိတ်တွေ လေလိုက်တာ၊ စုစည်းလို့ မရဘူး၊
ဟိုဟာလည်းမဟုတ် ဒါလည်းမဟုတ်၊ စိတ်တွေ လေလွင့်တယ်။

စုစည်းလို့ မရနိုင်ဘူး။ သမာဓိကင်းမဲ့ပြီး စိတ်တွေ လေလွင့်နေတယ်။ ဘာနဲ့ဥပမာ တူတုန်းဆိုလို့ရှိရင် ပြာပုံထဲကို ခဲချလိုက်တဲ့ အခါ ပြာကလေးတွေ အပေါ်လွင့်တက်သွားပြီး လူတွေရဲ့ စိတ်တွေဟာ အာရုံတစ်ခုတည်းမှာ စုပေးလို့ မရနိုင်ဘဲ မယ်မယ်ရရ မဟုတ်တဲ့ အာရုံတွေပေါ်မှာ လွင့်ပျံ့နေတာကို ဥဒ္ဓစ္စလို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီဥဒ္ဓစ္စဆိုတာ မငြိမ်မသက် ဖြစ်ရုံမျှမကဘူး၊ သူက အကုသိုလ်တစ်မျိုးပဲ။ လောဘတွေကို ဖြစ်စေနိုင်တယ်၊ ဒေါသတွေကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်တယ်၊ မောဟတွေလိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်တယ်၊ အထူးသဖြင့် မောဟကိုပိုပြီးတော့ ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ အရာဖြစ်တယ်။ ဥဒ္ဓစ္စ စိတ်ပျံ့လွင့်မှုကို ဘာနဲ့ ထိန်းချုပ်ရမလဲလို့ဆို သမာဓိနဲ့ ထိန်းချုပ်ပေးရမယ်။ အဲဒီ ပျံ့လွင့်နေတဲ့ သဘောတရားတွေဟာ နီဝရဏထဲမှာပါတယ်။ စိတ်ဟာ မတည်မငြိမ်ဖြစ်ပြီး ပျံ့လွင့်နေလို့ရှိရင် အသိပညာလည်း အားနည်းသွားတာ။ အမှန်အကန် သိဖို့အတွက် ခဲယဉ်းသွားပြီ။ ဒါကြောင့်မို့ စိတ်တွေ လွင့်ပျံ့ပြီး စုစည်းလို့မရနေတဲ့ အခြေအနေတစ်ခုကို စုစည်းလို့ ရလာအောင် စိတ်စွမ်းအားတွေ ပြည့်သွားအောင် သမာဓိစွမ်းအားကို အသုံးပြုပြီး အာရုံတစ်ခုတည်းပေါ်မှာ စိတ်ကို ငြိမ်သွားအောင် စုစည်းပေးဖို့ လိုတယ်။ အဲဒီကျင့်စဉ်ဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ သမာဓိကျင့်စဉ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဥဒ္ဓစ္စကို ဖယ်ရှားနိုင်အောင် သမာဓိကျင့်စဉ်တစ်ခုကို ကျင့်ရမယ်။ အဲဒီ သမာဓိကလည်း လုံးဝဖယ်ရှားနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိရှိတာ ရှိတယ်၊ တခဏ

ဖယ်ရှားနိုင်တာ ရှိတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ သလ္လေခလို့ဆိုတဲ့ အရဟတ္တမဂ်ရမှ ဥဒ္ဓစ္စဆိုတာ လုံးဝရှင်းသွားမှာ။ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထိုက်သင့်သလောက် ရှိနေသေးတယ်။ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်မှာ ဥဒ္ဓစ္စဆိုတာ ထိုက်သင့်သလောက် ရှိနေသေးတယ်။ စိတ်တည်ငြိမ်မှုလေး perfect မဖြစ်သေးဘူးလို့ ပြောတာ။ သို့သော် ပုထုဇဉ်တွေ စိတ်လေလွင့်သလိုတော့ မဟုတ်ဘူး။

အဲဒီတော့ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ဖြစ်သည်ထိအောင် ဒီဥဒ္ဓစ္စ ပျံ့လွင့်မှုလေးက ရှိနေသေးတယ်။ ရဟန္တာဖြစ်သွားပြီဆိုတဲ့ အခါကျတော့ အရဟတ္တမဂ်ဆိုတဲ့ သလ္လေခနဲ့မှ လုံးဝဖယ်ရှားပစ်လို့ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလို ဖယ်ရှားပစ်ဖို့အတွက် အရေးကြီးဆုံးက ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က စိတ်အားတင်းပြီးတော့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမယ်။

မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ ဥဒ္ဓတာ ဘဝိဿန္တိ” လောကမှာ ရှိတဲ့ လူတွေက ဥဒ္ဓတ- စိတ်ပျံ့လွင့်နေကြတယ်။ စိတ်တွေ စုစည်းလို့မရအောင် စိတ်တွေ လေလွင့်နေကြတယ်။ “မယမေတ္တ အနုဒ္ဓတာ ဘဝိဿာမ” ဒို့တတွေတော့ စိတ်တွေ လွင့်ပျံ့ပြီး မနေစေရဘူး။ အာရုံတစ်ခုတည်းမှာ စုစည်းထားနိုင်အောင် ကြိုးစားမယ်။ ဒီလို ဥဒ္ဓစ္စကို ဖယ်ရှားနိုင်တဲ့ သမာဓိကျင့်စဉ် ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ကနေ နောက်ဆုံး အရဟတ္တမဂ်ဆိုတဲ့ အဆင့် ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ လုံးဝဖယ်ရှားနိုင်အောင်၊ “သလ္လေခေါ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားမှုကို ကရဏီယော ပြုရမယ်”လို့ မြတ်စွာဘုရား က ဒီလိုဟောတာ။ အဆင့်ဆင့်ဖယ်ရှားပြီး နောက်ဆုံးမှာ လုံးဝ

ပျောက်ကွယ်သွားသည် ထိအောင် ကြိုးစားပါလို့ (၂၂)ခုမြောက် တရားကို ဒီလိုဟောထားတာ။

အဲဒီတော့ ကျင့်ရမှာကို “သလ္လေခေါ ကရဏီယော၊ သလ္လေခေါ ကရဏီယော”နဲ့ (၄၄) မျိုးစလုံး မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို အကျဉ်းချုပ်ကလေးတွေ ဟော၊ဟော သွားတာ။ ရဟန်း တော်တွေအနေနဲ့ အရှင်စုန္ဒတို့ အနေနဲ့က နားလည်ပြီးသား။ အဲဒီတော့ ကျင့်ရမယ်ဆိုတာ ဘာနဲ့ကျင့်ရမှာတုန်းလို့ မေးလို့ရှိရင် မဂ္ဂင်(၈)ပါး အကျင့်တရားနဲ့ ကျင့်ရမှာဘဲ။ ဒီလမ်းကြောင်းကပဲ သွားတာ။ ဒါကြောင့်မို့ “ဧကာယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ” လို့ဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌါနသုတ်မှာ ဆိုတဲ့အတိုင်း ဒါတစ်ကြောင်းတည်း သော လမ်းပဲ။ အားလုံးဟာ ဝိပဿနာ ဆိုတာ ဒီလမ်းကြောင်းပဲ ရှိတယ်။ ဒီကနေပြီးသွားရမယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုတယ်၊ ဒီအကျင့်ပဲ ကျင့်ရမယ်။

နောက် (၂၃)ခုမြောက်က ဘာလဲလို့ဆိုတော့ နီဝရဏနဲ့ ပတ်သက်တယ်။ လောကလူတွေ အမှန်တရားနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အခါမှာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်း မရှိကြဘူး။ ဟုတ် သလား မဟုတ်ဘူးလားလို့ ယုံမှားသံသယတွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ယုံမှားသံသယဟာ တရားအားထုတ်နေရင်းလည်း လာတာပဲ၊ သံသယဆိုတာပေါ့။ “ပါကျင့်နေတဲ့ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ဆိုတာ ဟုတ်ရဲ့လား၊ ငါသောတာပန် ဖြစ်နေပြီလား၊ မဖြစ်သေးဘူးလား သံသယတွေ ဒီလို ဝင်နေတယ်။ တရားထူး တရားမြတ်ရပြီလား မရသေးဘူးလား” အဲဒီလို ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းမရှိဘဲနဲ့ တွေဝေပြီး

သံသယဖြစ်နေတဲ့သဘော စိတ်ရဲ့လှုပ်ရှားနေတဲ့ သဘောကို
ဝိစိကိစ္ဆာလို့ ခေါ်တယ်။

ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတာ မဆုံးဖြတ်နိုင်သည့် အတွက်ကြောင့်
စဉ်းစားလိုက်တာနဲ့ စိတ်ပင်ပန်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့်မို့
“ဝိစိနန္တဿ ကိစ္ဆာ ဝိစိကိစ္ဆာ” ဒီအဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ဆိုတာ
ဝိစိနန္တဿ-အကြောင်းအရာတစ်ခုကို စဉ်းစားလိုက်တဲ့ အခါမှာ
ကိစ္ဆာ-မဆုံးဖြတ်နိုင်လို့ ပင်ပန်းသွားခြင်း။ ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်း
မရှိဘူး။ ဉာဏ်ပညာ လျော့နည်းနေတယ်။ ဒီသဘာဝတရား
အပေါ် သံသယတွေဝင်လာတယ်။ ဝင်လာလို့ လမ်းမှန်ကို မရွေး
နိုင်ဘူးတဲ့။ အဲဒါ ဝိစိကိစ္ဆာဖြစ်တာလို့ ခေါ်တယ်။ အမှန်တရားနဲ့
ပတ်သက်ပြီးဖြစ်တဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ။ အဲဒီလို ဝိစိကိစ္ဆာ ဖြစ်နေတာ
တွေကို ကျော်လွှားဖို့ရာ ဘာနဲ့ကျော်လွှားရမလဲလို့ဆို နောက်ဆုံး
ပိတ် ကျော်လွှားတာကတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ရလို့ရှိရင် အဲဒီ
ဝိစိကိစ္ဆာ လုံးဝကျော်လွှားသွားနိုင်ပြီ။ ယတိပြတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်သွား
ပြီ။ အမှန်မြင်သွားပြီ။ သံသယတွေ ကင်းသွားပြီ။ “သောတာပန်
ဆိုတာ အမှန်မြင်ခြင်းနဲ့ သံသယကင်းခြင်း”ဆိုတဲ့ အဆင့်ကို
ရောက်တယ်။ တရားဓမ္မနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အမှန်အတိုင်း
မြင်သွားပြီ။ သံသယကင်းသွားပြီ။ အဲဒါ သောတာပန်၊ သောတ
ဆိုတာ မဂ္ဂင်(၈)ပါး မဂ်လမ်းကြောင်း။ သောတဆိုတာ နိဗ္ဗာန်
ထိအောင် စီးဝင်သွားတဲ့ ရေစီးကြောင်းလို့ တင်စားပြီးတော့
ပြောတာ။ ဘာကို ပြောတာလဲဆို မဂ္ဂင် (၈)ပါးကို ပြောတာ။
အဲဒီ မဂ္ဂင်(၈)ပါးဆိုတဲ့ လမ်းကြောင်းပေါ်ကို ရောက်သွားပြီ။

သောတအာပန္န၊ သောတဆိုတာ နိဗ္ဗာန်ထိအောင် စီးဝင်သွား
တဲ့ မဂ္ဂင်(၈)ပါး၊ လမ်းကြောင်း၊ အဲဒီလမ်းကြောင်းပေါ်သို့
အာပန္န-ရောက်သွားပြီ။ လမ်းပေါ်ရောက်သွားပြီ။ လမ်းမပေါ်
တက်သွား ပြီဆိုရင် လမ်းက မှားစရာမရှိတော့ဘူး။ ဖြူးနေပြီကို။

ရေမြောင်းထဲရောက်သွားပြီ၊ ခုခေတ်က မြောင်းထဲ
ရောက်သွားပြီဆိုတာ မကောင်းတာ ပြောတာ။ အခုဟာကတော့
ရေစီးကြောင်းထဲ ရောက်သွားပြီဆိုရင် ကမ်းတင်ဖို့ မရှိတော့ဘူး၊
ဒီလိုပြောတာ၊ အဲဒီတော့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ လမ်းကြောင်းကြီးပေါ်
ရောက်သွားပြီ၊ နောက်ကြောင်း ပြန်လှည့်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး
မှန်ကန်တဲ့ လမ်းကြောင်းတစ်ခုကို ရောက်သွားပြီ၊ ဒီလိုဆိုတဲ့
အဓိပ္ပါယ်နဲ့ သောတာပန္နလို့ ခေါ်တာ။ မရောက်သေးပဲနဲ့
ရောက်တယ်ထင်တာ အဲဒါလမ်းမှန် မသိလို့ဖြစ်တာ။ သောတ-
ဆိုတာ မဂ္ဂင်(၈)ပါး၊ အာပန္နဆိုတာ အဲဒီလမ်းကြောင်းထဲ
ရောက်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ အင်္ဂလိပ်လိုပြန်တဲ့အခါ
တစ်ချို့က Street winner လို့ ပြန်တယ်။ အောင်မြင်တယ်လို့
အဓိပ္ပါယ်နဲ့ရေးတယ်၊ သို့သော် စာပေအတိုင်းဆို Street Interer
လို့ရေးရမယ်၊ လမ်းကြောင်းပေါ် တက်သွားပြီလို့ ဒီလိုပြောတာ။
ဂြိုဟ်တုကြီး လွှတ်လိုက်တဲ့အခါ ကမ္ဘာပတ် လမ်းကြောင်းပေါ်
ရောက်သွားပြီဆိုလို့ရှိရင် စိတ်ချရပြီ၊ လမ်းကြောင်းထဲ ရောက်
သွားပြီ၊ မရောက်သေးဘူးဆိုရင် လွဲချော်သွားနိုင်သေးတယ်။

သောတာပတ္တိမဂ်ဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီ ဆိုလို့ရှိရင်
ဒီသံသယကို ကျော်လွှားပြီးတော့ သွားနိုင်တယ်။ အကယ်၍

သံသယရှိနေရင် ဘာဖြစ်လဲ၊ စိတ်ရဲ့ အညစ်အကြေးတစ်ခု ဖြစ်တယ်။ စိတ်ရဲ့ အညစ်အကြေးတစ်ခုဟာ ဘာကိုအားပျော့ စေလဲဆို ပညာကို အားပျော့သွားစေတယ်။ ပညာစူးရှခြင်း မရှိတော့ဘူး၊ ထိုးဖောက်သိမြင်နိုင်စွမ်း မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် “ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏ” ပညာ အားပျော့သွားအောင် အားမရှိ အောင် ပြုတတ်တယ်၊ ဉာဏ်ပညာက မစူးရှတော့ဘူး၊ ဆူးပျော့ပျော့ကလေး အနုကလေးဟာ ဘယ်နေရာ ဖောက် ဖောက် ပျော့ပြီးခွေသွားတာ။ ဖောက်လို့မရဘူး။ အဒါလိုပဲ ထွင်းဖောက်ပြီး မြင်နိုင်စွမ်းမရှိဘူး၊ ဉာဏ်အရည်အချင်းဟာ ပျောက်ထွက်သွားတယ်။ အဲဒီလိုဆိုလိုတာ၊ အဲဒါကြောင့် ဒီလို မဖြစ်ရအောင် အဲဒီ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတာ အနှောင့်အယှက်ကြီး တစ်ခု ဖြစ်တယ်။ ဒါကိုလည်း ကျော်လွှားဖို့ ကြိုးစားရမယ်။

သလ္လေခသုတ္တန်မှာ “ပရေ ဝိစိကိစ္ဆာ ဘဝိဿန္တိ” လောက လူတွေအများစုက သံသယတွေနဲ့ နေကြတယ်၊ ပုထုဇဉ်တွေ ဆိုရင် သံသယနဲ့ပဲ နေတာပဲ။ သံသယတွေ ရှိနေကြတယ်၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်ကြဘူး၊ အမှန်အကန်သိတဲ့ အဆင့်မဟုတ်ဘူး၊ “မယမေတ္တ တိဏ္ဏာ ဝိစိကိစ္ဆာ ဘဝိဿာမာတိ” ဒို့ကတော့ အဲဒီသံသယဆိုတဲ့ ပင်လယ်ကြီးကို ဖြတ်ကူးကျော်လွှားပြီးသား ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေရမယ်။ ဒီလို သလ္လေခအကျင့် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ပါ။ သလ္လေခအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းဖြင့် သလ္လေခလို့ ဆိုတဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်နဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာကို လုံးဝကျော်လွှားပစ်ပါလို့ ဒီလိုပြောတာ။

နောက်တစ်ခု (၂၄)ခုမြောက်က နီဝရဏနဲ့ ပတ်သက်တယ်။ လူတွေမှာ ဖြစ်တတ်တာ။ လူတွေဆိုတာမှာ အမြဲတမ်း သဘောကောင်းနေတာ မဟုတ်ဘူး ထစ်ကနဲရှိ စိတ်ဆိုးတတ်တဲ့ လူတွေကများတယ်။ ထစ်ကနဲရှိဆို ဒေါသထွက်တာ၊ စိတ်ဆိုးတယ်။ အဲဒီ စိတ်ဆိုးမှုဟာလည်း စိတ်ရဲ့ အညစ်အကြေးတစ်ခုပဲ။ ဒေါသကြောင့် စိတ်ဆိုးတယ်၊ စိတ်ထဲမှာ မကျေမနပ်ဖြစ်တယ်။ မြင်လိုက်ရင်လည်း ဒေါသဖြစ်တယ်၊ ကြားလိုက်ရင်လည်း ဒေါသဖြစ်တယ်၊ နံလိုက်ရင်လည်း ဒေါသဖြစ်တယ်။ လျှာထဲမှာ မတည့်တဲ့ အရသာတွေရင်လည်း ဒေါသဖြစ်တယ် ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုခု လာထိရင်လည်း ဒေါသဖြစ်တယ် ထစ်ကနဲဆို ဒေါသဖြစ်တာ။ ကောဓ-စိတ်ကို မထိန်းနိုင်တဲ့ အကျင့်ကြီးပါနေပြီးတော့ ထစ်ကနဲရှိဆိုရင် စိတ်ထဲမှာ မခံချင်တာဖြစ်တာ။ ဒါ ဒေါသဖြစ်တာပဲ။ စိတ်ကြီးဆိုးနေမှ ဒေါသဖြစ်တယ်ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ အာရုံတစ်ခုတည်းမှာ မြင်လိုက်တာနဲ့ စိတ်ထဲမှာ မခံသိမခံသာ ဖြစ်သွားတာကိုက ဒါ ဒေါသဖြစ်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒေါသဖြစ်ရင် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အာရုံတစ်ခုကို ဆန့်ကျင်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ပေါ်လာတယ်။ မကျေမချမ်း သဘောလေးတွေ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတယ်။ အရာရာကိုသည်းခံခြင်း ခွင့်လွှတ်ခြင်းဆိုတဲ့ ခန္တီ မေတ္တာနဲ့ခွဲခံနေလို့ စိတ်ဆိုးအောင် လုပ်လို့မရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိတယ်။ စိတ်သဘောထားတွေ ကောင်းပြီးတော့ စိတ်က ထစ်ကနဲရှိဆို ဒေါသမထွက်တတ်ဘူး အပြုံးမပျက်နေတတ်တယ်။ ဂရုမစိုက်ဘဲ နေတတ်တယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ရှိတယ်။

အဲဒီတော့ အဲဒီမှာ ထစ်ကနဲရှိဆို ဒေါသထွက်တက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ “ကောဓန” လို့ခေါ်တယ်။ စိတ်ဆိုးလေ့ရှိတယ်။ ဟုတ်ဟုတ် မဟုတ်ဟုတ် စိတ်ဆိုးတယ်။ လူ့စိတ်က တော်တော် ရယ်စရာ ကောင်းတယ်။ စိတ်ဆိုးတာက ဆိုးသင့်တဲ့နေရာမှ ဆိုးတာမဟုတ်ဘူး၊ မဆိုးသင့်တဲ့နေရာတွေ ဆိုးတာတွေ့ရတတ်တယ်။ ကိုယ်ကတော့ အလုပ်လုပ်နေတယ်၊ လေကလေးက တိုက်လာတော့ လုပ်နေတဲ့အရာတစ်ခုခု လွင့်သွားရင် ဒေါသထွက်တယ်၊ ဒါမျိုးတွေပေါ့နော်။

ဘုန်းကြီးတို့ရွာမှာ ငယ်ငယ်တုန်းက မဏ္ဍပ်ထိုးနေတဲ့ အချိန်မှာ စက္ကူတွေကိုက် ပန်းတွေကိုက်ပြီး ကပ်နေတယ်။ လေလေးတွေက ဝေ့ပြီးတိုက်လိုက်တဲ့အခါ သူ့စက္ကူတွေ လွင့်သွားတယ်၊ လွင့်သွားတော့ အလုပ်ပျက်တော့ စိတ်ဆိုးလို့တဲ့ လေကို ဓားနဲ့ထခုတ်တာ။ အဲဒီလိုလူကလည်း ရှိသေးတယ်။ ဒေါသဆိုတာ ခလုတ်တိုက်ရင်လည်း ခလုတ်ကိုဒေါသထွက်တဲ့လူ ရှိတာပဲ၊ ခလုတ်တိုက်ရင် တိုက်ရမလားလို့ အဲဒီခလုတ်ကို ဒေါသထွက်တယ်။ အဲဒီလို လုပ်လိုက်ရရင် စိတ်ကလည်းကျေနပ်သွားတယ်။ ကလေးတွေဘာတွေ ဆိုရင်တော့ မိဘတွေက လုပ်ပေးတယ်၊ မတော်တဆ ကလေးလေး လဲလို့ငိုပြီဆိုရင် မိဘက လဲတဲ့နေရာကို ထုပြီးတော့ “ကဲ၊ မှတ်ရော မှတ်ရော” ဆိုရင် ကလေးလေးက သဘောကျသွားတယ်။ ဒီလိုဟာမျိုးပေါ့။ ထစ်ကနဲရှိရင် ဒေါသထွက်တယ်။ ဖြစ်သင့်တဲ့နေရာတွေ ဒေါသထွက်တာ မဟုတ်ဘူး။ မဖြစ်သင့်တဲ့ နေရာတွေလည်း ဒေါသထွက်တာပဲ။

အဲဒီလို ဒေါသမျိုးတွေ ကျော်လွှားနိုင်ဖို့ ဒေါသမျိုး မဖြစ်အောင် တို့တတွေ သလ္လေခအကျင့် ကျင့်ကြမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒါကိုဟောတာ။ “ပရေ ကောဓနာ ဘဝိဿန္တိ” လောကလူ အများစုဟာ ထစ်ကနဲရှိဆို့ ဒေါသထွက်ကြတယ်။ “မယ မေတ္တ အက္ကော ဓနာ ဘဝိဿာမာတိ” ဒို့ကတော့ ဒေါသမထွက်အောင် ကြိုးစားမယ် ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ ဒေါသဖြစ် မလာအောင်ထိန်းမယ် နောက်ဆုံးမှာ ဒီဒေါသကို အဆင့်သုံးဆင့် နဲ့ ဖယ်ရှားပစ်ရမယ်။

အပါယ်ကျလောက်အောင် ပြင်းထန်တဲ့ဒေါသမျိုးကို သောတာပတ္တိမဂ်နဲ့ ဖယ်ရှားလိုက်တယ်။ (၁၀)ကြိမ် ဖြစ်ရမှာ (၂)ကြိမ်လောက်ပဲဖြစ်အောင် အကြိမ်ကို လျော့ချလိုက်တာ။ ဖြစ်တဲ့အရှိန်ကိုလည်း သကဒါဂါမိမဂ်နဲ့ လျော့ချပေးတယ် အနာဂါမိမဂ်ကျတော့ အကြွင်းအကျန်မရှိအောင် ဖယ်ရှားလိုက် တယ်။ ဒီဒေါသဆိုတာ အနာဂါမိမဂ်နဲ့ ဖယ်ရှားလို့ ရတယ်။ ကျန်တဲ့အောက် မဂ်တွေနဲ့ လျော့ချတာတို့၊ ဖယ်ရှားတာတို့၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသလုပ်ပြီး နောက်ဆုံး အားပျော့နေတဲ့ ဒေါသ ကို အနာဂါမိမဂ်နဲ့မှ ဖယ်ရှားတာ။

ဒေါသဆိုတဲ့နေရာမှာ တက်ကြွတဲ့ဒေါသချည့် မဟုတ်ဘူး၊ ဆုတ်နစ်တဲ့ ဒေါသလည်း ရှိသေးတယ်။ ကြောက်တာလည်းပဲ ဒေါသထဲမှာ ပါတယ်၊ ကြောက်ရင် ဆုတ်နစ်တဲ့ဒေါသ။ အဲဒီ ဒေါသတွေကို ဖယ်ရှားနိုင်အောင် ဒို့တတွေ ကြိုးစားမယ်။ ‘သလ္လေခေါ ကရုဏီယော’ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားတဲ့ သလ္လေခဆိုတဲ့

အကျင့်နဲ့ ကရုဏီယော ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမယ်၊ ဘယ်ထိအောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမလဲ၊ အနာဂါမ် ဖြစ်သည်ထိအောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမယ်၊ ဒီလို ဆိုလိုတယ်။

နောက်တစ်ခုက ဘာတုန်း၊ တစ်ချို့က ကိစ္စတစ်ခု ပေါ်လာလို့ရှိရင် တေးမှတ်ထားတယ်၊ အတေးနဲ့ အမှတ်နဲ့ နေအုံးပေါ့။ တစ်ကွေ့ကျရင် တွေ့မယ်၊ ဒါမျိုး။ စိန်ခေါ်ရင် တိမ်ပေါ်တောင်လိုက်မယ်လို့ တစ်ချို့က ပြောသေးတယ်။ ဘယ်လိုများလိုက်မလဲတော့ မသိဘူး၊ တစ်ကွေ့ကျရင် တွေ့ရမယ် ဆိုပြီးတော့ တေးမှတ်ထားတယ်၊ အံ့ကြိတ်ပြီးတော့ တေးမှတ်ထားတာ။ အဲဒီလို အံ့ကြိတ်ပြီးတော့ ရန်ငြိုးလုပ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဥပနာဟ”လို့ ခေါ်တယ်။ စိတ်ထဲမှာ မကျေနိုင် မချမ်းနိုင် ဖွဲ့ချည်ထားတယ်။ ဥပနာဟ စိတ်ထဲမှာချည်ထားတာ။ ဟုတ်တယ်၊ တစ်ချို့ကတော့ ကိုယ့်ပေါ်မှာ မကျေနပ်တာတစ်ခု လုပ်သွားလို့ရှိရင် နေနှင့်အံ့ ဆိုပြီးတော့ တေးထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတယ်။ အဲဒါကို ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒေဝဒတ်ဟာ ဘုရားအပေါ်မှာ အဲဒီလို ရန်ငြိုးဖွဲ့တာ။ ဘယ်လောက်ထိ ကြာအောင်ဖွဲ့လိုက်လဲဆို လေးအသချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်းနီးနီး ရန်ငြိုးဖွဲ့ထားတာပဲ။ ဘဝကလာတဲ့ ရန်ငြိုးဟာ ပျောက်တာမဟုတ်ဘူး။ ဘုရားဖြစ်သည်ထိအောင် မကျေနိုင်ဘူး။ အဲဒီလောက်ပြင်းထန်တာ ဥပနာဟလို့ ခေါ်တယ်၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့တာ။

လောကလူတွေက ရန်ငြိုးဖွဲ့တာ အင်မတန်မှများတယ်။ ဒီကနေ့ခေတ်ကြည့်လေ အငြိုးနဲ့အတေးနဲ့ လက်စားချေတာတွေ ဘယ်လောက်ပေါလဲ။ ဒီခေတ်ကြီးထဲမှာ သတင်းစာတို့၊ ဂျာနယ်တို့ထဲ ကြည့်လိုက်ရင် အငြိုးတွေ အတေးတွေနဲ့ လက်စားချေကြတာ၊ အိန္ဒိယ ဇာတ်ကားတွေ သွားမကြည့်နဲ့၊ နှိပ်စက်တယ်၊ လက်စားချေတယ်။ ဒါပဲပြတယ်၊ ပထမရှေ့ပိုင်းတော့ သူ့ရဲ့ theme က ဘာတုန်းဆို လူဆိုးက နှိပ်စက်ပြလိုက်တာ ပြီးရင် ပြန်ပြီး လက်စားချေတယ်၊ revenge လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီတော့ ကောင်းတဲ့ဟာတွေ တစ်ခုမှမပါဘူး။ အိန္ဒိယ ရုပ်ရှင်ကလည်း မကောင်းဘူး၊ အနောက်တိုင်းက ရုပ်ရှင်တွေ ပိုဆိုးသေးတယ်။ အဲဒီတော့ ရုပ်ရှင်ဆို ဘယ်ရုပ်ရှင်မှ မကြည့်နဲ့။ “အရှင်ဘုရား ဘယ်လိုလုပ် သိတာတုန်း၊ အရှင်ဘုရား မကြည့်ဘူးလား” လို့ဆို ကြည့်တာမဟုတ်ဘူး၊ မျက်စိအောက် ရောက်ရောက်လာတာ။ စွဲစွဲမြဲမြဲ ကြည့်တာတော့ မဟုတ်ဘူး။ သတင်းကြည့်ရင်းနဲ့ ပါလာခဲ့တာ။ သူတို့ရဲ့ theme က ဘာလဲ၊ ဦးတည်ချက်က နှိပ်စက်ပြမယ်၊ ပြီးရင် ကလွဲစားချေမယ်။ ဒါအဓိက ဖြစ်နေတယ် အဲဒီတော့ ရုပ်ရှင်ကြည့်ရင်လည်း ဘုရားသဘောပေါက်အောင် ကြည့်ပေါ့။ အော်ဒါပါပဲလားလို့၊ ကလွဲစားချေတဲ့ နည်းတွေကို ပြနေတာဆိုတော့ အကောင်းဘက်ကိုပြတာလား အဆိုးဘက်ကို ပြတာလား၊ အဆိုးဘက်ကို ပြတာ၊ မင်းကို ရန်လာလုပ်ရင် နောက်ကျ ဒီလိုပြန်ချဆိုပြီး သင်တန်းပေးနေတာနဲ့ မတူဘူးလား။ ကိုရီးယား ဇာတ်ကားလည်း ဒါမျိုးတွေပဲလေ၊ မဟုတ်တဲ့ ပညာပေးတော့ မဟုတ်တဲ့ ပညာတွေရကုန်ရော။

ပညာဆိုတာ စဉ်းစားရမယ်၊ ဘာအတွက် လုပ်နေတာလဲ၊ ဘယ်ကို ဦးတည်နေတာလဲ၊ ဘယ်ဟာကတော့ မှတ်လောက် သားလောက်ရှိတယ်၊ ဘယ်ဟာကတော့ မှတ်စရာ မကောင်းဘူး။ လောကကြီးက ကောင်းတဲ့ဘက် ဦးတည်သွားနေတာလား မကောင်းတဲ့ဘက် ဦးတည်သွားနေတာလား ဆိုတာ ဆင်ခြင်တုံ တရားနဲ့ စဉ်းစားကြည့်မယ်ဆိုရင် သိလာမှာပေါ့။ အဲဒီတော့ ရန်ငြိုးတွေ အငြိုးတွေ အတေးတွေနဲ့ ကလဲ့စားချေတယ်။ အဲဒါမျိုးတွေ ကလေးငယ်လေးတွေရဲ့ ခေါင်းထဲ ရောက်သွားလို့ ရှိရင်တော့ လောကကြီးတစ်ခုလုံး အဆိုးတွေ ဖြစ်တော့မှာဘဲ။ American နိုင်ငံတို့ဆို ကြည့်လေ၊ ခြောက်လုံးပူး တစ်လက် သေနတ်တစ်လက်နဲ့ ဟိုလူပစ်သတ်၊ ဒီလူပစ်သတ်နဲ့။ ဒီဇာတ် လမ်းတွေပဲပေါ့၊ အမှန်ကနော် James Bond ဇာတ်ကား ကြည့်တဲ့ လူကလည်း လမ်းပေါ်မှာ ဝှူးကနဲဝှူးကနဲ ဆိုင်ကယ်တွေ ကားတွေနဲ့ လုပ်တယ်လေ၊ တော်ကြာ ပက်လက်လန် လဲကျ။ နေ့တိုင်း မန္တလေးဆေးရုံကြီးတွေ သွားကြည့်၊ သွေးရဲရဲ သံရဲရဲ ဘယ်သူလဲ၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ် သမားတွေ။ သေရမှာ မကြောက်တော့ဘူး၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပေါ် တက်လိုက်လို့ ရှိရင် James Bond အောက်မေ့နေလား မသိပါဘူး၊ အဲဒီလိုတွေ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါတွေက ကောင်းတဲ့ အနေအထားတွေတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့။ ကိုယ့်အန္တရာယ် ကိုယ်မမြင်ဘဲနဲ့ မလုပ်သင့်တာ တွေ လုပ်သင့်တာတွေ ခွဲခြားမသိဘဲ အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့ရာ ရောက်တယ်ပေါ့။

အဲဒီတော့ ဒီကနေ့ခေတ်မှာ အငြိုးအတေးတွေ အလွန်များသည့်အတွက်ကြောင့် ကလဲ့စားချေမှုတွေ၊ terrorism ဆိုတဲ့ အကြမ်းဖက်တဲ့ဝါဒတွေ၊ အကြမ်းဖက်သူလို့ဆိုတဲ့ terroist တွေ ကမ္ဘာကြီးမှာ ပေါ်ထွန်းလာတယ်။ အဲဒါတွေက ကောင်းတဲ့ သဘောတွေတော့ မဟုတ်ဘူး၊ လက်စားချေတာတွေက ကောင်းတဲ့ သဘောမဟုတ်ဘူး၊ အဲဒါတွေကို ဥပနာဟလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီဥပနာဟတွေကို ဖယ်ရှားနိုင်ရမယ်။ ဒို့ကတော့ ကလဲ့စားမချေဘူး၊ အငြိုးအတေး မထားဘူး၊ ပြီးရင်ပြီးတဲ့ နေရာမှာဘဲ ကျေအေးလိုက်တယ်။ တုံ့ပြန်မှုမလုပ်ဘူး။ ဘုရားလောင်းတွေက တုံ့ပြန်မှုမလုပ်ဘူး။

ဒီယိတိကောသလ မင်းကြီးရဲ့ သားတော်ဒီဃာဝုဆိုတာ သူ့အမေအဖေတွေကို ဗာရာဏသီမင်းက ဖမ်းပြီးတော့ သတ်ပစ်တယ်။ သူတို့ပစ္စည်းတွေလည်း အကုန်သိမ်းတယ်။ နောက်ကျတော့ အဲဒီ ဒီဃာဝုမင်းသားဟာ အဲဒီဘုရင်ကြီးဆီ အခစားဝင်ရင်းက နောက်ဆုံးမှာ ဘုရင်နဲ့ရင်းနှီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သွားတယ်။ ရင်နှီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သွားတယ်။ ဘုရင်ကြီးရဲ့ PSO ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီမှာဘုရင်ကြီးကို နောက်ကတပ်တွေနဲ့ ဝေးသွားအောင် သူက ရထားကို မြန်မြန်မောင်းပြီးတော့ ဘုရင်ကြီးနဲ့သူနဲ့ နှစ်ယောက် တည်းဖြစ်အောင် လုပ်တယ်။ ဘုရင်ကြီးကလဲ အင်မတန်မှ ပင်ပန်းတယ်။ သူ့ကိုအင်မတန်မှ ယုံကြည်တာကိုး၊ ယုံကြည်တော့ သူ့ပေါင်ပေါ် ခေါင်းလေးအုံးပြီး အိပ်တယ်။ အဲဒီမှာ သူက ကလဲ့စားချေဖို့ အခွင့်ရလာတယ်။ “ငါ့အမေ သတ်တယ်၊ ဒို့ရဲ့

ပစ္စည်းတွေ အကုန်သိမ်းသွားတယ်။ ဒီတစ်ခါတော့ ငါကလဲ့စား
ချေရတော့မှာဘဲ”။ ဓါးကိုဆွဲထုတ်ပြီး ခုတ်မလိုကြံတယ်။ “အော်
ကလဲ့စားချေတာ မကောင်းပါဘူး” ဆိုပြီးတော့ ဓါးကိုပြန်ထိုးတည့်
သုံးခါလောက် စိတ်ထဲမှာဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံး အခါကျတော့
ဘုရင်ကြီးက လန့်ပြီးတော့ နိုးလာတယ်။ အိပ်မက်ကလည်း
တော်တော် ထူးဆန်းတယ်။ မှန်လိုက်တဲ့ အိပ်မက်၊ ဒီဃီတိ
ကောသလမင်းရဲ့ သားက သူ့ကို ဓါးနဲ့ခုတ်မလို့ လုပ်တယ်ဆိုတာ
အိပ်မက်မက်ကြောင်း ပြောပြတယ် အဲဒီမှာ ဘုရင်ကြီးရဲ့ဆံပင်ကို
ဆွဲပြီးတော့ “ဒီဃီတိကောသလမင်းရဲ့ သားဆိုတာ ကျနုပ်ပဲ။
ဒီတစ်ခါ အမေအဖေတွေကို သတ်ခဲ့တာ လက်စားချေမယ်”
တဲ့။ ဘုရင်ကြီးက ကြောက်လိုက်တာ။ သို့သော် ဘုရားအလောင်း
က သူလက်စားချေတာ မလုပ်ပါဘူး။ ဘုရင်ကြီးနဲ့သူနဲ့ လက်ဆွဲ
နှုတ်ဆက်ပြီး တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး အန္တရယ်မပြုရေးဆိုပြီး သစ္စာပြုကြ
တယ်။ ဘုရင်ကြီးကို လက်စားမချေခဲ့ဘူး။ အဲဒါ (၅၅၀) ဇာတ်
ထဲမှာပါတယ်။

အဲဒီ ဇာတ်လမ်းမှာ ခွင့်လွှတ်နိုင်တာ စဉ်းစားကြည့်ပေါ့။
ခွင့်လွှတ်နိုင်စရာ မဟုတ်ဘူးလို့ ထင်ကောင်းထင်လိမ့်မယ်။
ဘုရားအလောင်းတွေက ခွင့်မလွှတ်နိုင်လောက်တဲ့ အရာတောင်
မှ ခွင့်လွှတ်ပြီး ကျေအေးလိုက်သေးတာပဲ။ ကျန်တဲ့ဟာတော့
ဘာမှ မကျေအေးစရာ မရှိဘူး။ လုပ်တဲ့လူကပြီးခဲ့ပြီ။ “ဖြစ်သူ
အဟောင်း လုပ်သူအသစ်။” လုပ်တဲ့လူကတော့ အသစ်ပဲဒါ။
ဖြစ်တဲ့လူကတော့ ဒါအဟောင်းခံရတယ် သဘောထားပြီး
သည်းခံလိုက်တယ်။

သူ့အဖေကလည်း သေခါနီး မှာသွားတယ်။ “ငါ့သား ဒီယာဝု မင်းအရှည်မဖြစ်စေနဲ့၊ အတိုပဲဖြစ်စေ။ အရှည် မကြည့်နဲ့ အတိုကြည့်ဆိုတာ ရန်စတွေ ရှည်အောင်မလုပ်နဲ့၊” မင်းက လက်စားချေပြီးသတ်ရင် သူ့ရဲ့သားကလည်း မင်းကို လက်စား ချေပြီး သတ်မယ်၊ လက်စားချေလိုက် သူကသတ်လိုက်၊ ငါက သတ်လိုက်နဲ့ဆိုရင် မျိုးဆက်တွေကနော် ဘယ်တော့မှ ပြတ်နိုင် မှာမဟုတ်ဘူးလေ၊ ရှိတ်စပီးယား ပုံဝတ္ထုထဲမှာ ဒီလိုပဲ အချင်းချင်း ရန်ဖြစ်နေကြတဲ့ အမျိုးနှစ်မျိုးဟာ အပြန်အလှန် ကလွဲစားချေခဲ့ ကြတာရှိတယ် အဲဒီလိုမျိုးလိုပဲ။ လောကကြီးထဲမှာ အပြန်အလှန် သူသတ်ကိုယ်သတ် ဆိုလို့ရှိရင် ဘယ်တော့မှ ဒီဇာတ်လမ်းကြီး ဟာ ပြတ်တော့မှာမဟုတ်ဘူး။ အားလုံးဟာ သင်ပုန်းချေပြီးတော့ ရပ်တန်းက ရပ်လိုက်မယ်ဆိုရင်တော့ ပြတ်သွားပြီ။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ရန်ငြိုးရန်တေးတွေ မထားဘဲနဲ့ ဒွိကတော့ ဘယ်တော့မှ ရန်ငြိုးရန်တေး မထားဘူး၊ သူများတွေကတော့ ရန်ငြိုးတွေ ထားကြပေမဲ့ ငါတို့က မထားဘူး ဆိုတဲ့ သလ္လေခကျင့်စဉ်အရ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ပါ။

“ပရေဥပနာဟီ ဘဝိဿန္တိ” တခြားသူတွေက ရန်ငြိုးထား ကြတယ်၊ “မယ မေတ္တ အနုပနာဟီ ဘဝိဿာမ” ဒွိကတော့ ရန်ငြိုးမထားဘူး၊ ရန်ငြိုးဆိုတာ ဖြစ်စေတက်တဲ့ ဒေါသတရားကို အနာဂါမိမဂ်ဆိုတဲ့ သလ္လေခနဲ့ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားပစ်မယ်၊ ဘယ်တော့မှ ရန်ငြိုးဆိုတာ မလာတော့ဘူးလို့ ဒီလိုကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်ပါ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားဆေးဟာ လုံးဝ

ပျောက်တဲ့ဆေး။ ရန်ငြိုးဆိုတာ တစ်စမှ မကျန်အောင် လုပ်တာ၊ မေတ္တာနဲ့လုပ်တာက ခေတ္တခဏ ထိန်းထားတာ။ သီလနဲ့ထိန်းတယ် မေတ္တာနဲ့ထိန်းတယ်၊ နောက်ဆုံးမှာ အနာဂါမိမဂ်နဲ့ ဖယ်လိုက်တဲ့အခါ လုံးဝတစ်စမှ မကျန်တော့ဘူးတဲ့၊ ဒီလိုဆိုတယ်။

နောက်တစ်ခု ဘာတုန်း၊ လူတွေက ရန်ငြိုး မထားပေမယ့် လို့ လူတွေရဲ့စိတ်ထဲမှာ ဘာဖြစ်လဲဆိုရင် မကွဆိုတဲ့ တရားဆိုးတစ်ခု ရှိတယ်၊ မကွဆိုတာ မြန်မာလိုပြောရင်တော့ ကျေးဇူးကန်းတယ်လို့ ပြောတာ။ လူဟာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ကျေးဇူးဆိုတာ ရှိတတ်တယ်။ ရှိတဲ့အခါ အဲဒီကျေးဇူးကို မကွဆိုတာက ချေဖျက်ပစ်တာ၊ လုံးဝအသိ အမှတ်မပြုဘူး၊ ကိုယ့်ပေါ်လုပ်ခဲ့ဘူးတဲ့ ကျေးဇူးတရားကို အသိအမှတ်မပြုဘဲ ချေဖျက်ပစ်တာ။ နောက်ဆုံးမှာတော့ အမေအဖေ ကျေးဇူးတောင်မှဘဲ ကျေးဇူးမသိဘဲနဲ့ ချေဖျက်ပစ်တာမျိုးတွေ ရှိတယ်ပေါ့။ အဲဒါကို မကွလို့ ခေါ်တယ်။

လောကမှာ ကျေးဇူးသိတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ကျေးဇူးကန်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကျေးဇူးကန်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက များတယ်တဲ့။ အဲဒီမကွ ဆိုတဲ့ တရားဟာလည်းပဲ အဆိုးတရား တစ်ခုဖြစ်တယ်။ လူဆိုတာ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ အပေါင်းနဲ့ အသင်းနဲ့ မိသားစုနဲ့ ဒီလိုလာတာ။ တစ်ဦးပေါ် တစ်ဦး ကျေးဇူးဆိုတာ ရှိတယ်။ ကိုယ့်အပေါ်မှာ ကျေးဇူးပြုတယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ သက်မဲ့တွေကလည်း ကိုယ့်အပေါ်မှာ ကျေးဇူးပြုတာတွေ ရှိတယ်လေ။ မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ့်မိတ်ဆွေဆိုတာ မပြစ်မှား

ရဘူး ဆိုတဲ့အထဲမယ် သက်မဲ့တောင်ထည့်ပြီး နမူနာအနေနဲ့ စိတ်ဓာတ်ကောင်း ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ဟောထားတာရှိတယ်။ “ယဿ ရုက္ခဿ ဆယာယ၊ နိသီဒေယျ သယေယျဝါ” အရိပ်ကောင်းတဲ့ သစ်ပင်ကြီးအောက်မှာ ထိုင်ဖူးနားဖူး၊ အပူကနေ လွတ်အောင် သစ်ရိပ်မှာ ခိုဘူးတယ်ဆိုရင် အဲဒီသစ်ပင်ရဲ့ အကိုင်းအခက်ကို မချိုးနဲ့၊ မဖျက်စီးနဲ့၊ ဖျက်လိုဖျက်စီး မလုပ်ရဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို သစ်ပင်ကြီးက အရိပ်ပေးထားတာ၊ အဲဒီအရိပ်ပေးတဲ့ သစ်ပင်တောင်မှဘဲ မဖျက်ရဘူးလို့ ဒီလိုဆိုတာ။ လူဆိုရင်တော့ မပြောနဲ့တော့လေ၊ သစ်ပင်ကိုတောင် ကျေးဇူးတင်တာ။

အဲဒီတော့ ဒီနိုင်ငံမှာ လူဖြစ်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း နိုင်ငံကို ကျေးဇူးတင်ရမယ်ပေါ့၊ တင်စရာကို ရှာကြံ ကျေးဇူးတင်ရမယ်။ ဒီနိုင်ငံသားဖြစ်လို့ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာ သုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် ခွင့်ရတာ၊ ကျေးဇူးတင်စရာတွေ အများကြီးပဲ။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ရမယ်။ သာလွန်မင်းတရားကြီးရော ကျေးဇူးမတင်ဘူးလား၊ ကောင်းမှုတော်ဘုရားကြီး တည်ထားခဲ့တာ။ ဒီနိုင်ငံ ဂုဏ်ယူနေရတာ၊ ဘိုးတော်မင်းတရားကြီးလည်း ကျေးဇူးတင်ရမယ်၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို မင်းကွန်းမှာ ပုထိုးတော်ကြီးတို့၊ ခေါင်းလောင်းကြီးတို့၊ ရေကန်ကြီးတို့၊ ခြင်္သေ့ကြီးတို့ ဒါတွေလုပ်ခဲ့တာ။ မြန်မာပြည်က အောက်ကျ မကျန်ရစ်ဘူးလေ၊ ကျေးဇူးတင်ရမယ်။

ရွှေတိဂုံဘုရား တည်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ကျေးဇူးတင်ရမယ်။ ဒါတွေနဲ့ ဂုဏ်ယူရတာ၊ ပုဂံခေတ်က ဘုရားတွေ တည်သွားတာလည်း၊ ကျေးဇူးတင်ရမယ်။ ကျေးဇူးဆိုတာ ကြံဖန်ပြီးတို့ရဲ့ ဘိုးဘွား မိဘတွေက ကျေးဇူးတင်စရာကြီးပဲလို့ ဒီလိုဆိုလိုတာ။ အဲဒီတော့ အဲဒီကျေးဇူးတရားကို ချေဖျက်တာကို စာပေမှာ မကွဲလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီမကွဲဆိုတဲ့ အဆိုးတရားကို ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖယ်ရှားပစ်ရမယ်။ ကျေးဇူးကန်းတက်တဲ့ အကုသိုလ်စိတ် ကိုယ့်သန္တာန်မှာ မဖြစ်စေရဘူးတဲ့။ ကျေးဇူးတင်တက်ရမယ်။ “ပရေ မက္ခိဘဝိဿန္တိ” လူအများစုကတော့ တခြားလူတွေကတော့ ကျေးဇူးကန်းကြတယ်။ ငါတို့ကတော့ “မယမေတ္တ အမက္ခိ ဘဝိဿာမိ၊ သလ္လေခေါ ကရဏီယော” ငါတို့ကတော့ ဘယ်တော့မှ ကျေးဇူးမကန်းဘူး ကြံဖန်ပြီးတော့ ကျေးဇူးတင်ရမယ်။ ကြံဖန်ပြီးတော့ကို ကျေးဇူးတင်ရမယ်။ ကြံကြံဖန်ဖန် ကျေးဇူးတင်တယ်ဆိုတာ ရှိသမျှအကုန် ကျေးဇူးတင်ရမယ်။ သစ်ပင်ကအစ မြက်ပင်ကအစ အကုန်လုံး ကြံဖန်ပြီးတော့ ကျေးဇူးတင်ရမယ်။

အဲဒီတော့ ဒီကျေးဇူးကန်းတဲ့ တရားဆိုတာလည်း သောတာပတ္တိမဂ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်တို့ ဒီတရားတွေနဲ့ ဖယ်ရှားပစ်နိုင်မှ ကျေးဇူးကန်းမှုဆိုတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်ဟာ ပျောက်ကင်းသွားမှာ ဖြစ်တယ်။ ဒါက (၂၆)ခုမြောက်။

(၂၇)ခုမြောက်ကြတော့ ဘာတုန်းဆို လူတွေက ကျေးဇူးကန်းရုံတင် မကဘူး၊ ဘာလုပ်တတ်သေးတုန်း ဆိုတော့ ဂုဏ်ပြိုင်

တတ်သေးတယ်၊ သူနဲ့ငါနဲ့ အတူတူပဲ၊ ဘာထူးလို့လဲဆိုတာ လာတယ်၊ တစ်ချို့က ပြောတတ်သေးတယ်၊ သူလည်းထမင်းစား ကြီးတာ၊ ငါလည်း ထမင်းစားကြီးတာဆိုပြီး လုပ်လိုက်သေး တယ်၊ သူလည်း နှာခေါင်းပေါက်နဲ့ အသက်ရှူတာ၊ ငါလည်း နှာခေါင်းပေါက်နဲ့ အသက်ရှူတာ၊ (နှာခေါင်းနဲ့ အသက်ရှူတိုင်း တူရမှာလား။) တစ်ချို့ကတော့ ကြံကြံဖန်ဖန် အဲဒါတွေနဲ့ သွားပြီး တူတယ် လုပ်ချင်သေးတယ်လေ။ တူတယ် မတူဘူးဆိုတာ အရည်အချင်းနဲ့ ပတ်သက်တယ်လေ။ သူလည်း နှာခေါင်းနဲ့ အသက်ရှူတာ၊ ငါလည်း နှာခေါင်းနဲ့ အသက်ရှူတာ ဆိုပြီးတော့ ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင် လုပ်တတ်ကြသေးတယ်။ ပဋ္ဌာသီ အင်တူ ပြုတယ်ဆိုတာ ကိုယ်နဲ့ဘယ်သူမှ သာသူမရှိဘူး၊ ဗိုလ်မထားဘူး ဆိုတဲ့လူမျိုး၊ အဲဒါ ကောင်းတဲ့စိတ်ဓာတ် မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်ထက် သာရင် သာတယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုရမယ်။ ကိုယ့်ထက် အရည် အချင်းကောင်းရင် ကောင်းတယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုရမယ်။ ဒီလို အသိအမှတ်ပြု လေးစားရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လေးစားရမယ်။ ဒီလို စိတ်ဓာတ်မျိုးကသာ မွန်မြတ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို ပဋ္ဌာသီဆိုတဲ့ ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင် လုပ်တတ်တဲ့စိတ်မျိုး၊ ဂုဏ်ပြိုင်ပြီး ဘယ်သူမှ ဗိုလ်မထားဘူးဆိုတဲ့ စိတ်ဟာ ကောင်းတဲ့ စိတ် မဟုတ်ဘူး။ ပြန်စဉ်းစားကြည့်တော့ အရပ်ထဲမှာ “ဗိုလ်မထားဘူးဟေ့” လို့ အော်တဲ့ကောင်က လူကောင်းလား လူဆိုးလား၊ လူဆိုးကသာ အဲဒီလိုပြောတာနော်။

အဲဒီလို ပဠာသဆိုတဲ့ တရားကလည်း ကောင်းတဲ့တရား မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ ပဠာသီ ဘဝိဿန္တိ” အများစု တခြားလူတွေက ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင်တွေ လုပ်ကြတယ်။ “မယ မေတ္တ အပဠာသီ ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော” အဲဒီလိုစိတ်ဓာတ်မျိုး ဒို့သန္တာန်မှာ မမွေးဘူးလို့ သလ္လေခ အကျင့်တရားကို ကျင့်ကြတယ်။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ဖြစ်လာလို့ရှိရင် ဒီစိတ်ဓာတ်တွေ မရှိတော့ဘူး။ ရိုကျိုးသွားတယ်။ တန်ဖိုးကို သိလာတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အဆင့်အတန်းကို သိလာတယ်။

နောက်တစ်ခု (၂၈)က ဘာတုန်းဆိုရင် ဣဿာ၊ လူတွေမှာ သူများကြီးပွားတာကို မရှုနိုင် မနာလို မရှုစိမ့်ဖြစ်တာ ကို ဣဿာ လို့ ခေါ်တယ်။ ကိုယ့်ထက်သာသွားရင် မကြိုက်နိုင် ဘူး။ ခံပြင်းတယ်။ စီးပွားရေးပဲ သာသာ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာပဲ သာသာ၊ ပညာရေးပဲသာသာ၊ ကိုယ့်ထက်သာလို့ရှိရင် မခံနိုင်ဘူး။ အဲဒါကို ဣဿာ လို့ခေါ်တယ်။ လူဆိုတာ သူ့အရည်အချင်းနဲ့သူ သာတဲ့ လူလည်း ရှိမှာဘဲလေ၊ သာတဲ့လူကို ဝမ်းမသာနိုင်ဘူး၊ မုဒိတာ တရား မထားနိုင်ဘူး ဣဿာဖြစ်တယ်။ ဣဿာဖြစ်တဲ့ အခါ ဣဿာနောက်က ဘယ်သူနဲ့ တွဲဖက်လာတုန်းဆို ဒေါသနဲ့ တွဲဖက်လာတာ။ ဣဿာဖြစ်လာပြီ ကိုယ့်ထက်သာမှာ စိုးရိမ်လာ ပြီဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တစ်ဖက်သားကို ရန်လုပ်လာတဲ့ သဘော ရှိတယ်။ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။

အနောက်နိုင်ငံမှာ စက်တံစီးတာပြိုင်ဖို့ အမျိုးသမီး နှစ်ယောက် ပထမတစ်ယောက်က သရဖူ၊ ချန်ပီယံကို ပိုင်ဆိုင် ထားတယ်။ နောက်တစ်ယောက်က အရည်အချင်း သူ့ထက် သာလာတဲ့အခါ သူနဲ့ယှဉ်ပြိုင်လို့ရှိရင် သူရှုံးနိုင်တယ်။ အဲဒီ ဘာလုပ်တုန်းဆိုရင် လူမိုက်ငှားပြီးတော့ ခြေထောက်ကို ကျိုးအောင်ရိုက်ခိုင်းတယ်။ ဒါမျိုးတွေ အများကြီးပဲလေ။ ကိုယ်နဲ့ ပြိုင်လာလို့ရှိရင် မခံနိုင်ဘူး။ ဒါလူတွေမှာ ရှိသလို တိရစ္ဆာန်တွေ မှာတော့ မပြောနဲ့ ပြိုင်ဘက်မထားဘူး။ တိရစ္ဆာန်တွေဆိုရင် ဆင်တွေလည်း၊ အုပ်စုနဲ့နေတာပဲ။ ကျွဲတွေလည်း အုပ်စုနဲ့နေတာပဲ။ ယှဉ်ပြိုင်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင် လက်မခံဘူး။ စိတ်ဓာတ်ကိုက အဲဒီလိုဖြစ်နေတာ။ ကိုယ့်ထက်သာမယ်ဆိုရင် မရဘူးတဲ့။ အဲဒါကို ဣဿာ လို့ ခေါ်တယ်။

လောကကြီး တစ်ခုလုံးကိုကြည့်။ လူသားတွေတင် မဟုတ်ဘူး၊ ဣဿာဆိုတာ လွှမ်းမိုးနေတာ။ မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ ဣဿုကီ ဘဝိဿန္တိ” ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ငါမှတစ်ပါး သော ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လောကမှာ ရှိတဲ့လူတွေဟာ ဣဿာလို့ဆိုတဲ့ Jealousy တွေ များနေကြတယ်။ ငါတို့တော့ ဘယ်သူ့အပေါ်မှာ Jealousy မထားဘူး၊ ကိုယ့်ထက် သာချင်သာပါစေ၊ သူကြိုးစား လို့သာတာ၊ သူကံကောင်းလို့သာတာ၊ ငါထက်သာသွားတာ ဝမ်းသာနိုင်ရမယ်၊ ဒီလိုပဲ မြင့်မြတ်တဲ့စိတ်ဓာတ်ကို ထားရမယ်။

ဒီဣဿာ မစ္ဆရိယဟာ ဒေါသနဲ့တွဲလာလို့ ဖြစ်လာတာ။ သောတာပန် ဖြစ်သွားရင်တော့ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ပျောက်သွား

တယ်လို့ ဒီလိုဆိုတယ်။ သောတာပန်မှာ ကုဿာမရှိတော့ဘူး၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဆိုတဲ့ သလ္လေခနဲ့ ဖယ်ရှားပစ်လို့ရတယ်။ သောတာပန်ဖြစ်သွားရင် Jealousy မရှိတော့ဘူး၊ ကုဿာလည်း သံယောဇဉ်တစ်မျိုးပဲလေ။ စိတ်ထဲမှာ စွဲပြီးချည်နှောင်ထားတတ်တဲ့ အရာတစ်ခုပဲ။ Jealousy ဖြစ်နေပြီဆိုရင် မမေ့ဘူးသူက။ စိတ်ထဲမှာ စွဲမြဲနေတတ်တယ်။ အဲဒါကိုလည်း ဖယ်ရှားပစ်ရမယ်။ သောတာပတ္တိမဂ်ဆိုတဲ့ သလ္လေခတရားဖြင့် ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားပစ်ပါတဲ့။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ အဲဒီလို မမြင့်မြတ်တဲ့ ကုဿာတရားမျိုးကို မဖြစ်ပါစေနဲ့။ ဒီလိုဆိုလိုတာ။

နောက်တစ်ခုကမစ္ဆရိယ၊ မစ္ဆရိယဆိုတာ ကိုယ်သာ ကြီးပွားချင်တာ၊ ကိုယ်သာ ပိုင်ဆိုင်ချင်တာ၊ ကိုယ်သာ အောင်မြင်ချင်တာ။ ဒါကျတော့ သူများကိုယ်လိုဖြစ်လာမှာကို မကြိုက်တဲ့ သဘော။ မစ္ဆရိယဆိုတာ နှမောတာ သက်သက်မဟုတ်ဘူး၊ ခုနကတုန်းက ကုဿာလို သူများရဲ့ အောင်မြင်မှုကို မနာလိုတာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ဒါက ကိုယ့်ရဲ့အောင်မြင်မှုကို သူများနဲ့ မဆက်ဆံချင်တာ၊ ကိုယ့်ရဲ့အောင်မြင်မှုကို ကိုယ်ပိုင်ပဲထားချင်တာ၊ သူများတွေကို ကိုယ့်လိုဖြစ်မလာစေချင်တဲ့ သဘော၊ ဒါကြောင့်မို့စာက အဓိပ္ပါယ်ဖော်တဲ့အခါ မစ္ဆရိယဆိုတာ “မာဏဒံ အစ္ဆရိယံ အညေသံ ဟောတု” ဒီအံဩဖွယ် အခြေအနေကောင်းတစ်ရပ်ဟာ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ မဖြစ်ပါစေနဲ့၊ ငါသာရှိပါစေဆိုတဲ့ဟာမျိုး၊ ကိုယ့်အတွက် ကိုယ်သာကြည့်တာကို မစ္ဆရိယလို့ခေါ်တယ်။ ကိုယ့်အတွက်ပဲ ကြည့်တယ် သူများအတွက် မကြည့်

ဘူးနိုင်ဘူး၊ မစ္ဆရိယဆိုတာ သိပ်ကြီးကျယ်လာပြီ ဆိုလို့ရှိရင် ကိုယ့်ပစ္စည်းလည်း သူများကိုင်ကြည့်တာ မကြိုက်တော့ဘူး ကိုင်ကြည့်လို့ မကြိုက်ရုံတင် မကဘူး၊ လျှာတဲ့တန်းတဲ့ လူတွေကို အလကား ဖြုန်းပစ်နေတာ၊ ဘာအကျိုးရှိလို့ ကျွေးနေကြတာ တုန်း၊ သူများကျွေးတာတောင် သွားပြီးတော့ ကန့်ကွက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်တက်တယ်။ မစ္ဆရိယ လို့ခေါ်တယ်။ မစ္ဆရိယ အားကြီးလာတယ် ဆိုလို့ရှိရင် ကိုယ်ကိုယ်တိုင် မလှူရုံမကဘူး၊ သူများလှူတာကိုပဲ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ သာဓုခေါ်ခြင်း မဖြစ်နိုင်ဘူး တဲ့ ပိတ်ပင်လိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ ဝင်လာတတ်တယ်၊ အင်မတန်မှ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ မစ္ဆရိယ။

မစ္ဆရိယသဘောဟာ တိရစ္ဆာန်တွေတောင်မှာ ထင်ရှား တယ်လေ၊ ကိုယ့်အိမ်မှာ မွေးထားတဲ့ ကြောင်ကလေးတွေ၊ ပါးစပ်ထဲ ကြွက်ရောက်လာရင် ဘာလုပ်လဲ၊ မာန်ဖီတယ် မဟုတ်လား၊ မာန်ဖီတာဟာ ကြွက်ကို မာန်ဖီတာ မဟုတ်ဘူး၊ နောက်ထပ် သူ့ကြွက်ကိုလာလုမဲ့ ကြောင်ကို မာန်ဖီတာ။ သူပါးစပ်ထဲက အစာကိုလာလုတဲ့ အကောင်ကို မာန်ဖီတာ၊ သိမ်းပိုက်လိုက်တာလေ။ သိမ်းပိုက်လိုက်ပြီးတော့ လာမထိနဲ့ ဆိုတာမျိုး၊ “ဒါငါ့ဟာ” တဲ့၊ အဲဒါမစ္ဆရိယပဲ။ မစ္ဆရိယဟာ ဒေါသနဲ့ တွဲလာတဲ့ တရားတစ်ခုပဲပေါ့။ ဒီလိုဆိုလိုတာ။

အဲဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ မစ္ဆရီ ဘဝိဿန္တိ” တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ကိုယ်သာကြီးပွားချင်တဲ့ မစ္ဆရိယ တရားတွေ လွှမ်းမိုးပြီး နေကြတယ်။ “မယမေတ္တ အမစ္ဆရီ

ဘဝိဿာမ” ဒို့ကတော့ မစ္ဆရိယစိတ်ဓာတ်ကို ကင်းအောင် ကြိုးစားမယ်၊ သလ္လေခတရားနဲ့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်မယ်။ ဒီလိုစိတ်ထားပြီး ကျင့်ပါ။

သောတာပန်ဖြစ်သွားရင် မစ္ဆရိယတရား ကင်းသွားတယ်၊ ကိုယ်သိတဲ့တရားကို လူတိုင်းသိစေချင်တယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ သောတာပန် ဖြစ်သွားလို့ရှိရင် သောတာပန်ရဲ့ စိတ်ထားနှစ်မျိုးကို စာပေကျမ်းဂန်မှာ ဖော်ပြထားတာရှိတယ်၊ သောတာပန် ဖြစ်သွားလို့ တရားထူး တရားမြတ်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာတဲ့ (၁)ကိုယ်သိတဲ့ တရားကို ဒီလူတိုင်း သိစေချင်တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ သူ့မှာဖြစ်တယ်၊ (၂)ကိုယ်သိပါတယ်ဆိုတာကို ကြွားဝါပြီး ထုတ်ပြောဖို့အတွက် အင်မတန်မှ ဝန်လေးတယ်၊ ကိုယ်သောတာပန် ဖြစ်ပြီလို့ ဘယ်တော့မှ မကြေငြာဘူး။ သို့သော် ကိုယ်သိတဲ့တရားကို လူတိုင်းသိစေချင်တယ်။ ကဲရွှေအိုးကြီးပိုင်ထားတဲ့ လူတစ်ယောက်က အဲဒီရွှေကို အရပ်ထဲမှာလိုက်ပြမှာလား၊ ငါ့မှာ ဒီရွှေအိုးကြီးရှိတယ် ဆိုပြီးတော့မပြဘူး၊ မဟုတ်လား၊ မပြဘူး၊ လူမသိအောင် သိမ်းထားတယ်။ အဲဒါလိုပဲ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူသောတာပန်ဖြစ်တာကို လူသိမှာစိုးတယ်၊ သို့သော် သူသိတဲ့တရားကို လူတိုင်းသိစေချင်တယ်၊ ဒီစိတ်ဓါတ်ရှိတယ်။ အဲဒီလိုဆိုလိုတာ။

အဲဒီတော့ မစ္ဆရိယတို့ဆိုတာ အင်မတန်မှ ကြီးမားတဲ့ အညစ်အကြေး၊ အတော်အတင့် ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယနည်းသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူတော်ကောင်း ဖြစ်တာပဲ။ လူထဲမှာ လူတော် လူကောင်းလို့ ခေါ်ရတဲ့ အနေအထားမျိုး ရောက်တယ်။

နောက်တစ်ခါ (၃၀) မြောက်တရားကတော့ “သဌ” လို့ ခေါ်တယ်။ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတယ်လို့ ဘာသာပြန်တယ်။ ဒီအဓိပ္ပါယ်ကြည့်ရင် ကောက်ကျစ်တယ်၊ စဉ်းလဲတယ်ဆိုတာ သိပ်ပြီးတော့ အဓိပ္ပါယ် မပေါ်ဘူး။ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတယ် ဆိုတာ ဘာမှန်းမသိဘူးဖြစ်တယ်၊ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲတယ် ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်က ဘာကို ပြောတာတုန်းဆို ကိုယ့်မရှိတဲ့ဂုဏ်ကို ရှိတယ်လို့ထင်အောင် လုပ်ပြချင်တာ။ သောတာပန် မဟုတ်ဘဲနဲ့ သောတာပန် ဖြစ်တယ်လို့ လုပ်ပြချင်တယ် ဥပုသ်သီလ မစောင့် ပဲနဲ့ ဥပုသ်သည်လို့ ထင်အောင်လုပ်ပြတယ်။ ဒီလိုဟာမျိုး ဟန်ဆောင်တာလို့ပြောတယ်။

“သဌ ကေတဝေ” ဟန်ဆောင်တာ၊ ဘယ်လိုဟန်ဆောင် တုန်းဆို ငှက်မုဆိုးတွေ ဟန်ဆောင်ပုံကို ပြောပြမယ်၊ ငှက်မုဆိုး တွေက ငှက်ကလေးတွေ သူတို့ဆီလာနားအောင် သစ်ခက်တွေနဲ့ ကိုယ်ကို ဖုံးထားတာ၊ ကိုယ်ဖုံးထားပြီးတော့ မလှုပ်မယှက် နေလိုက်တဲ့အခါ ငှက်ကလေးတွေက သစ်ပင်လို့ထင်ကြတယ်။ ငှက်ကလေးတွေ သစ်ပင်လို့ထင်အောင် ဟန်ဆောင်တာ၊ လာ နားပြီဆိုတော့မှ ဖမ်းတာ။ အဲဒီ ဝေဝါးသွားအောင် ဟန်ဆောင် တာကို သဌလို့ခေါ်တယ်။ မရှိတာကို အရှိလုပ်တယ်။ မရှိတဲ့ ဂုဏ်ကို အရှိလုပ်တာကိုပဲ ဒီနေရာမှာ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတယ် လို့ ဒီလိုပြောတာ။

အဲဒီကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း လောက မှာမရှိဘဲနဲ့ ရှိချင်ယောင်၊ သူဌေးမဟုတ်ဘဲနဲ့ သူဌေးယောင်

ဆောင်တယ် ဒါမျိုးတွေ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတဲ့ ဟာတွေလို့ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။ အဲဒီလို ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတာ မျိုးတွေဟာ လောကကြီးမှာ အများကြီးရှိတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ သဌာ ဘဝိဿန္တိ၊ မယ မေတ္တ အသဌာ ဘဝိဿမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော”။ လောကကြီးမှာ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကောက်ကျစ်ကြတယ်၊ စဉ်းလဲကြတယ်၊ ကိုယ့်မရှိတာကို အရှိ လုပ်ပြီးတော့ ကြွားကြတယ်၊ ငါတို့ကတော့ အဲဒီစိတ်ဓါတ်မျိုး မထားဘူး။ ရှိမှရှိတယ် ပြောမယ်၊ မရှိရင်မရှိဘူး၊ ဟန်မဆောင်ဘူး ဟန်ဆောင်ဝံကြွားတာမျိုး မလုပ်ဘူး၊ ကိုယ့်စိတ် ဆုံးမတယ်၊ ဒါလည်းပဲ သောတာပန်လောက် ဖြစ်သွားရင် ဟန်ဆောင်ဝံကြွား တာ မရှိတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့်မို့ သောတာပတ္တမဂ်ဆိုတာနဲ့ ဖယ်ရှားလို့ ရသွားတယ်။

နောက်တစ်ခုက ဘာတုန်းဆို မာယာလို့ခေါ်တယ်၊ လူတွေက ပြောကြတယ်၊ “မာယာများတယ်၊ မာယာများတယ်” ဆိုတာ၊ မာယာများတယ်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်တာတုန်း။ စာပေမှာ သေသေချာချာ မာယာဆိုတာ ဘာကိုပြောတာတုန်းဆို “ကိုယ့်ရှိတဲ့ အပြစ်ကို ဖုံးကွယ်ဖို့ ကြိုးစားတာ၊ အပြစ်ရှိရဲ့သားနဲ့ အပြစ်မရှိချင်ယောင် ဆောင်တာကို မာယာလို့ခေါ်တယ်။” ခုနကလည်း ဂုဏ်မရှိဘဲနဲ့ ဂုဏ်ရှိချင်ယောင် ဆောင်တယ်။ အခုဟာက အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းဖို့ ကြိုးစားတာ၊ ကိုယ့်ရှိတဲ့အပြစ်ကို ဖုံးဖို့ကြိုးစားတာ။ လူဆိုတာကတော့ ကိုယ့်ရှိတဲ့ အပြစ်ကို ဖုံးကြတာပဲ။ အကုသိုလ်ဆိုတာ ဖုံးကွယ်ပြီးတော့ လုပ်ကြတယ်။

ဆိုလိုတာက မာယာကျတော့ ဒီထက် ပိုပြင်းထန်တယ်။ ကိုယ့်မှာ ရှိတဲ့အပြစ်ကို အပြစ်ကျူးလွန်ထားပြီးတော့ အပြစ်မကျူးလွန်ချင် ယောင် ဆောင်တယ်။ ဟန်ဆောင်တာပေါ့နော်၊ သူ့ခိုးက လူဟစ် ဆိုတာလိုပေါ့။ ခိုးတာက သူပဲ၊ သို့သော် သူကနေပြီးတော့ လူကောင်းယောင် ဆောင်ပြီးလုပ်တာ။ ကိုယ့်အပြစ်ကိုဖုံးတာ။ “သူ့ခိုးက လူဟစ်တယ်”ဆိုတာ မာယာကိုဆိုလိုတာပေါ့နော်။

အဲဒါမျိုးတွေက လောကမှာအများကြီး လူသတ်မှုတစ်ခု ကိုယ်က ကျူးလွန်ထားပြီးတော့ ကိုယ်ကပဲ ဒီလူသတ်မှုကို ပုလိပ် သွားတိုင်တယ်၊ သတ်တာက ကိုယ်ကိုယ်တိုင်၊ ဒါပေမဲ့သူများက သတ်သွားသယောင်ယောင် အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းဖို့ ကြိုးစားတယ်။ ဒါမျိုးတွေက ကနေ့ခေတ်မှာ ရှိတာပဲ။ အဲဒီလို မာယာဆိုတဲ့ ဟာက မရိုးသားတဲ့တရား၊ လှည့်စားတက်တဲ့တရား မကောင်းတဲ့ တရားတစ်ခုဖြစ်တယ်ပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ မာယာဝီ ဘဝိဿန္တိ” လောကမှာ တခြားလူတွေဟာ မာယာများ ကြတယ်၊ လှည့်စားတက်ကြတယ်၊ တစ်ဖက်သားက လူကောင်း ထင်သွားအောင် လုပ်တတ်တယ် “မယ မေတ္တ အမာယာဝီ ဘဝိဿာမ” ဒွိကတော့ ရိုးသားမယ် ဖြောင့်မတ်မယ်၊ အရှိကို အရှိအတိုင်း မဟုတ်တာလုပ်ရင် လုပ်တယ်၊ မာယာမရှိဘူး၊ ဒီလိုဆိုလိုတာ။

အဲဒီမှာ ဘုရားအလောင်းတွေဟာ တော်တော်များများက ရိုးသားကြတယ်၊ ဖြောင့်မတ်တယ်၊ ရိုးသားတာကိုပဲ လူတွေက အတယ်လို့ ထင်နေတတ်ကြတယ်။ စိတ်ဓာတ်က ရိုးဖြောင့်တာ

ဆိုတာ ရိုးအတာနဲ့မတူဘူး။ ဖြောင့်မတ်တာ မဟုတ်တာ လုပ်လို့ ရှိရင် မခံနိုင်ဘူး။ ကိုယ်မဟုတ်တာလုပ်လဲ ကိုယ့်ဟာကိုသိတယ်၊ တစ်ခါတုန်းက ဇာတ်လမ်းလေးတစ်ခု ရှိတယ်။ ဇာတကထဲက ဇာတ်လမ်းလေး၊ ဘုရားအလောင်းက အဲဒီဘဝမှာ တကယ့် အောက်တန်းကျတဲ့ မျိုးရိုးမှာ ဖြစ်တယ်။ “ဆပက” လို့ ခေါ်တယ် ခွေးသားချက်စားတဲ့ လူမျိုး၊ အင်မတန်မှ အောက်တန်းကျတဲ့ လူမျိုး၊ ဆင်းရဲတယ်။

တစ်ရက်ကျတော့ သူ့အမျိုးသမီးက သရက်သီး ချင်ချဉ်း တတ်တယ် ချင်ချဉ်းတတ်တဲ့အခါ သရက်သီး စားချင်တယ် ပူဆာတာပေါ့။ သရက်သီးကလည်း အဲဒီအချိန် ဘယ်မှာမှမရှိဘူး၊ ဈေးထဲမှာလည်း မရှိဘူး၊ သရက်သီးတုန်းနေပြီ၊ သို့သော် ဘုရင် ဥယျာဉ်ထဲက သရက်ပင်မှာတော့ သရက်သီးတွေ ရှိနေသေး တယ်။ အဲဒါ သွားခိုးတာ၊ စွန့်စွန့်စားစား သွားခိုးတာ၊ မယား ခိုင်းတော့ လုပ်တယ်ထင်ပါတယ်၊ ညဘက် သရက်ပင်ပေါ် တက်ပုန်းပြီး သရက်သီးခိုးဖို့ ကြိုးစားတယ်၊ မနက်ကျတော့ ဘုရင်ကြီးနဲ့ ပရောဟိတ်က စောစောစီးစီး သရက်ပင်အောက် ရောက်လာတယ်၊ သူပြန်ဆင်းဖို့ ခက်နေတော့ အသာလေး ပုန်းနေတယ်။ ဘုရင်ကြီးက ပုဏ္ဏားကြီးဆီက ဗေဒင်သင်ချင်တာ၊ ဘုရင်ဆိုတော့ သူက ပုလ္လင်ပေါ်မှာထိုင်တယ်၊ သရက်ပင် အောက်မှာ ခုံကအမြင့် ပုဏ္ဏားကြီးက အောက်ကနေထိုင်ရ တယ်၊ ဆရာကအောက်က တပည့်က အပေါ်က၊ လုပ်ပုံက။

အဲဒါကို ဘုရားအလောင်းသူခိုးက မကျေနပ်ဘူး၊ ဆရာ
ဆိုတာ အပေါ်ကနေရမှာ၊ ဒီဘုရင်က တော်တော်ကို တရား
မစောင့်တာပဲ။ ဒီပုဏ္ဏားကြီးကလည်း ပိုက်ဆံရပြီးရော
အောက်တန်းကျလိုက်တာ။ ပြီးတော့ သူ့ကိုယ်သူ ပြန်ကြည့်ပြီး
ငါလည်းတော်တော်ဆိုးတဲ့ကောင်၊ မိန်းမစကား နားထောင်ပြီး
တော့ သူများမပေးတဲ့ ပစ္စည်းခိုးတယ်ပေါ့။ ဒီတော့ ဒို့သုံးယောက်
စလုံးဟာ လူဆိုးချည်းပဲဆိုပြီးတော့ သစ်ပင်ပေါ်က ခုန်ချလိုက်
တာ ပုဏ္ဏားနဲ့ဘုရင်ကြား ခုန်ချလိုက်တာ၊ ဘွားကနဲဆိုတော့
လန့်သွားကြတယ်။

သူကပြောတယ်၊ “ဘုရင်ကြီးကလည်း အာဏာရှိတယ်
ဆိုပြီးတော့ တရားကို မစောင့်ဘူး၊ ကိုယ့်ဆရာရဲ့ အထက်က
နေပြီးတော့ ပညာသင်တယ်၊ ဒါဘုရင်ကြီး မတရားဘူးတဲ့၊
လောကရဲ့ကျင့်ဝတ်ကို ဖောက်ဖျက်တယ်။ ဒီပုဏ္ဏားကြီးကလည်း
ပိုက်ဆံရပြီးရော၊ ဘုရင်ကြီးဆီက ဆုလာဘ်ရပြီးရော ဆိုပြီးတော့
အောက်ကနေထိုင်ပြီးတော့ တပည့်ကို အပေါ်က တင်ပြီးတော့
ပညာသင်တယ်၊ အတော်မတရားတဲ့ ပုဏ္ဏားကြီးပဲ။ ကျွန်ုပ်က
လည်းပဲ မိန်းမစကားနားထောင်ပြီး သရက်သီးလာခိုးတာ၊
ကျွပ်လည်း မတရားဘူးတဲ့၊ ဒီမတရားမှုတွေကို ဒီအတိုင်း
ထားလို့မဖြစ်ဘူး၊ ထုတ်ဖော်ရမယ်” ဆိုပြီးတော့ မတရားတာတွေ
ကို ပြောသွားတာနော်။

သူလည်း မတရားဘူးဆိုတာကိုသိတယ်၊ မဟုတ်တာတွေ
လုပ်တယ်ဆိုတာ သိတယ်ဆိုတော့ အဲဒါဟာ မာယာမရှိတဲ့

သဘောပဲ။ မဟုတ်တာကို မဟုတ်တာလို့သိ၊ လိမ်ညာပြီးတော့ မလုပ်ဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့်မို့ “ပရေ မာယာဝီ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္တ အမာယာဝီ ဘဝိဿာမ” သူများတွေ မာယာများပေမဲ့လို့ ငါတို့က မာယာ မများစေရဘူးလို့ သလ္လေခကျင့်စဉ်နဲ့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ပါလို့ ဒီလိုဆိုလိုတာပေါ့။

နောက် (၃၂)ခုမြောက်ကတော့ ထဒ္ဒန္တ အထဒ္ဒ။ လူတွေမှာ စိတ်ဓာတ်က ခက်ထန်တာရှိတယ် ခက်ထန်ပြီဆိုလို့ ရှိရင် လေးစားရမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရိုက္ခိုးရမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မသိဘူး။ စပါးကြီးမြေဟာ သံချောင်းကြီးမြိုထားရင် ကွေးလို့မရသလို သူကလည်း ခေါင်းလေးမော့၊ ခါးကော့ပြီး လူကြားထဲမှာ လျှောက်တယ်။ ကိုယ့်ထက်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ဦးမညွတ်နိုင်ဘူး။ အဲဒီလို ထဒ္ဒ မာနတွေနဲ့ ခက်ထန်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၊ လူ့ယဉ်ကျေးမှုကို ဖျက်ဆီးတဲ့ မာနနဲ့ခက်ထန်တဲ့ ခက်ထန်မှုမျိုးဟာ စိတ်ရဲ့ အညစ်အကြေး တစ်ခုပဲတဲ့။ အဲဒါကြောင့်မို့ အဲဒီခက်ထန်လာရင် မကောင်းဘူးလို့ ဒီလိုပြောတာနော်။ ဒါကြောင့်မို့ “ပရေ ထဒ္ဒါ ဘဝိဿန္တိ” တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေက ခက်ထန်တယ်၊ မာနကြီးကြ တယ်၊ မာနနဲ့ခက်ထန်ပြီးတော့ နေကြတယ်၊ ဘယ်သူမှ အလေး မပြုနိုင်လောက်အောင် နေကြတယ်၊ “မယ မေတ္တ အထဒ္ဒါ ဘဝိဿာမ” ဒို့ကတော့ ဒီလိုမာနကြီးတစ်ခွဲသားနဲ့ မျက်နှာ သေကြီးနဲ့တော့ မနေဘူးနော်၊ အားလုံးရိုသေရမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ရိုသေ မယ်၊ လေးစားရမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် လေးစားတယ်၊ အသိအမှတ်ပြုမယ် ဆိုတဲ့ ဒီစိတ်ဓာတ်မျိုး မွေးမယ်ဆိုပြီးတော့ သလ္လေခကျင့်စဉ်ကို ကျင့်သွားတာပဲ။

ဒီမာနဆိုတဲ့ တရားကလည်း သောတာပန်ဆိုရင် အပါယ်ကျလောက်တဲ့ မာနကိုယ်လို့ရသွားပြီ။ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ဆိုရင် လျော့ချလို့ရသွားပြီ။ ရဟန္တာဖြစ်မှ နောက်ဆုံး မှာ ဒီမာနကကင်းသွားတာ။ ဒီနေ့မှာ မာနနဲ့ခက်ထန်တာလည်း ရှိတယ်၊ ဒေါသနဲ့ ခက်ထန်တာလည်းရှိတယ် ဒေါသကတော့ အနာဂါမ်ဖြစ်ရင် ပျော့သွားပြီး။ မာနကျန်သေးတယ်၊ မာနက တော့ ရဟန္တာဖြစ်မှပျောက်သွားမှာ။ ဒါလည်းပဲ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမဲ့တရားတစ်ခု။

အဲဒီတော့ မာနတို့ဒေါသတို့ကြောင့် စိတ်ခက်ထန်တဲ့ အနေအထားမျိုးကနေ ပိုပြီးတော့ နောက် (၃၃)ခုမြောက်က အတိမာနတဲ့၊ ကိုယ့်ကိုကိုယ် သိပ်ပြီးအထင်ကြီးလွန်းတဲ့ မာန။ ဘယ်သူမှ ဗိုလ်မထားဘူးဆိုတဲ့ အထင်းကြီးလွန်းတဲ့ မာနက လည်းပဲ တရားထူးတရားမြတ်ရဖို့အတွက် အင်မတန်မှ အနှောက်အယှက်ကြီး ဖြစ်တယ်ပေါ့နော်၊ အဲဒီလို အနှောင့် အယှက် ဖြစ်သောကြောင့် သူကလည်းပဲ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ တွေတွက် လမ်းပိတ်တက်တဲ့ အရာဖြစ်တယ်ပေါ့ ဒါကြောင့်မို့လို့ မာနသိပ်ကြီးလွန်းတာ မကောင်းဘူး၊ ရိုသေရမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ရိုသေ ရမယ်၊ ထားသင့်တဲ့မာန၊ မထားသင့်တဲ့မာန ခွဲသိရမယ်။ ထားသင့်တဲ့ မာနဆိုတာ “သူတောင် တရားထူးတရားမြတ် ရသေးတာပဲ၊ ငါလည်း တရားထူးတရားမြတ်ရအောင် ကျင့်မယ်” ဆိုတဲ့ မာနမျိုး ထားရမယ်ပေါ့၊ မထားသင့်တဲ့ မာနဆိုတာက “ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ငါလောက် အရည်အချင်းမရှိဘူး၊ ငါ့လောက်

မတော်ဘူး”ဆိုတဲ့ ကိုယ့်အရည်အချင်းကို ထိပ်တန်းတင်ပြီးထားတဲ့ မာနမျိုးကျတော့ မထားကောင်းဘူး။ အဲဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ အတိမာနီ ဘဝိဿန္တိ၊ မယ မေတ္တ အနတိမာနီ ဘဝိဿာမ” တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေက မာနတရားကြီးကြီးမားမား ထားလေ့ရှိကြတယ်။ ငါတို့ကတော့ ဒီမာနတရားကို လျော့ချမယ်၊ မာနမကြီးလွန်းစေရဘူး။ အဆိုးဘက်ကို ဦးတည်သွားတဲ့မာနမျိုး ကိုယ့်သန္တာန်မှာ မရှိစေရဘူးလို့ ဒီလိုဆိုတာနော်။ ဒီမာနကလည်း ရဟန္တာဖြစ်တော့မှ လုံးဝကင်းစင်သွားတယ်ပေါ့။

နောက်တစ်ခုက လူတွေဟာ ပြောလို့ဆိုလို့ ဆိုဆုံးမလို့ အကြံပေးလို့ ကောင်းတဲ့လူတွေရှိတယ်။ မကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း အများကြီးပဲ။ အပြောမခံဘူးနော်၊ အမေ အဖေတောင်မှ အပြောမခံတဲ့ သားသမီးမျိုး ရှိသေးတယ်နော်။ တစ်ခါတုန်းက မီးရထားနဲ့ခရီးသွားတော့ ဘူတာတစ်ခုမှာ ရပ်တယ်။ ရပ်တော့ အဲဒီမှာ သားအမိနှစ်ယောက် စကားများနေကြတယ်။ သမီးက ဘာပြန်ပြောတုန်းဆို “တော့လုပ်စာ စားနေတာမဟုတ်ဘူး၊ ကျုပ်လုပ်စာ ကျုပ်စားနေတာ”ဆိုပြီး အမေကို ပြန်ဟောက်တယ်။ အဲဒါမျိုးတွေရှိတယ်။ အမေက ဆုံးမနေတဲ့ သဘောကို လက်မခံဘူး။ အဲဒါမျိုးကို ဒုဗ္ဗစလို့ခေါ်တယ်။ အပြောရခက်တယ်၊ လျှာမရှည်နဲ့ဆိုတာကတော့ သူတို့ရဲ့ လက်သုံးစကားပေါ့နော်၊ လျှာရှည်တယ်၊ လျှာမရှည်နဲ့၊ ဆရာလာမလုပ်နဲ့လို့ တုံ့ပြန်တယ်။ လာပြောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အကြံဉာဏ်ပေးချင်ပေမဲ့ ပေးလို့မရတော့ဘူး၊ ဆရာလာလုပ်တယ်၊ လျှာရှည်တယ်လို့ ထင်တယ်။

လောကလူတွေက ဆရာလာမလုပ်နဲ့ လျှာမရှည်နဲ့ဆိုတဲ့ စကားနဲ့တုံ့ပြန်တာ များတယ်။ ဆရာ ဆုံးမပါဆိုတဲ့ လူက အင်မတန်မှ နည်းတယ်ပေါ့နော်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သားတော် ရှင်ရာဟုလာတို့ကျတော့ ဆုံးမတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို များစေချင်တယ်။ သူ့ကို သတိပေးမဲ့ဆုံးမမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေများပါစေဆိုပြီး မနက် အိပ်ရာထတဲ့အခါ သံပုံကသံတွေကို လက်နဲ့ဆုပ်ပြီးတော့ “ငါ့ကို ဒီကနေ့ဆုံးမမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဟောဒီသဲလုံးမျှ များပါစေ” လို့ စိတ်ထဲမှာ ထားတယ်တဲ့။ ဆုံးမမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ များတာကို သဘော ကျတယ်ပေါ့။ ကိုယ့်ကိုပြောမဲ့ အကြံဉာဏ်ပေးမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိရင် အမှားမရှိဘူးပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ပြောလို့ဆိုလို့ ဆုံးမလို့၊ အကြံ ဉာဏ်ပေးလို့ လက်ခံတယ်။ ဆုံးမရလွယ်တယ်ဆိုတာ သူတော် ကောင်းရဲ့ အင်္ဂါရပ်တစ်ခုပဲ။ ပြောလို့ဆိုလို့ လွယ်တယ်။ နားထောင်တယ်။ ဟုတ်တာမဟုတ်တာ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ကြည့်၊ အကြံကောင်းဉာဏ်ကောင်းယူ။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် နားထောင်ပြီး တော့မှဆုံးဖြတ်။ လာပြောတဲ့လူကို လျှာမရှည်နဲ့လို့ မတုန်ပြန်ဘူး။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်အောင် ကြိုးစားလို့ မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ ဒုဗ္ဗစာ ဘဝိဿန္တိ၊ မယ မေတ္ထ သုဝစာ ဘဝိဿာမ” ကျန်တဲ့ လူတွေက ဒုဗ္ဗစ ပြောရခက်တယ်။ ငါတို့တော့ ပြောရခက်တဲ့လူ မဖြစ်စေရဘူး၊ ဘယ်သူက အကြံပေးပေး ပြောလို့ဆိုလို့လွယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရမယ်။ “သလ္လေခေါ ကရဏီယော” ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ပါလို့ ဒီလိုဆိုတာ။ ဆိုဆုံးမမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို welcome လုပ်ရမယ်။ ကိုယ်ကိုအကြံပေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို welcome လုပ်ရမယ်။

နောက် (၃၅)ခုမြောက်ကတော့ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း။ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း ဆိုတာလည်း ဥပနိဿယပစ္စည်း အရေးကြီးတယ်။ ဒါက စိတ်နဲ့မဆိုင်တော့ဘူး။ အပေါင်းအသင်းဆိုတာ အပြင်ဘက်က အကြောင်းတစ်ခုကို ပြောတာ။ အပေါင်းအသင်းနဲ့ ပတ်သက်လာလို့ရှိရင် အပေါင်းအသင်းမှားသွားရင် အင်မတန်မှ ဒုက္ခရောက်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းနဲ့ ပေါင်းတာ မင်္ဂလာ။ ကြီးပွားချင်ရင် ကြည့်၊ အသေဝနာ စ ဗာလာနံ ပဏ္ဍိတာနဉ္စသေဝနာ” ဆိုတာ လူ့ဘဝရောက်လာတဲ့အချိန်မှာ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းနဲ့ ပေါင်းမိဖို့ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ပေါင်းမိဖို့ အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ မပေါင်းမိဖို့ဆိုတာ လူ့ဘဝကြီးပွားရေးအတွက် အရေးအပါဆုံးအရာဖြစ်လို့ မင်္ဂလာသုတ်မှာ ထိပ်ကနေ စဟောထားတယ်။

ပေါင်းတယ်ဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်ပေါ့။ အသက်မရှိတဲ့ ဖက်ရွက်တောင်မှဘဲ ငါးပိနဲ့ ပေါင်းမိတော့ နံတာပေါ့။ စံပါယ်ပန်းလေးထုတ်လိုက်ရင် မွှေးသွားတယ်။ ဒီငှက်ပျောရွက်ကလေးတောင်မှဘဲ စံပါယ်ပန်းနဲ့ ပေါင်းတဲ့အခါ မွှေးတယ်။ ငပိနဲ့ ပေါင်းတဲ့အခါ ပုပ်စော်နံတယ်။ လူမှာလည်း အနည်းဆုံး ဒီအတိုင်း ဖြစ်တတ်တယ်။ မကောင်းတဲ့လူနဲ့ ပေါင်းရင် မကောင်းတဲ့ အနံ့လေးတော့ သက်သွားတာပဲ။ ကိုယ်မလုပ်ပေမဲ့ ဒီလူက ဘယ်လိုလူတွေနဲ့ ပေါင်းတာဆိုပြီး အပြောခံရတယ်။ ကောင်းတဲ့လူနဲ့ပေါင်းတော့ ဒီလူကလူတော်လူကောင်းပဲ ဆိုပြီး ချီးမွမ်းခံရတယ် ဒီလိုဆိုလိုတာ။

ဒါကြောင့်မို့လို့ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းဆိုတာ သိပ် အရေးကြီးတယ်။ အဲဒီဟာကို ကြည့်ပြီးတော့ ဒို့တတွေဟာ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းရှိဖို့ ကြိုးစားရမယ်။ “ပရေ ပါပမိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ” အများစုကတော့ ယုတ်မာတဲ့မိတ်ဆွေ၊ အောက်တန်း ကျတဲ့လူတွေနဲ့ ပေါင်းကြတယ်။ မကောင်းမှုဘက်ကို သွေးဆောင် တယ်။ မကောင်းတဲ့လူတွေနဲ့ ပေါင်းကြတယ်။ “မယ မေတ္တ ကလျာဏမိတ္တာ ဘဝိဿမာ” ဒို့ကတော့ မိတ်ကောင်းဆွေမွန် ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်အောင် ကြိုးစားရမယ်တဲ့ သလ္လေခေါ ကရဏီယော၊ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ် ရမယ်။ ဒါအပေါင်းအသင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဒါကတော့ ဗဟုသုတ ရှိပြီး ဘယ်လိုမိတ်ဆွေမျိုး ပေါင်းရတယ်။ ဘယ်လိုမိတ်ဆွေမျိုး မပေါင်းရဘူးဆိုတာ ဒါဥပနိဿယပစ္စည်း။ အပြင်ဘက်က အကြောင်းနော် ဒါကြောင့်မို့ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းနဲ့ ပေါင်းမိ အောင် ဒီလိုလုပ်ဖို့လိုတယ်လို့ ဟောတာ။ အဲဒီမှာ အခုလို မြတ်စွာဘုရားက (၃၅)မျိုးသော တရားဓမ္မတွေကို ဟောပြန်လို့၊ ရှင်းပြလို့ပြီးပါပြီ။ (၃၆)ကနေ (၄၄) အပိုင်း(၅)ပိုင်းနဲ့ ခွဲပြီးတော့ ဟောတဲ့ သလ္လေခသုတ္တန် မနက်ဖန်ခါကျရင် အပြီးသတ် ဟောပြောမှာ ဖြစ်တယ်နော်။

အဲဒါကြောင့်မို့ တရားချစ်ခင်သူတော်စင် ပရိသတ် အပေါင်းတို့ သလ္လေခ ပဋိပဒါလို့ဆိုတဲ့ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားခြင်း၊ ကောင်းတာနဲ့ မကောင်းတာကို အစားထိုးဖယ်ရှားတဲ့ နည်းစနစ် တွေအတိုင်း ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်သွားကြမယ်ဆိုရင်

အနည်းဆုံး လူတော်လူကောင်းဖြစ်မှာဘဲ၊ အဆင့်အမြင့်ဆုံး
ရသွားလို့ရှိရင်တော့ ရဟန္တာ အဆင့်ထိအောင် ရောက်မယ်၊
အဲဒီလိုဖြစ်အောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြရမှာ
ဖြစ်တယ်လို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ သဘောကျပြီး ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်
အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

သာဓု သာဓု သာဓု

သလ္လေခသုတ် အနှစ်ချုပ် အပိုင်း(၅)

မှတ်တမ်း

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၆ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၄ ခုနှစ်
တော်သလင်းလဆန်း(၅)ရက်၊ (၂၀၃၂.၂၀၁၂) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ပြင်ဦးလွင်မြို့
ရေချိုးအိုရပ်အပ္ပမာဒတောစခန်းရှိသာအတွင်းရှိသစ္စာဉာဏ်ရောက်ပွေ့မိဟန်တော်၌
(၃၃)ကြိမ်မြောက်(၁၀)ရက်တရားစခန်းပွဲ(၁၀)ရက်မြောက်နေ့၌ဟောကြားအပ်သော
“သလ္လေခသုတ်အနှစ်ချုပ်အပိုင်း(၅)” တရားဒေသနာတော်၊

“သလ္လေခသုတ် အနှစ်ချုပ် အပိုင်း (၅)” (၄၄)မျိုး
သော တရားတွေထဲက (၃၆)မျိုးထိအောင် ရှင်းလင်းဟောပြ
ပြီးပြီ၊ ဒီကနေ့ (၃၇)မျိုးကစပြီး၊ (၄၄)မျိုးထိ အားလုံးတရားပုဒ်
(၈)ခု ရှင်းလင်းဟောကြားမှာ ဖြစ်တယ်၊ အပြီးသတ် အပိုင်း
(၅)ပိုင်းနဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ နိဂုံးချုပ် တိုက်တွန်းတဲ့စကားတွေကို
မှတ်သားနာယူကြရမှာ ဖြစ်တယ်။

(၃၇)ခုမြောက်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတဲ့
တရားကတော့ “သဒ္ဓါတရားရှိသူနဲ့ သဒ္ဓါတရားကင်းမဲ့သူ၊”
ကုသိုလ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ စိတ်ဝင်စားမှု မရှိတာ၊
ကုသိုလ်ရေးမှာ စိတ်ဝင်စားမှု မရှိတာ၊ ကံ၊ကံ၏ အကျိုးကို
မယုံကြည်တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့
ဉာဏ်တော်ကို ယုံကြည်မှုမရှိတာ၊ အဲဒါကို အဿဒ္ဓမ္မ သဒ္ဓါတရား
ကင်းမဲ့သူ၊ ရတနာသုံးပါးကို မယုံဘူးဆိုတာ အဓိကကတော့
မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေး အဆုံးအမကို လက်
ယုံကြည်မှုမရှိတဲ့ သဘော။

သဒ္ဓါဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ဖွင့်တဲ့အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဉာဏ်တော်ကို ယုံကြည်တာကို သဒ္ဓါလို့ စာပေကျမ်းဂန်တွေထဲမှာ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင်က ဖွင့်ဆို ရှင်းလင်းဟောကြားခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ “သဒ္ဓါဟတိ တတာဂတဿ ဗောဓိ” မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အသိဉာဏ် ယုံကြည်တယ်လို့ လုံးဝချွင်းချက်မဲ့ လက္ခံတယ်။ ဒီလို ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မှ ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းရှိတယ်။ အဲဒီတော့ သောတာပန် ဖြစ်သွားရင် ချွင်းချက်မဲ့ ယုံကြည်သွားတယ်။ ယုံကြည်တယ် ဆိုတဲ့နေရာမှာ ဟိုလူပြောယုံ၊ ဒီလူပြောယုံ၊ တကယ်မရှိတဲ့ အရာကို ရှိတယ်လို့ ပြောတာကိုယုံတဲ့ blind faith လားဆိုတော့ မဟုတ်ဘူး ‘ဒဿနမ္မလိက သဒ္ဓါ’ အသိဉာဏ်ကို အခြေခံ ပြီးတော့ ယုံကြည်မှုဆိုတာ၊ အသိဉာဏ်ကိုအခြေခံပြီးတော့ ယုံတဲ့ယုံကြည်မှုမျိုး၊ ‘အာကာရဝတိ သဒ္ဓါ’ အကြောင်း လုံလောက်တဲ့ ယုံကြည်မှုမျိုးလို့ ဒီလိုဆိုလိုတာ။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် သိရှိနားလည်လို့ သူများပြောတဲ့အပေါ်မှာ ယုံကြည်ရတဲ့ ကိစ္စမျိုး မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တိုင်အသိ။ ဆိုပါစို့ ဥပမာတစ်ခု ထင်ရှား အောင် ပြောမယ်ဆိုရင် ဒီပြင်ဦးလွင်ဒေသမှာ အံ့ထူးကံသာ ဘုရားကြီးရှိတယ်လို့ဆိုတာ မရောက်ဘူးတဲ့ လူတွေကတော့ အေး ပြောတဲ့လူတွေရဲ့ စကားကို ယုံကြည်ရမှာဘဲ။ သို့သော် ပြင်ဦးလွင်ဒေသမှာ နေထိုင်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအနေနဲ့ သူပြောလို့ ယုံတာမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်၊ကိုယ်တိုင် ရောက်နေတာ၊ မျက်စိနဲ့ ခဏခဏတွေ့နေတာ၊ ဒီလိုသဘောမျိုးကို ဆိုလိုတာ၊ သဒ္ဓါဆိုတဲ့

ယုံကြည်မှုဆိုတာ သူများပြောတာကို တစ်ဖက်သတ် လက်ခံရတဲ့ အရာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ် ကိုယ်တိုင်သိထားတာ၊ ဒါယုံတာ မဟုတ်ဘူး ဆုံးဖြတ်တာ၊ ဒါဒီလိုအဓိပ္ပါယ်။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် သိတဲ့ကိစ္စက သူများယုံဖို့ မလိုအပ်တဲ့အရာ၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ “ဒဿန မူလိက သဒ္ဓါ” ဆိုတာ မြင်ခြင်းကိုအခြေခံ အသိဉာဏ် ကိုအခြေခံတဲ့ ယုံကြည်မှု။ သစ္စာလေးပါးကိုသိလို့ ဘုရားရဲ့ ဉာဏ်ကို ယုံကြည်တာ၊ “အာကာရဝတီ သဒ္ဓါ” အကျိုးအကြောင်း ဆီလျော်စွာ ယုံကြည်တာ အကြောင်းနဲ့အကျိုး ဆင်ခြင်စဉ်းစား လို့ လက်ခံနိုင်တဲ့ အရာတွေကို လက်ခံတာ။

အဲဒီလို သဒ္ဓါမျိုးဟာ ကောင်းတဲ့ဘက်ကို ဦးဆောင် သွားတာ ဖြစ်သောကြောင့် သဒ္ဓါကို အကြောင်းပြုပြီး သူတော် ကောင်းကို ဆည်းကပ်တယ်။ သူတော်ကောင်းကို ဆည်းကပ် တော့ သူတော်ကောင်းတရား နာရတယ်။ နာရတဲ့အခါမှာ အသိဉာဏ်တွေ ရတယ်။ ဒီလိုဆိုလိုတာ၊ သဒ္ဓါကနေ ဦးဆောင် သွားတာတဲ့။

အဲဒီတော့ လောကမှာ ယုံကြည်မှုမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မိမိမယုံကြည်တဲ့ ကိစ္စ၊ စိတ်မဝင်စားတဲ့ ကိစ္စကို မလုပ်ဘူး။ မလုပ်သည့်အတွက် ကောင်းကျိုး ချမ်းသာတွေက ဆုံးရှုံးနစ်နာ နေတာတွေ အများကြီးပဲရှိတယ်။ ဗုဒ္ဓကို မယုံကြည်တဲ့ လူတွေက ဗုဒ္ဓဆီမသွားဘူး၊ မဆည်းကပ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓရဲ့တရားတော်ကို မနာဘူး။ မနာတဲ့အခါ အမှန်တရားတွေက လွဲချော်ပြီးတော့ အမှန်သိနိုင် တဲ့ ဉာဏ်ပညာမျိုး သူတို့မှာမဖြစ်တော့ဘူး။ ဒီလိုဆိုတာပေါ့နော်။

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ယုံကြည်မှုဆိုသည်မှာ အသိဉာဏ်ဘက်ကို ဦးတည်သွားတဲ့ ယုံကြည်မှုမျိုးတဲ့။ သူများစကားကို အဓိကထား ယုံကြည်တာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို ကံ၊ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်မှု၊ တမလွန်ဘဝကို ယုံကြည်မှု၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဉာဏ်တော်ကြီးကို ယုံကြည်မှုလို့ ဆိုတဲ့ ဒီယုံကြည်မှုတွေဟာ ကောင်းတဲ့ဘက်ကို ဦးဆောင်တာ ဖြစ်သောကြောင့် ယုံကြည်မှု ဆိုတဲ့ သဒ္ဓါဟာ အင်မတန်မှ အရေးပါတယ်တဲ့။ သဒ္ဓါရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ဘာလုပ်လဲ၊ သဒ္ဓါရှိလို့ရှိရင် “ဒဿနကာမော သီလဝတံ” ကိုယ်ကျင့်ကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တွေ့ချင်တယ်၊ ဖူးမြင်ချင်တယ်၊ “သဒ္ဓမ္မံ သောတု မိစ္ဆတိ” သူတော်ကောင်းတရား နာချင်တယ်၊ “ဝိနယေ မစ္ဆေရ မလံ” ကိုယ်တိုင်သုံးမယ်ဆိုတဲ့ မစ္ဆရိယအညစ်အကြေးကို ဖယ်ရှားပြီး ဒါနကောင်းမှု ပြုတယ်။

သဒ္ဓါရှိပြီဆိုလို့ရှိရင် လူတော် လူကောင်း တွေ့ချင်တယ်၊ သူတော်ကောင်းတရား နာချင်တယ်၊ လှူချင်တန်းချင်တယ်။ ဒါတွေကို သဒ္ဓါကနေ ဦးဆောင်သွားတာ။ ဦးဆောင်သွားသည့် အတွက်ကြောင့် သူတော်ကောင်းတွေနဲ့ တွေ့တော့ သူတော် ကောင်းတွေရဲ့ အဆုံးအမကိုရတယ်၊ သူတော်ကောင်းတရား ကြားနာခွင့်ရတယ်။ သူတော်ကောင်းတရား ကြားနာခွင့်ရတဲ့အခါ အတိုင်းမသိ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ ပညာရပ်တွေကို ရတယ်။ မယုံကြည်ရင်မသွားဘူး၊ မသွားသည့်အတွက်ကြောင့် မနာရဘူး၊ မနာရသည့် အခါ အသိဉာဏ်မရတော့ဘူး ဒီလိုဆိုတာ။ ဒါကြောင့်မို့ သဒ္ဓါဆိုတဲ့တရားဟာ အင်မတန်မှ အရေးပါတဲ့

တရား၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့အတွက် အရေးအပါဆုံး ဖြစ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက သလ္လေခသုတ္တန်မှာ “ပရေ အဿဒ္ဓါ ဘဝိဿန္တိ မယ မေတ္ထ သဒ္ဓါ ဘဝိဿမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော” ဓမ္မနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ယုံကြည်မှုမျိုးတွေ ရရှိလာအောင် တခြား ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ယုံကြည်မှု ကင်းမဲ့ကြတယ်၊ ယုံကြည်မှု ကင်းမဲ့နေ ကြတယ်၊ အဲဒီယုံကြည်မှု တခြားလူတွေ ကင်းမဲ့နေကြပေမဲ့ ဒို့ကတော့ ယုံကြည်မှုတွေ ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိအောင် ကြိုးစား အားထုတ်မယ် ဆိုပြီးတော့ သလ္လေခအကျင့်ကို ကျင့်ပါတဲ့။

အဿဒ္ဓါဆိုတဲ့ မယုံကြည်မှုဆိုတဲ့ ဒီစိတ်ဓာတ်ကို ဘာနဲ့ ခြစ်ထုတ် ဖယ်ထုတ်လို့ရမလဲဆို သောတာပတ္တိမဂ်နဲ့မှ ခြစ်ထုတ် ဖယ်ရှားပစ်လို့ ရတယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ သဒ္ဓါရဲ့စွမ်းအားဟာ သောတာပတ္တိမဂ်ရတဲ့အခါမှာ ပိုထင်ရှားတယ်၊ သဒ္ဓါအင်အားဟာ သောတာပန် ဖြစ်သွားရင် ပိုထင်ရှားသွားတယ်။ ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ်တစ်ခုကို ကျင့်တဲ့အခါမှာလည်း ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်ရှေ့ပိုင်း ရောက်လာပြီဆိုရင် သဒ္ဓါတွေ ပိုကောင်းလာတယ်လို့ဆိုတယ်။ အဲဒီ ပိုကောင်းလာတဲ့ သဒ္ဓါဟာ “ဝိပဿနပက္ကိလေသ” ဝိပဿနာရဲ့ အညစ်အကြေး ဖြစ်လာတယ်။ ပိုကောင်းလာတဲ့ သဒ္ဓါအပေါ်မှာ ဆုံးဖြတ်ချက် မှားသွားတတ်တယ်ပေါ့။ “အရင် တုန်းက ဒီလိုသဒ္ဓါတရားမျိုး မပေါ်ဘူး၊ အခု ဒီသဒ္ဓါတရားတွေ ပေါ်တော့ ငါဟာ မဂ်၊ဖိုလ်ရတာ ဖြစ်မယ်”လို့ဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် မှားလာတယ်။ အဲဒီမှားယွင်းမှုကသာ အညစ်အကြေး ဖြစ်တယ်။ သို့သော် အဲဒီအညစ်အကြေးဟာ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါစွမ်းအား

ကောင်းလာလို့ ဖြစ်လာတာ ဖြစ်သောကြောင့် ဒီသဒ္ဓါကို ဝိပဿနာရဲ့ အညစ်အကြေး (၁၀)မျိုးထဲမှာ သဒ္ဓါဆိုတဲ့ အဓိမောက္ခ၊ သဒ္ဓါဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်မှုဟာ ဝိပဿနာရဲ့ အညစ် အကြေး တစ်ခုအနေနဲ့ ပြဆိုထားတာ ဖြစ်တယ်ပေါ့။ တကယ့် အညစ်အကြေးကတော့ နိကန္တိပဲ။ ကိုယ်ရထားတဲ့ တရားအပေါ် မှာ တွယ်တာမှုဟာ အညစ်အကြေးတစ်ခု ဒီလိုဆိုတာပေါ့။

အဲဒီတော့ သဒ္ဓါဆိုတာဟာ ကောင်းတဲ့ဘက်ကို ဦးတည်ဖို့ အတွက် လမ်းခင်းပေးတာ ဖြစ်သောကြောင့် အင်မတန်မှ အရေးကြီးတယ်။ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ဖို့အတွက် သဒ္ဓါမရှိရင် မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ ကုသိုလ်တွေ ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်ဖို့ အတွက် သဒ္ဓါဟာအရေးကြီးလို့ မယုံကြည်မှုဆိုတဲ့ အဿုဒ္ဓါ အကုသိုလ် စိတ်ဓာတ်ကို ဘာတွေနဲ့ ဖယ်ရှားတုန်းဆိုတော့ ဒီမှာတော့ အဆင့်မြင့်ဆုံး သောတာပတ္တိမဂ်နဲ့ ဖယ်ရှားရတယ်။

ဒီကြားထဲမှာ ဘာတွေနဲ့ ဖယ်ရှားတုန်းဆိုတော့ ဗုဒ္ဓါ နုဿတိ ဘာဝနာပွား၍ဖြစ်စေ၊ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ တရားဓမ္မများ ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ ဖြစ်စေ၊ သဒ္ဓါတရားကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အပေါင်းအသင်းလုပ်ပြီးတော့ သဒ္ဓါတရားကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သန္တာန်က သဒ္ဓါတွေကိုအားကျ အတုယူပြီး ဖြစ်စေ၊ သဒ္ဓါကင်းမဲ့ မှုကို ဖယ်ရှားနိုင်တယ်တဲ့၊ သို့သော် သလ္လေခလို့ဆိုတဲ့ ခြစ်ထုတ် ဖယ်ရှားမှု အစွမ်းကုန် ဖယ်ရှားမှုကတော့ သောတာပတ္တိမဂ်နဲ့ ဆိုရင် သဒ္ဓါတရား လုံးဝပြီးပြည့်စုံသွားတယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်အဆင့် ကို ရောက်သွားပြီလို့ ဒီလိုပြောတာ။

နောက် (၃၈)ခုမြောက်တရားက ဟိရီနဲ့ အဟိရိက။ ဒုစရိုက်ကိစ္စတွေ အကုသိုလ်တွေနဲ့ ပတ်သက်လာရင် ရှက်တယ် မရှက်ဘူး၊ အကုသိုလ်ကို ရွံတယ်မရွံဘူးဆိုတာ ရှိတယ်။ လောက လူတွေက ရှက်တယ်ဆိုတာ အကုသိုလ်ကို ရှက်တာထက် လူသိမှာရှက်တာ၊ ရှက်ရမှာက လူသိတာရှက်ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ရှက်ရမှာက အကုသိုလ်ကို ရှက်ရမှာ။ လောဘကို ရှက်မယ်၊ ဒေါသကို ရှက်မယ်၊ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ လောဘဖြစ်လာမယ်၊ ဒေါသဖြစ်လာမယ်၊ မောဟ ဖြစ်လာမယ်၊ “ပါပကာနံ ဓမ္မာနံ အကုသလာနံ သမာပတ္တိယာ” ဆိုးဝါးတဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေ ကိုယ့်သန္တာန် ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်လာမှာကို ရှက်တယ်၊ ရွံတယ်၊ ဒါမှဟိရီနော်၊ အခုခေတ်က ရှက်တယ်ဆိုတာ၊ အခြားကိစ္စတွေပဲ။ တော်သေးတာပေါ့၊ မရှက်တဲ့ လူနဲ့စာရင်၊ မရှက်တဲ့လူကျတော့ မကောင်းတဲ့အလုပ် လုပ်ရမှာကို ရှက်တယ်ဆိုတာ အစ၊ နောက်ဆုံးမှာ လူသိသည်ဖြစ်စေ မသိသည်ဖြစ်စေ ကိုယ့်သန္တာန် မှာ အကုသိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်တာကို ရှက်တယ်၊ ရှက်တယ်ဆိုတာ ရွံတယ်၊ မကြိုက်ဘူး၊ အကုသိုလ်ကို ရွံမုန်းတယ်၊ ကာယဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက်၊ မနောဒုစရိုက်၊ စိတ်ထဲမှာဖြစ်တဲ့ အကျင့်ဆိုးကို ရွံမုန်းတယ်၊ ဥပမာမယ် လူတစ်ယောက်ကို ဒီလူသေဆုံးပါစေ၊ ပျက်စီးပါစေလို့ တွေးတောတာ၊ ကံ၊ကံ၏အကျိုးကို ငြင်းပယ် တယ်ဆိုတဲ့ ဒီရှက်စရာ စိတ်သဘောထားတွေကို လက်မခံဘူး၊ ဒါတွေ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာဖြစ်ရင် အလွန်ရှက်တယ်၊ ဒါကို ဟိရီလို့ ခေါ်တာပဲ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်မှာ ရှက်တာ၊ ဝစီဒုစရိုက် လိမ်ပြောလို့

အကုသိုလ်ဖြစ်မှာ ရှက်တယ်၊ ဂုံးတိုက်လို့ အကုသိုလ်ဖြစ်မှာ ရှက်တယ်၊ ကြမ်းတမ်းတဲ့စကားကို ပြောလို့ အကုသိုလ်ဖြစ်မှာ ရှက်တယ်၊ အကျိုးမဲ့စကားတွေကိုပြောလို့ အကုသိုလ်ဖြစ်မှာ ရှက်တယ်ပေါ့။ ကိုယ်ထိလက်ရောက် လုပ်တဲ့ ကာယဒုစရိုက်တွေ ကို ရှက်တယ်။ နောက်ဆုံးမှာ အကုသိုလ်တွေဖြစ်ဖို့ ကိုယ့်သန္တာန် မှာ ဖြစ်လာမှာကို ရှက်တယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။ မဟုတ်တဲ့အတွေး ကိုယ့်ဟာကိုယ် တွေးပြီးတော့ ရှက်တာ သူတော်ကောင်းတွေက နော် အဲဒါကို ဟိရီလို့ခေါ်တယ်။

လူသိမှာရှက်တာကတော့ ဒါရှက်တာ မဟုတ်သေးဘူး ပေါ့နော်၊ အဆင့်မမြင့်သေးဘူး၊ အဲဒါ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ရှက်တာ၊ အဲဒီ မရှက်တက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ လောဘ ဖြစ်ရမှာလည်း မရှက်ဘူး၊ ဒေါသဖြစ်ရမှာလည်း မရှက်ဘူး၊ မောဟဖြစ်ရမှာလည်း မရှက်ဘူး၊ မရှက်သည့် အတွက်ကြောင့် ပေါက်ကွဲလာပြီးတော့ ဒေါသအလျောက် ပြောတယ်၊ ဒေါသ အလျောက် လုပ်တယ်။ ဒါက မရှက်သည့် အတွက်ကြောင့်နော် သူ့ကိုယ်သူ သတ္တိရှိတယ်လို့ လုပ်ဝံ့တယ်ဆိုတာကို ပြတာ။ လောကလူတွေက ကိုယ့်ဟာကိုယ်လုပ်တာကို ဟုတ်တယ်ထင်ပြီး လုပ်ကြသေးတယ်လေ။ မရှက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ပတ်ဝန်းကျင်လည်း ဂရုမစိုက်တာမျိုးတွေ ဖြစ်လာတာပေါ့နော်။

ရွာသူတို့ ဝက်မစင်ကို မရှက်သလို ဆိုတာလို၊ မရွံ့သလို၊ အကုသိုလ်ကိစ္စတွေနဲ့ ပတ်သက်လာရင် မရွံ့ဘူး၊ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်တယ်၊ ဒေါသဖြစ်တာ ဂုဏ်ယူတယ်နော်

လောဘဖြစ်တာ ဂုဏ်ယူတယ်၊ မာနကြီးတာ ဂုဏ်ယူတယ်၊
မရှက်ဘူး၊ အဲဒီတော့ လောကကြီးမှာ အရှက်မဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့
အရှက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင် အရှက်မဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက များတယ်၊
အဲဒီထဲမယ် ထပ်ခွဲလိုက်လို့ရှိရင် အကုသိုလ်ကို ရှက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က
အလွန်နည်းပါတယ်၊ လူသိသူသိ ရှက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက
များကောင်းများတယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက အကုသိုလ် ဒုစရိုက်တွေ၊
အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်မှာ ရွံတယ်ရှက်တယ် ဆိုတဲ့ ဟိရိတရား
ရှိရမယ်တဲ့၊ အရှက်မဲ့လို့ရှိရင် အကုသိုလ်တွေ လုပ်မှာပေါ့၊
လက်ရဲဇာတ်ရဲနဲ့၊ ဒါကြောင့် “ပရေ အဟိရိကာ ဘဝိဿန္တိ”
တခြားလူတွေက အရှက်ကင်းမဲ့ကြတယ်၊ “မယ မေတ္ထ ဟိရိမနာ
ဘဝိဿာမာ” ဒို့ကတော့ ရှက်စိတ်နဲ့နေမယ်လို့ “သလ္လေခေါ
ကရဏီယော” အကုသိုလ်နဲ့ပတ်သက်လို့ အရှက်မရှိတော့ဘူး
ဆိုရင် သာမန် သူတော်ကောင်းဖြစ်ဖို့ကို ခဲယဉ်းတယ်ပေါ့၊
အရှက်မရှိတဲ့ အကုသိုလ်ကို ဖယ်ရှားဖို့ဆိုတာ နောက်ဆုံးမှာ
သောတာပတ္တိမဂ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်၊
သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ မဂ်လေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါးရမှ ဒီအကုသိုလ်
တွေဟာ ကုန်သွားမှာပေါ့နော်။

မောဟ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပဆိုတာ သောတာပန်
ဖြစ်အုံးတော့ သောတာပန် စိတ်ထဲမှာ လောဘဖြစ်ရင် ဒါလည်း
အဟိရိကရှိလို့ ဘဲလေ။ အကုသိုလ် ဖြစ်ခွင့်ရတယ်၊ ဖြစ်နေသေး
တယ် ဆိုရင်ကိုပဲ အဟိရိကဆိုတဲ့တရား ရှိနေသေးတယ် ဒီလို

ဆိုတာ၊ အဲဒီတော့ အဟိရိကဆိုတဲ့တရား ရဟန္တာဖြစ်ပြီဆိုတဲ့ အခါမှာ အကုသိုလ်တွေ လုံးဝကင်းသွားတဲ့အခါ ပါသွားတယ်လို့ ဒီလို ပြောရမှာဘဲ။ အကုသိုလ် ဖြစ်နေသေးတယ်ဆိုရင် မရှက်ဘူး လို့ပဲ ပြောရမယ်။ အကုသိုလ်လုံးဝ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုမှ အဟိရိက မဖြစ်တော့မှာ။ နောက်ဆုံး ရဟန္တာဖြစ်ပြီဆိုတော့မှ အကုသိုလ် တွေ လုံးဝကင်းသွားတယ်။ သာမန်လူတွေ အမြင်မှာတော့ ဒီလို မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီတော့ စိတ်ထဲမှာဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်က အလွန် သိမ်မွေ့တာကို၊ အလွန်သိမ်မွေ့တာကျတော့ ဘုရားအလောင်း တရားအားထုတ်တဲ့ အချိန်တုန်းမှာ သူ့စိတ်ထဲမှာ ကာမဝိတက် ဆိုတာ လုံးဝအဖြစ်မခံဘူး။

ကာမဝိတက်ဆိုတာ နှစ်သက်စရာ အာရုံတွေကို လိုချင် တဲ့ အတွေးဖြစ်တာ။ သို့သော် “ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ်”မှာ မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ အလောင်းဟာ လုံးဝ နောက်ကြောင်း ပြန်မလှည့်ဘဲ တရားကျင့်ကြံအားထုတ်တဲ့ အခါမှာ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ခြောက်နှစ်တာကာလအတွင်း မှာ ဘယ်တော့မှ နန်းတော်နဲ့ မိသားစုကို ပြန်သတိရတာမရှိဘူး။ စိတ်က တစ်ကြောင်းတည်း ဦးတည်သွားတယ်နော်။ သို့သော် တစ်ချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ဟာ တရားအား ထုတ်ရင်းကနေ ခန္ဓာကိုယ်က တော်တော်ကို ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်သွားတယ်။ ပိန်ကျသွားတယ်။ အဲဒီလို ပိန်ကျသွားပြီးတော့ ရုပ်ပျက် ဆင်းပျက်ကြီးဖြစ်ပြီး အကြောပြိုင်းပြိုင်း အရိုးပြိုင်းပြိုင်း ထနေတဲ့အခါ ဒီလမ်းစဉ်တော့ မမှန်တော့ဘူး။ လမ်းပြောင်းမယ်

technique ပြောင်းဖို့အတွက် အစာအာဟာရ မစားဘဲနဲ့ အားအင် ပြည့်ဖို့ဆိုတာ မဖြစ်ဘူးဆိုပြီး အစာပြန်စားတဲ့အခါ အဲဒီ ကိုယ့် ခန္ဓာကိုယ်ကို ပြန်ကြည့်လိုက်တယ်။ အစာစားလိုက်တဲ့ အခါ ပြန်လည်ပြီးတော့ အင်အားတွေရလို့ ခြောက်ကပ်နေတဲ့ အသား အရည်တွေဟာ ပြန်စိုလာတယ်။ အသားလေးတွေ ဘာလေး တွေ ပြန်ပြည့်လာတယ်။ နည်းနည်းလေးဝလာတာပေါ့။ ပြည့်ပြည့် ဖြိုးဖြိုးလေး ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီအခါ ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ သူ့ကိုယ်သူ့ကြည့်ပြီးတော့ ငါခုမှ ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုးလေး ဖြစ်လာ တယ်လို့ စိတ်ထဲမှာ ဒီလိုတွေ့မိတာကိုပဲ ကာမဝိတက်လို့ ယူဆတယ်။ တကယ်ကတော့ ဒါ ကာမဝိတက် မဟုတ်ဘူး။ ကာမဝိတက်လို့ ယူဆပြီးတော့ အဲဒီ စိတ်ကူးမျိုး နောက်ထပ် မပေါ်အောင် ချိုးနှိမ်ပြီးတော့ ကျင့်ကြံတယ်တဲ့။

အဲဒီတော့ ရိပ်သာမှာ တရားလာအားထုတ်ပြီးတော့ အိမ်ကို ဘယ်နှစ်ခါပြန်ရောက်သလဲလို့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် စဉ်းစား ကြည့်နော်။ ချိုးနှိမ်ဖို့ရာအတွက် အိမ်များ ဘယ်နှစ်ခါပြန်မိသလဲ။ အိမ်မှာနေခဲ့တဲ့ ဘဝတွေကို ပြန်ပြီးတော့ ကျေနပ်နေသလား ပြန်စဉ်းစားရမယ်။ ဘုရားအလောင်းကတော့ အဲဒီစိတ်ဓာတ်မျိုး လုံးဝမပေါ်တာ။ ချိုးနှိမ်တယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။

ဒီနေရာမှာ “ပရေ အဟိရိကာ ဘဝိဿန္တိ၊ မယ မေတ္ထ ဟိရိမနာ ဘဝိဿာမ” ဒီလိုကြိုးစားပါလို့ ဒီလိုပြောတာနော်။ အဲဒီတော့ နောက်ဆုံးမှာ အဲဒီလိုစိတ်မျိုး မပေါ်အောင် ဘုရားအလောင်းတွေက determination သံန္နိဋ္ဌာန်ချထားတယ်

လေ့ကျင့်မှုကလည်း အင်မတန်မှ ထက်သန်တယ် ဆိုတော့၊
နောက်ကြောင်းမပြန်ဘူး။ အဲဒီလို ဖြစ်အောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်
အားထုတ်ပါလို့ ဒီလိုပြောတာ။

နောက်တစ်ခုကဘာတုန်းဆိုတော့ ဩတ္တပ္ပနဲ့ အနောတ္တပ္ပ။
ဩတ္တပ္ပဆိုတာ မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေက လန့်တာ။
လန့်သည့်အတွက်ကြောင့် မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေကို ရှောင်
တယ်ပေါ့။ အကုသိုလ်တွေ အဖြစ်ခံရင် မလန့်လို့အဖြစ်ခံတယ်
ပြောရမှာဘဲ။ မလန့်လို့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ အကုသိုလ် ဖြစ်နေသေး
တာ။ ကိုယ်ကလန့်လို့ ဩတ္တပ္ပ ကြီးစိုးလာပြီ ဆိုတဲ့အခါမှာ
အနောတ္တပ္ပဆိုတာ မရှိတော့ဘူးပေါ့။ ခေတ္တခဏ နှိမ်ထားတာ။
နောက်ဆုံးမှာ အရဟတ္တမဂ် ရောက်သွားပြီဆိုရင် ဟိရီဩတ္တပ္ပ
လုံးဝပြီးပြည့်စုံတယ်၊ ဒီလိုပြောရမှာဘဲ။

အဲဒီတော့ ပြီးပြည့်စုံတဲ့ ဟိရီဩတ္တပ္ပမှာ အနောတ္တပ္ပနဲ့
အဟိရိကကို လုံးဝဖယ်ရှားတယ်။ သို့သော် တစ်ပိုင်းအားဖြင့်
ပြောမယ်ဆိုရင် သောတာပန် ဖြစ်သွားပြီဆိုရင် မကောင်းမှု
အကုသိုလ်ကို မရှက်ဘူး၊ မလန့်ဘူးဆိုတာ မရှိတော့ဘူးပေါ့နော်။
သို့သော် အကုသိုလ် ဖြစ်နေသေးတယ် ဆိုတာတော့ ရှိနေသေး
တယ်။ ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်ကတော့ အပါယဂမနီယ၊ အပါယ်
ကျစေနိုင်လောက်အောင် ပြင်းထန်တဲ့ အကုသိုလ်တော့ မဟုတ်
တော့ဘူး၊ သကဒါဂါမ် ဖြစ်သွားရင် အပါယ်မကျရုံမျှမက
ဖြစ်တဲ့အကြိမ်ကလည်း နည်းသွားတယ်၊ ဖြစ်တဲ့အရှိန်ကလည်း
နည်းသွားတယ်၊ ဒီလိုပြောတာ။ speed ကလည်း နည်းသွားတယ်။

Energy က လျော့သွားတယ်၊ အကြိမ်ကလည်း (၁၀)ကြိမ်ဖြစ်ရမှာ (၂)ကြိမ်လောက်ပဲ ဖြစ်တော့တယ်၊ လျော့သွားတယ်။ အဲဒါကို စာပေကျမ်းဂန်မှာ ပြောတာ “အဓိစ္စုပ္ပတ္တိ” ဖြစ်ခဲ့တယ်။ “ပရိယုဋ္ဌာန မန္တ” ဖြစ်တော့လည်း အရှိန်မရှိဘူးဆိုတာ ဒါက သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အနာဂါမ်ကျတော့ ကာမရာမကို လုံးဝပယ်တယ်၊ ဗျာပါဒကိုလုံးဝပယ်တယ်။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီဆိုရင် အကုသိုလ်မှန်သမျှ၊ ဘာမှမကျန်အောင် ပယ်လိုက်တယ်။ အကုသိုလ်မှန်သမျှ လုံးဝကင်းသွားတာကို ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်လို့ ဒီလိုဆိုတာ။

ဒါကြောင့်မို့ ဒီနေရာမှာလည်း မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ အနောတ္တပီ ဘဝိဿန္တိ၊ မယ မေတ္ထ ဩတ္တပီ ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော” တခြားလူတွေ မကောင်းမှု အကုသိုလ် က မလန့်ကြောက်ကြဘူး၊ ငါတို့တော့ လန့်ကြောက်မှု ဩတ္တပ္ပ ရှိစေရမယ်လို့ သလ္လေခကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ပါတဲ့။ ဆိုလိုတာက ဩတ္တပ္ပနဲ့ အနောတ္တပ္ပကို ချွင်းချက်မရှိအောင် ဖယ်ထုတ်ပစ်ပါ၊ ရှင်းပစ်ပါလို့ပြောတာ။

ဟော နောက် (၄၀)မြောက်က သုတနဲ့ ပတ်သက်တာ၊ သုတဆိုတာ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ တရားဓမ္မကို သင်ယူမှု အတိုင်းအတာတစ်ခုကို သုတလို့ ခေါ်တယ်။ တရားနာတယ်ဆိုတာ သင်နေတာ နာရုံသက်သက် မဟုတ်ဘူး၊ အဆင့်လေဆင့်သွားရမယ်၊ အဆင့်လေးဆင့်မှာ နားကကြားတယ်၊ နားနဲ့သင်ယူတယ်၊ နားထောင်တယ် ဒါက အဆင့်တစ်ပဲ ရှိသေးတယ်။

အဆင့်နှစ်က မှတ်သားတယ်၊ စိတ်ထဲမှာဆို မှတ်သားနေတယ်၊ နံပါတ်သုံးက၊ အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်အောင် ကြိုးစားတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ လက်တွေ့ ဆောင်ရမှာကို ဆောင်တယ်၊ ရှောင်ရမှာကို ရှောင်တယ်၊ လက်တွေ့ကျင့်သုံးတယ်။ ဒါက အဆင့်လေး။ ဒါမှသုတ ဆိုတဲ့ ကိစ္စပြီးပြည့်စုံမှာ၊ နာပြီး ပြီးရော ဘာမှအသုံးမချဘူးဆိုရင် အလကားပဲလေ။ ခါးတောင်မှ အိမ်မှာ ချောင်ထိုးထားရင် ဘာအသုံးကျမှာတုန်း၊ အဲဒီခါးက ဘာကိုမှ ဖြတ်လို့မရဘူးလေ၊ အသုံးချမှ ပစ္စည်းဆိုတာ အသုံးကျမှာ အသုံးဝင်မှာ။

အဲဒီတော့ ဘယ်ဟာပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ့်ရှိတဲ့ အဆင် တန်ဆာတောင်မှဘဲ မဝတ်ဆင်ဘူးဆိုရင် လှပစေမှာမဟုတ်ဘူး၊ ဝတ်ဆင်မှ လှပစေတာ၊ အဲဒီတော့ တရားဓမ္မကို မြတ်စွာဘုရား က မှန်ကန်တဲ့ တရားစကားတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သင်တော့ သင်ပါရဲ့၊ မလိုက်နာဘူးဆိုရင် ဘာနဲ့တူတုန်းဆို မမွေးတဲ့ပန်း ပန်ထားတာနဲ့ အတူတူပဲတဲ့နော်။ အဆင်းရောင်ကလေးကတော့ ရှိပါရဲ့၊ သို့သော် မမွေးတဲ့ပန်း ပန်သည့်အတွက်ကြောင့် ဘာရနံ့မှ ရမှာမဟုတ်ဘူး၊ လိုက်နာကျင့်သုံးမယ်ဆိုရင် မွေးတဲ့ပန်း၊ ပန်တာ နဲ့ အတူတူပဲတဲ့။ ကိုယ့်တစ်ကိုယ်လုံးလည်း မွေးကြိုင်နေတယ်ပေါ့၊ အကျိုးခံစားရတယ်လို့ ဆိုလိုတာ။ မမွေးတဲ့ပန်း ပန်တယ် ဆိုလို့ရှိရင် မြင်ရရုံဘဲရှိမှာ။ မွေးကြိုင်မှုဆိုတဲ့ အကျိုးကျေးဇူး ခံစားရမှာမဟုတ်ဘူး၊ ဒီလိုမျိုး။

ဒါကြောင့် တရားနာတယ်ဆိုတာ နာရမယ် မှတ်သားရမယ်၊ အဓိပ္ပါယ်စဉ်းစားရမယ်၊ လိုက်နာကျင့်သုံးရမယ်၊ ဒီလို အဆင့်လေးဆင့်နဲ့မှ သုတ။ အဲဒါကို သုတလို့ပြောတာ။ ဓမ္မနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဗဟုသုတ။ အဲဒီသုတမရှိဘူးဆိုရင် အပ္ပသုတ။ သုတများများ ရှိတယ်ဆိုရင် ဗဟုသုတ။ ဗဟုသုတ ရှိပြီဆိုရင် ဘယ်သူက ပြောပြော ဘယ်သူက ဟောဟော ကိုယ်သိထားတာ ချင့်ချိန်လို့ရတယ်လေ၊ ဒီဘုန်းကြီးကတော့ ဒီလိုဟောတယ် ဟိုဘုန်းကြီးကတော့ ဒီလိုဟောတယ်၊ ချိန်လို့ရတယ်၊ ဒါမဟုတ်ဘူး၊ ဒါဟုတ်တယ်၊ ဟောတာတွေကို ကြည့်လို့ရတယ်။ ဟိုလူက ဒီလိုပြောတယ်၊ ဒီလူက ဟိုလိုပြောတယ်၊ ကိုယ့်မှာသုတရှိလို့ရှိရင် ချိန်လို့ရတယ်။ သုတမရှိရင်တော့ ဒါဟာ သိနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ တိုင်းတာစရာမှ မရှိတာ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ သုတရှိအောင် လုပ်ကြရမှာတဲ့။ “ပရေ အပ္ပသုတာ ဘဝိဿန္တိ” သူတစ်ပါးတွေကတော့ သုတနည်းပါး ကြတယ်၊ မရှိကြဘူး “မယ မေတ္ထ ဗဟုသုတာ ဘဝိဿာမ” ဒို့တော့ အများကြီးသိအောင် ကြိုးစားမယ်၊ သိတဲ့အတိုင်း ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်မယ်။ သိရင် သိသလောက် အသုံးချမယ်။ ဒီလိုဆိုတာ၊ အသုံးချတာ အရေးကြီးဆုံးပဲ။ တစ်လုံးသိ တစ်လုံးအသုံးချ၊ နှစ်လုံးသိ နှစ်လုံးအသုံးချ၊ အသုံးချမှုဟာ သုတရဲ့ပန်းတိုင်ပဲ။ အသုံးမချတဲ့ပညာ အလကားပဲလေ။

ခုခေတ်ကတော့ အသုံးမချတဲ့ ပညာတွေ တော်တော်များတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို Dr.ဘွဲ့ယူထားပြီး အရောင်းအဝယ်

လုပ်စားနေတာတို့၊ အိပ်နေတာတို့ အများကြီးပဲလေ၊ ပညာ သင်ထားတာက တခြား၊ လုပ်နေတာကတခြား professional မဟုတ်ဘူး၊ ဘာဘွဲ့ညာဘွဲ့ လောကီဘွဲ့တွေ ယူထားတယ်၊ အဲဒီ ဘွဲ့နဲ့ အလုပ်လုပ်လားဆိုတော့ မလုပ်ဘူး။ မလုပ်တဲ့အခါကျတော့ အသုံးမချဘူးလို့ ပြောရမှာဘဲပေါ့။ သင်ထားတဲ့ ပညာရပ်တွေ အသုံးမချဘူးလို့ ပြောရမှာဘဲ။ ဒါလောကီနဲ့ ပတ်သက်တာ။

လောကုတ္တရာနဲ့ ပတ်သက်ရင်လည်း သင်ထားတဲ့ဟာကို အသုံးချရတယ်။ တစ်လုံးသိ တစ်လုံး အသုံးချရမယ်။ အဲဒီလို အသုံးချ Apply ဖြစ်မှာ။ ဘယ်အရာပဲဖြစ်ဖြစ် တန်ဖိုးရှိတယ်။ အင်္ကျီအဝတ်အစားတွေ မဝတ်ဘဲနဲ့ သေတ္တာထဲ ခေါက်ထည့် ထား နှစ်ကြာရင်ဆွေးသွားမှာဘဲ။ လူအတွက် ဘာမှအသုံး မကျဘူး၊ အဲဒါလိုပဲ မဝတ်ဆင်ရင် အဝတ်စား ဆိုတာလည်း အသုံးမကျဘူး။ စားစရာသောက်စရာတွေ မစားဘဲနဲ့ ဒီအတိုင်း ရေခဲသေတ္တာထဲထည့်ထား၊ ရက်လွန်တဲ့အခါ ပုပ်သိုးပစ်လိုက် ဒါပေါ့။ အသုံးမချရင် ဒီလိုဖြစ်မှာဘဲပေါ့။ အဲဒီတော့ အသုံးချရ မယ်လို့ ဆိုလိုတယ်၊ အဲဒီအသုံးချမှ ဗဟုသုတဆိုတာ ဖြစ်တယ် ပေါ့။ ဒီလိုဆိုလိုတာ။ အဲဒါကြောင့်မို့ ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အပ္ပဿုတ သုတမရှိကြပေမဲ့ ငါတို့ကတော့ သုတရှိသူဖြစ် အောင် ကြိုးစားမယ်လို့ သံန္နိဋ္ဌာန်ချတာ။ ဒါကတော့ မရှိတာကို ရှိအောင်လုပ်လို့ ဆိုလိုတာ။ ခုနကလို မဂ်တရားရမှရှိတာ။

သို့သော်လည်း မြတ်စွာဘုရားက အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် မရမချင်း သုတဟာ ပြည့်တယ်လို့ မပြောဘူး၊

သုတက ပြီးပြည့်စုံတယ်လို့ မပြောဘူးနော်၊ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ရသွားပြီဆိုတော့မှ “ကတံ ကရဏီယံ” လုပ်စရာတွေ အကုန်လုပ်ပြီးပြီ။ သင်စရာတွေ သင်ပြီးပြီလို့ ဒီလိုဆိုတာ။ ကျန်တဲ့အချိန်မှာ သေကွ ကျင့်တုန်းပဲ ရှိသေးတယ်။ ကျင့်ပြီး မဟုတ်သေးဘူး၊ အလုပ် လုပ်နေတုန်းပဲ။ ဒီလိုပြောတာ ဒါကြောင့်မို့လို့ သေကွပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အသေကွပုဂ္ဂိုလ်။ အင်္ဂလိပ်ပြန် တော့ သေကွက trainee တဲ့၊ လေ့ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သာ ဖြစ်တယ်။ သင်တန်းယူနေတာပဲ ရှိတယ် မပြီးသေးဘူး။ ဘယ်ကြမှပြီးမှာလဲဆို ရဟန္တာဖြစ်မှ ပြီးတယ်။ လမ်းဆုံးတာ ဒီလိုဆိုတာပေါ့။

အဲဒီတော့ ဗဟုသုတရှိသူလို့ လုံးဝအခေါ်ခံနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ရဟန္တာ၊ ရဟန္တာဖြစ်ရင် ဗဟုသုတရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်လို့ရသွားပြီ။ ဘာဗဟုသုတတုန်းဆို အဓိကမ ဗဟုသုတလို့ ခေါ်တာ တရားထူးတရားမြတ် ရသွားတာ သူက ဗဟုသုတ ရှိတယ် ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ စာတွေ ဘယ်လောက်တက်တက် အရဟတ္တမဂ်အရဟတ္တဖိုလ် မရသေးဘူးဆိုလို့ရှိရင် ဒီဗဟုသုတ လို့ မခေါ်နိုင်သေးတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ရောက်တယ်ပေါ့။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့တရားက ဒီလိုဆိုလိုတာ။ အဲဒီ ဗဟုသုတမရှိဘူးဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားတာ ရှိတယ်။

“အပ္ပဿုတာယံ ပုရိသော၊ ဗလိဗဒ္ဓေါဝ ဇီရတိ၊

မံသာနိ တဿ ဝဗန္တိ၊ ပညာ တဿ နဝဗုတိ”

တဲ့၊

ဒီဗဟုဿုတကင်းမဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီ “ဗလိဗဒ္ဓေါဝဇီရတိ” အလုပ်မခိုင်းတော့လို့ လွှတ်ထားတဲ့ နွားအိုကြီးနှင့် တူတယ်။ ဟိုမြက်စား ဒီမြက်စား၊ ဟိုခြံဆွဲစား၊ ဒီခြံဆွဲစား ဝမ်းနေပြီး အလုပ်မခိုင်းတော့တဲ့ နွားကြီးလိုပဲ “မံသာနိ တဿ ဝဇန္တိ ပညာ တဿ န ဝဇတိ” အသားသာတိုးတာ၊ ပညာမတိုးဘူး။ ရဟန္တာ ဖြစ်မှ ပညာကလည်း လမ်းဆုံးတာကိုး။ ဒါကြောင့်မို့ “ပရေ အပ္ပဿုတာ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္ထ ဗဟုဿုတာ ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရကီယော” ဆိုတာ ရဟန္တာ ဖြစ်အောင် ကျင့်ဖို့ ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်လည်းပါတယ်။

ဟော နောက်တစ်ခုက ပျင်းသူနဲ့ ကြိုးစားသူနှစ်ဦး၊ ပျင်းတယ်ဆိုတဲ့ လူတွေဟာ ကိုယ့်ကိုကိုယ် လူပျင်းလား ကြိုးစားသူလားလို့ သိချင်မှ သိမှာနော်။ လောကီနဲ့ လောကုတ္တရာ တွက်ပုံချင်းက မတူဘူး။ ပျင်းသူဆိုတာ ဘယ်လိုလူကို ခေါ်တာ လဲဆိုရင် ကောင်းတာလေးတွေ ကြည့်ဖို့၊ ကောင်းတဲ့ အသံလေး တွေနာဖို့၊ နားထောင်ဖို့၊ အမွှေးအကြိုင်လေးတွေ ရချင်လို့၊ ကောင်းတဲ့ အရသာလေးတွေ ခံစားချင်လို့၊ အထိအတွေ့တွေ၊ ကာမဝိတက်တွေ၊ ခံစားမှုအာရုံတွေနဲ့ စိတ်ကူးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကို လူပျင်းလို့ပြောတယ်။ အလုပ်လုပ်မစားချင်ဘူး၊ လမ်းဘေး ထိုင်၊ လွှတ်ရည်ဆိုင်ထိုင်ပြီးတော့ တစ်နေကုန် အချိန်ဖြုန်းတဲ့ လူပျင်းကတစ်မျိုးပေါ့နော်။ အခုဒီ ကုသီတလို့ဆိုတဲ့ နေရာမှာ စိတ်ကူးထဲက မကောင်းတာတွေ ကြံစည်နေတာတွေကို တွန်းထုတ်ဖယ်ရှား မပစ်ဘဲနဲ့ (သို့မဟုတ်) ကိုယ့်သန္တာန်မှာ

အကုသိုလ်တွေရှိရဲ့သားနဲ့ အဲဒီအကုသိုလ်တွေကို တွန်းထုတ်
ဖယ်ရှားဖို့ မကြိုးစားဘဲနဲ့ နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ လူပျင်းလို့
သတ်မှတ်တယ်။ အဲဒီလိုလူပျင်းက လွတ်ဖို့ဆိုတာ တော်တော်
ခက်တယ်၊ ရဟန္တာဖြစ်မှ လွတ်မယ်နော်။

ကိုယ့်သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကို တိုက်
ထုတ်ဖို့၊ တွန်းထုတ်ဖို့၊ ဖယ်ရှားဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ တစ်နေ့
တစ်လံ ပုဂံဘယ်ရွှေ့မလဲ ကြိုးစားနေတယ်ဆိုရင်တော့ လူပျင်း
တော့ မဟုတ်ဘူး၊ လူပျင်းဆိုတာ ကြိုးကိုမကြိုးစားဘူး။ သတိကို
မရဘူး၊ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ လောဘဖြစ်တာလည်း ဖယ်ဖို့ စိတ်မဝင်
စားဘူး၊ ဒေါသဖြစ်တာကိုလည်း ဖယ်ဖို့ စိတ်မဝင်စားဘူး၊
မောဟဖြစ်နေတာ၊ ဒါတွေ မာနတွေ ဣဿာတွေ၊ မစ္ဆရိယတွေ
လက်ခံထားတယ်။ ဒါတွေ လက်ခံထားပြီးတော့ တွန်းထုတ်
ဖယ်ရှားဖို့ မကြိုးစားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှ လူပျင်းတဲ့။

“ကုသိတ” ဆိုတဲ့စကားလုံးက ဘာကိုပြောတုန်းဆိုတော့
“ကုသိတေန အာကာရေန သီဒသီတိ ကုသိတော” တဲ့၊ ရုပ်ပျက်
ဆင်းပျက် မြုပ်သွားတာတဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကို ဖယ်ထုတ်ဖို့
မကြိုးစားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် မြုပ်သွားတယ်
ဆိုတာ ဟုတ်တယ်။ မကြိုးစားရုံတင် မကဘူး၊ အကုသိုလ်တွေ
လုပ်ပြီး ဒီဘဝကသေဆုံးသွားတဲ့အခါ ဘာဖြစ်တုန်းဆို တိရစ္ဆာန်
ဘဝ ရောက်သွားတယ်လေ။ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်သွားတာပေါ့၊
ခေါင်းမှာလည်း ချို့တွေပေါက်ပေါ့။ ဝက်ဆိုရင် နားရွက်ကြီးတွေနဲ့
ဖြစ်ကုန်တာပေါ့။ နှုတ်သီးကြီးတွေ ချွန်လာတာပေါ့။ ဒီလို

ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်သွားတယ်၊ အပါယ်ငရဲကျသွားရင် ဒီထက် ဆိုးမယ်ပေါ့၊ ပြိတ္တာဘဝ ရောက်သွားရင်လည်း ဒီထက်ဆိုးမယ် ပေါ့။ အဲဒါဟာ အကုသိုလ်ဖယ်ထုတ်ဖို့ ပျင်းရိလို့ ကုသီတလို့ ဒီလိုအဓိပ္ပါယ်ယူတာနော်။

အာရဒ္ဓ ဝီရိယ ပြီးပြည့်စုံတဲ့ လုံ့လဝီရိယရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်တုန်း၊ မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေ မဖြစ်အောင် ပိတ်ဆို့ဖို့ ကြိုးစားတယ်။ ဖြစ်လာလို့ရှိရင် ဖယ်ရှားဖို့ ကြိုးစားတယ်။ ဆိုလိုတာက ဒေါသမထွက်မိအောင် ကြိုးစားတယ်၊ ထွက်လာလို့ ရှိရင် လျင်လျင်မြန်မြန် ဖယ်ထုတ်ဖို့ ကြိုးစားတယ်၊ ခြင်ကိုက်တဲ့ အခါကြည့်၊ တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ ခြင်ထောင်လေးနဲ့ အားထုတ်တယ်။ ခြင်ထောင်လေး ထောင်ထားတာ ဘာလုပ်တာ တုန်းဆို ခြင်တွေမဝင်အောင် ဆို့ပိတ်ထားတာ။ ဝင်လာရင် ဘာလုပ်တုန်းဆို ထုတ်ပစ်တာ။ အဝင်မခံဘူးလေ။ ကုသိုလ် လည်း အဲဒီအတိုင်း ဖြစ်ရမယ်၊ ဒီလိုဆိုလိုတယ် ခြင်သာဖယ် ထုတ်တာ အကုသိုလ် မဖယ်ဘူးဆိုလို့ရှိရင် ပျင်းတယ်လို့ပဲ ပြောရမယ်။ ခြင်ကိုတော့ ကိုက်မှန်းသိတာကိုး။ အကုသိုလ်ကို တော့ ကိုက်တာ ကိုက်မှန်းမှမသိတာ။

အဲဒီတော့ ဒီ “အာရဒ္ဓဝီရိယ” လုံ့လဝီရိယ ရှိတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ အကုသိုလ် မဖြစ်ရအောင် ဆို့ပိတ်တာ။ ခြင်ထောင် ထောင်တာလိုပဲ ဆို့ပိတ်ထားတာ။ အဲဒီ ခြင်ထောင် ကြားကနေ ခြင်ဆိုတဲ့ကောင်က ကြံကြံဖန်ဖန် ဝင်လာတက်တာ။ ဝင်လာလို့ရှိရင်လည်း ထုတ်ပစ်။ အဲဒါမျိုးလိုပဲ စိတ်ထဲမှာ

အကုသိုလ်ဝင်လာလို့ရှိရင် ထုတ်ပစ်ဖို့ ကြိုးစားတယ်။ ကုသိုလ်တွေ မဖြစ်သေးရင် ဖြစ်အောင်လုပ်တယ်။ ဖြစ်ပြီးရင် ပိုတိုးတက်အောင် လုပ်တယ်လို့ဆိုတဲ့ ဒီကြိုးစားမှု လေးရပ်ရှိမှ အာရဒ္ဓဝီရိယလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒါကိုဆိုလိုတာ။

အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ ကုသီတာ ဘဝိဿန္တိ မယ မေတ္ထ အာရဒ္ဓဝီရိယာ ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော”တခြား ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ အကုသိုလ်ဖယ်ရှားဖို့အတွက် အပျင်းကြီးနေကြတယ်။ ငါတို့ကတော့ အကုသိုလ်တွေ ဖယ်ရှားဖို့၊ ကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်ပွားဖို့ ကြိုးစားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရမယ်လို့ အပျင်းမကြီး စေရဘူးလို့ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ဒီလို ကြိုးစားပါ။ သလ္လေခအကျင့်ကို ကျင့်ပါလို့ ဒီလိုဟောတာ။

နောက်တစ်ခါ နံပါတ် (၄၂)ကြတော့ သတိနဲ့ပတ်သက်တယ်။ သတိဆိုတာ အာရုံနဲ့ စွဲစွဲမြဲမြဲတည်နေတာ သတိ၊ အာရုံကို အမှတ်ရနေတာ၊ ရှိရမဲ့ အာရုံပေါ်မှာ အမှတ်ရတာ။ ကာမအာရုံတွေကို အမှတ်ရတာ သတိလို့မခေါ်ဘူး။ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ လို့ဆိုတဲ့ သတိရဲ့ အာရုံလေးမျိုးပေါ်မှာ အမှတ်ရနေတာ၊ ပညာကို ဖြစ်ပွားစေတတ်တဲ့ အမှတ်ရမှုမျိုးကို သတိလို့ ခေါ်တယ်။ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေထဲမှာ စိတ်ကမျောနေရင် သတိ မဲ့နေတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီသတိကင်းမဲ့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက လောကမှာများတယ်။ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေထဲမှာ စိတ်ကို ပျော်သလို လွှတ်ထားကြတယ်။

အဲဒါကြောင့် “ပရေ မုဋ္ဌဿတိ ဘဝိဿန္တိ မယမေတ္တ ဥပဋ္ဌိတဿတိ ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော” ကျန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတဲ့ သတိပျောက်ပြီးတော့ နေကြတယ်။ ကုသိုလ်ဘက်ကို အမှတ်ရတာ မရှိဘူးလေ။ ပျော်ဖို့၊ ပါးဖို့၊ ဆိုဖို့၊ ကဖို့၊ တီးဖို့၊ ဆိုကြဖို့၊ ကကြဖို့၊ ဒါတွေပဲ သတိရတယ်။ အဲဒါတွေကို မုဋ္ဌဿတိလို့ ခေါ်တယ်။ သတိပျောက်နေပြီး ကာမဂုဏ်အာရုံ တွေထဲမှာ ပျော်ချင်တိုင်း ပျော်နေတယ်။ ဒါလည်း ယစ်မှူးမှုတစ်ခု လို့ ခေါ်တာပဲ။ အရက်သောက်လို့ မူးတာက တစ်မျိုးလေ။ အရက်သောက်မှ မူးမှန်းသိတာ၊ ဒီကာမဂုဏ်တွေထဲမှာ ပျော်နေ တာလည်း မူးတာတစ်မျိုးပဲပေါ့။ မူးနေတာပဲ။ အဲဒီဟာမျိုး တို့မှာတော့ မဖြစ်စေရဘူး၊ ငါတို့က သတိပျောက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေ မဖြစ်စေရဘူး၊ သတိအမြဲရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်အောင် ကြိုးစားမယ်ဆိုပြီးတော့ သလ္လေကျင့်စဉ်နဲ့ ကြိုးစား အားထုတ် တယ်။

အဲဒီမှာလည်း ရဟန္တာဖြစ်ပြီဆိုမှ “သတိ ဝေပုလ္လ ပတ္တ” ရဟန္တာဖြစ်ပြီဆိုရင် သတိမြဲသွားပြီ၊ ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မမြဲသေး ဘူး၊ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးရင် ဘာအတွက် သတိရှိဖို့လိုသလဲ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ဖို့အတွက် သတိရှိဖို့လိုတယ်။ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပြီးရင် ဘာအတွက်သတိလိုလဲ အနာဂါမ်ဖြစ်ဖို့အတွက် သတိ လိုတယ်။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးရင် ဘာအတွက် သတိလိုသေးလဲ၊ ရဟန္တာဖြစ်ဖို့ သတိလိုတယ်။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးရင်တော့ မလိုတော့ ဘူးပေါ့နော်။ ဒါကြောင့်မို့ ပြီးပြည့်စုံတဲ့ သတိဟာ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးမှ ရတယ်၊ ဒီအဓိပ္ပါယ်ကိုပြောတာ။

နောက်နံပါတ် (၄၃) ကတော့ ပညာ။ ပညာမဲ့သူနဲ့ ပညာရှိသူ။ ပညာဆိုတာတော့ “ပညုတ္တရာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ” မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ ဓမ္မတွေအားလုံးထဲမှာ ပညာကတော့ အထွဋ်အထိပ်ပဲ။ အရေးအကြီးဆုံးဟာ ပညာပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ ပညာလို့ဆိုတဲ့နေရာမှာ သာမန်ပညာတွေကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ ဝိပဿနာပညာကို ပြောတာ။ ဝိပဿနာပညာနဲ့မှ မဂ်ပညာ ရတာ၊ ဖိုလ်ပညာရတာ။ ဝိပဿနာ ပညာမပါဘဲနဲ့ မဂ်ပညာ ဖိုလ်ပညာ ဘယ်လိုမှမရဘူး၊ မဂ်ပညာ ဖိုလ်ပညာ ဆိုတာ သင်လို့ရတာ မဟုတ်ဘူး။ သင်ယူ ကျင့်သုံးရမှာကတော့ ဝိပဿနာ ပညာပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ ဝိပဿနာပညာမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ပညာကင်းမဲ့သူလို့ပဲ ပြောရမှာဘဲ။ ဒုပ္ပညာပညာ မရှိကြဘူးလို့ပဲ ပြောရမယ်။ ဘယ်လောက်ပဲ လောကီပညာတွေ တတ်နေနေ၊ ဘွဲ့တွေ ဘယ်နှစ်ထပ်ရနေနေ၊ ဝိပဿနာပညာမရှိရင် ဒီနေရာမှာ ပညာမဲ့တယ်လို့ပဲ ပြောရမှာဘဲ၊ ပညာမဲ့တယ်လို့ ဆိုတာ။

အေး ဒါကြောင့်မို့ “ပရေ ဒုပ္ပညာ ဘဝိဿန္တိ မယမေတ္တ ပညာသမ္ပန္နာ ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော” တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဝိပဿနာပညာတွေကို ကင်းပြီးတော့ နေကြတယ်၊ ဒို့တတွေကတော့ ဝိပဿနာနဲ့ပညာနဲ့ ပြည့်စုံအောင် နေရမယ်လို့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမယ်။ ဒါဖြင့် ပညာလမ်းဆုံးတာ ဘယ်မှာ ဆုံးတုန်း? အရဟတ္တမဂ်မှ လမ်းဆုံးတယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သာသနာတော်ကိုက အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်မှာ လမ်းဆုံးတယ်။ “အရဟတ္တဖလ

ပရိယောသာနံ ဘဂဝတော သာသနံ” မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဆုံးအမမှာ နောက်ပိတ်ဆုံးဟာ အရဟတ္တဖိုလ်ပါလို့ ပြောတာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတာ အရဟတ္တမဂ်ရမှ ဖြစ်တာလေ။ အဲဒါ ကြောင့်မို့ ဒါနောက်ဆုံး ပန်းတိုင်လို့ ဒီလိုဆိုတာ။

နောက်ဆုံးတစ်ခုကျတော့ လူတွေဟာ ခေါင်းတအား မာတတ်တယ်၊ ကိုယ့်အတွေးနဲ့ကိုယ် အရပ်ထဲမှာ ငြင်းကြတာ ကြည့်၊ ကိုယ်အမြင်ကို လျော့ပေးတဲ့လူ အင်မတန်မှ ရှားတယ်၊ ကိုယ့်အမြင် သူ့အမြင်မှာ အတော်တင်းတဲ့ အမြင်။ ကိုယ်ထင် တာကို တခြားလူတစ်ယောက်ကပြောရင် သူ့အမြင် ကိုယ့်အမြင် ဆိုတာကို ညှိနှိုင်းပြီး သူ့အမြင်ဆိုတာကို လက်ခံနိုင်တဲ့ စွမ်းရည် သတ္တိ သိပ်မရှိကြဘူး၊ ကိုယ့်အမြင်ကို အတင်းဆုပ်ကိုင်ထားလေ့ ရှိတာ လူတွေရဲ့ အကျင့်ပဲဖြစ်တယ်။ အဲဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မြတ်စွာဘုရားက နောက်ဆုံးပိတ် သတိပေးတဲ့ အနေနဲ့ ဒါကို ဟောတယ်၊ “သန္တိဋ္ဌိ ပရာမာသီ” တဲ့ ကိုယ့်အမြင်ကို အမှန်လို့ ဆုပ်ကိုင်ထားတယ်တဲ့။ ကိုယ့်အမြင်ကို တချို့ဆိုလို့ရှိရင် တရား ထူး တရားမြတ်တောင်မှဘဲ စာထဲပါတဲ့အတိုင်း မလိုက်တော့ပဲ သူ့အသိကို အဟုတ်အသိကြီးလို့ ထင်နေတာနော်၊ အဟုတ် သိကြီးလို့ ထင်ပြီးတော့ ငြင်းတာပဲ။

အဲ မြန်မာပြည်မှာလည်း တရားနည်းတွေ အများကြီး။ အမျိုးကို စုံနေတာပဲ၊ တရားရပုံ ရနည်းတွေကလည်း အင်မတန် များတယ်။ လက်တွေ့ မြောက်တက်သွားလို့ တရားရတာ ရှိသေး တယ်။ ထ၊ကလို့ တရားရတာ ရှိသေးတယ်၊ အမျိုးကိုစုံနေတာပဲ။

အကကောင်းရင်လည်း တရားရတာပဲ။ အဲဒီလို လောကကြီးက အမျိုးကိုစုံနေအောင် တရားရပုံ ရနည်းတွေက အများကြီး၊ တိုင်မင်ကိုက်အောင် မှတ်တတ်ရင်လည်း တရားရတယ်တဲ့။ တက်တက်နဲ့ခေါက်ပေး၊ နောက်က တိုင်မင်ကိုက်အောင် မှတ်၊ ထိသိ၊ထိသိ၊ ထိသိနဲ့မှတ်။ တိုင်မင် ကိုက်လို့ရှိရင် တရားရသတဲ့။ ဒါမျိုးတွေကလည်း ရှိနေတာပဲနော်။

အဲဒီတော့ ကိုယ့်အယူအဆ ဆုပ်ကိုင်ထားတယ်၊ တစ်ချို့ကလည်း ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် မှတ်ရတယ်၊ ရသမျှအာရုံတွေ အကုန် ပုတ်ထုတ်ဖယ်ပစ်ရမယ်၊ ဘယ်သူက ဟောသလဲမသိဘူး။ ဘုရားကတော့ မဟောတာ သေချာတယ်နော်။ ဘုရားတရားကို ဘုရားဟောတဲ့အတိုင်းပဲ မှတ်သားရမယ်ပေါ့။ ဘုရားဟောတဲ့ တရားက စာပေကျမ်းဂန်မှာ အပြည့်အဝရှိတာပဲ။ ဒါဘုရားဟောတာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီတော့ ဘုရားဟောတဲ့တရားက သူ့ဟာသူ ရှိတယ်၊ ဘယ်လို လုပ်ရမယ်ဆိုတာကို ဘုရားက ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဟောထားတယ်၊ စိတ်ထဲ ရောက်လာတဲ့ အာရုံတိုင်းကို ထုတ်ခိုင်းတာ မဟုတ်ဘူး မြတ်စွာဘုရားက မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကိုသာ ထုတ်ခိုင်းတာ အကုန်ထုတ်ပစ်လို့ ဘယ်လိုလုပ်မတုန်းနော်၊ အကုသိုလ်မဖြစ်ဖို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတာ။

တစ်ခါတုန်းက မြတ်စွာဘုရားက ပြောတယ်၊ ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်က အေး မင်းတို့ဆရာတွေက ဘယ်လို ဆုံးမသလဲ ကျွန်တို့ ပြည့်စုံအောင် မင်းတို့ဘယ်လို ကျင့်သလဲလို့။ သူတို့ဆရာတွေ ဆုံးမတာက မကြည့်ဘဲနေရမယ်၊ နားမထောင်ဘဲ

နေရမယ်၊ ဒါဆိုရင် ပြီးပြည့်စုံပြီဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဘာပြောတုန်းဆို “အေး အဲဒီလိုဆိုရင် မျက်ကန်းတွေကတော့ ဟန်ကျတာပေါ့ ကွာတဲ့၊ မျက်စိကန်းနေလို့ ကြည့်လို့မရတော့ဘူး နားကန်းနေတဲ့ လူကလည်း အလိုအလျောက် ဒီကိစ္စတွေ ပြီးကုန်မှာပေါ့တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီလိုမှမဟုတ်တာ။ မကြည့်ရဘူး၊ နားမထောင်ရဘူး ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ ကြည့်၊ နားထောင်၊ လောဘဖြစ်လို့ရှိရင် လောဘမဖြစ်စေနဲ့။ လောဘ မဖြစ်ဖို့၊ တားဖို့ပဲ။ မျက်စိဆိုတာ ကြည့်စရာရှိရင် ကြည့်မှာဘဲ၊ မြင်မှာဘဲ။ မြတ်စွာဘုရားက မျက်စိရှိတယ်၊ မြင်စရာတွေ မြင်တာပဲ အများကြီး၊ နားရှိတယ်၊ ကြားစရာတွေ ကြားတာပဲ၊ သို့သော် အဲဒီကြားတဲ့အပေါ်မှာ လောဘ ဒေါသ မဖြစ်ဖို့၊ အဲဒီ မဖြစ်အောင်ထားတာဟာ ဒါ ဣန္ဒြိယဘာဝနာပဲ။ ဣန္ဒြေကို စောင့်ဖို့ ကျင့်တယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။ မျက်စိကနေ လောဘတွေ၊ မဖြစ်စေနဲ့၊ မြင်ပြီး လောဘမဖြစ်စေနဲ့၊ ဒီလိုဆိုတာ။

မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့တရားကို သေသေချာချာ လေ့လာပြီးတော့ မှန်ကန်တဲ့ အကျင့်ကိုကျင့်။ မှန်ကန်တဲ့ အကျင့်ကို မကျင့်ပဲနဲ့၊ ကိုယ်ထင်တာပေါ်မှာ သန္တိဌိပရာမာသီ ကိုယ့်အမြင်ကို မှားမှားယွင်းယွင်း ဆုပ်ကိုင်ထားတယ်တဲ့၊ အာဒါနဂ္ဂါဟီ အပြင်းအထန် ဆုပ်ကိုင်ထားတယ်၊ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိ ဘယ်သူက လာပြောပြော မလွှတ်ဘူး။ ဒါအမှန်ဆိုပြီးတော့ ခေါင်းမာတယ်ပေါ့နော်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း မှားယွင်းတဲ့ အယူအဆ ယူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ပိုခေါင်းမာတယ်၊ မလွှတ်ဘူး။

သာတိရဟန်းပဲ ကြည့်လေ၊ ဝိညာဉ်ကို အတ္တလို့ ယူဆပြီးတော့ မြဲတဲ့ဝိညာဉ်ရှိတယ်တဲ့။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတာတောင်မှပဲ မကျွတ်တာဘဲ။ အရိဋ္ဌ ရဟန်းဆိုတာလည်း အတူတူပဲ။ ဒီပြင်ပသက်မဲ့ရဲ့ အထိအတွေ့တွေနဲ့ သက်ရှိရဲ့အထိအတွေ့တွေ တန်းတူထားပြီးတော့ စဉ်းစားတာက စပြီးတော့ လွဲမှားစွာ စွဲတာကို မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းပြတာတောင် လက်မခံဘူး။ သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီ၊ သန္နိဋ္ဌိဆိုတာ ကိုယ့်အမြင်၊ ပရာမာသီ ဆိုတာ မှားမှားယွင်းယွင်း ဆုပ်ကိုင်တာ။ အာဒါနဂ္ဂါဟီ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်ထားတယ်၊ မိကျောင်းက စားစရာ သားကောင်ကို ဖမ်းတဲ့အခါမှာ ဘယ်တော့မှ လွတ်သွားတယ် မရှိဘူး၊ မိကျောင်းပါးစပ်ထဲ ရောက်ရင် ဘယ်တော့မှ လွတ်လမ်း မရှိဘူး။ ဒီလိုဆိုလိုတယ်၊ အာဒါနဂ္ဂါဟီ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆုပ်ထားတယ်။ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ စွန့်လွှတ်ဖို့ အင်မတန်မှ ခဲယဉ်းတယ်။ အဲဒါအများစုက အဲဒီလို ဖြစ်နေတယ်ပေါ့။

ငါတို့ကတော့ သန္နိဋ္ဌိ ပရာမာသီ ကိုယ့်အယူကို မှားမှားယွင်းယွင်းနဲ့ ဆုပ်ကိုင်ထားမှုမျိုး အာဒါနဂ္ဂါဟီ- စွဲစွဲမြဲမြဲကြီး ဆုပ်ကိုင်ထားတာမျိုး မဖြစ်စေရဘူး။ သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ- မှားမှန်း သိရင် စွန့်လွှတ်နိုင်ရမယ်၊ ဒီလိုဆိုလိုတာ။ “ဣဒမေဝ သစ္စမောဃမညံ” ဒါသာအမှန် တခြားအလွဲအမှားလို့ ဆိုပြီးတော့ ကိုယ့်အယူကိုသာလျှင် ရှေ့တန်းတင် ဆုပ်ကိုင်မထားရဘူး၊ အဲဒါဟာ မှားယွင်းတတ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက “ပရေ သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီ အာဒါနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိ ဘဝိဿန္တိ” ကျန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကိုယ့်အယူကို စွဲထားကြတယ်၊ ဆုပ်ကိုင်ထားကြတယ်၊ စွန့်လွှတ်ဖို့ ခဲယဉ်းကြတယ်။ “မယမေတ္ထ အသန္နိဋ္ဌိ ပရာမာသီ အာနာဇ္ဈိနဂ္ဂါဟီ သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိ ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော” ဒို့တတွေက ကိုယ့်အယူအဆကို မှားမှားယွင်းယွင်း ဆုပ်ကိုင်တာမျိုး စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်တာမျိုး မလုပ်ဘူးတဲ့၊ စွန့်လွှတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားမယ်၊ ဒီအယူအဆက စွဲလန်းတာမျိုး မရှိရဘူးလို့ မြတ်စွာဘုရားက နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ တရား(၄၄)ပုဒ် သလ္လေခကျင့်စဉ်ကို ကျင့်သုံးဖယ်ရှားလို့ ဒီလိုဟောတာ။ ဒါသလ္လေခဆိုတာ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားခြင်းဆိုတာ ပထမအပိုင်း ဒီ(၄၄)ခုကို အပိုင်း(၅)ပိုင်းခွဲပြီးတော့ ဟောတာ။

ဒီနေ့အပြီးဟောမှာ ဆိုတော့ ဒီ (၄၄)ခုကို မှတ်သားထားပြီးတဲ့အခါ နောက် ဒုတိယအပိုင်းကလည်း ဒီ(၄၄)နဲ့ ဟောမှာဘဲ။ တတိယအပိုင်းကလည်း ဒီ (၄၄)ခုနဲ့ပဲ ဟောတာပဲ။ စတုတ္ထအပိုင်းကလည်း ဒီ(၄၄)ခုနဲ့ပဲ ဟောမှာပဲ။ ပဉ္စမအပိုင်းကလည်း ဒီ(၄၄)ခုနဲ့ပဲ ဟောတာပဲဖြစ်သောကြောင့် နမူနာလေး ပြလိုက်လို့ရှိရင် အားလုံးသိမှာပဲ။ မြတ်စွာဘုရားက လူတွေရဲ့ သဘောကိုနားလည်တယ်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ကို ဟောတာကြည့်လေ၊ ဘုရားက သူဟောထားတဲ့ ကျင့်စဉ်အတိုင်း ကျင့်ဖို့ ဘယ်က စဟောတာလဲ၊ ခုနစ်နှစ်က စဟောတာ။ ခုနစ်နှစ်ကျင့်တဲ့ ခုနစ်နှစ်ကျင့်ရင် အနာဂါမ်ရဟန္တာ ဖြစ်တယ်ပေါ့။

အဲဒီကနေ ထားလိုက်ပါဦးတဲ့ ခုနစ်နှစ်ဆိုပြီးတော့ ခုနစ်လ အဲဒီကနေ လျော့ပေးတာခုနစ်ရက်၊ လူဆိုတာ (၇)ရက်စပြောရင် တိုးကျင့်မှာ မဟုတ်ဘူးနော်၊ တိုးမကျင့်ဘူး၊ အဲဒါကြောင့်မို့ ရင်လောက်တင်မှ ခါးလောက်ကျဆိုတာ အမြင့်ဆုံးကနေ စပြောရတယ်၊ ပြီးတော့မှ နည်းနည်း လျော့လျော့ပေးတာ။ အဲဒါ လူ့သဘာဝပဲ။ ခုနစ်ရက်နဲ့ကျင့်မှတော့ ခုနစ်နှစ်ဆို စိတ်ကူးထဲ တောင် ထည့်မှာမဟုတ်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက ခုနစ်နှစ်ကျင့် အဲဒီလောက်တောင်မှ တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ မလိုပါဘူး၊ ခုနစ်ရက်နဲ့ ရတယ်။ ဒီလိုလုပ်ပေးတာကို အစကတည်းက (၇)ရက်ပဲကျင့်ဆိုရင် ဒီလူတွေ (၇)လပြောလို့ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ အခုဒီမှာလည်းပဲ သလ္လေခ ကရဏီယ ဆိုတာ၊ ဒါတွေကို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားတဲ့၊ ဒါတွေကို ပထမပိုင်းမှာ ဒီလို ဟောတာ။

နောက် ဒုတိယပိုင်းကျတော့ ဘုရားက နည်းနည်း လျော့ပေးလိုက်တယ်။ “စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တမ္ပိခေါ အဟံ စုန္န ကုသလေသု ဓမ္မေသု ဗဟုကာရံဝဒါမိ” ကုသိုလ်နဲ့ ပတ်သတ် လာလို့ရှိရင် စိတ်ထဲဖြစ်တာတောင်မှပဲ မင်းတို့ကျေးဇူး များလှ ပါပြီ၊ စိတ်ထဲဖြစ်ရုံလေးတင် အင်မတန်မှ တန်ဖိုးရှိတယ် ခုနကလို ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားဖို့ အသာထား၊ စိတ်ထဲမှာ လုပ်မယ်လို့ဆိုတဲ့ စိတ်ကူးလေးဖြစ်ရင် ကျေးဇူးများပါပြီတဲ့၊ ကိုယ်ထိလက်ရောက် လုပ်မယ် ပြောမယ်ဆိုရင် ဘယ်ပြောစရာ ရှိမတုန်းတဲ့။ အဲဒီတော့ မင်းတို့စိတ်ကလေးကို အရင်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားပါတဲ့နော်။

နံပါတ်တစ်က စပြီးတော့ “ပရေ ဝိဟိသကာ ဘဝိဿန္တိ၊
မယမေတ္ထ အဝိဟိသကာ ဘဝိဿာမာတိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ”
ဒီလူတွေကတော့ ညှင်းဆဲတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်တယ် ငါတို့ကတော့
မညှင်းဆဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မဖြစ်စေရဘူးလို့ ဒီစိတ်ကလေးပဲ
ဖြစ်ပါစေ၊ ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားဖို့ မပြောသေးဘူး၊ လျော့ပေးလိုက်
တယ်နော်၊ စိတ်ထဲမှာဖြစ်ရုံနဲ့တင် တန်ဖိုးရှိလှပါပြီ။ ငါဖြစ်အောင်
လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကလေးပဲ အရင်မွေးလိုက်ပါ။ ဒါကဒုတိယ
စိတ္တုပ္ပါဒ်ပိုင်းမှာ၊ စိတ်မွေးပါ။ ဒီစိတ်ကလေးကို မွေးကြည့်ပါလို့
လျော့ပေးတာလေ၊ ခုနကတုန်းကတော့ ဖယ်ထုတ်ရမယ် အဆိုး
တွေကို အကောင်းနဲ့ ဖယ်ထုတ်ရမယ်။

ဟော နောက်တစ်ခုကတော့ ဘာတုန်း ရှောင်လွှဲရမယ်။
ရှောင်လွှဲတယ်ဆိုတာ ဟုတ်တယ်လေ၊ ဒီလမ်းမကောင်းရင်
ဟိုလမ်းကသွား။ လူတွေက လမ်းသိတယ်။ ဒီလမ်းမကောင်းဘူး
ဆို လမ်းကောင်းတဲ့ဆီက သွားကြတယ်၊ ရေဆိပ်ဆင်းတဲ့ အခါမှာ
လည်း ဒီဆိပ် မကောင်းဘူးဆိုရင် ဟိုဆိပ်သွားကြတယ်၊ ဒီပစ္စည်း
မကောင်းဘူးဆို ဟိုပစ္စည်း ဒီလိုကို။ ဒီဆိုင်က မကောင်းဘူးဆို
ဟိုဆိုင်၊ အဲဒါကျတော့ ကျွမ်းကျင်တယ်လေ။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာ
ဘုရားက တတိယအပိုင်းကဏ္ဍမှာကြည့်။ “သတ္တဝါတွေကို
ညှင်းဆဲတယ်ဆိုတာ မကောင်းဘူး။ အဲဒီတော့ မကောင်းဘူး
ဆိုတဲ့ဟာ မညှင်းဆဲဘူးဆိုတာနဲ့ ရှောင်လွှဲလိုက်” ပေါ့။ “မညှင်းဆဲ
တဲ့ လမ်းသွားမယ်၊ ညှင်းဆဲတဲ့လမ်း မသွားနဲ့။” ဒီလိုပြောတာ။

အဲဒီမှာ “ဝိဟိံသကဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အဝိဟိံသာ
 ဟောတိ ပရိက္ကမာယ” ညှင်းဆဲတဲ့ လမ်းကြောင်းကို ရှောင်ဖို့
 ဆိုတာ မညှင်းဆဲတဲ့လမ်းကြောင်းက သွားပေါ့။ ငါတို့ကတော့
 မညှင်းဆဲတဲ့ လမ်းကြောင်းဘက်ကို သွားမယ်၊ မညှင်းဆဲတဲ့
 ဘက်က နေမယ်ဆိုပြီးတော့ အဲဒီလို ရှောင်လွှားလိုက်ပါ။
 ဒီလိုပြောတာ၊ ရင်ဆိုင်မလုပ်နဲ့၊ ရှောင်လိုက်ပါ။ ခုနကတော့
 လွတ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကလေးဖြစ်တာ။ အခုကတော့ ရှောင်ပေး
 လိုက်။ အဝိဟိံသာဆိုတဲ့ အကြင်နာတရားနဲ့ ညှင်းဆဲတဲ့လမ်းကို
 ရှောင်လွှဲပါ။ ဒါက နံပါတ်(၃) ပရိက္ကမနုပရိယာယ အပိုင်းကို
 ဒီလိုဟောတာ။

ဟောနောက်တစ်ခါ အပိုင်း(၄)ကတော့ မြတ်စွာဘုရား
 က ဘာတုန်းဆို။ ဒါအားလုံး (၄၄)မျိုးတွေချည်းပဲ။ (၄၄)မျိုးသော
 စိတ်ဖြစ်စေရမယ်၊ (၄၄)မျိုးနဲ့ ရှောင်ရမယ်၊ အဆိုးတွေကို
 အကောင်းနဲ့ ရှောင်ရမယ်။ နောက်နံပါတ်(၄)က ဥပရိဘာဂ
 ပရိယာယ၊ ဥပရိဘာဂ ကတော့ အထက်နဲ့အောက်။ အထက်နဲ့
 အောက်ဆိုရင် လူတွေက အကောင်းရွေးမှာပေါ့၊ အောက်မရွေး
 နဲ့ အထက်ရွေး။ အကောင်းကိုရွေး အဲဒီမှာ “ယေကေစိ
 အကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေ တေ အဓောဘာ ဂင်္ဂမနိယာ” တဲ့
 အကုသိုလ်ကမ္မန်သမျှ အောက်ကျတယ်၊ အောက်သွားမဲ့
 ဟာတွေချည်းပဲ။ “ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေ တေ
 ဥပရိဘာ ဂင်္ဂမနိယာ”တဲ့ ကုသိုလ်တွေက အထက်သွားမှာ
 ချည်းပဲ၊ ကဲဘာယူမလဲ။ အထက်သွားတာကို လိုက်မလား၊

အောက်သွားတာကို လိုက်မလား၊ အောက်က အောက်ဗမာပြည် သွားတာ မဟုတ်ဘူး၊ အထက်သွားတာ လိုက်မလား၊ အောက် သွားတာ လိုက်မလားလို့ဆို လူတွေက အထက်ပဲသွားကြမှာလေ။ ကောင်းတဲ့နေရာက အများကြီးရှိတာကို အဲဒီတော့ အထက်ပဲ ရွေးမယ်လေ။ မြတ်စွာဘုရားက “ဝိဟိံသတ္ထသ အဝိဟိံသာ ဥပရိဘာဂ” သတ္တဝါတွေကို ညှင်းဆဲတယ်ဆိုတာ အောက်၊ သတ္တဝါတွေကို မညှင်းဆဲဘူးဆိုတာ အထက်၊ အဲဒီတော့ အထက်ပိုင်းကို သွားလိုက်ပါ။ အောက်မှာမနေပါနဲ့၊ အထက် တက်လိုက်ပါ။ ဒီလိုပြောတာ၊ ဒါလည်း မြတ်စွာဘုရားက ညှာညှာတာတာ မကျင့်ကျင့်ချင်အောင် ပြောပြနေတာ။

နောက်ဆုံး အပိုင်း(၅)က “ပရိနိဗ္ဗာန ပရိယာယ” ငြိမ်းသတ်တဲ့နည်းပေါ့။ အဲဒီလို ငြိမ်းသတ်တယ် ဆိုတဲ့နေရာမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဘာဟောတုန်းဆိုရင် “ကိုယ်တိုင်က ညွှန်နစ် နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တခြားညွှန်နစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို ဆွဲထုတ်မယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား”တဲ့၊ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ကိုယ် ကိုယ်တိုင်ကကိုက နစ်မြုပ်နေတာ။ ဆိုလိုတာက အခုခေတ် ဗမာစကားကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က ပုဆိုးမဝတ်တာကို ပုဆိုးနဲ့ လာတဲ့လူကို လုံအောင်ထိုင်ဆိုတာ ပြောလို့မှမဖြစ်တာကိုး။ “ပုဆိုး မပါတဲ့လူက လုံအောင်ထိုင်ပါ ပြောသလို” ဖြစ်နေပြီပေါ့။ အဲဒီ တော့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်ကမှ ကိလေသာ အညစ်အကြေးတွေထဲ နစ်မြုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ကိလေသာ အညစ်အကြေးထဲကနေ ဆွဲထုတ်ဖို့ဆိုတာ ဘယ်လို

မှ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က မစင်အညစ်အကြေးတွေနဲ့ ပေးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်က၊ ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို သန့်စင်ဆေးကြောပေးမယ်ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့ “အတ္တနာ ပလိပပလိပန္နော ပရံ ပလိပပလိပန္နံ ဥဒ္ဓရိဿတိတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိတိ” တဲ့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က ရွံ့ညွှန်ထဲမှာ နစ်မြုပ်နေပြီးတော့ ရွံ့ညွှန်ထဲ နစ်မြုပ်နေတဲ့ သူတစ်ပါးကို ဆွဲထုတ်နိုင်မယ်ဆိုတာ လုံးဝ မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က ရွံ့ညွှန်ထဲ နစ်မြုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်မှ နစ်မြုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆွဲထုတ်လို့ရမှာပေါ့။

နောက်တစ်ခုက “အတ္တနာ အဒန္တော” ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က မယဉ်ကျေးဘူး။ “အဝိနီတော” ကိုယ်ကိုယ်တိုင်ကမှ သင်တန်း တက်ထားတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်ကိုက “အပရိနိဗ္ဗတော” ကိလေသာတွေ မငြိမ်းဘူးဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က မယဉ်ကျေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ သူများကို ဘယ်လို လုပ်ပြီးတော့ ယဉ်ကျေးအောင် လုပ်မလဲတဲ့။ သူများကို ဘယ်လို လုပ်ပြီး training ပေးမလဲတဲ့။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က မငြိမ်းတာကို သူများရဲ့စိတ်ကို ဘယ်လိုငြိမ်းသတ်မလဲ၊ မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့။

အဲဒါကြောင့် ဒီ(၄၄)မျိုးသော တရားတွေထဲမှာ အဆိုးနဲ့ အကောင်း နှစ်ခုနှစ်ခု ရှိတယ်။ အကောင်းကို တည်ဆောက်ခြင်း ဖြင့် အဆိုးကို ငြိမ်းသတ်ပါလို့ ဒီလိုပြောတာနော်။ “ဝိဟိံသကဿ ပုရိသ ပုဂ္ဂလဿ အဝိဟိံသာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ”တဲ့။ ညှင်းဆဲတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ငြိမ်းသတ်စရာလမ်းဟာ ဘာတုန်းဆို မညှင်းဆဲခြင်းပဲပေါ့။ သတ္တဝါတွေ အပေါ်မှာ မညှင်းဆဲခြင်းဖြင့်

အကြင်နာထားခြင်းဖြင့် ငြိမ်းသတ်သူ အဖြစ်ကနေပြီးတော့ ငြိမ်းအေးအောင် ဆောင်ရွက်ပါလို့ ဒီလိုပြောတာ။

ပေါင်းလိုက်တဲ့အခါ အပိုင်း(၅)ပိုင်း။ ပထမပိုင်းက ခြစ်ထုတ်ဖယ်ရှားပါ။ ဒုတိယပိုင်းက စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာ အောင်လုပ်ပါ။ စိတ်နဲ့တင် တွေးကြည့်ပါ။ အပိုင်း(၃)က ရှောင်သွားပါ။ အပိုင်း(၄)က အပေါ်စီးကရယူပါ။ အပိုင်း(၅)က အဆိုးတွေကို အကောင်းနဲ့ ငြိမ်းသတ်ပါလို့။ ဟောဒီလို မြတ်စွာ ဘုရားက ဟောကြားတော် မူပါတယ်။

အဲဒီလို ဟောကြားပြီးတဲ့အခါမှာ တရားနာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ကတော့ တစ်ပါးတည်းပဲ။ အရှင်စုန္ဒကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောနေတာ။ တခြားကိုယ်တော်တွေလည်း ပါချင်ပါမှာပေါ့။ မေးတာတော့ ခေါင်းစဉ်တပ် ပြောနေတာ ရှင်စုန္ဒကို ခေါင်းစဉ် တပ်ပြောနေပေမဲ့လို့ ရဟန္တာတွေအများကြီး မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားကို နာနေတယ်လို့ ဒီလိုသိရမယ်၊ ရှင်မဟာစုန္ဒက မေးခွန်း မေးလို့ သူ့နာမည်နဲ့တပ်ပြီးတော့ ဟောတာ။

နောက်ဆုံးနိဂုံးမှာ မြတ်စွာဘုရားက “စုန္ဒရေ၊ တပည့်တွေ ရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတဲ့ ဆရာတစ်ယောက်အနေနဲ့ ငါဟာလုပ်သင့်တာ လုပ်ပြီးပြီ” လမ်းစဉ်တွေချပြတာ၊ ဒါဆရာ တာဝန်တွေ ကျေပြီလို့ပြောတာ၊ ဟုတ်တာပေါ့ ဆရာဆိုတာ လမ်းပြရုံပဲလေ။

“ယံ ခေါ သတ္တာရာ ကရဏီယံ သာဝကာနံ ဟိတေသိနာ အနုကမ္မကေန အနုကမ္မံ ဥပါဒါယ” ကရုဏာ ရှေ့ထားပြီးတော့

တပည့်တွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတဲ့ ဆရာသမားပီပီ
 ငါဟာ အားလုံးလုပ်ပြီးပြီ၊ မင်းတို့တာဝန်ပဲ ကျန်တော့တယ်လို့
 ပြောတာ။ အဲဒီနောက် မြတ်စွာဘုရားက ဘာပြောတုန်း “ဧတာနိ
 ရုက္ခမူလာနိ” သစ်ပင်ရင်းတွေ အများကြီးရှိတယ်၊ “ဧတာနိ
 ရုက္ခမူလာနိ” တရားအားထုတ်ဖို့ သစ်ပင်တွေ အများကြီး
 ရှိတယ်၊ အဲဒီကိုသွားကြ၊ “ဧတာနိ သုညာဂါရာနိ” ဆိတ်ငြိမ်ရာ
 ကျောင်းတွေ ရှိတယ်တဲ့၊ “ဈာယထ စန္ဒ” ရှုမှတ်ကြ ပွားများကြ
 တဲ့၊ ဝိပဿနာဆိုတာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဆိုတဲ့ လက္ခဏာကို
 ရှုလို့ ဝိပဿနာကိုလည်း ဈာန်လို့ခေါ်တာ။ ဈာန်ဆိုတာ အာရုံကို
 ကပ်ပြီးရှုတာ။ ပညတ်အာရုံတွေကို ရှုမှတ်တာက သမာဓိဈာန်၊
 သင်္ခါရတရားတွေရဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ဆိုတဲ့ ဒီသာမည
 လက္ခဏာတွေကို ရှုတာကတော့ ဝိပဿနာဈာန်လို့ ဒီလိုပြော
 တယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့ “ဈာယထ” ရှုမှတ်ကြ၊ ပွားများကြ။ “မာ
 ပမာဒတ္ထ” မေ့မေ့လျော့လျော့မနေကြနဲ့ “မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော
 အဟုဝတ္ထ” နောင်ကျမှ နှလုံးမသာမယာ မဖြစ်ရစ်ကြနဲ့၊ “အယံ
 ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ” ဒါမင်းတို့အတွက် ငါရဲ့ဆုံးမချက်ပဲ။
 ဒီစကားနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက သလ္လေခသုတ်ကို နိဂုံးချုပ်တော်
 မူပါတယ်။

သူတော်စင် ပရိသတ်တို့၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ ဆုံးမဩဝါဒ
 အတိုင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာတွေ ရှိတယ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတွေ
 ရှိတယ်။ “ဈာယထ” တရားအားထုတ်ကြ ရှုကြ၊ မှတ်ကြ၊ ‘မာ
 ပမာဒတ္ထ’ မေ့မေ့လျော့လျော့ ပေါ့ပေါ့ဆဆ မနေကြနဲ့။

“မာ ပစ္ဆာ ဝိပုဋိသာရိနော” အသက်အရွယ် ကြီးရင့်လာလို့ မလုပ်နိုင် မကိုင်နိုင်ရှိတော့မှ နောင်တပူပန်မှုတွေမဖြစ်ကြစေနဲ့ လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဆုံးမတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ အဆုံးအမအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးမှ သံသရာဝဋ်အတွင်းမှ လွတ်ကင်းကြမှာ ဖြစ်တယ်လို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ သဘောကျပြီး သလ္လေခသုတ်ကျင့်စဉ်အတိုင်း ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်နိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓု

သလ္လေခသုတ်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ(Ph.D)

အဓိဋ္ဌာန် စကား

(၄၄-ပါး)

- (၁) ငါသည် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သူ မဖြစ်စေရ။
သနားကြင်နာတတ်သူ ဖြစ်ရမည်။
- (၂) ငါသည် သူများအသက် သတ်ဖြတ်သူ မဖြစ်စေရ။
သတ်ဖြတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သူ ဖြစ်ရမည်။
- (၃) ငါသည် သူများဥစ္စာ ခိုးယူသူ မဖြစ်စေရ။
ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သူ ဖြစ်ရမည်။
- (၄) ငါသည် မမြတ်သော အကျင့်ကိုကျင့်သူ မဖြစ်စေရ။
မြင့်မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၅) ငါသည် လိမ်ပြောတတ်သူ မဖြစ်စေရ။
အမှန်အတိုင်း ပြောတတ်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၆) ငါသည် ရုံးတိုက်စကား ပြောတတ်သူ မဖြစ်စေရ။
ရုံးတိုက်စကားမှ ရှောင်ကြဉ်သူ ဖြစ်ရမည်။
- (၇) ငါသည် ရိုင်းပျသောစကား ပြောတတ်သူ မဖြစ်စေရ။
ယဉ်ကျေးစွာ ပြောတတ်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၈) ငါသည် အကျိုးမရှိသောစကားမျိုး ပြောတတ်သူ
မဖြစ်စေရ။
အကျိုးရှိသောစကားကိုသာ ပြောဆိုသူသာ ဖြစ်ရမည်။

- (၉) ငါသည် သူတပါးပစ္စည်းကို လိုချင်စိတ်ရှိသူ မဖြစ်စေရ။
သူတပါးပစ္စည်း မလိုချင်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၁၀) ငါသည် သူတပါးပျက်စီးအောင်လုပ်ချင်သူ မဖြစ်စေရ။
သူတပါးအပေါ် မေတ္တာထားသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၁၁) ငါသည် မှားယွင်းသောအယူဝါဒရှိသူ မဖြစ်စေရ။
မှန်ကန်သောအယူဝါဒရှိသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၁၂) ငါသည် မှားယွင်းသော စိတ်ကူးရှိသူ မဖြစ်စေရ။
မှန်ကန်သော စိတ်ကူးရှိသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၁၃) ငါသည် စကားအရာ မှားယွင်းသူ မဖြစ်စေရ။
စကားအရာ မှန်ကန်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၁၄) ငါသည် ပြုလုပ်သည့်အရာ မှားယွင်းသူ မဖြစ်စေရ။
ပြုလုပ်သည့်အရာ မှန်ကန်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၁၅) ငါသည် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအရာ မှားယွင်းသူ
မဖြစ်စေရ။
မှန်ကန်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၁၆) ငါသည် မှားယွင်းသော အားထုတ်မှုရှိသူ မဖြစ်စေရ။
မှန်ကန်သော အားထုတ်မှုရှိသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၁၇) ငါသည် အကုသိုလ်မှု၌ သတိရသူ မဖြစ်စေရ။
ကုသိုလ်မှု၌ သတိရသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၁၈) ငါသည် အကုသိုလ်၌ စိတ်စိုက်သူ မဖြစ်စေရ။
ကုသိုလ်၌ စိတ်စိုက်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၁၉) ငါသည် ဉာဏ်နိဉာဏ်နက်များသူ မဖြစ်စေရ။
မှန်ကန်သော ဉာဏ်အမြင်ရှိသူသာ ဖြစ်ရမည်။

- (၂၀) ငါသည် အတုအယောင် လွတ်မြောက်သူ မဖြစ်စေရ။
အစစ်အမှန် လွတ်မြောက်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၂၁) ငါသည် ယှဉ်းရိုထိုင်းဖွိုင်းသူ မဖြစ်စေရ။
တက်ကြွလန်းဆန်းသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၂၂) ငါသည် စိတ်ယုံလွှင့်နေသူ မဖြစ်စေရ။
စိတ်တည်ငြိမ်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၂၃) ငါသည် ချီတုံချတုံ မပြတ်သားသူ မဖြစ်စေရ။
ဆုံးဖြတ်ချက် ပြတ်သားသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၂၄) ငါသည် စိတ်တိုတတ်သူ မဖြစ်စေရ။
စိတ်ရှည်သည်းခံသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၂၅) ငါသည် ရန်ညှိုးထားတတ်သူ မဖြစ်စေရ။
ခွင့်လွှတ်တတ်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၂၆) ငါသည် ကျေးဇူးကန်းတတ်သူ မဖြစ်စေရ။
ကျေးဇူးသိတတ်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၂၇) ငါသည် သူတပါး၏အရည်အချင်းကို အသိအမှတ်မပြုသူ
မဖြစ်စေရ။
အသိအမှတ်ပြုတတ်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၂၈) ငါသည် သူတပါး၏အောင်မြင်မှုကို မနာလိုသူ မဖြစ်စေရ။
ဝမ်းသာနိုင်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၂၉) ငါသည် ကိုယ်ဖို့သာကြည့်တတ်သူတစ်ဖို့သမား မဖြစ်စေရ။
သူတပါး၏အဖို့ကိုလည်း နားလည်သူ ဖြစ်ရမည်။
- (၃၀) ငါသည် သူတော်ကောင်းယောင်ဆောင်သူ မဖြစ်စေရ။
ရိုးသားပြောင့်မတ်သူသာ ဖြစ်ရမည်။

- (၃၁) ငါသည် လှည့်စားတတ်သူ မဖြစ်စေရ။
ပွင့်လင်းရိုးသားသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၃၂) ငါသည် ခက်ထန်မာကြော သဘောထားတင်းမာသူ
မဖြစ်စေရ။
သဘောထား ပျော့ပြောင်းသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၃၃) ငါသည် တဝင်မြင့်သူ မဖြစ်စေရ။
ဆက်ဆံရေး ပြေပြစ်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၃၄) ငါသည် ပြောရဆိုရ ခက်ခဲသူ မဖြစ်စေရ။
ပြောရဆိုရ လွယ်ကူသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၃၅) ငါသည် မကောင်းသောအပေါင်းအသင်းရှိသူ မဖြစ်စေရ။
မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းပေါင်းတတ်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၃၆) ငါသည် ယစ်မှုးမေ့လျော့သူ မဖြစ်စေရ။
ကောင်းမှုရေးရာ သတိရှိသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၃၇) ငါသည် ကောင်းမှုအရာ ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့သူ မဖြစ်စေရ။
ယုံကြည်သူ စိတ်ဝင်စားသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၃၈) ငါသည် မကောင်းမှုဒုစရိုက်အရာ အရှက်မရှိသူ မဖြစ်စေရ။
မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကို ရှက်တတ်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၃၉) ငါသည် မကောင်းမှုကို မကြောက်သူ မဖြစ်စေရ။
မဟုတ်တာလုပ်ရမှာ ကြောက်တတ်သူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၄၀) ငါသည် အကြားအမြင်သုတကင်းမဲ့သူ မဖြစ်စေရ။
အကြားအမြင်သုတများသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၄၁) ငါသည် ပျင်းရိသူ မဖြစ်စေရ။
ထကြွလုံ့လ ဝီရိယရှိသောသူသာ ဖြစ်ရမည်။

- (၄၂) ငါသည် သတိကင်းမဲ့သူ မဖြစ်စေရ။
အစဉ်သတိရှိသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၄၃) ငါသည် ပညာကင်းမဲ့သူ မဖြစ်စေရ။
အသိပညာ ကြွယ်ဝသူသာ ဖြစ်ရမည်။
- (၄၄) ငါသည် မမှန်ကန်သည့်ကိုယ်ပိုင်အမြင်ကို ခိုင်မြဲစွာ
ဆုပ်ကိုင်ထားသူ စွန့်လွှတ်ရန်ခက်သူ မဖြစ်စေရ။
ဆုပ်ကိုင်မထားသူ စွန့်လွှတ်ရန်လွယ်ကူသူသာ ဖြစ်ရမည်။

ဓမ္မမိတ်ဆွေများသို့

ပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော် ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ ဟောကြားအပ်သော
တရားများကို အသံမှ စာအဖြစ် စေတနာရှင်များကနေကူးကာ စာပေများကို ဆရာတော်ကြီး
ထံ ပေးပို့ကြပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် အချိန်ရသမျှ ပြင်ဆင် တည်းဖြတ်
ပေးသော စာပေများကို ကုသိုလ်ရှင်များလျှော့ဒိန်းထားသော ဓမ္မစာပေရန်ပုံငွေများ အသုံးပြု
လျက် စာအုပ်ငယ်များ ဖိုက်နိပ်ထုတ်ဝေပါသည်။

တရားစာအုပ်များကို တစ်ဆင့် ဓမ္မဒါနပြုလုပ် ငြိန်ငြေလျှော့ဒိန်းလိုပါက ဖော်ပြပါ
ဌာနများသို့ ဆက်သွယ်မှာကြားနိုင်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော ဌာနများ

- ၁။ အောင်ဇေယျ ပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်(၁၅၂)၊ (၂၂)လမ်း၊ လသာမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း ၀၁-၃၈၄၁၉၃၊ ၀၉၅၁-၄၆၀၉၅
- ၂။ ဦးဘဖိုး+မေါ်အုန်းကြည် ပရဆေးဆိုင်
အမှတ်(၄၆၇၊ ၄၆၈)၊ သိမ်ကြီးဈေး(ဒီ)ရုံ၊ မြေအောက်ထပ်။
ဖုန်း ၀၁-၂၄၀၆၀၀(လိုင်းခွဲ) ၄၁၇၄
- ၃။ ဓမ္မဗျူဟာ သာသနာမာမကအဖွဲ့
လူပုဂ္ဂိုလ်များဆိုင်ရာဓမ္မစာပေသင်တန်းကျောင်း
ကြားတောရလမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း ၀၁-၃၈၀၈၈၀
- ၄။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဘိဓမ္မာတက္ကသိုလ်
ကမ္ဘာအေးစေတီဝင်း၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
ဖုန်း ၀၁-၆၅၅၇၅၆၊ ၀၁-၆၅၁၇၆၉
- ၅။ ပုရပိုက်ဓမ္မပြန်ချီရေး
တိုက်(N.3)၊ အခန်း(၁၀၂)၊ လေးထောင့်ကန်လမ်းမကြီး၊
တာမွေမြို့နယ်။ (ILBC တာမွေ အနီး)
ဖုန်း ၀၁-၅၄၄၇၂၇၊ ၀၉-၇၃၉၀၃၉၇၀

အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ ၏ ထုတ်ဝေပြီး ဓမ္မစာအုပ်များ

- အဘိဓမ္မာ မြတ်ဒေသနာ(ပ+ဒ တွဲ)
- ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပစ္စန်းနည်းဖြင့် လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း
- ပစ္စန်းမြတ်ဒေသနာ

၁။ နိဗ္ဗာန်တံခါးကြီး ဖွင့်တော်မူပါ

၂။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် အနှစ်ချုပ်

၃။ ဘဝအသွင်ကို ဓမ္မအမြင်ဖြင့် ရှုကြည့်ခြင်း

၄။ ဘဝခရီးဝယ် ရွေးချယ်ရမည့်လမ်း

၅။ သူတော်ကောင်းတို့၏ စိတ်နေသဘောထား

၆။ ဘဝအရေး စိတ်အေးရလေအောင်

၇။ ဓမ္မကြေးပုံ

၈။ တောင်ပို့ထဲက ရတနာ

၉။ မြတ်သောဥစ္စာ စုဆောင်းပါ

၁၀။ သမထနှင့် ဝိပဿနာ

၁၁။ ရောဂါကုစား စိတ်စွမ်းအား

၁၂။ ရှစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်

၁၃။ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း

၁၄။ မေတ္တာနည်း အစဉ်သုံး

၁၅။ လူဖြစ်ကျိုးနပ်ပါစေ

၁၆။ မေတ္တသုတ်အနှစ်ချုပ်

၁၇။ ဘဝဆည်းဆာ ကရုဏာ

၁၈။ ဥပုသ်စောင့်ခြင်း အဓိပ္ပါယ်

- ၁၉။ ဓမ္မမှတ်ကျောက်
၂၀။ ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိနေမည်
၂၁။ နှစ်ဦးကာလ ဓမ္မလက်ဆောင်
၂၂။ မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ယနေ့ကမ္ဘာ
၂၃။ ယနေ့လူသားများရဲ့ မနက်ဖြန်ကမ္ဘာ
၂၄။ မင်္ဂလသုတ်အနှစ်ချုပ်
၂၅။ သာရဏီယတရား
၂၆။ ရသတဏှာ
၂၇။ ဓမ္မဗျူဟာသင်တန်းသားများ၏ မေးခွန်းများကိုဖြေဆိုခြင်း
၂၈။ သေချာသောလမ်းမှ လျှောက်လှမ်းပါ
၂၉။ မဟာဒိန
၃၀။ စိတ်၏ထွက်ပေါက်များ
၃၁။ ဖြစ်နိုင်တာနှင့် မဖြစ်နိုင်တာ
၃၂။ အရှင်အာနန္ဒ၏ ဝိပဿနာ
၃၃။ န စ သော၊ န စ အညော
၃၄။ လူတိုင်းကျင့်ရန် သတိပဋ္ဌာန်
၃၅။ စိတ်၏အတွေးများ
၃၆။ ဥပါဒါနပစ္စယာဘာဝေါ
၃၇။ သတိမက္ခာ အသိပညာဖြင့် နေထိုင်ခြင်း
၃၈။ အတ္တဟိအတ္တနောနာထော
၃၉။ ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်
၄၀။ ဟောသူ နာသူ စိတ်ထားဖြူ
၄၁။ ၁၂-နှစ်ကြာ အဖြေရှာခဲ့ရသော မေးခွန်းများ

- ၄၂။ လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်
၄၃။ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် သတိဆောင်
၄၄။ ခန္ဓသုတ်အနှစ်ချုပ်(အန္တရာယ်ကာကွယ်ခြင်း)
၄၅။ တရားသိလျက် အကျင့်ခက်
၄၆။ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ မြတ်ဒေသနာ
၄၇။ သံသရာခရီးသွား အမှားမလုပ်မိစေနှင့်
၄၈။ ဟိုဘက်ကမ်းက ငြိမ်းချမ်းတယ်
၄၉။ ရတနသုတ်အနှစ်ချုပ်
၅၀။ လောကဝံ့မှန်တိုင်းများနှင့် ကြံ့ခိုင်သည့်စိတ်ထား
၅၁။ ဘုရားသော်မှပေးဆပ်ရသည့် ကံကြမ္မာဝင့်ကြွေးများ
၅၂။ အထင်မှား အမြင်မှား
၅၃။ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်
၅၄။ ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း၏ နိဂုံး
၅၅။ နန္ဒီ ဒုက္ခဿ မူလ
၅၆။ စိတ်၏အညစ်အကြေးများကို ဖယ်ရှားခြင်း
၅၇။ အားပေးစကား
၅၈။ ပုဗ္ဗဏှသုတ် အနှစ်ချုပ်
၅၉။ ဘောသဇ္ဇဂုရု
၆၀။ နိဗ္ဗာန်သို့ ဦးတည်သွားနေသူ
၆၁။ ဘဝ၏ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ
၆၂။ ကုသိုလ်ဖြစ်ပွား နှလုံးသွင်းတရား

၆၃။ နိုင်သူနှင့်ရှုံးသူ
၆၄။ အကာကိုပစ်၍ အနှစ်ကိုရှာ
၆၅။ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းအောင်ကျင့်ဆောင်ခြင်း
၆၆။ တရားထူးရနိုင်သူ
၆၇။ ကျေးဇူးသိခြင်း
၆၈။ ဘာသာတရားလိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်
၆၉။ ကာလာမသုတ် အနှစ်ချုပ်
၇၀။ ခုခံစွမ်းအား
၇၁။ အလေးထား၍ စဉ်းစားဆင်ခြင် ကောင်းအောင်ပြင်
၇၂။ အခွင့်ကောင်းကို ရအောင်ယူ
၇၃။ ရှာဖွေခြင်းနှင့် ရရှိခြင်း
၇၄။ ကုသိုလ်တစ်ပဲ ငရဲတစ်ပိဿာ
၇၅။ ဓမ္မကိုအဖော်ပြုမှ ထာဝရချမ်းသာမည်
၇၆။ အစွမ်းတန်ခိုးများနှင့် သာသနာ
၇၇။ ချမ်းသာစွာအိပ်စက်ခြင်း
၇၈။ နှစ်ဦးမေတ္တာလူတိုင်းမှာ
၇၉။ ဒဏ္ဍိဏဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်
၈၀။ အလုပ်ရှင်နှင့်အလုပ်သမား စိတ်ကောင်းထား
၈၁။ နိယျာနိကသာသနာ
၈၂။ အနတ္တလက္ခဏသုတ် အနှစ်ချုပ်
၈၃။ သူ့အမြင် ကိုယ့်အမြင် ဓမ္မအမြင်

၈၄။ ရှင်ရာဟုလာ၏ဘဝနှင့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမ
၈၅။ ကမ္မတ္တန်းအလုပ်နှင့် အိပ်ငိုက်ခြင်း
၈၆။ ဗျာဒိတ်တော်ကြား ဘုရား(၂၄)ဆူ
၈၇။ အံ့ဖွယ်လူသား မြတ်ဘုရား
၈၈။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့် ဝိပဿနာ
၈၉။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရှိရမည့် အရည်အချင်းများ
၉၀။ ကမ္မတ္တန်းဆရာ
၉၁။ တတိမြေမှ သာသနာ
၉၂။ ဒါနအခြေခံတဲ့ သမထဝိပဿနာ
၉၃။ စရိုက်နှင့်ဝိသနာ
၉၄။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ လောကဝိဇယလမ်းစဉ်
၉၅။ သာသနာပြုစွမ်းအားစု
၉၆။ လူဆိုးလူမိုက်
၉၇။ သမုဒ္ဓရာ ဝမ်းတစ်ထွာ
၉၈။ ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမကို လက်ဆင့်ကမ်းခြင်း
၉၉။ သုံးပါးရတနာ ကိုးကွယ်ရာ
၁၀၀။ ပါရမီပုံရိပ် အမှတ်တံဆိပ်များ
၁၀၁။ အာနာပါနုဿတိသုတ်အနှစ်ချုပ်
၁၀၂။ ယမမင်းကြီးရဲ့ ဆန္ဒ
၁၀၃။ စံထားရမည့် ကိုယ်ကျင့်တရားရှိသူများ
၁၀၄။ ပေါ်လာသည့်အာရုံများနှင့် ရူပွားရမည့်ဝိပဿနာတရား
၁၀၅။ ဓမ္မသံဝေဂနှင့် ဘဝဆည်းဆာ

- ၁၀၆။ ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချရေး
၁၀၇။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမနှင့်အညီ နေထိုင်ခြင်း
၁၀၈။ ဗုဒ္ဓစွမ်းအား ဉာဏ်ဆယ်ပါး
၁၀၉။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များ နေ့စဉ်ဘဝမှာ နေထိုင်ကြပုံ
၁၁၀။ မွေးနေ့လက်ဆောင်
၁၁၁။ သောတာပန်၏ ဘဝရုပ်ပုံလွှာ
၁၁၂။ တပည့်များလေးစားမြတ်နိုးတဲ့ဆရာ
၁၁၃။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း
၁၁၄။ ကံကြမ္မာ၏ ရုပ်ပုံလွှာများ
၁၁၅။ ဆဆက္က ဒေသနာနှင့် ဓမ္မဝိပဿနာ
၁၁၆။ ဉာတပရိညာ
၁၁၇။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ကျေးဇူး အထူးပေးဆပ်ခဲ့သူ
၁၁၈။ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ရန် အခြေခံတရား
၁၁၉။ သစ္စဒေသနာ ဓမ္မစကြာ
၁၂၀။ အားကိုးခြင်း
၁၂၁။ သဒ္ဓမ္မပတိရူပကသုတ် အနှစ်ချုပ်
၁၂၂။ အတ္တဟိတ နှင့် ပရဟိတ
၁၂၃။ အသက်ရှည်လေ ပိုကောင်းလေ
၁၂၄။ မိဘနှင့်သားသမီးအကြား မှန်ကန်သောအမြင်များ
၁၂၅။ အများအတွက် သံဃာတော်တို့၏ဆောင်ရွက်ချက်
၁၂၆။ သလ္လေခသုတ်အနှစ်ချုပ်